

TMJV JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR
ÉVKÖNYVE 2026

Tatabánya Megyei Jogú Város
József Attila Könyvtár

ÉVKÖNYVE

Tatabánya
2026

Kiadja
Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár

Felelős kiadó
Mikolasek Zsófia
igazgató

Felelős szerkesztő
Opálka Tamara

A borító képeit készítette
Hartmanné Hartvein Erika
Dr. Kozári Karina

ISSN 3057–9848

A kiadvány a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült.

Nemzeti
Kulturális
Alap

Készült az Alfadat-Press Nyomdában 2026-ban
Felelős vezető: Sashalmi Péter

Tartalomjegyzék

Előszó.....7

SZERVEZET – SZOLGÁLTATÁS – FEJLŐDÉS

MIKOLASEK ZSÓFIA

Fiókkönyvtári szolgáltatások fejlesztése a benchmarking minőségbiztosítási módszer gyakorlati alkalmazásával a József Attila Könyvtárban.....11

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

„...immár kész a leltár” (József Attila) 27

MÁRKU MÓNIKA

Fiókkönyvtáraink viharos évtizedeiből – Kis történeti kronológia.....41

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Csupafül kutyafül – olvasástréning kutyákkal 69

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Nem csak nyitottak – zöldek és okosak is vagyunk! A TMJV József Attila Könyvtár működésének okoskönyvtári jellemzői 75

FÁBIÁN ILDIKÓ

Megkérdeztük olvasóinkat – E-book elégedettségmérés 2024–2025.....89

TÖRÖK CSABA FRIGYES

Online szolgáltatásaink – A könyvtár, ami távolról is kéznél van 103

HELYTÖRTÉNET, HELYISMERET

MACHER PÉTER

A tatabányai görögök emlékhelyei. Egy várostörténeti séta terve 113

SIMONIK PÉTER

Zsidó temetkezési szokások Tatabánya elődközségeiben. A tatabányai (felsőgallai) zsidó temető története a 20. század második felében 125

SZÁMADÓ EMESE

Jókai Mór komáromi emlékezete – Jókai-emlékek a mai Komáromokban 153

ADATTÁR

Sajtóbibliográfia 2024–2025 165

Az évkönyv szerzői 234

Előszó

Ismét eltelt 2 év, ismét könyvtári évkönyvvel jelentkezünk. Miért tartjuk fontosnak ezt a kötetet? Miért ragaszkodunk a megjelenéséhez? A válasz egyszerű – számvetés, emlékezés, visszapillantás. Számvetés arról, ami fontos volt az elmúlt időszakban, amivel foglalkoztunk – muszájból, kedvből, akaratból.

Muszáj volt a fiókkönyvtárak helyzetével foglalkoznunk, hiszen küllemben, tartalomban megújultak. Stratégiát kellett tehát kidolgoznunk arra, hogy látogassák is az olvasók a kultúra kis, helyi szigeteit. Az én írásom egy olyan benchmarking folyamatot mutat be, amelynek témája a fiókkönyvtárak fejlesztése.

Muszáj volt a leltár (állományellenőrzés) – törvény kötelez rá, és persze a belső kényszer, hogy rend legyen körülöttünk. Feketsné Kisvarga Anita igazgatóhelyettes tanulmánya az állományellenőrzés folyamatát mutatja be.

Akarat volt arra, hogy fiókkönyvtárainknak ne csupán a jelenét rakjuk rendbe (fejlesztési tervvel és leltárral), hanem ismerjük meg a múltját is. Márku Mónika helyismereti könyvtáros rendkívül alapos kronológiája ezt tárja fel.

Kedvünk volt ahhoz, hogy kutyusokat vonjunk be az olvasásfejlesztésbe. Talán furcsának tűnik ez a mondat, de Suller Ildikó gyermekkönyvtár-vezető tanulmánya rávilágít arra, hogy igenis tudnak segíteni négy lábú barátaink abban, hogy az olvasási nehézséggel küszködő aprótalpú kétlábúak fejlődjenek. Ildikó másik tanulmánya, arról számol be nekünk, hogy könyvtárunk okos, zöld és természetesen nyitott is!

Kedvünk volt online szolgáltatásaink fejlesztéséhez is, hogy ne „szorítkozzunk” az épület falai közé. Többek között az Elektronikus Könyvtár, a Laptapír, az E-book szolgáltatás és az online beiratkozás technikai hátterét Török Csaba rendszergazdától olvashatjuk.

Kedvünk volt ahhoz is, hogy megkérdezzük e-book kölcsönzőinket arról, hogy mennyire elégedettek ezzel a szolgáltatással. Megsúgom: nagyon. Annak, aki többre is kíváncsi Fábrián Ildikó osztályvezető értékelését ajánlom.

A múltat megismerni, kutatni, és az eredményeket nyilvánosság elé tárni könyvtárosi feladat és akarat. Kötetünkben Számadó Emese múzeumigazgató, Simonik Péter helytörténész és Macher Péter helyismereti könyvtáros vállalkozik arra, hogy a múlt egy-egy szeletét megmutassa nekünk: tanuljunk, ismerjünk magunkra belőle.

Visszapillantottunk hát, és a visszapillantás eredménye ez a kötet. A legfontosabb, legszebb eredményeink és kutatásaink, melyek fennmaradtak a rövidke idő szűrőjén.

*Mikolasek Zsófia
Tatabánya, 2026. április 28.*

SZERVEZET – SZOLGÁLTATÁS – FEJLŐDÉS

MIKOLASEK ZSÓFIA

Fiókkönyvtári szolgáltatások fejlesztése a benchmarking minőségbiztosítási módszer gyakorlati alkalmazásával a József Attila Könyvtárban

TMJV József Attila Könyvtár 2021 óta megújult épületben várja az olvasóit. A központi könyvtár mutatói szárnyaltak – szárnyalnak az elmúlt időszakban, ugyanakkor az építkezés, a költözés, a „beszokás” ideje alatt kevesebb figyelmet tudtunk fordítani fiókkönyvtárainkra, melyeket a korábban említett tényezőkön kívül a Covid járvány, majd az energiaválság miatti kényszerű bezárások is megtéptak. A könyvtárhasználatot csökkentette az is, hogy a város lakossága az új könyvtárépültre volt kíváncsi, a fiókkönyvtárak látogatottsága így még alacsonyabb lett. Nem segített az sem a rossz mutatókon, hogy könyvtárunk öt fiókkönyvtárából kettőnek (a Kertvárosi és a Népház Úti Fiókkönyvtárnak) nem volt „gazdája”, nem találtuk meg azt a kollégánkat, aki igazán elhivatottan gondozta volna az állományt és csábította volna be az olvasókat.

Aktuális stratégiai tervünkben kiemelt szerepet kapott fiókkönyvtáraink fejlesztése. Hogy ezt elérjük, a benchmarking folyamatot hívtuk segítségül. A benchmarking összehasonlító elemzést jelent. Alkalmas arra, hogy a könyvtár a saját folyamatait több szempontból értékelje más könyvtárak kiváló gyakorlatának viszonylatában. Az elemzés lehetővé teszi, hogy elhelyezzük saját intézményünket a vizsgált vonatkozásokban (fiókkönyvtárak optimális működése) és megtervezhessük, hogy milyen módon fejleszthetnénk szolgáltatásainkat, mindennapjainkat, szokásainkat. Egyszerűen szólva összehasonlítjuk magunkat másokkal: miben vagyunk jók, miben kellene fejlődünk, mit hagyjunk el, mit adaptáljunk. A külső elemzés, az új tapasztalatok és jógyakorlatok segítenek abban, hogy „felálljunk az asztalra”, és új szemszögből nézzünk az aktuális vizsgálandó illetve fejlesztendő területre – jelen esetben a fiókkönyvtárak működésére.

A BENCHMARKING FOLYAMAT

1. TERVEZÉS

A tervezés során először pontosan meghatároztuk a benchmarking folyamat tárgyát. A korábbi évek könyvtárhasználati mutatói nem hagytak kétséget afelől, hogy mit kell fejleszünk: a fiókkönyvtáraink könyvtárhasználati mutatóinak javítása került fókuszunkba. Megkerestük benchmarking partnereinket, és bár három várme-

gyei hatókörű városi könyvtárt terveztünk bevonni a projektbe, a konkrét munkafolyamatra két könyvtár vállalkozott: a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár valamint a kaposvári Takács Gyula Vármegyei Hatókörű Könyvtár. Az összehasonlító elemzés formájának a folyamat benchmarkingot választottuk, hiszen nem kívántunk megelégedni a használati mutatók egyszerű összevetésével, megpróbáltuk megtalálni más fiókkönyvtárak jobb teljesítményének az okait. A következő lépésben kitűztük a célt: TMJV József Attila könyvtár fiókkönyvtárainak fejlesztése, használati mutatóik növekedése. A tervezés utolsó lépéseként az adatgyűjtésre fókuszáltunk: összeállítottunk egy kérdőívet, melyet a saját fiókkönyvtárunkban dolgozó és a partnerkönyvtárak érintett fiókkönyvtárosai is megkaptak. A kérdőíves adatgyűjtést nem tartottuk elegendőnek: a kitöltőknek brainstormingot hirdettünk.

2. ADATGYŰJTÉS

Az alábbi könyvtárak kapták meg és töltötték ki kérdőívünket:

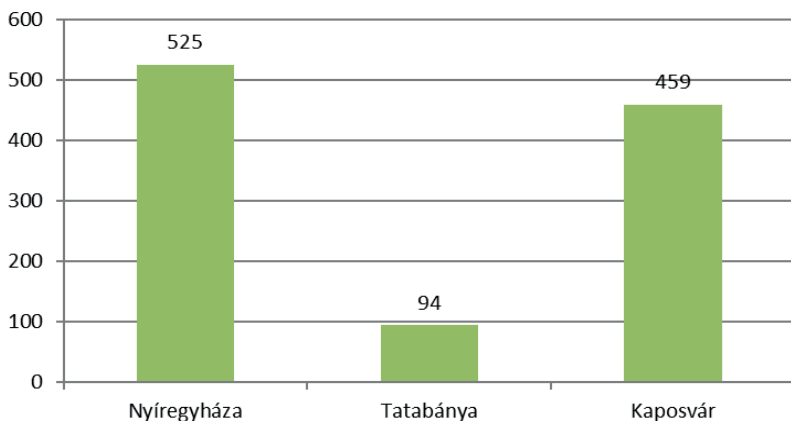
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár:
  - Jósavárosi, Vécsey utcai, Örökösöldi, Kertvárosi, Sóstóhegyi, Orosi, Nyírszőlősi Fiókkönyvtár
- TMJV József Attila Könyvtár:
  - Kertvárosi, Bánhidai, Népház úti, Felsőgallai, Újvárosi Fiókkönyvtár
- Takács Gyula Könyvtár:
  - Petőfi Sándor Emlékkönyvtár

A 13 fiókkönyvtáros az alábbi kérdésekre válaszolt:

- Fiókkönyvtárakba beiratkozott olvasók száma
- Fiókkönyvtárból kölcsönzött kötetek száma
- Fiókkönyvtári programok száma
- Fiókkönyvtári programokon résztvevők száma
- Látogatók száma
- Bevált jógyakorlatok a fiókkönyvtárban

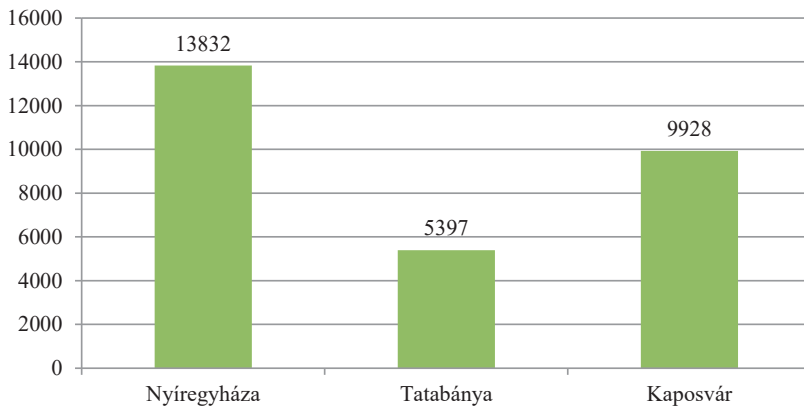
Az adatgyűjtés után az egy-egy városhoz tartozó fiókkönyvtárak adatait átlagoltuk, és összevetettük egymással:

Regisztrált használók száma átlagosan az adott település fiókkönyvtárában 2024-ben

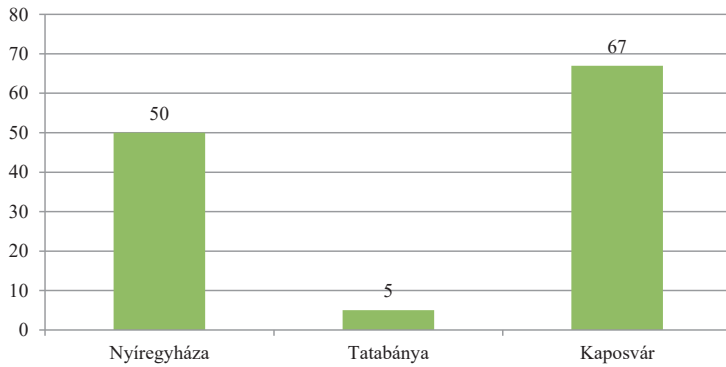

A tatabányai adatok itt nem összevethetőek Nyíregyháza és Kaposvár adataival, mert a József Attila Könyvtárban egy beiratkozás minden telephelyünkön érvényes. Ez a 94 regisztrált használó tehát azon regisztrált használók átlagából alakult ki, akik a fiókkönyvtárakban iratkoztak be, és kizárólag azt használják.

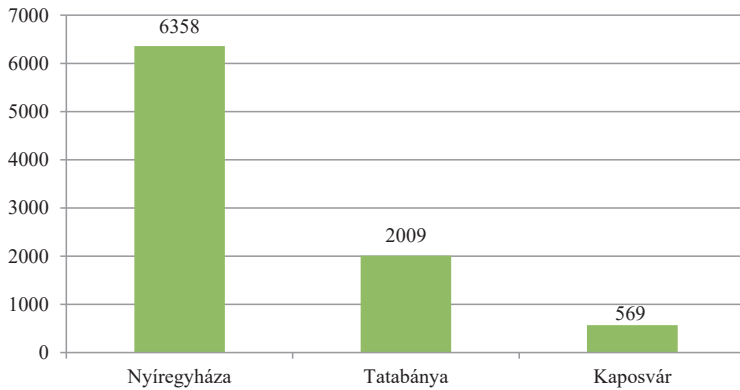
Kölcsönzött kötetek száma 2024-ben

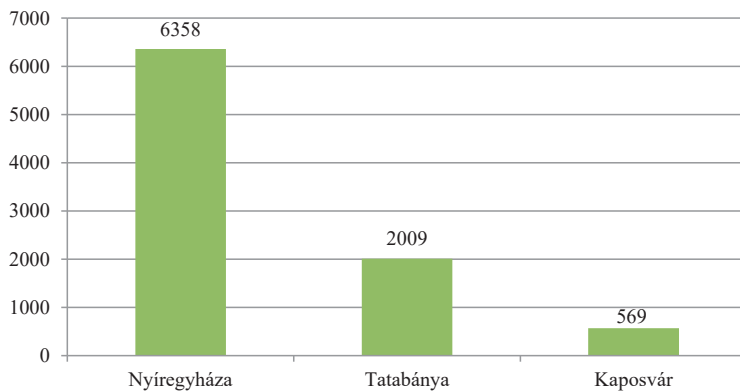
Programok száma 2024-ben

Programokon résztvevők száma 2024-ben

Látogatók száma 2024-ben

Szöveges ötleteket is adtak a fiókkönyvtáros kollégák, hiszen rákérdeztünk arra, hogy mit tartanak a legsikeresebb tevékenységüknek.

Ami nagyon bevált a nyíregyházi fiókkönyvtárakban:

- Irodai szolgáltatások, óvodások részére a papírszínházak mesefoglalkozások
- Olvasólétra program, minden évben egyre több gyerek vesz részt, 2024-ben 300 gyerek. Népszerűek a fiókkönyvtár programjai, nagyon családias, szeretnek oda járni.
- Új, pályakezdő könyvtáros van a fiókkönyvtárban, most új szolgáltatásokat, programokat indít (Társasjáték klub)
- Iskolában működő kettős funkciójú fiókkönyvtár, nagyon jó az együttműködés az iskolával.
- Iskolában működő, kettős funkciójú fiókkönyvtár, jó a kapcsolat az iskolával, a helyi nyugdíjas egyesülettel, szívesen töltik a szabadidejüket a könyvtárban a fiatalok, idősek. Több közös programot szervez a könyvtár az iskolával (szavalóverseny, rajzverseny, stb.)
- Iskolában működő, kettős funkciójú fiókkönyvtár, jó a kapcsolat az iskolával, több közös programot is szerveznek, rendszeresek az osztályoknak szóló programok. Második éve működik a fiókkönyvtárban Citeraklub heti rendszerességgel.
- Iskolában működő, kettős funkciójú fiókkönyvtár. A helyben használat népszerűbb. Speciális helyzetű könyvtár, mert a fiókkönyvtár mellett található a gyermekek átmeneti otthona, az iskolások könyvtárhasználata is jobban szabályozott, mint máskor. Gyakran a könyvtáros személyesen visz ki könyveket, folyóiratokat az átmeneti otthon lakóinak.

Ami nagyon bevált a kaposvári fiókkönyvtárban:

- Az óvodák és iskolák közelsége miatt sok gyerekcsoportot befogad, illetve számos amatőr kiállításnak ad helyet.

Ami nagyon bevált a tatabányai fiókkönyvtárakban:

- Papírszínházak könyvtári foglalkozás kicsiknek és nagyoknak.
- Sok esetben az olvasó maga sem tudja, mit szeretne kivinni, de az jó legyen. Az adott személy érdeklődési területére, esetleg szerzőjére rákérdezve, mérlegelve korát, érdeklődését, az aktuális illetve régebbi „könyvtári népszerűségi listák” alapján tudunk valamit javasolni, akár több könyvet is. Ezek közül biztos akad legalább 1, ami megfelelő lesz. A teljesen bizonytalan olvasók elvisznek jóval többet is. Az újabb és kapósabb könyveket érdemes polcokon, asztalon népszerűsíteni. (Megfigyelésem szerint a rakásban, vagy dobozban hagyott könyvek beindítják a keresgélési vágyat.) A személyes kontaktus meghatározza azt, hogy kedvelje azt a helyet, ahol megfordult, és ahova a jövőben is járni szeretne.
- Ami bevált az a romantika, a krimi és a történelmi regények kiemelése (ezeket az olvasók nagyon szeretik). A Lélekpihenő, a mozgókönyvtár és az előre egyezte-

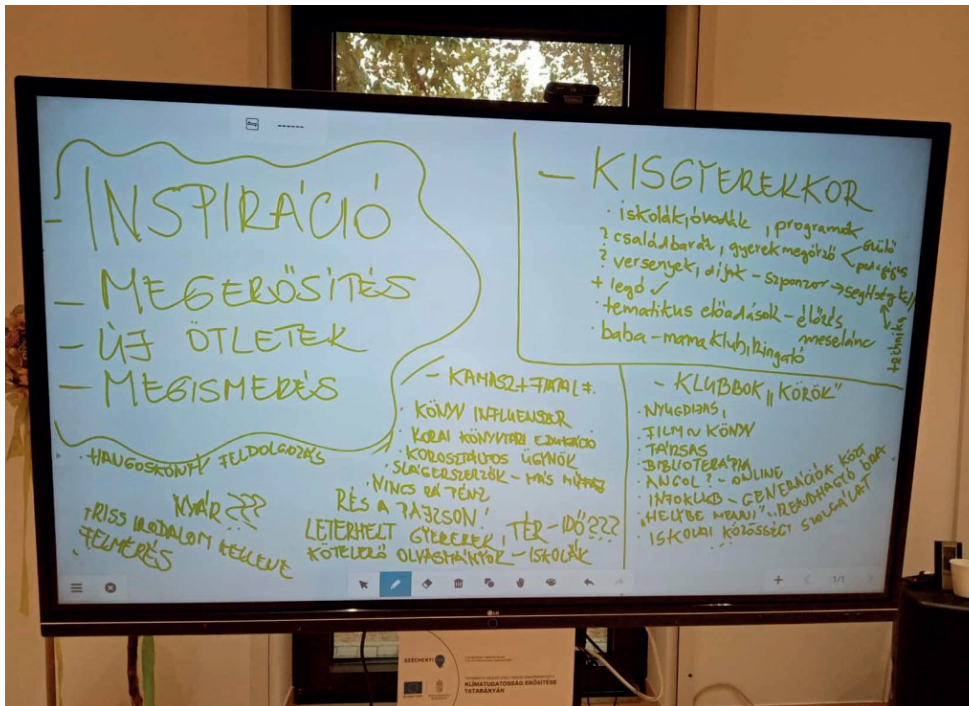
tett könyvtári órák iskolákkal, óvodákkal és a rendhagyó irodalom óra, melyek a látogatottságot növelik.

- Az Újvárosi Fiókkönyvtárban a könyvtárosok könyvajánlása vált be. A fapados nyitva tartás alatt (Covid idején) a könyvtárosok válogatták össze az olvasóknak a könyveket. Fiókkönyvtár lévén olvasóinak többsége nyugdíjas korú, illetve a törzsolvasóikat és olvasási szokásaikat/ízlésüket ismerik az ott dolgozó könyvtáros kollégák. Bevált és tetszik nekik (olvasók) az általuk válogatott könyvcsoomag, melyet azóta is szívesen vesznek igénybe.

A kérdőívek feldolgozása közben szembesültünk azzal, hogy a tatabányai fiókkönyvtárak forgalmi adatai katasztrofálisak. Meghívtuk hát a kaposvári és nyíregyházi fiókkönyvtárosokat, hogy töltsenek el velünk egy napot, és tréner segítségével segítsenek nekünk felismerni, hogyan tudnánk a fiókkönyvtáraink működését hatékonyabbá tenni.

2025 októberében találkoztunk is velük. A találkozó délelőttjén a résztvevők megismerhették a kérdőíves felmérés eredményeit, majd bemutatták fiókkönyvtárukat. Egy gyors ebéd után Zombai Ágnes szupervízor tréner foglalkozott a 13 kollégával.

(Fotók: Mikolasek Zsófia)

A választott munkaforma, a műhelymunka lehetőséget adott a saját tevékenységük bemutatására, jó gyakorlatok és eddig kudarcba fulladt törekvéseik megbeszélésére. A résztvevőknek az volt az elvárásuk, hogy inspirálódni tudjanak, megerősödjenek, új ötleteket merítsenek egymástól. A kollégák három csoportot alkotva osztották meg egymással tapasztalataikat, és beszélték meg az új ötleteiket.

Az első feladatban apró figurák segítségével mutatták be azt, hogy mi jellemzi a fiókkönyvtárakat, kikkel vannak kapcsolatban. Ezt minden csoport bemutatta a többieknek. Eltérő megoldások születtek, ami jól mutatta, hogy hiába beszélünk ugyanarról, mégis nagyon különböző látásmódok, prioritások vannak. A munkának mindenhol vannak egyszerűbb és kihívást igénylő részei, ezeket szeretettel és humorral szokták kezelni. Ez után minden csoportot arra kértem, hogy emeljenek ki egy olyan tényezőt, amiről azt gondolják, fejlesztésre szorul.

Az alábbi három téma körvonalazódott:

1. Olvasóvá nevelés segítése, könyvtárba szoktatás kora gyerekkorban
2. Kamaszok elérésének lehetőségei
3. Klubok, csoportok indítása

Mindhárom csoportot arra kértük, hogy osszák meg egymással a területen végzett tapasztalataikat és jó gyakorlataikat, majd közösen gondolkodjanak azon, hogy milyen új kezdeményezést lehetne elkezdni.

a) Olvasóvá nevelés

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a szülők és a pedagógusok azok, akik a gyerekeket elhozzák a könyvtárba, ezért a programok szervezése során az ő igényeikre is figyelemmel kell lenniük. Több fiókkönyvtárnak van kapcsolata egyes iskolákkal, óvodákkal, gyakran tartanak foglalkozásokat a gyerekek számára. A lehetőségeik különbözőek, pl. Nyíregyházán az egyik könyvtár az iskola épületében van és nagyon kicsi is, így ott a kolléga a tantermekben tart tematikus órákat.

Nyíregyházán működik baba-mama klub, ahol a foglalkozás elején pszichológus is van, aki választ ad a szülők kérdéseire. A munka során kiderült, hogy erre nem mindenhol van igény és/vagy alkalmas a helyszín. Felmerült a gyermekfelügyelet, -megőrzés, mint olyan szolgáltatás, ami jó családnak/pedagógusnak és egyben jó lehetőség arra, hogy könyves környezetben a gyerekek figyelmét az olvasás felé irányítsák.

A csoporttagok megfogalmazták, hogy a programokhoz, gyerekek számára kiírt pályázatokhoz, versenyekhez szükséges anyagi források nem állnak a rendelkezésükre. Nyíregyházán a LEGO vállalat támogatja a könyvtárat. Hasznos információ mindenkinek, hogy a cég üzletpolitikája miatt országos pályázatot is szoktak hirdetni, ahol LEGO termékeket lehet igényelni.

A csoporttagok az online lehetőségeiket is számba vették. A Facebook az egyetlen olyan közösségi felület, amit használnak (könyvajánlók, programokról tájékoztatók). Nyíregyházán Messenger üzenetet küldenek azoknak, akik elfelejtették időben visszavinni a könyvet.

Fejlesztendő terület:

- a marketing,
- a szponzor keresés,
- a Facebookon kívüli közösségi oldalak megismerése, használata,
- Számítástechnikai eszközök használata.

Ezek a területek a csoporttagoktól távol állnak, így az ebben való fejlődésben biztosan segítségre van szükségük.

b) Kamaszok, fiatal felnőttek

Az összes résztvevő egyet értett abban, hogy ez a réteg az, amit a legkevésbé érnek el. Volt olyan könyvtáros, aki azért nem ezen a témán dolgozott, mert úgy érzi, hogy reménytelen a fiatalok elérése. Nehézségként fogalmazódott meg, hogy ez a korcsoport leterhelt, csekély szabadidejüket pedig vélhetően nem a könyvtárban akarják tölteni. A csoport mottója: „*rést találni a pajzson.*”

Kihangosodott az a furcsa helyzet, hogy bár könyvtárba ez a korcsoport nem jár, de könyvvásárlásuk viszont jelentős. Ebből kiindulva úgy gondolják, hogy sokkal több pénzre lenne szükségük ahhoz, hogy a fiatalokat érdeklő sláger könyveket beszerezzék vagy izgalmas programokat szervezzenek számukra.

Jó gyakorlatról sajnos senki sem tudott beszámolni. Tatabányán az egyik gimnázium megszólításával ígéretes kísérletet tettek a fiatalok bevonására (videó készítés, könyvajánló írás, kötelező irodalom feldolgozó program), de ezek hiába lettek a fiatalok érdeklődési köréhez igazítva, sajnos nem lettek sikeresek. Kaposváron kis videókat készítenek, melyeket a közösségi oldalon megosztanak.

Az alábbi ötletek gyűltek össze:

- Szükséges lenne könyv influenszereket, úgynevezett „*korosztályos könyvtári ügynököket*” keresni, akik a könyvtárból való bejelentkezéssel népszerűsíté- nek könyvtárba járást.
- Lehetne slágerszerzőkkel olvasótalálkozókat szervezni.
- A fiatalok szeretik a Slam poetry rendezvényeket – erre lehet teret adni.
- Kötelező olvasmányok hangoskönyv segítségével való feldolgozása.
- Nyári szünetben közösségi szolgálatosok fogadása, bevonása a munkába.
- Igényfelmérés a célcsoportnál.

Fejlesztendő terület:

- A csoporttagok nem használják a fiatalok által preferált közösségi oldalakat, pedig ott tudnák megszólítani őket.
- Stratégiai tervezés

c) Klubok, csoportok

Mindegyik fiókkönyvtár biztosít helyet különböző csoportoknak. Közös jellemző- jük azonban, hogy a hely adottságai rosszak – a polcok átrendezésével, sosem köl- csönzött könyvek selejtezésével próbálják kompenzálni ezt a problémát.

A résztvevőknek nyugdíjasklub és baba mama klubszervezésben van a legtöbb tapasztalata, de voltak próbálkozások társasjáték szakkörrel és biblioterápiás foglal- kozásokkal is.

Lehetséges ötletek:

- Angol klub – szakember nincsen hozzá. Felmerült, hogy az olvasókból is lehetne toborozni, illetve ez esetleg lehetne a nyelvtanár online bekapcsolá- sával.
- „Info” klub – videóvágások, különböző informatikai programok megismerte- tése lehetne a cél. Ez egy olyan terület, ahol a különböző generációk is talál- kozhatnának, a fiatalok akár taníthatnák is az idősebbeket.

- Nyugdíjas könyvklub – akár egy-egy könyv köré is épülhetne, össze lehetne gyűjteni azokat az olvasókat, akik ugyanazt a könyvet kölcsönözték és számukra beszélgetési alkalmat teremteni a könyvről.

Fejlesztendő terület:

- elérni kívánt célcsoport pontos meghatározása,
- stratégiai tervezés.

3. ANALÍZIS

A műhelymunka célja az volt, hogy a résztvevők egy kihívást igénylő feladatra fókuszálva gondolkodjanak együtt. Tisztán látszott, hogy a szakemberek tapasztaltak és elhivatottak a munkájuk iránt. Kifejezetten kreatív gondolkodású volt a két segédkönyvtáros résztvevő is. A szakemberek többféle, nehezen áthidalható problémával küzdenek, sokat foglalkoznak a környezet vonzóbbá tételén, modernizálásán, de az épületek jellegéből és méretéből adódóan erre korlátozott lehetőség van. A sokféle korcsoportnak való megfelelés ezért is nehéz.

Nehézségként fogalmazódott meg, hogy a szakemberek többnyire egyedül működtetik a könyvtárat, így egyszerre több dolgot nem tudnak bevállalni. (Ha csoportfoglalkozás tartanak, nem tudnak mással foglalkozni). Mindenhol jellemző, hogy az óvodások és iskolások, valamint a nyugdíjasok alkotják a törzsközönseget. A kamaszkor és az időskor közötti réteget sehol sem sikerül hatékonyan megszólítani és elkötelezni, még úgy sem, hogy a gyerekeket a felnőttek viszik el a könyvtárba, tehát van találkozási pont.

A szakemberek már eddig is többféle programot próbáltak szervezni annak érdekében, hogy bővítsék a látogatók körét. Közös nehézségük, hogy a költségvetésben kevés pénz jut új könyvek vásárlására. Ezt a hiányt próbálják kompenzálni a központi könyvtárak állományának „forgatásával”, de ez nem valós megoldás a slágerkönyvek évek múlva lesznek elérhetőek a saját állományukban, addigra aki akarta, már beszerezte és elolvasta ezeket.

Nagyon hiányzik a marketing és a közösségi felületek használata, ismerete, sőt ezek olyan területek, amiktől kifejezetten tartanak is a kollégák. A „piackutatás” szükségessége csak egy csoportban merült fel, holott ez nagyon hasznos lehet.

Az idő rövidsége miatt nem beszéltünk arról, hogy a zömében egyedül dolgozó könyvtárosok hogyan szereznek inspirációt a munkájukhoz, illetve milyen segítséget kapnak a kiegészük elkerülése érdekében. A résztvevők elhatározták, hogy a mindegyikük által használt Facebookon folytatódjon a megkezdett közös gondolkodás, akár a központi könyvtárban dolgozók vagy más települések szakembereinek bevonásával.

A fejlesztendő területek összességében az alábbiak voltak:

- a marketing,
- a szponzorkeresés,
- a Facebookon kívüli közösségi oldalak megismerése, használata,
- számítástechnikai eszközök használata,
- a csoporttagok nem használják a fiatalok által preferált közösségi oldalakat, pedig ott tudnák megszólítani őket,
- stratégiai tervezés,
- az elérni kívánt célcsoport pontos meghatározása.

4. IMPLEMENTÁCIÓ

A résztvevő tatabányai fiókkönyvtárosok a tréning befejeztével az alábbi visszajelzéseket adták:

„Úgy gondoljuk, hogy hasznos volt a tegnapi foglalkozás. Jó volt látni, ahogy az egyik kolleganő fogalmazott »egy hajóban evezünk« még ha az ország különböző területein is vagyunk. Viszont a statisztikánk összehasonlítása rendezvények szempontjából nem lehet releváns, hiszen több olyan könyvtár volt amelyek iskolában vagy az iskola területén helyezkedik el, ezek miatt a rendezvények lebonyolítása számukra sokkal könnyebb és ez a rendezvények számában meg is mutatkozik. Az általunk megkeresett intézmények a személyes megkeresés ellenére sem jelentkeznek olyan számban, ahogy mi szeretnénk így nálunk a heti 3 foglalkozás nem produkálható. Példa erre az október 6-i rendezvény, ahova a kiküldött e-mailek ellenére senki nem jelentkezett, az előadást úgy tudtuk megtartani, hogy előtte személyesen kerestünk fel egy pedagógust és kértük meg, hogy hozzon át egy osztályt. A könyvtárlátogatási kedvet úgy tudnánk fellendíteni, hogy eleinte személyesen megyünk ki az intézményekhez, helyben foglalkozást tartani (ez az ötlet is a benchmarking programon jött fel) viszont ehhez tárgyi eszközök beszerzése szükséges pl. a könyvtárt hirdető molinó. A közösségi élet fellendítésére nyugdíjas klubok felkeresése illetve IKSZ-es diákok bevonása és megkérdezése válhatna be, hogy milyen programokra lenne igényük.”

„Mindannyian egyetértettünk abban, hogy hasonló dolgokat teszünk, hasonló problémákkal küszködünk és elhivatottsággal végezzük a munkánkat. Mindenki jóérzéssel távozott és megkapta, amit várt ettől a szakmai programtól.”

„Véleményem szerint hasznos volt a tegnapi szakmai nap, mert más könyvtárak hétköznapjaiba, más szemszögből is beletekinthettünk a közvetlen beszélgetések során. Úgy tűnik, hogy kisebb településeken szorosabb a könyvtár és az iskola kapcsolat – talán egymáshoz is közelebb vannak, a tanárok örömmel ve-

szik igénybe a könyvtári programokat, mert munkájukat segíti. A nagyvárosban, ahol az adott intézmények egymás közelében találhatóak hasonló partneri kapcsolat kiépíthető, a település közösségi programjait tekintve szintén jobb a mutató. (Ez részint annak köszönhető, hogy a település lakói több generációt tekintve jobban ismerik egymást, az információk hamarabb eljutnak a lakossághoz, esetleg egymásnak ajánlják is őket.) A hatékonyabb információcsere ötletek és anyagi forrás tekintetében is előbb-utóbb új lehetőségeket, partnereket vonz. Fiókkönyvtárunk is megpróbál más kulturális intézményekkel kapcsolatot teremteni, a helyi lakossági fórumokon rész venni. Óvodáknál, iskoláknál személyes látogatást tenni.”

„Tapasztalataim és következtetésem a fiókkönyvtáros szakmai nap kapcsán: A könyvtárosok, a könyvtárak és az olvasók az ország egymástól ilyen távoli pontjain is hasonlóak, nemcsak a fiókok, hanem a központi könyvtárak terén is. A beszélgetésekből, az ötletelésnél kiderült, hogy amit nálunk inkább a főkönyvtárban lehet megcsinálni, azt máshol is inkább csak a központi könyvtárban lehet. A sztorikból pedig látszott, hogy az olvasók is nagyon hasonló alkatúak országszerte. Korosztály szerinti viselkedésük is hasonlóan változik. A klubok mindenképp föllendítik nem csak a látogatottságot, de a kölcsönzések számát is. A kamaszokhoz és fiatal felnőttekhez a saját korosztályuk képviselőin keresztül lehet leginkább eljutni a könyvekkel, ha egymást „fertőzik meg” az olvasással, akár csak egy-egy szerzőn keresztül. Influencer módon, menőségként tálalva, kedvelt fiatal által. Az iskolákkal nem csak érdemes, de szükséges az együttműködés. Az olvasópályázatok nagyon hasznosak. A megismert vendégeket rendkívül lelkes, szorgalmas, fáradhatatlan, folyvást újabb foglalkozásokat és programokat létrehozó munkatársaknak látom. Foglalkozásokat kell kitalálnom. Arra kell hívnom majd csoportokat az iskolából.”

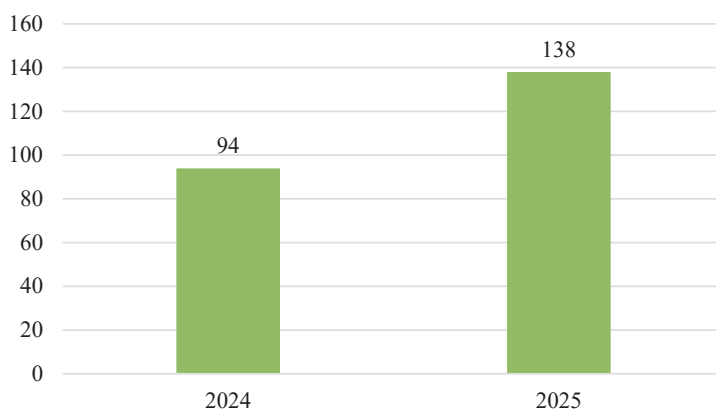
Megtett lépések:

- A fiókkönyvtárban dolgozó kollégák, a könyvtár igazgatója illetve igazgatóhelyettese a fiókkönyvtárak oktatási-nevelési intézményeit felkeresték, program- és foglalkozásajánlatot kínáltak a pedagógusoknak. Ezeket a foglalkozásokat nem csupán az adott fiókkönyvtárban dolgozók vezetik, hanem a központi könyvtár munkatársi gárdája is rendelkezésre áll.
- Népház Úti Fiókkönyvtárunk a közelben lévő nyugdíjas otthonnal tart fenn kapcsolatot: házhoz viszi a könyveket és a könyvtárat. Ugyanitt rendszeresen találkoznak az Őszikék Nyugadíjas Klub tagjai: kvízdelutánon, útibeszámlón vesznek részt.
- Alkotói körök indulnak a fiókkönyvtárakban: horgolóklub, firkarajzos foglalkozás
- Újvárosi Fiókkönyvtárunkban NetBarátok Klub alakult

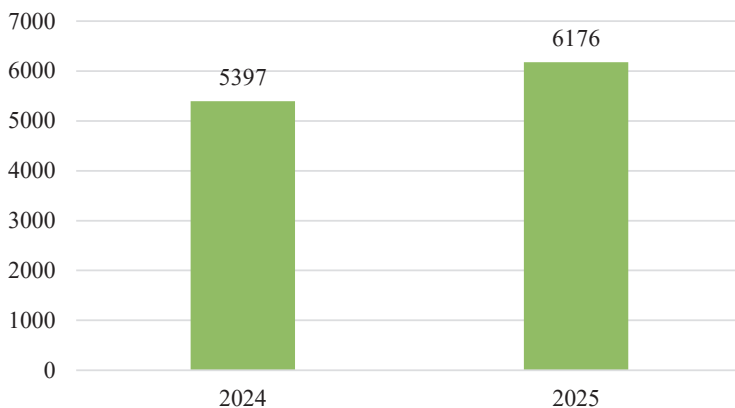
- Felsőgallai Fiókkönyvtárunkban Ízek, könyvek, élmények – gasztró-könyves programsorozat kezdődött
- Elsősorban pedig nagy örömünkre mára minden fiókkönyvtárunkban elhivatott szakértő könyvtáros tevékenykedik.

A benchmarking folyamat tanulságainak egy részét beépítettük a fiókkönyvtári munkába, a fent említett intézkedések hatásairól jelenleg csak nagyon korai eredményeket tudunk megmutatni, de a tatabányai fiókkönyvtárak 2024-es és 2025-ös forgalmi adatainak egybevetésével látszódik, hogy elindult a megfelelő, biztató és elvárt folyamat.

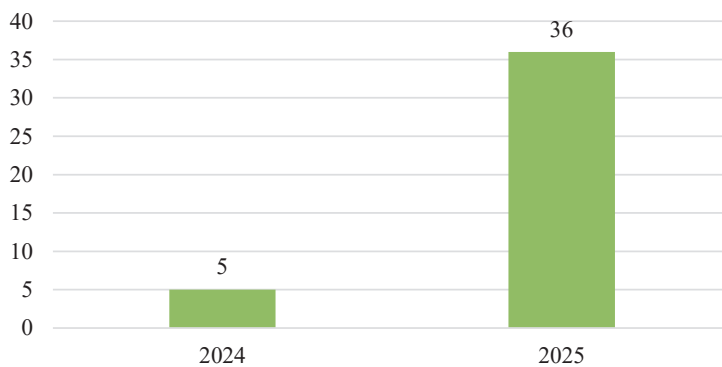
Regisztrált használók száma

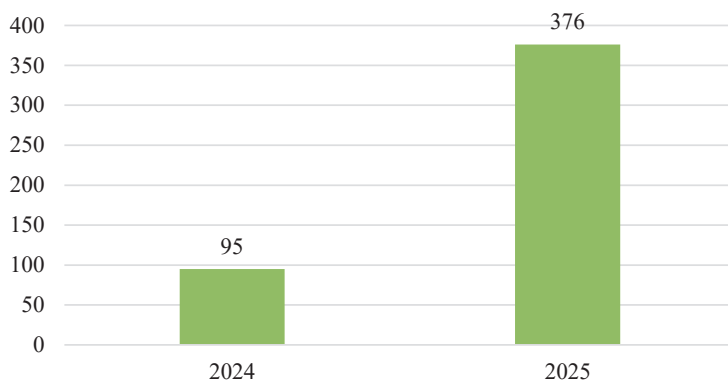
Kölcsönzések száma

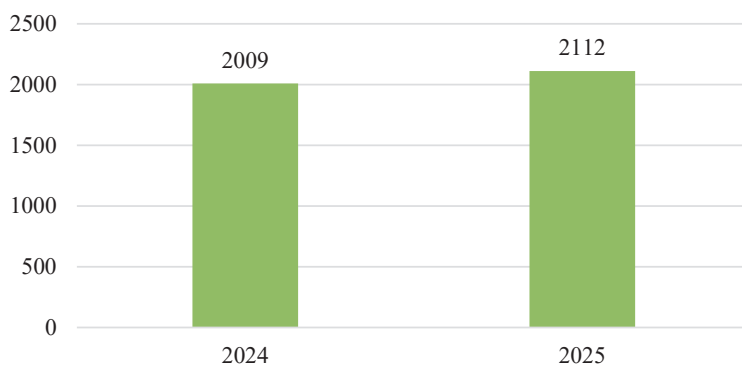
Programok száma

Programokon résztvevők száma

Látogatók száma

A benchmarking folyamat utolsó lépése nem zárult le. Folyamatosan monitorozzuk a fiókkönyvtárakban jelentkező visszajelzéseket és igényeket. A megfogalmazott fejlesztendő területek közül a stratégiai tervezést tartjuk a legfontosabbnak. 2026-ban készítjük elő a 2027–2032-es stratégiánkat. A fiókkönyvtári fejlesztések a korábbiakban is helyet kaptak, de új stratégiánkban a benchmarking során megfogalmazott további fejlesztendő területekhez kapcsolunk hosszú-, és középtávú és cselekvési terveket.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- CAMP, Robert C. (1998): *Üzleti folyamat: benchmarking: a legjobban bevált gyakorlatok felkutatása és meghonosítása*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest
- GÁLNÉ WEIGER Éva (2021): *A benchmarking hatékonysága könyvtárunkban*. Kaptár, 1. 8.
- ISTÓK Anna (2007): *Benchmarking – érdemes vajon másoktól tanulni? : a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ, valamint az érdi Csuka Zoltán Városi Könyvtár tapasztalatai egy új teljesítménymérési módszer bevezetése nyomán*. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 10. 39–45.
- KÁROLYI László (2019): *Crenchmarking: kreatív benchmaring – a leggyorsabb út az üzleti sikerhez*. Kossuth, Budapest
- POÓR József (2018) : *A HR gyakorlata*. Wolters Kluwer Hungary, Budapest
- SOMOGYI József (2011): *A közkönyvtárak mérése, rangsorolása, paramétereik összevethetősége : kísérletek és eredmények (amerikai és európai példák)*. Könyvtári Figyelő, 2. 382–393

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

„...immár kész a leltár” (József Attila)

Nem tudok mondani szürkébb, fárasztóbb, koszosabb és lélekölőbb munkafolyamatot a könyvtárak életében, mint az állományellenőrzés. Ennek ellenére minden könyvtárnak előbb vagy utóbb és – méretétől függően – hosszabb vagy rövidebb időközönként át kell esnie a leltáron. Némiképp erőt adhat az a tapasztalat, hogy a munkafolyamat befejezése után, amikor a jegyzőkönyv végére kikerül a pont, a dokumentumok ismét katonás rendben sorakoznak a polcokon, és a régi könyvek gerincén is a frissített jelzetek ragyognak, kárpótolva érezhetjük magunkat minden nehézségért.

2024-ben a Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár (JAMK) központi könyvtára, 2025-ben pedig a Bánhidai, a Felsőgallai, a Kertvárosi, a Népház úti, és az Újvárosi Fiókkönyvtára esett át állományellenőrzésen. Eljött az ideje a számvetésnek, a tapasztalatok összegzésének. Mivel általában nem túl gyakran kell leltározni egy átlagos könyvtárban, bízom benne, hogy a nálunk megvalósult munkafolyamatokról szóló összefoglalómmal segítséget tudok nyújtani más, állományellenőrzés előtt álló könyvtárak, vagy a leltározásban még nem jártas kollégák számára. Mivel nálunk zökkenőmentesen sikerült lebonyolítani az állomány ellenőrzését, és még a munkatársak közötti kohézió erősödéséhez is hozzá tudott járulni ez a cseppet sem kívánatos munka, bízom benne, hogy tervezési-, kivitelezési javaslatokkal is szolgálhatok. Úgy gondolom, számunkra sem haszontalan a 2024–2025-ös állományellenőrzés munkafolyamatainak rögzítése ezen beszámoló keretében, hiszen hipp-hopp eltelik tizenkét év, és a jelenleg hatályos jogszabályok szerint ismét nekiveselkedhetünk az állományellenőrzésnek. Jó lesz visszatekinteni arra, hogyan is fogtunk hozzá ehhez a 2020-as évek derekán.

JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A leltározás nem más, mint a dokumentumokról vezetett nyilvántartás és a fizikai állomány tételes összevetése. Alapvető célja a könyvtári vagyron védelme. Rendjét a kulturális miniszter és a pénzügyminiszter 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről című szabályzat határozza meg. A muzeális dokumentumállomány ellenőrzéséről egy külön jogszabály, a 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról című rendelkezik.

A jogszabályi háttér ismerete természetesen alapvető a leltár megkezdése előtt. A 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet alapján tudjuk meghatározni az állományellenőrzés jellegét, módját és mértékét, a leltározási ütemtervvel és a leltárt lezáró jegyzőkönyvvel kapcsolatos tartalmi követelményeket, a könyvtár fenntartó szervének tájékoztatásával és a számára benyújtandó dokumentációval kapcsolatos elvárásokat. Viszont nem terjed ki a könyvtár által legfeljebb három év időtartamra, úgynevezett időleges megőrzésre beszerzett dokumentumok körére.

TERVEZÉS

Mielőtt könyvtárunk belevágott volna az állományellenőrzésbe, a jogszabályok alapos áttanulmányozása után és a ránk váró feladatok ütemezése során más is meg kellett fontolnunk. Például azt, hogyan tudjuk úgy megvalósítani az állományellenőrzést, hogy az hatékony, gyors, ugyanakkor precíz is legyen, és a könyvtári szolgáltatásokat se kelljen sokáig, mi több, egyáltalán ne kelljen nélkülözniük az olvasóknak. Miután ezt mérlegeltük, humán erőforrásainkról is szükséges volt gondolkodnunk. Azt kellett biztosítanunk, hogy az olvasószolgálaton kívüli munkafolyamataink végzése ne ütközzön tartós akadályba. Indokolt volt gondoskodni a folyamatos gyarapításról, a beszerzett dokumentumok feldolgozásáról, a PR-tevékenységről, és természetesen a könyvtár dolgozóinak a leltározás évében is járt a jól megérdemelt szabadság. Mindezek alapján úgy döntöttünk, hogy két részletben fogjuk megvalósítani a teljes könyvtári állomány ellenőrzését: először a központi könyvtárban, majd az öt fiókkönyvtárban.

A rendelet alapján jellegét tekintve időszakos, módja szerint folyamatos, mértéke szerint a központi könyvtár majd az öt fiókkönyvtár állományát tekintve teljes körű leltározást hajtottunk végre 2024-ben, majd 2025-ben. Mindkét évben az esztendő nyitó munkabeszámoló és a munkaterv benyújtása után, illetve a statisztikai adat-szolgáltatás lezárását követően, a tavaszi időszakra terveztük meg az állományellenőrzést. Amíg a központi könyvtár leltározásának idejére, két hétre (valójában 10 szolgáltatási napra) bezártunk, addig a fiókjainkra hárult nagyobb feladat az olvasók kiszolgálásában. Mivel 2024-ben erre az időszakra esett a költészet napja, s ezzel együtt névadónk, József Attila születésnapja, leltár ide vagy oda, erről sem feledkezhettünk meg. Az ünnepi, ingyenes beiratkozási akciókat tehát teljes egészében fiókkönyvtáraink bonyolították le. Ezzel mellékesen talán azokat az olvasóinkat is átirányíthattuk a fiókjainkba, akik eddig nem is jártak ott. Mindezek mellett még arra is kértük a fiókkönyvtárakat, hogy készüljenek fel a 2025-ös leltározásukra, méghozzá az állományukból való törléssel. Így szerettük volna biztosítani, hogy leltározáskor ne kerüljön a kezünkbe elavult, rongált, selejtezésre érett dokumentum.

2025-ben megfordult a helyzet: a központi könyvtár és az éppen ellenőrzés alatt nem álló fiókok gondoskodtak az olvasókról. Az öt fiókunk közül háromban, a Bánhidai-, a Felsőgallai- és a Kertvárosi Fiókkönyvtár esetében egy-egy nap

alatt sikerült megvalósítani az ellenőrzést. Olyan napokat választottunk, melyeken a könyvtárnak amúgy is szünnapja volt. A két, nagyobb állománnyal rendelkező fiókunk, a Népház Úti- és Újvárosi Fiókkönyvtár esetében pedig igyekeztünk a lehető legkisebbre csökkenteni a nyitvatartási idő kárára történő munkát. A Népházban kettő, Újvárosban pedig csak egy szolgáltatási napon kellett nélkülözniük a könyvtárat az olvasóknak.

Jogszábeli előírás, de természetesen felmerülő igény is, hogy mielőtt belevág egy könyvtár az állományellenőrzésbe, alaposan meg kell terveznie az előtte álló folyamatokat. A központi könyvtár esetében ezt még egy körülmény indokolta: az itt található könyvek az RFID-rendszer védelmével lettek ellátva 2021-ben, ezért felmerült a kézi RFID-olvasóval történő leltározás lehetősége. Márku Mónika kolléganőm egy összdolgozói szakmai napon az Országgyűlési Könyvtár tapasztalatairól számolt be¹, melyet ezzel az eszközzel végeztek el, és ez nagyon jó kiindulási alap volt ahhoz, hogy kalkuláljunk: vajon a mi állományunkon mennyi idő, és mekkora hibahatárok között tudnánk megvalósítani az állományellenőrzést ezzel az eszközzel?

A tervezés első lépéseként Kantó Erika kolléganőmmel, aki a korábbi, 2011-es állományellenőrzés egyik fő koordinátora volt, 2023. november 7-én tartottunk bejárást a központi könyvtárban. Felmértük, hova helyeznénk el az ellenőrzéshez a munkaasztalokat, amennyiben nem a kézi RFID-szkennerrel történő leltározást választjuk, naponta hány kollégát kellene bevonnunk az állományellenőrzésbe, milyen sorrendben haladnánk a raktárban és a szabadpolcokon. Pontos megállapítottuk, hány darab számítógépre, asztali RFID-olvasóra, vonalkódolvasóra, hosszabbítóra lenne szükségünk, és ebből mennyi áll rendelkezésünkre, mennyit kell beszerezni. Az eszközigenyt és a ráfordítási kalkulációt időben jeleznünk kellett az Önkormányzat felé, hogy a 2024-es költségvetésünkben ez tervezhető legyen, és az engedély után be tudjuk szerezni a szükséges eszközöket a leltár kezdetéig.

Fontos volt annak megállapítása is, hogy mekkora teljesítményt várnánk el munkatársainktól a leltár során. 2011-ben 24 polcfolyóméter/nap volt a limit. Ezt a limitálást az új könyvtáráépületben már nem tudtuk volna alkalmazni, mert a polcokon a dokumentumok lazábban voltak elhelyezve, mint a régi épületben voltak, ezért nem lett volna egységes és igazságos a polcfolyóméterben való számolás. A teljesítmény meghatározásához az ellenőrzendő darabszámban kellett gondolkodnunk.

Megállapítottuk továbbá, hogy szükség lesz egy próbailettárra is mindkét eszközzel, hogy összehasonlíthassuk a kézi- és az asztali RFID-szkennerrel történő ellenőrzés hatékonyságát. Mivel könyvtárunk rendelkezik könyvvisszavevő automattával, mely zárvatartási időben is üzemel, szükséges volt annak végiggondolása is, hogy milyen időközönként és melyik kollégának lesz a feladata az automata üritése,

---

1 Parti Ádám osztályvezető előadása az Országgyűlési Könyvtár 2019. és 2022. között lezajló állományellenőrzésének tapasztalatairól 2023. augusztus 31-én hangzott el az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár Hagyományok és kihívások elnevezésű konferenciáján. A szakmai programról Márku Mónika a KEMLIB 2023. XIII. évf. 7–9. számában számolt be Hagyományok és kihívások a Mesterséges Intelligencia jegyében című cikkében p. 19–21.

a visszahozott könyvek ellenőrzése és elkülönítése mindaddig, amíg nem végzünk az állományellenőrzéssel. Ezeket a könyveket csak akkor volt érdemes visszasorolni, amikor a szabadpolcos vagy raktári helyük átesett már az ellenőrzésen. (Minden, az állományellenőrzés megkezdése idején kölcsönzésben lévő könyvet ugyanis automatikusan ellenőrzöttnek kell nyilvánítani. Visszakerülésük a polcokra belezavart volna a többi, könyvtárban maradt dokumentum leltározásába, de legalábbis többet munkát adott volna az eleve leltározottá nyilvánított könyv ismételt ellenőrzése.)

Tapasztalataim alapján azt mondhatom, hogy az ütemterv elkészítésekor érdemes a legrosszabbra felkészülni, és persze bízni abban, hogy minden simán fog zajlani. Ennek fényében ajánlatos bővebb határidőket megszabni egy-egy munkafázis elvégzésére, hiszen bármikor közbe jöhet egy áramszünet, vagy egyéb technikai meghibásodás, de az is előfordulhat, hogy a kollégákat vagy kisgyermeküket érintő betegséggel kell számolnunk, ami miatt nélkülöznünk kell a tervezett munkaerőt.

A próbaeltárra először a szabadpolcos szépirodalmi állományban, a helyismere-tti állományban a 001-től 280-as osztályig, illetve a tömörraktárban, a gyermekrész-legben került sor 2023. november 17-én, kézi RFID-szkennelvel. Az ellenőrzésben Kantó Erika, Mészáros Lászlóné és Sutáné Csulik Andrea, az Állományfejlesztési és Olvasószolgálati osztály munkatársai vettek részt, az informatikai háttérrel – a próba IKR létrehozását, az ellenőrzésre kijelölt állományrész leválogatását és a technikai feltételeket – Török Csaba és Pukló Dániel informatikusok biztosították. A tapasztalatokról Kantó Erika készített részletes összefoglalót. A próbaeltárt 2023. november 27-én, Kantó Erikával ismételtem meg a korábbi alkalommal kijelölt állományrészek közül a helyismereti polcokon, de asztali RFID-érzékelővel történő azonosítással. A tapasztalatokat ezúttal én rögzítettem. A két próbaeltár alapján a következő konklúzió született meg: bár az asztali RFID-olvasóval végzett ellenőrzés körülbelül nyolcszor hosszabb időt vett igénybe a kézi RFID-szkennelvel történt ellenőrzéshez képest, pontossága viszont közel 100%-os volt. S bár fizikailag nehezebbnek is bizonyult vele a munka, hiszen le kellett venni a dokumentumokat a polcra, és egyenként ráhelyezni a tálcára, majd visszatenni a polcra, mégis végül ezt a módszert választottuk az állományellenőrzésre. Ezzel a technikával ugyanis a beolvasás biztonsága mellett – mivel alkalmazása esetén nemcsak a beolvasott dokumentumok listáját látjuk, hanem az adott dokumentum leírásába is bele tudunk kattintani –, lehetőség adódik a leltározás során a hibás leírások kiszűrésére, a dokumentumok állapotának felmérésére, és az ellenőrzés után a polcokon való rendrakásra, a leszakadt jelzetek pótlására. Ráadásul olcsóbb volt egy plusz kézi RFID-szkennel és akkumulátor beszerzése helyett inkább asztali RFID-olvasókat és – a biztonság kedvéért – vonalkódolvasókat vásárolni az ellenőrzés technikai háttérének biztosításához. Ez a módszer még azzal együtt is kifizetődőbb volt a számunkra, hogy több munkatárs leltározásba való bevonását indokolta, mivel úgy gondolkodtunk, hogy jobb lassabban, de biztosabban haladni, mint látszólag gyorsan végezni, és utólag keresgélteni a tetemes hosszúságú hiánylistákon, hogy teljesen elkallódott dokumentumok szerepelnek-e rajta, vagy csak nem olvasta be, valamilyen oknál fogva, a kézi szkennel az egyes könyveket.

KÖZVETLEN ELŐKÉSZÜLETEK A KÖZPONTI KÖNYVTÁR LELTÁROZÁSÁHOZ

Az alapos, és reményeink szerint mindenre kiterjedő tervezés után megkezdődhetnek az állományellenőrzés zavartalanságát garantáló lépések. Először is ellenőriztük, hogy meglévő és beszerzett eszközeink jó állapotban vannak-e, elégséges számban állnak-e a rendelkezésünkre. Hova, milyen asztal fér be, kellenek-e hosszabbítók, jelerősítők az IKR gyors elérését biztosítandó.

Részletes ütemtervet állítottunk össze fenntartónk, Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata számára, melynek tartalmi előírásait a korábban hivatkozott jogszabály irányozza elő. Ebben megneveztük a leltározás lebonyolításának módját, megjelöltük kezdő időpontját, időtartamát, a záró jegyzőkönyv előterjesztésének tervezett időpontját. Megadtuk a leltározás mértékét, az egyes részlegek ellenőrzésének időrendjét, megneveztük a munkálatokban résztvevő munkatársakat. A fenntartó számára az ütemtervet 2024 februárjában küldtük el. Egyúttal kértük az Önkormányzatot, hogy engedélyezze a központi könyvtár zárvatartását a leltározás alatt. Úgy ítéltük meg ugyanis, hogy a leggyorsabb és legpontosabb állományellenőrzést így tudjuk biztosítani. Ugyanakkor a fiókok szolgáltatásai révén olvasóinknak sem kellett dokumentumok nélkül maradniuk.

A kollégákat is megfelelően fel kellett készíteni, hogy mindenki számára világos legyen a leltározás mikéntje, mire kell figyelni a dokumentum és az IKR-ben lévő leírás összehasonlításakor. Ehhez egy részletes útmutatót állítottunk össze, melyet mindenki által elérhető, elektronikus mappában tettünk közzé. Az állományellenőrzést megelőző héten, március 25-én, összdolgozói értekezletet tartottunk, ahol szóban is ismertettük a tudnivalókat, és válaszoltunk a felmerülő kérdésekre. Munkatársainknak azt is időben tudniuk kellett, hogy mely napokon leltároznak, és mely napokon lesz lehetőségük a többi feladatuk ellátására. Ennek érdekében napi beosztási táblázatokat készítettünk a leltár idejére, melybe mindenki beírhatta magát. Ezek a táblázatok a leltár megkezdése előtt beteltek, nem kellett agitálni senkit sem arra, hogy vegye komolyan az állományellenőrzést, és még akkor is fel legyen töltve a napi tíz páros, azaz húsz kolléga nevével a beosztási lista, amikor már a leltár végéhez közeledve, valószínűsíthetően mindenki fáradt lesz, és nehezen emelgeti majd a könyveket. Viszonyításképpen elmondom, hogy a központi könyvtárban 43 fő dolgozik, de nem mindannyian teljes munkaidőben, és közülük nem vettek részt a leltározásban a gazdasági munkatársak és a takarító személyzet. A kollégák tehát szabadon oszthatták be magukat, józanul mérlegelve, hogy a határidős és egyéb munkáik se maradjanak el, ugyanakkor a leltározásban is egyenlő mértékben kivegyék a részüket. Kollégáimnak páronként napi 3000 dokumentumot kellett minimálisan leellenőrizniük. Figyelemre méltó, hogy mindezt fennakadások és különösebb vita nélkül sikerült véghezvinniük 10 munkanapon keresztül.

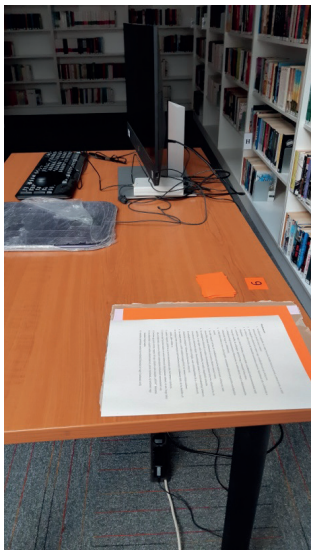
Rendkívül fontos volt, hogy időben és minél több úton tájékoztassuk olvasóinkat a központi könyvtár leltározás miatti zárvatartásáról. Ennek érdekében ideje-

korán informáltuk a social média-felületeken a könyvtárhasználókat. Hírleveleket is kiküldtünk, és megnyugtattuk az olvasókat, hogy kölcsönzési határidejüket a leltározás tervezett idejére meghosszabbítottuk, új könyvekhez pedig a fiókkönyvtáraink felkeresésével juthatnak. Természetesen olvasóink azt is megtehették a leltár ideje alatt, – a szolgáltatási díj fizetése alól mentesülve –, hogy a központi könyvtárba való könyveket más fiókunkban adták le. Tájékoztatást adtunk arról is, hogy mely szolgáltatásainkat vagyunk kénytelenek ez idő alatt szüneteltetni (pl. fiókközi, könyvtárközi kérés, előjegyzés, foglalás, könyvboxba kérés).

Partnereinkre is figyeltünk. A könyvtárakat tájékoztattuk arról, hogy a leltár ideje alatt semmiféle dokumentumkiáramlással kapcsolatos kérést (fiókközi vagy könyvtárközi kölcsönzést) nem tud a központi könyvtár lebonyolítani. A klubjaink közül értesítettük azokat, melyek az állományellenőrzés időszakában tartották volna a foglalkozásaikat, hogy tegyék át legyenek szívesek a találkozójuk időpontját.

Végezetül kolléganőm, Sutáné Csulik Andrea gondoskodott színes papírcetlikről, melyekkel az ellenőrzésen átesett polcokat tudtuk egyértelműen jelölni, jegyzetlapokról, melyekre felírhattuk, ha a dokumentumellenőrzés során hibás leírásra vagy jelzetre bukkantunk, és elhelyezhettük ezeket a könyvben, hogy a javítást végző kollégáinknak a későbbiekben ne kelljen nyomozniuk, miért is került a hibás kupacba az adott dokumentum. Még kemény kartoncsíkokról is gondoskodott arra az esetre, ha a polc közepén leszünk kénytelenek abbahagyni a munkát, és meg kell jelölni, hol is tartottunk előző nap. Mindezek a leltár megkezdésének reggelén a munkaasztalokon várták a kollégákat. Triviálisnak tűnik ezeknek az eszközöknek a biztosításáról beszélni, de hiányuk esetén, a gyakorlatban összességében nagyon hosszú időt el lehet azzal pazarolni, hogy tollat, papírfecnit, celluxot keresünk, vagy éppenséggel azt kutatjuk, melyik könyvet is ellenőriztük utoljára.

Egyetlen dologra nem gondoltunk, és ezt ki kell emelnem, hogy tanulhassunk belőle, illetve másoknak a figyelmét is felhívjam rá: törölnünk kellett volna a leltár megkezdése előtt az „eltűnt”-nek nyilvánított dokumentumokat. Bizonyára minden könyvtár találkozik azzal a helyzettel, hogy az olvasószolgálatos és a raktáros kolléga keresgeti az olvasónak az igényelt könyvet, de nem találja. Ebben az esetben mi jelölni szoktuk a Textlibben, hogy a dokumentum elveszett, de sokáig nem teszük törlési jegyzékre, mert bármikor felbukkanhat, kiderülhet, hogy csak el volt sorolva, tehát hagyunk időt az előkerülésére. Amikor már tartósan nem találjuk a dokumentumot, akkor kénytelenek vagyunk törölni az állományból. Nos, ennek az optimizmusunknak köszönhetően, jópár dokumentum elektronikus katalóguslapján jelöltük az eltűnést, és vártuk az előkerülésük csodáját. Sajnos, a későbbiekben ezek a dokumentumok szép számmal megjelentek a hiánylistáinkon. Szerencsére, a megengedett hiányon belül volt az elkallódott dokumentumok száma, de még ennél is megnyugtatóbb lett volna, ha a leltárt záró jegyzőkönyvben kevesebb eltűnt példányt jeleníthetünk meg.

(Fotók: Feketsné Kisvarga Anita)

LELTÁR A KÖZPONTI KÖNYVTÁRBAN

A leltárt megelőző, utolsó nyitvatartási nap végén Török Csaba kollégám kijelölte az ellenőrzésre szánt dokumentumok körét, és Pukló Dániellel beállították az asztalokat, előkészítették a számítógépeket. Nagyon sok időt takarítottunk meg azzal, hogy a hétfői munkakezdsre minden készen állt az ellenőrzéshez.

2024. április 8-án elrajtolt a leltár a JAMK központi könyvtárában, és a gondos tervezésnek és technikai előkészítésnek, valamint a munkatársak áldozatos munkájának hála, teljes mértékben zökkenőmentesen zajlott le április 21-ig. Minden nap azzal kezdődött, hogy a kollégák egy erre a célra készített dokumentumban páronként rögzítették, hogy éppen melyik állományrészben dolgoznak, konkrétan melyik dokumentum ellenőrzésével kezdték el a munkát, és melyiknél fejezték be a nap végén. Pukló Dániel keresőkérdést készített a Textlibben, melynek segítségével mindenki lekereshette, hogy aznap hány dokumentumot ellenőrzött, és ezt is beírhatta ebbe a munkanaplóba. Hamarosan minden polcra felkerült a narancssárga cetli, rajta a „kész” felirat.

A leltár gyakorlati megvalósulása során módosítanunk kellett az ütemtervet. Az eredeti elgondolásunk szerint ugyanis először a szabadpolcos állomány ellenőrzését végeztük volna el, és csak később tértünk volna át a tömörraktárra. Miután láttuk, hogy megfelelő elhelyezéssel több munkaasztal is elfér a raktárakban, mint amire előzőleg számítottunk, és időközben az is kiderült, hogy kollégáink stabilan tudják tartani a napi elvárt dokumentumszám ellenőrzését, a raktárban és a szabadpolcos állományban egyszerre indulhatott el a munka. A másik eltérés az eredeti ütemtervtől a második állományellenőrzéssel töltött hét vége felé következett be. Amikor már belátható volt, hogy végezni tudunk határidőn belül, és a még nem ellenőrzött területek aránya csökkent, ami által felszabadultak egyes munkatársak az állományellenőrzés munkafolyamata alól, át kellett szervezni a tevékenységet. A dokumentum-feldolgozással foglalkozó kollégáim elkezdtek az időközben tekintélyessé növekedő, valamilyen oknál fogva hibásnak nyilvánított dokumentumleírások javítását. Előfordult, hogy nemcsak a leírásban kellett módosítani, pótolni adatokat, hanem a vonalkódok és az RFID-tagek téves összeolvasását is javítani kellett. Más munkatársak jelzeteket frissítettek, ismét mások a kölcsönzésből visszakerülő, vagy a javításon átesett dokumentumok visszasorolásában, a felszabaduló munkaasztalok elpakolásában, a technikai eszközök leszerelésében segítettek. A sikeres állományellenőrzés után, az utolsó napon teljes mértékben sikerült visszarendezni a raktárakat és az olvasótereket nyitásra kész állapotra. (Kelltt is, mivel mindjárt egy országos zöldkönyvtári konferencia lebonyolításával indítottuk a következő hetet.)

Nehézséget egyedül az egyre nehezebben elviselhető izomláz, és a halmozódó, ki nem pihent fáradtság okozott. Ugyanakkor volt egyfajta jó hangulata is a leltározásnak, hiszen összekovácsolt minket a közös cél, és a közös „szenvedés”. Kellemes zenehallgatás mellett haladhattunk minden nap előre. Mivel mindig más-más

(Fotók: Feketsné Kisvarga Anita)

munkatársakat sodort egymás mellé a leltározás, lehetőség volt összecsiszolódni, olyan kollégák működhetek együtt, akik a könyvtár átlagos munkanapjain nem szoktak még csak pár mondatot sem váltani egymással.

Az állományellenőrzés záróján fáradtan roskadtunk le a kávézóban, és miután Mikolasek Zsófia igazgató asszony megköszönte a munkánkat, jókora pizzákkal ajándékozta meg a kollektívát, amit a megfeszített munka után, megérdemelten fogyasztottunk el.

AZ ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS LEZÁRÁSA

Természetesen a leltározásnak koránt sincs vége az utolsó dokumentum beolvasásával. Még csak ezután jön az igazán izgalmas kérdés: mekkora a leltározásra kijelölt és a leltározott állományrész közötti különbség, azaz, mekkora a hiánylista. Összesen három hiánylistát válogatott le számunkra informatikusunk. Az elsőt mindjárt április 22-én, melyből azonnal kiderült, hogy a technikailag még a JAMK központi könyvtár állományában lévő, de már a Bánhidai Fiókkönyvtárunk számára összedobozolt, és egy külső raktárban tárolt, szlovák nemzetiségi állományba tartozó, nagyobbacska adag könyvet be kell leltározunk. Kantó Erika és Sutáné Csulik Andrea kolléganők felkutatták ezeket a dobozokat, leltározták, és a Bánhidai Fiókkönyvtárba való átszállítás után az elektronikus katalógusban is áthelyezték a könyveket Bánhidára.

A második hiánylista május 29-én készült el, végül a harmadik, ami alapján utoljára fésültük át mind a központi-, mind pedig a fiókkönyvtárak polcait, és ami után azt mondtuk, hogy biztosan nem tudunk már sehonnan sem előkeresni a rajta lévő dokumentumokat, szeptember 5-én. A hiánylistás dokumentumok közül több, a már korábban említett „eltűnt”-nek nyilvánítottakból került ki, de voltak olyan mellékletek is, melyekben nem volt RFID-tag, és a könyv belső zsebében voltak, ezért nem kerültek leltározásra. Ez is azt mutatja, hogy az elavultabb, például vonalkódolvasóval történő állományellenőrzés a lassúsága ellenére előnyös is lehet, hiszen rákényszeríti a leltározót a könyv kinyitására, és például a benne lévő mellékletek ellenőrzésére is, ezáltal a pontosabb állományrevízióra. Több hiánylistás dokumentumról derült ki, hogy tévedésből nem lettek beletárolva, például figyelmetlenségből kimaradt egy-egy polcnyi könyv. A hiánylistákon lévő dokumentumok keresésére a tervezettnél több időt kellett szánnunk, hiszen időközben kinyitott könyvtárunk, beindult az olvasószolgálat, gőzerővel szerveztük és bonyolítottuk le programjainkat, és ezek mellett róttuk a köröket a polcok között, kezünkben az egyre csökkenő hiánylistával.

A központi könyvtár állományellenőrzésének lezárásához már csak a jegyzőkönyv elkészítése, és annak elfogadása volt hátra. A 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM rendelet meghatározza, hogy a dokumentumok raktározási módjának figyelembevételével az egyedi nyilvántartású dokumentumok hiányának mekkora lehet

a megengedhető mértéke (káló). Szól arról is, hogy a többletként jelentkező dokumentumokat gyarapodásként kell kezelni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az állományellenőrzés jellegét, végeredményét, vagyis a névleges és a tényleges állomány összevetését, a hiány és/vagy a többlet mennyiségére és értékére vonatkozó adatokat. A hiányzó vagy a többletként jelentkező dokumentumok felsorolását. A jegyzőkönyvet három példányban kell továbbítani a fenntartónak, csatolva az állományellenőrzés korábban meghatározott ütemtervét is. A jegyzőkönyvben ki kell térni a hiány okára, és a vezetőnek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a hiányhoz vezető okok megszüntetésére. A jogszabály úgy fogalmaz, hogy „*az együttműködési rendszerekhez tartozó könyvtáraknál tartott leltározáskor a fenntartó köteles a jegyzőkönyv két példányát (...) az illetékes központi feladatkörű könyvtárnak (...) megküldeni.*”² Ezért a jegyzőkönyvet 2025. december 11-én azzal a kéréssel adtuk át az Önkormányzatnak, hogy a kézhezvételtől számított nyolc napon belül továbbítson két példányt az illetékes regionális könyvtár, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér számára. Miután az Önkormányzat elfogadta a beszámolót, és a győri regionális könyvtár sem tett észrevételeket a jegyzőkönyvhöz, az év végét a megengedhető hiány címen törlési jegyzékre kerülő dokumentumok állományból történő kivezetésével ünnepelhettük.

A központi könyvtárban az ellenőrzésre kijelölt 312.102 db dokumentumból 310.336 db került ellenőrzésre. A hiánylistát 1.766 db dokumentum alkotta, melyek értéke jóval a káló alatt volt. Az eredmény azzal együtt megnyugtató, hogy a 2011-ben megkezdett leltár óta eltelt 13 év alatt a központi könyvtár épületének 2018–2020-as felújítása miatt az állományunk többször igen nehéz helyzetbe került. Az épületből való kiköltözéskor egy részét becsomagolva, külső raktárba voltunk kénytelenek átszállítani, az ideiglenes szolgáltatóhelyeken maradt állomány pedig széttöredezve, összesen három helyszínen várta az olvasókat. Az új könyvtáráépületbe való visszaköltözés sem volt mindennapi kihívás. Nehezítette az állományvédelmet az is, hogy az RFID-rendszer kiépítésére csak a 2021-es esztendőben nyílt meg könyvtárunkban a lehetőség. Addig az állománymegóvásnak nem voltak technikai eszközei.

2025: A FIÓKKÖNYVTÁRAK ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉSE

Miután 2024 végén hivatalosan is befejeződött a központi könyvtár dokumentum-állományának leltározása, sejtettük, hogy mekkora munka vár ránk a 2025-ös, fiókos állományellenőrzés során. Tapasztaltabban fogtunk neki a tervezésnek, mely korábbi hibáinkból tanulva, ugyanakkor a jogyakorlatokat alkalmazva magabiztosabb előkészületeket eredményezett. Ezzel együtt nem hagyhattunk figyelmen

---

² 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről 11 § (6) bekezdés.

kívül néhány körülményt, amelyek befolyásolták a fiókokban zajló leltározás eredményességét. Először is, a fiókkönyvtáraink nem rendelkeznek RFID-rendszerrel, ezért ott csak a kézi vonalkódolvasásos módszer jöhetett szóba az ellenőrzés során. Ez jelentősen megnövelte a leltározásra fordított időt. Másodsor a revízió időszaka egybeesett a Kulturális és Innovációs Minisztérium által meghirdetett *Könyvtári kihívás* elnevezésű akció idejével, mely a szokottnál is intenzívebb programszervezési és beiratkozást ösztönző tevékenységet várt el a teljes kollektívától. Még nagyobb összehangolásra volt tehát szükség, hogy a leltározásban részt vevő, alkalmanként 12-14 munkatárs kiesése mellett is zavartalanul folyjanak az olvasószolgálati, a rendezvény-lebonyolítási és az állománygondozási munkálatok, továbbá az akcióban megvalósításra váró feladatoknak is megfeleljünk a szolgáltató helyeinken.

TERVEZÉS

A fiókkönyvtárak állományellenőrzését nem előzte meg próbaeltár. Szükség volt azonban a munkafolyamatok tervezése előtti megbeszélésre, melyen Mikolasek Zsófia igazgató asszony, Kantó Erika egyik koordinátor, Török Csaba informatikus és jómagam vettünk részt 2024. október 14-én. A munkamegbeszélés során megállapodtunk abban, hogy azokon a napokon, amikor a fiókokban zajlik a leltározás, a nagyarányú munkaerőelszívás miatt a központban dolgozó munkatársak számára is ez a tevékenység élvez majd prioritást. Tehát nem lehet nagyobb szabású rendezvények szervezésére és lebonyolítására vagy szabadságok miatti munkaerőhiányra hivatkozva elvonni dolgozókat a fiókokból, mivel ez a leltározás ütemezés szerinti menetét veszélyeztetné.

Világossá vált az is, hogy az állományellenőrzést minden fióknál külön-külön le kell zárni, tehát nem lehet a végtelenségig keresgetni a hiánylistára került dokumentumokat, hanem csak addig, amíg meg nem kezdődik a soron következő fiókkönyvtár ellenőrzése. Úgy kellett tehát tervezni, hogy minden fiók leltározása után legyen legalább két hét a hiánylistákon szereplő dokumentumok felkutatására. Persze ekkor is figyelembe vettük, hogy az év eleji beszámoló elkészülte után, de még a nagyobb nyári szabadságolások előtt legyen az ellenőrzés.

Felmértük, hogy a kisebb állománnyal rendelkező fiókokat egy nap alatt, a nagyobbakat a nyitvatartás terhére tudjuk majd ellenőrizni, ezért az ütemterv Önkormányzat felé történő közvetítésekor a zárásra is kértünk engedélyt. Saját magunknak az eszköz- és bútorigény felmérését tűztük ki feladatul. Ezt egy terepszemle alkalmával megtettük 2024. november 4-én. Tanulva a hibánkból, Török Csaba lekereste az eltűntnek nyilvánított, fiókos dokumentumokat, és azokat a 2024. évi utolsó negyedéves törlésbe tettük. Gondoskodtunk az olvasók tájékoztatásáról minden módon. Beállítottuk a kölcsönzési határidőket, hogy a leltározás miatti zárvatartás egy-egy fiók olvasóinál ne okozzon késedelmes dokumentum-visszaszolgáltatást. A fiókkönyvtáros kollégáktól azt kértük, hogy tervezzék meg, hova

helyeznék el a leltározás munkaasztalait, illetve gondoskodjanak arról, hogy a fiókközi kölcsönzésben lévő dokumentumaikat lehetőség szerint a leltározás megkezdéséig visszavegyék, új kölcsönzést és törlést pedig ne kezdeményezzenek ebben az időszakban.

A korábbi gyakorlathoz hasonlóan megírtam és közzé tettem a leltározási útmutatót, elkészítettem a napi beosztási naplót és a munkanaplót, kollégám, Sutáné Csulik Andrea gondoskodott az ellenőrzést támogató jelölő- és jegyzetlapokról. Jelenléti ívre is szükség volt, mivel a központi könyvtártól eltérően, – ahol elektronikus munkaidő-nyilvántartás van –, a fiókokban zajló munkát papír alapon tartjuk nyilván.

A központi könyvtári tapasztalatok alapján, és a technikai lehetőségeket figyelembe véve páronként 2000 dokumentum/nap ellenőrzését határoztunk meg limitként munkatársainknak.

LELTÁR A FIÓKKÖNYVTÁRAKBAN

Az állományellenőrzést a kisebb fiókkönyvtárakban kezdtük. A Felsőgallai Fiókkönyvtár 2025. március 20-án, a Bánhidai április 4-én, a Kertvárosi április 25-én került ellenőrzésre. A Népház Úti Fiókkönyvtár esetében – ahogy arról már korábban írtam –, az ütemtervtől eltértünk: nyitva tartás mellett, előbb kezdtük el a leltározást a tömörraktárban május 12-én és 13-án, 2-2 párossal. Így tudtuk biztosítani, hogy a teljes állomány ellenőrzésével május 16-ig végezzünk. Az Újvárosi Fiókkönyvtár leltározása június 2. és 4. között zajlott. Minden leltári napot megelőzően körlevélben értesítettem az ellenőrzésben részt vevő munkatársakat a tudnivalókról, Török Csaba és Pukló Dániel pedig a leltározást megelőző napon kiszállította és beállította a fiókokban a szükséges eszközöket, ellenőrizték a WIFI erősségét, berendezték a munkaállomásokat.

Valamennyi fióknál tudtuk követni azt a jógyakorlatot, hogy a leltári nap vagy időszak vége felé közeledve, a hibás leírású vagy jelzetelesű dokumentumok javításával, vagy a munkaállomások leszerelésével foglalkozzon a felszabaduló munkatárs. Így a leltározást követő nyitvatartási napra minden könyv, CD, DVD a helyére került, és rendezett helyiségekkel várta olvasóit a könyvtár. A hiánylistákat minden fiókban és a központi könyvtárban is egy-egy fiók leltározását követően ellenőriztük.

A fiókkönyvtárak ellenőrzése során jobban megismerhettük az ottani állományt, az ott dolgozó munkatársaink mindennapi nehézségeit, örömeit. El kell ismernem, hogy minden nehézsége mellett az állományellenőrzés hozzájárult a közösségépítéshez, ahhoz, hogy *„járjunk egy keveset fiókos kollégáink kalucsnijában”*, vagyis az ő szemszögükből is, globálisan lássuk könyvtárunkat.

Az ellenőrzés hivatalos befejezésére 2025. július 25-én került sor, amikor elkészítettük a jegyzőkönyvünket. Az ellenőrzésre kijelölt 91.990 db dokumentum közül

91.579 db került ellenőrzésre. A hiány 411 db-os, 354.585 Ft értékű volt, ami bőven benne volt a megengedhető hiány keretében. A fiókkönyvtárakban dolgozó kollégák éberségének köszönhető, hogy a dokumentumok megőrzése ilyen sikeres, mivel a fiókokban átlagosan a teljes állomány 74%-a van szabadpolcon, és semmiféle technikai eszköz nem segíti az állományvédelmet. (A szabadpolcos és a raktári állomány átlagos arányától a Népház Úti Fiókkönyvtár tér el jelentősen. Ott éppen a tömöraktárban van a teljes állomány picivel több, mint a fele.)

A 2025. július 25-én kelt jegyzőkönyv megállapította, hogy az állományellenőrzés során tapasztalt hiány mértéke a megengedett hiány mértékén aluli, és nem gondatlan vagy szándékos magatartás következménye, hanem elkerülhetetlen forgalmi veszteség. A leltár jegyzőkönyvtét megküldte könyvtárunk TMJV Önkormányzatának, mint fenntartónak, és kértük annak továbbítását a regionális koordinátori feladatokat ellátó, Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér számára. A jegyzőkönyv elfogadását az Önkormányzat a 2025. szeptember 5-én kelt, INT/261/3/2025 iktató számú levelében fogadta el.

ÖSSZEFOGLALÁS

Összességében elmondhatom, hogy az állományellenőrzés – bár joggal sorolható az egyik legkevésbé szeretett munkafolyamataink közé –, jól előkészítve és elkötelezett kollektívával lehet gyors, precíz és sikeres. Kohéziós ereje pedig megkérdőjelezhetetlen, felér egy csapatépítő tréninggel. Bízom benne, hogy ha kedvet nem is csináltam a beszámolómmal az állományellenőrzéshez, de legalább bemutattam, hogy körültekintő tervezéssel, egységes elvárásokkal a kollektíva felé, és együttműködő munkatársakkal eredményesen túl lehet lenni rajta.

MÁRKU MÓNIKA

Fiókkönyvtáraink viharos évtizedeiből – Kis történeti kronológia

Tanulmányom írásával arra vállalkoztam, hogy megkísérlem végigkövetni a tatabányai fiókkönyvtárak életét a kezdetektől napjainkig, elsősorban fejlesztéseikre koncentrálva. Létezésüket több tényező is befolyásolta az évtizedek során. Ilyen volt például, hogy számuk folyamatosan változott – hol bezárták, hol újranyitották, hol újat létesítettek –, ezzel számuk 11 és 5 között ingadozott. Szintén többször kerültek más-más intézmény fenntartása alá, funkciójuk is számos alkalommal módosult hosszabb-rövidebb időre. Történetük szorosan összefügg a városi és a megyei könyvtár történetével. Ahhoz, hogy kerek egész legyen a történet, muszáj egy kis megyei könyvtártörténettel kezdeni a beszámolót.

EGY RÖVID KÖNYVTÁRTÖRTÉNETI BEVEZETÉS

1934–1945

A II. világháborút követően a magyar kultúrpolitika nagyobb figyelmet és érdeklődést kapott az állam részéről, mint amennyire az fontos volt 1934-ig. Ennek egyik példája, hogy 1950-ben országszerte, s így a tatai járásban is, megkezdődött a körzeti könyvtárak sikeres megszervezése, majd azok eredményes működése.

1949–1952

Létrejött a tatai Járási Könyvtár és a falusi népkönyvtárak megszervezése.

1952

Május 14-én megjelent népművelési miniszteri rendelet megyei, járási és falusi könyvtárak felállítását, Könyvtárellátó létesítését, létszámnormák kidolgozását rendelte el, és írta elő országszerte. Intézkedett továbbá arról is, hogy szakmai tapasztalatokkal rendelkező nagykönyvtárak módszertani segítséget nyújtsanak az újonnan szervezett nép- és szakszervezeti könyvtáraknak. Eme rendelet hangsúlyozta az iskolai és az üzemi (szak)könyvtárak létrehozásának szükségességét, és fontosságát is.

A rendeletnek megfelelően Tatabányán is megkezdődött a könyvtárszervezési tevékenység. Erre egy 1952. augusztus 6-án, a Dolgozók Lapjában megjelent hír is példa. Ebben a Tatabányai Városi Könyvtár akkori vezetője felhívást intézett olvasóikhoz, hogy most kölcsönözzenek könyveket, mert az átszervezés miatt augusztus 10. és augusztus 20. között a könyvtár nem lesz nyitva.

1952. augusztus 17.

A Tatai Körzeti Könyvtár és a Tatabányai Városi Könyvtár egyesítésével létrejött a Megyei Könyvtár, közel 13.000 dokumentumos kezdő állománnyal. Az „új” intézmény a Jászai Mari Színház, Népházban, a Petőfi Filmszínház helyiségében kapott helyet. Az ünnepélyes megnyitón Horváth József, megyei tanácselnök-helyettes tartott beszédet. A Megyei Könyvtár igazgatója Horváth Géza lett.

A megalakulást követően a legfontosabb könyvtárügyi feladat a városrészi fiókhálózat kiépítése lett. Természetesen figyelembe véve a település adottságait. Ennek során először 5 fiókkönyvtárat szerveztek, amelyekre azonban már a megalakításukkor a kis alapterület, a zsúfoltság és ebből adódóan csak a könyvkölcsönzésre szűkülő tevékenység, valamint a korszerű eszközök hiánya volt a jellemző. Az új városrészek kiépülésével rövidesen további 2 fiókkönyvtár jött létre. A legnagyobb fiókkönyvtár az V. kerületben (Bánhida) működött egészen a Megyei Könyvtár új épületének megnyitásáig. Ezután a II. kerületbe (Újváros) helyezték azt át.

1956

Az 1952-es rendelet, bár fontossága és szükségessége nem vitatható, több könyvtárügyi kérdést azonban nem érintett. Sok intézkedés végrehajtása nagyban függött a politikai helyzettől, a gazdaságtól és a kis költségkerettől. Ezért vált szükségessé az 1952-es rendelet kiegészítése 4 évvel később. Az 1956. évi közművelődésről szóló törvényerejű rendelet már meghatározta a társadalom azon életfolyamatait (pl. tudományfejlesztés, felsőfokú szakemberképzés, egészségügy, ipari és mezőgazdasági termelés), amelyek állandóan növekvő könyvtári, bibliográfiai és dokumentációs szükségletének magas színvonalú, folyamatos kielégítésére kell törekednie. Továbbá állampolgári jognak minősítette a könyvtárhasználati jogot, a könyvtárakat pedig a közművelődés alapintézményeivé. A törvény előírta a legsürgetőbb könyvtári feladatokat is. Általánossá és kötelezővé tette a könyvtári hálózat kialakítását, stb.

1956-ot követően ismét javulás volt tapasztalható a könyvtárügy terén. Növekedtek a könyvbeszerzési keretek, több könyvtár kapott önálló, vagy megfelelőbb elhelyezést. A fiókkönyvtárak közül voltak, akik már a nagyobb intézményekkel szinte azonos feltételekkel működtek, csak az igazgatás szempontjából függtek egy központi könyvtártól. Jó úton haladt a megye könyvtári ellátásának korszerű kiépítése.

1964

1964-ig 7 fiókkönyvtárat működtetett a Megyei Könyvtár, majd amikor beköltözött új épületébe, levált róla 2 fiókkönyvtár közel 30.000 kötetes dokumentumállománnyal, és a Városi Tanács fenntartása alá került.

1965

A terveknek megfelelően a városi fiókhálózat január 1-jétől önállósult. Feladata a fiókkönyvtárain keresztül elsősorban a városrészek könyvtári ellátása volt a Megyei

Könyvtárral és a szakszervezeti könyvtárakkal együttműködésben. Fenntartója a Városi Tanács V. B. Művelődési Osztálya lett. Még ebben az évben 130.000 forintot fordítottak a hálózat könyvállományának fejlesztésére, Kertvárosban pedig közel 200.000 forintos beruházással, egy épület korszerűsítését követően, megfelelő fiókkönyvtárat terveztek létrehozni.

A Tanács távlati terve volt továbbá az is, hogy minden fiókkönyvtár megfelelő épületet kapjon, s legalább 10.000 kötetes állománnyal rendelkezzen.

A városi könyvtár feldolgozó csoportja, az önállósodást követően, a Megyei Könyvtár egykori helyiségeibe (3 szobába) költözött, a Pruzsina Mihály utca József Attila iskolához közeli részén. Ekkor 7 fiókkönyvtára működött, s mintegy 35.000 kötetes állománnyal rendelkezett. Az igazgató mellett volt egy négyórás könyvtári alkalmazott, a többiek tiszteletdíjasok voltak.

Tatabánya népművelési helyzetéről szóló tanácsulése június 24-én, egyebek mellett megállapította, hogy a művelődési házakban működő könyvtárakban, amióta közvetlen városi irányítás alá kerültek, minőségi javulás tapasztalható. Bár gondot jelentett a központi könyvtár zsúfoltsága és az újonnan épülő településrészek (pl. Dózsakert, Sárberék) könyvtári ellátásának hiányossága.

A fiókkönyvtári hálózat helyzete az 1964–1965-ös években

Az 1. számú fiókkönyvtár 1964-ben a Jókai Mór Általános Iskola egyik kis helyiségében működött, állományára leginkább a zsúfoltság volt a jellemző. Elhelyezkedése miatt olvasói, látogatói főként csak az iskola diákjaiból és pedagógusaiból álltak, és javarészt iskolai könyvtári feladatokat látott el.

A 2. számú fiókkönyvtár kezdetben a Mező Imre Ifjúsági Házban működött megfelelőnek mondható körülmények között. Funkciója a lakótelep szanalását és az ifjúsági ház épületének lebontását követően gyakorlatilag megszűnt.

A 3. számú fiókkönyvtár már a kezdetektől az alsógallai József Attila Művelődési Otthonban várta olvasóit. Zsúfolt állománya ellenére csekély látogatói létszám jellemezte.

A 4. számú fiókkönyvtár Kertvárosban, a Bányász Művelődési Otthon mellett lévő tanácsi kirendeltség épületében működött egészen 1974-ig. Majd a Tatabányai Szénbányák Szakszervezeti Bizottsága megkezdte a művelődési ház felújítását, amelybe egy nagyobb könyvtári helyiség kialakítását is tervezték. Az új könyvtárat 1976-tól a Bányász Körzeti Könyvtár működtette. A felújítás idején, hogy a lakóterületi lakosság ne maradjon könyvtári szolgáltatás nélkül, a Városi Könyvtár a körzet oktatási intézményeiben alakított ki kisebb iskolai könyvtárakat.

A 6. számú fiókkönyvtár a felsógallai Széchenyi Művelődési Otthon melléképületében kapott helyet, méltatlan körülmények között.

A 7. számú, bánhidai fiókkönyvtár először a régi Puskin épületében működött, majd 1970-ben átadták a művelődési ház új épületét, onnantól kezdve itt folytatta kölcsönzési tevékenységét nagyobb alapterületen, kedvezőbb feltételek mellett.

A 8. számú fiókkönyvtár, a fiókintézmények közül a legfiatalabb volt, mely iskolai könyvtárként működött a József Attila Általános Iskolában.

A fiókkönyvtárak könyvállományának szerzeményezését, gyarapítását, feldolgozását, cseréjét és kiszállítását a Városi Könyvtár központi könyvtára végezte. Ehhez a munkához a Művelődésügyi Osztály hetente egy alkalommal gépkocsit is biztosított.

Decemberben átadták a tatabányai József Attila Művelődési Otthon új könyvtárépületét, mely fiókkönyvtárként működött.

1967

1967-ben 8 tanácsi és 26 szakszervezeti könyvtár működött Tatabányán. A környező községekbe (Vértesszőlős, Környe, Tarján és Héreg) művelődési autók szállították ki a dokumentumokat. A Városi Könyvtár 6 fiókintézményét csaknem 20.000-en látogatták, s több mint 70.000 dokumentumot kölcsönöztek tőlük.

1968

100.000 forint összértékben vásárolt új dokumentumokat a Tatabányai Városi Könyvtár.

1970

A helyhiány miatt a Városi Könyvtár központi könyvtára, a Pruzsina Mihály utcai helyiségek megtartása mellett, az Aradi utcába költözött. Az I. kerületi épületbe költözés csak ideiglenes megoldásnak volt megfelelő, rövid időre enyhített a gondokon. Hamar felismerték, hogy a Tatabányai Városi Könyvtár központjának székelyét egy, az Újvárosban tervezett művelődési kombinátban kellene majd biztosítani.

1970-ben, az Újvárosi Klubkönyvtár 5. számmal, átmeneti jelleggel került kialakításra egészen addig, amíg a 4. számú, új fiókkönyvtár megnyitotta kapuit. Ezt követően letéti könyvtárként kívánták tovább működtetni.

1973

Elkészült egy megyei távlati könyvtárfejlesztési terv, mely Tatabányára 4 C-típusú és 4 D-típusú könyvtár fejlesztését, továbbá 20 önálló iskolai könyvtár működését irányozta elő.

Újabb feladatot adott, hogy a folyamatosan kiépülő új városrészekben (Madách kert, Dózsakert, Gál István lakótelep, Kertváros) is biztosítani kellett a könyvtári szolgáltatásokat.

Az Aradi utcában 70 négyzetméteren működő központi könyvtár még mindig elégtelen körülmények között, és megfelelő szakembergárda nélkül volt kénytelen tevékenykedni. Bővülő feladatainak ellátásához kénytelen volt egyre több iskolába fiókkönyvtárat telepíteni.

Novemberben Vasas Margit, a Városi Könyvtár vezetője, és Fürst József iskolaigazgató ünnepélyes keretek között adta át a IV. számú Általános Iskola (ma Herman

Ottó Általános Iskola) új könyvtárát, mely a Városi Könyvtár kihelyezett fiókkintézménye volt. Az új fiókkintézmény alapját a már meglévő iskolai könyvtár állománya adta. Ennek gondos leválogatása után mintegy 3300 kötetnyi gyermek, és ifjúsági könyv került a szabadpolcokra. A könyvtár élén szakképzett könyvtáros állt, Hatala Istvánné személyében, és heti három alkalommal, délutánonként tartott nyitva.

1975

A Tatabányai Szénbányák, több mint 20 millió forintos beruházással, januárban elkezdte felújítani, korszerűsíteni a hozzá tartozó művelődési házakat. Ennek során a munkálatok már el is kezdődtek az ótelepi és a kertvárosi intézményeknél. A kertvárosi művelődési otthont könyvtárral, klubhelyiséggel és szakköri szobákkal bővítik. Terveik szerint még ebben az évben megtörténik a Népház felújítása, bővítése is.

1975-től 4 környező település (Vértesszőlős, Környe, Tarján és Héreg) módszertani ellátását is a Városi Könyvtár látta el. Az iskolák (iskolai könyvtárak) pedig lehetővé tették, hogy könyvtáraikat és azok szolgáltatásait az iskola polgárain kívül a lakóterületen élők is igénybe vegyék.

1976

Június 30-án átadták a felújított kertvárosi művelődési otthont, amely új épület-szárnnyal és új helyiségekkel, köztük könyvtárszobával bővült. A korszerű, jól felszerelt fiókkönyvtárban Kaszás Istvánné könyvtáros 3000 kötettel várta régi-új olvasóit a nyitást követően. A szabadpolcon elhelyezett könyvek kényelmesebb böngészést kínáltak.

Az egy hónapja átadott, felújított kertvárosi művelődési házban július 29-én 17 órakor kinyitott a fiókkönyvtár is.

1977

A bánhidai Puskin Művelődési Ház szomszédságában megkezdődött a központi házasságkötő terem építése, melynek átadása előreláthatóan 1978 nyarán fejeződik be. Az építkezést a Tatabányai Építőipari Szövetkezet végezte közel 7 millió forintért.

1978

Az új házasságkötő terem építése mellett fogadóterem és több kisebb helyiség is kialakításra került Bánhidán, a Puskin Művelődési Ház mellett. Amellett, hogy ide költözött a Városi Tanács Családi Intézete, itt kapott helyet a Puskin Művelődési Ház könyvtára is.

A VI. és VII. számú fiókkintézmények új helyre költöztek. A Tatabányai Városi Könyvtár 1-1 főfoglalkozású álláshelyet kapott. Növekedett a fiókkönyvtárak nyitvatartási óráinak száma.

1980

Egy Veszprém megyei kísérlet nyomán Tatabányán is kialakították a központi könyvtári ellátórendszert. Ennek az volt a lényege, hogy intézmények, iskolák csak helyet biztosítottak a fiókkönyvtáraknak, a szerzeményezést, feldolgozást, katalóguskészítést a központi könyvtár végezte. Cserébe a hálózatba belépő iskolák könyvbeszerzési keretüket a központi könyvtárnak adták. Ilyen módon aztán 32 egységből álló könyvtári hálózat épült ki Tatabányán (Környén, Vértesszőlősön, Tarjánban és Héregen), amely a 4 fiókkönyvtáron kívül általános iskolai és községi könyvtárakból állt.

A kedvezőtlen feltételek ellenére, az utóbbi 5 évben javult a könyvtárak tartalmi munkája. Nemcsak a könyvállományuk növekedett jelentősen, de emelkedett olvasóik és látogatóik száma is. A lehetőségekhez mérten hanglemmez- és diafilmtár szolgáltatást is nyújtottak.

Továbbra is gondot jelentett a Városi Könyvtár Központi Könyvtárának zsúfoltsága. Annak ellenére, hogy az utóbbi években növekedett a szolgáltatóhelyek száma, még mindig nem volt kielégítő a lakóterületi könyvtári ellátás. A meglévő 10 fiókkönyvtárból 6 iskolában kapott helyett egy-egy kisebb helyiségben, így nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem tudta ellátni kettős funkcióját. Helyzetükből adódóan kevés volt a felnőtt olvasók száma.

A központi könyvtár elsődleges feladata a hálózati ellátás volt, de esetenként fogadtak olvasókat is. A helyi, településrészi igények (életkori összetétel, foglalkozás, érdeklődési kör, stb.) figyelembe vételével gyarapították hálózati könyvtáraik állományát. Ennek megfelelően a nemzetiségi területeken, mint Bánhida és Felsőgalla, igyekeztek szlovák és német nyelvű irodalmat, a kiskertes területeken pedig, ahol nagyobb volt az érdeklődés a mezőgazdasági szakirodalom iránt, oda ilyen jellegű kiadványokat is beszerettek. A legfontosabb könyvek, lexikonok, szótárak, szép-irodalmi művek azonban mindenhol megtalálhatóak voltak. Ha egy keresett dokumentum nem volt meg az adott fiókkönyvtárban, az olvasónak lehetősége nyílt előjegyeztetni vagy egy másik fiókintézményből, esetleg a központi könyvtárból beszereznie azt.

Javulás volt megfigyelhető a szakképzettségben: 5 főfoglalkozású és 8 részmunkaidős dolgozó látta el a feladatokat (bár még ez a szám is elmaradt a szakmai irányelvektől, mely legalább 12 főfoglalkozású munkatárs szükségességét javasolta).

A Városi Tanács végrehajtó bizottsága mindezen ismeretek birtokában megállapította, hogy mindenképpen szükséges javítani a Városi Könyvtár működési feltételein. A testület megbízta a művelődési osztályt, hogy tervezze meg és gondoskodjon a feladat végrehajtásáról.

1981

Bánhidán, a Puskin Művelődési Házban új fiókkönyvtár nyílt. 182 négyzetméteren, 2 helyiségben közel 16.000 kötetes állomány és 90 folyóirat állt a felnőtt olvasók rendelkezésére. Ugyanitt egy általános iskolai könyvtár is létesült a Városi Könyvtár

kezelésében, amely a 14 év alatti olvasók ellátását elégítette ki. Az új fiókkönyvtár(ak) megnyitásával megszűnt az eddig a József Attila Művelődési Otthonban működő (3. sz.) fiókkönyvtár és az Újvárosi Klubkönyvtár (5. sz.) is.

A Tatabányai Városi Könyvtár Aradi utcai épületéből, annak átalakítása és felújítása miatt, átmenetileg a Bartók Béla utca 3. szám (volt Arany János Általános Iskola épülete) alá költözött. Ott méltatlan körülmények között, fűtés nélkül és egerek társaságában dolgoztak mintegy másfél évig.

1982

A tatabányai Városi Tanács gyors intézkedése nyomán teljesen felújították a Városi Könyvtár Aradi utcai épületét. Ennek során a könyvtár alapterülete mintegy háromszorosára (295 négyzetméter) nőtt, 3 munkaszobát alakítottak ki, s az állomány korszerű elhelyezésével immár mondhatjuk, hogy felkészültek az újonnan épülő lakótelep (Gál István ltp.) közvetlen könyvtári ellátására is. A megnyitó ünnepségre a XI. Könyvtári Hét keretein belül került sor. Tervben volt még a pincerendszer átalakítása is, amely raktárként funkcionált volna, ez azonban a későbbiek folyamán sem valósult meg.

A '80-as évek elejének helyi könyvtárügyét több tényező is befolyásolta. Ilyenek voltak pl.:

- A Városi Könyvtár gazdaságilag a Sárberki Iskola gondnokságához került.
- A Városi Könyvtár feladatköre az iskolai könyvtárak módszertani gondozásával bővült. Ehhez 2 státuszt kapott.
- Megkezdődött a városkörnyéki községek bekapcsolása a központi könyvtár-ellátás rendszerébe.
- Az Aradi utcai épület teljes egészének átvételével, majd felújításával, a munkakörülmények javulásával, és a külső raktárak felszámolásával enyhült a Városi Könyvtár központjának elhelyezési gondja.

1983

1983 óta a Városi Könyvtár heti két alkalommal biztosította szolgáltatásait az olvasóknak. Ekkora már 11-re növekedett fiókkönyvtárainak száma.

A Jókai Mór Általános Iskolában, 24 négyzetméteren működő 1. számú fiókkönyvtár elvileg lakóterületi ellátást is biztosított. Éves állománygyarapodása a normatív előírások duplája volt. Heti nyitvatartása az iskola igényeihez igazodott, és könyvtárosa az iskola dolgozója volt. Olvasói katalógussal rendelkezett.

A Kodály téren szolgáltatott a 2. számú fiókkönyvtár 183 négyzetméteren. Ez csak lakóterületi, C-típusú, csak felnőtt olvasókat kiszolgáló fiókkönyvtár volt. Heti 30 órában, szombatonként is szolgáltatott. Dokumentumállományában 92 féle kurrens periodika is megtalálható volt, de olvasói katalógussal még nem rendelkezett. Ez volt az akkori városi könyvtárhálózat legmodernebb fiókkönyvtára, Balogh Márta könyvtáros vezetésével.

A 3. számú fiókkönyvtár a Bánhidai lakótelepen, a Bánhidai Általános Iskolában működött. Kettős szerepet töltött be, egyaránt volt lakóterületi és iskolai ellátó könyvtár is. 98 négyzetméteres alapterületen, heti kétszer 4 órában tartott nyitva. Könyvtárosa az iskola dolgozója volt. Katalógussal rendelkezett.

A 4. számú fiókkönyvtárat a Dózsa György úti Középfokú Kollégium könyvtára jelentette. 40 négyzetméteren, hetente 16 órában fogadta olvasóit a kollégium dolgozója. Gyakorlatilag nem is végzett lakóterületi könyvtári ellátást.

Az 5. számú fiókkönyvtár a Népköztársaság úton található IV. számú (ma Herman Ottó) Általános Iskola iskolai könyvtára volt. A könyvtárosi feladatokat a Városi Könyvtár dolgozója látta el. Alapterülete 56 négyzetméter volt, tanítási időben heti 30 órában, nyáron pedig heti 1 nap 8 órában tartott nyitva. Magas volt rendezvényeinek, gyermekprogramjainak a száma. Olvasói katalógussal rendelkezett.

Felsőgallán, a Beloiannisz utca 3. szám alatt, C-típusú lakóterületi ellátást végzett a Városi Könyvtár 6. számú fiókintézménye. Elrendezését zsúfoltság jellemezte, amit a 72 négyzetméteren elhelyezett több mint 11 000 kötet is jól mutatott. Előfizetett periodikáinak száma nem volt jelentős, csakúgy mint a heti 15 órás nyitvatartása sem. A korabeli statisztika alapján összesen 234 regisztrált olvasóval rendelkezett. Katalógusa ekkorra csak részben készült el.

Szintén zsúfoltság jellemezte a bánhidai Puskin Művelődési Házban működő fiókkönyvtárat is. Ennek állománya ebben az időszakban több mint 13.000 kötetet számlált, ami csupán 86 négyzetméteren volt elhelyezve. Nyitvatartása a felsőgallaiéhoz hasonlóan normatíva alatti (heti 15 óra). Itt is kevés, mindösszesen 35 féle periodika állt az olvasók rendelkezésére. 170 fős olvasóközönségét a Városi Könyvtár munkatársa szolgálta ki nyitvatartási időben. Állománya katalógusban feltárt.

A 8. számú fiókintézmény a Sárberki Általános Iskolában került kialakításra. Állományának alapját az iskolai könyvtár állománya szolgálta, mely 1983-ban került a központi ellátórendszer tulajdonába. 50 négyzetméteres alapterületén, 5.000 dokumentumával elsősorban iskolai könyvtári feladatokat látott el, annak ellenére, hogy lakóterületi ellátási funkciója is volt. Főfoglalkozású iskolai könyvtárossával, aki a Városi Könyvtár dolgozója volt, heti 24 órát tartott nyitva (az iskola igényeihez igazodva). A körülményekhez viszonyítva megfelelőnek bizonyult az itt tartott rendezvényeken és foglalkozások száma. Állománya az olvasói katalógusokban feltárt.

A 9. számú fiókkönyvtár, a 8. számúéhoz hasonlóan általános iskolában működött, a dózsakerteri Dózsa György Általános Iskolában. Elvileg lakóterületi ellátást is végzett, gyakorlatilag azonban feladatai csak iskolai könyvtári szolgáltatásokra születtek. Állománya szintén 1983-ban került a Városi Könyvtárhoz, és gondozását az iskola alkalmazottja végezte. Ekkor mintegy 6.000 kötetet jelentett, de katalógusa még nem volt.

Ugyanebben a városrészben, szintén általános iskolában (Váci Mihály Általános Iskola) létesült a 10. számú fiókkönyvtár. Állománya meghaladta a 4000 kötetet, mely egy 50 négyzetméteres helyiségben került elhelyezésre. Annak ellenére, hogy

lakóterületi ellátási kötelezettsége is volt, elsősorban az iskola polgárainak igényeit elégítette ki (nyitvatartási óráinak száma: heti 12). Könyvtárosa szintén az iskola egyik dolgozója volt. Kurrens periodikáinak száma elenyésző, de állománya már katalógusban feltárt.

Összefoglalva tehát Tatabánya fiókkönyvtárainak helyzetét megállapíthatjuk, hogy a 10 fiókintézmény közül csupán három (2., 6., 7. sz.) működött C-típusúként, a többi 7, inkább iskolai könyvtárként. Ezek közül is 3-ban (5., 8., 9. sz.) a körülményeket figyelembe véve függetlenített pedagógus-könyvtáros kellett volna. A szakember ellátottság tekintetében sem volt éppen ideálisnak mondható a helyzet. A mutatók alapján 14 főfoglalkozású szakképzett könyvtárosra és 1 részfoglalkozású munkatársra lett volna szükség.

1981–1985

Az 1981–1985 közötti tervidőszakban a megye városi könyvtárjai közül csak a Tatabányai Városi Könyvtár működési feltételein sikerült javítani.

1985

Elindult az idős, beteg emberek házi könyvtári ellátása. Ez 8-10 állandó olvasót jelentett, akiket látogattak és láttak el rendszeresen olvasnivalóval. Továbbá 500-800 kötetes letéti „könyvtárát” tartottak fenn a síkvölgyi Elme Szociális Otthonban, a Betegek Szociális Otthonában, három idősek napközi otthonában és a Nyugdíjas Panzióban. A köteteket szükség és igény szerint cserélték.

1987

A Városi Tanács a soron következő ülésén az 1976-ban elfogadott közművelődési koncepció teljesítését és annak eredményeit is vizsgálta Tatabányán. Ennek során megállapították, hogy a városi könyvtár tovább növelte hatáskörét, egyebek mellett azzal, hogy fiókkönyvtárai növekedtek, s emelkedett a munkájuk színvonala is. Még mindig megoldandó problémát jelentett a könyvtári hálózat szakemberhiánya.

A már meglévő 10 fiókkönyvtár mellett, új fiókintézmény nyílt Dózsakertben. A Dózsakert utca egyik családi házában, ami egykor gyógyszerértékesítőként üzemelt lakossági igény hívta életre az új könyvtár nyitását. Bár az épület, nem volt éppen megfelelő könyvtári célokra, ennek ellenére 4 kis helyiségét könyvekkel és folyóiratokkal töltötték meg. 5-6 ezres dokumentumállományát a városi könyvtár 4 könyvtárosa felváltva gondozta. Hétfő délutánonként és péntek délelőttönként foglalkozásokat tartottak felnőttek és gyerekek számára.

Kétszeresére növelték a tatabányai 3. számú fiókkönyvtár és a kertvárosi Tóth-Bucsoki (ma Bólyai János) Általános Iskola könyvtárának alapterületét. Mindezen túl kiegészítették a városi könyvtár központi raktárának bútorzatát is.

Az iskolavezetés kérésére, helyhiányra hivatkozva, 24 év után meg kellett szüntetni a Tatabányai Városi Könyvtár 1. számú fiókkönyvtárát. Amíg az új helye nem készült el, addig szolgáltatása szünetelt.

1988

Év végén 30 éves könyvtárosi pályafutást követően nyugállományba vonult Vasas Margit, az 1965. január 1-jén, a Megyei Könyvtártól függetlenített Tatabányai Városi Könyvtár első vezetője, majd igazgatója. Nyugdíjba vonulását követően Gyúró Gyulánét nevezték ki a városi könyvtár élére.

1989

A 2 db IBM PC és egy gyorsmásoló beszerzésével bővült a városi könyvtár szolgáltatási palettája. Annak érdekében, hogy a könyvtári feldolgozás gyorsabb és megbízhatóbb legyen, a 120 városi és megyei könyvtár mellett bekapcsolódtak ők is a Textlib integrált könyvtári rendszer fejlesztésébe is.

Erre az évre már 3-mal csökkent a fiókkönyvtárak száma. Először a Kodály téri fiókintézmény megnyitásával az alsógallai József Attila Művelődési Házban működő, majd az Újvárosi Klubkönyvtárban található fiók szűnt meg. A városrész elnéptelenedése miatt pedig az Ifjúsági Házban és a 28-ház Pártházban lévő könyvtári egység volt kénytelen bezárni.

A kertvárosban működő fiókkönyvtár, a Bányász Művelődési Otthon felépülésével megszűnt. Itt később a Bányász Körzeti Könyvtár tartott fenn könyvtárat, ami később ismét a városi könyvtár kezelésébe került.

Az összes fiókkönyvtár az alapszolgáltatásokon túl az egyik legfontosabb feladatának a gyerekek olvasóvá nevelését tartotta. Ezért is ápoltak különösen jó kapcsolatot a lakóterület általános iskoláival és ezért tartottak rendszeresen könyvtárbevezető foglalkozásokat és könyvtárhasználati órákat, rendhagyó tanórákat, stb.

A Kodály téri úgynevezett „családi könyvtárban” indult meg először a leselejtezett könyvek árusítása, a „böngészde” és szintén népszerű szolgáltatása volt az új könyvek árusítása is. Ezek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ez a könyvtár vált a legsikeresebbé. Itt volt a legmagasabb a könyvtárhasználók száma, ami még a nyári időszakban is elérte a napi 100 főt.

1990

A magas fenntartási költségek (évi 300.000 Ft) és az alacsony olvasói szám (90 fő) miatt megszüntették a két éve a Dózsakert utcában létrehozott fiókkönyvtárat. Addigi olvasói azután a közeli könyvtárakból és a nagyobb állománnyal rendelkező Puskin-könyvtárból kölcsönözhettek.

A felsógallai Széchenyi Művelődési Ház emeletén működő fiókkönyvtár 8.000 kötetet, 34 féle folyóiratot, hanglemezeket kínált olvasóinak hétfőn, szerdán és pénteken 13 és 18 óra között. A többi fiókkönyvtárhoz hasonlóan a hagyományos könyvtári tevékenység mellett itt is foglalkoztak leselejtezett kötetek árusításával, sőt böngészdejükben még német nyelvű könyveket is be lehetett szerezni 10-30 forintért. Ősztől új szolgáltatásként Móra Könyvklubot szerveztek gyerekek számára, ami szellemi játékokkal, érdekes beszélgetésekkel, kedvezményes könyvvásárlással

kívánta népszerűsíteni és erősíteni a gyerekek olvasás, irodalom és könyvek iránti érdeklődését. A könyvklubon kívül kéthetente játszózóházat tartottak.

Töretlen volt a népszerűsége Tatabánya első és egyetlen családi könyvtárának, a Kodály téri fiókkönyvtárnak. Sikere abban rejlett, hogy szakítva a hagyományos és megszokott könyvtári renddel, könyvvállományát az olvasói érdeklődésnek megfelelően helyezték el. Megszokott volt a halk zene, a videónézés is. Ugyancsak az olvasói számot növelte 18.000 kötetes könyvvállománya, 70 féle sajtóterméke, 150 darabból álló hanglezmez gyűjteménye, és 40 darab videókazettája. Könyvböngész-déjében a leseleztezett dokumentumok mellett újdonságokat is árultak, s az ebből befolyt összegből új bestsellereket vásároltak. Mindezeknek köszönhetően folyamatos forgalomnövekedés jellemezte.

Az 1990. decemberi testületi ülésen először merült fel, hogy 1991 áprilisától ösz-szevonják a megyei és a Tatabányai Városi Könyvtárat.

1991

A Városi Könyvtár igazgatója, Gyúró Gyuláné nyár végén nyugdíjba vonult. He-lyének betöltésére a humánpolitikai osztály pályázatot írt ki. A 3 beérkezett pályá-munka elbírálására az elfogulatlan véleményezés miatt az Országos Könyvtár és Informatikai Kamara Városi Könyvtári Tagozatának szakembereit kérték fel. A ja-vaslatok alapján a közgyűlés 1991. augusztus 1-től 3 évre Rátvai Miklósnét bízta meg a könyvtár vezetésével.

1992

Bevételének növelése érdekében az év elején új szolgáltatást vezetett be a kertvárosi Bányász Művelődési Házban működő fiókkönyvtár. Az új könyvek, a buszjegyek mellett, immár közlekedési bérletet is árultak, és az árusításból kapott jutalékot könyvtári fejlesztésre, állománygyarapításra fordították.

1993

Nagy előrelépést jelentett, hogy a Tatabányai Városi Könyvtár önálló gazdálkodási jogot kapott. Szintén pozitívan befolyásolta a könyvtári munkát, hogy a már több éve számítógépen rendszerezett kölcsönzés és nyilvántartás javítására új számító-gépes rendszert vezettek be. Az új rendszerről, ami még csak kísérleti fázisban volt, már a kezdetektől fogva jók a könyvtárosok tapasztalatai, gyorsabb és pontosabb munkavégzést vártak tőle.

A Tatabányai Városi Könyvtár számítógépes ellátottságát a következők jellemez-ték:

- 1 db IBM AT 486 kompatibilis számítógép 520 Mbyte –os merevlemezrel, mono monitorral (a gép hálózati szerverként működött)
- 1 db IBM AT 386 kompatibilis számítógép merevlemez nélkül SVGA moni-torral (hálózati terminál)

- 2 db IBM AT 286 kompatibilis számítógép 40 Mbyte-os merevlemezzel VGA monitorral (hálózati terminálok)
- 1 db HP Hewlett-Packard LaserJet \\P
- 1 db Epson FX-1050 mátrixnyomtató

Az említett eszközök Novell Netware Lite v1.1 hálózati szoftverrel működő hálózatba voltak bekötve. A hálózaton a TEXTAR programmal történt az adatfelvitel. Ezzel egyidőben zajlott a már korábban említett új integrált könyvtári rendszer, a Textlib tesztelése. Elérhető volt még az 1993-as évfordulónaptár adatbázisa Mikro-ISIS programrendszerben.

1994

Tremmel József Felsőgalla akkori önkormányzati képviselője május végén arról nyilatkozott a 24 Óráknak, hogy az egykori felsőgallai Munkásörtség épülete visszakerült az önkormányzat tulajdonába és reméli, hogy felújítást követően mind a posta, mind a háziorvosi rendelők, mind pedig a könyvtár helyet kaphat az épületben.

1995

Az 1995-ös évet drasztikus költségcsökkentések jellemezték. Ez nemcsak a dologi költségek elvonását jelentette, hanem létszámleépítést is. 8 munkatárstól kellett idejekorán elbúcsúzni. Megszüntették az általános iskolai ellátórendszert is. A költségmegtörlesztések miatt fiókkönyvtár bezárására azonban nem került sor.

A megyeszékhely önkormányzata úgy döntött, hogy megszünteti a Népházban működő Bányász Körzeti Könyvtárat és annak helyére költözik a Tatabányai Városi Könyvtár központja. Így alapterülete 100 négyzetméterrel csökkent. A helyhiány megkövetelte a nagyarányú állományapasztást. A kiselejtezett, jó állapotú könyvek-ből általános iskolai könyvtáraknak, három erdélyi középiskolának is adományoztak, valamint vásárt és ingyenes böngészdét is tartottak. Ismét felmerült a városi könyvtár megyei könyvtárral történő összevonásának gondolata.

1996

A Népház épületében működő központi könyvtár nyitvatartási idejét január 1-től meghosszabbították. Hétfőtől csütörtökig 10-től 18 óráig tartott nyitva, pénteken pedig 10 órától 16 óráig lehetett dokumentumokat kölcsönözni.

A felújított felsőgallai egykori munkásörsközpont és községháza 2100 négyzetméteren adott helyet postának, háziorvosi rendelőknek, fiókkönyvtárnak, rendőrsnek, német kisebbségi önkormányzatnak, pénzügyintézetnek, gyógyszertárnak, irattárnak és a városi levéltárnak.

1997

Január 8-án a városi könyvtárak informatikai fejlesztésének támogatásáról tartott sajtótájékoztatót Inkei Péter, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára. A könyvtárankénti 250.000 forint támogatáshoz való hozzájárulás fel-

tétele az volt, hogy a pályázandó könyvtár vezetőjének az olvasók tájékoztatásának fejlesztését szolgáló programot kellett kidolgoznia. Ez a fejlesztés jelenthetett számítógépek beszerzését, meglévő gépek bővítését, hálózati csatlakozást, stb.

A támogatás célja volt továbbá az is, hogy az egy megyében működő városi könyvtárak közvetlen kapcsolatba léphessenek egymással, s olvasóik számára minél előbb lehetőséget biztosítsanak az internethez való kapcsolódáshoz.

A pályázat benyújtásához szükség volt még a területileg illetékes megyei könyvtár szakembereinek véleményére is.

A Tatabányai Városi Könyvtár ekkor 5 db számítógéppel, 1 db CD-ROM olvasóval és 1 db nyomtatóval rendelkezett.

A január 23-i tatabányai közgyűlés 12 napirendi pontja között szerepelt a városi könyvtárak fejlesztését célzó, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiírt támogatás megpályázása is.

A Bánhidai Fiókkönyvtár felújítási munkálatok miatt szeptember 17. és október 3. között zárva tartott.

1998

Július 2-től július 20-ig a kertvárosi Bányász Művelődési Otthonban lévő fiókintézményben felújítási és állományellenőrzési munka folyt.

1999

Február 15-én a József Attila Megyei Könyvtár működésének pénzügyi háttéréről egyeztetett a megyei és a városi önkormányzat. Ezen az egyeztetésen vetődött fel annak az ötlete, hogy a városi könyvtárat és fiókintézményeit, valamint a megyei könyvtárat társulás formájában kellene a jövőben irányítani.

2000

A városi könyvtár legnagyobb fiókkönyvtára, ami a Kodály téren szolgált, hetente 6 napot, összesen 44 órát tartott nyitva. Olvasóinak száma elérte az 1400 főt. Az 1 db számítógépük és nyomtatójuk a dolgozók munkáját segítették. Olvasói számítógéppel nem rendelkeztek.

2001

A februári képviselő-testületi ülésen a költségvetés mellett, saját kérésére, Rátvai Miklósné, a Tatabányai Városi Könyvtár igazgatójának közalkalmazotti jogviszonyból való megszüntetését is tárgyalták. Erre azért volt szükség, mert igazgató asszony öregségi nyugdíjba vonul augusztus 31-jével. Utódjának kinevezésére pályázatot írtak ki. Ideiglenesen Szolnokiné Laczó Mária, igazgató-helyettes vette át a városi könyvtár vezetését.

Augusztus 30-i ülésén a tatabányai képviselő-testület a beérkezett 2 pályázat közül Csics Gyuláét ítélte sikeresnek, s szeptember 1-től 2006. augusztus 3-ig őt bízták

meg a városi könyvtár vezetői feladatainak ellátásával. (A másik pályázó az addigi igazgató-helyettes és megbízott igazgató, Szolnokiné Laczó Mária volt.)

A Városi Könyvtár Központi Könyvtárának nyitvatartását október 1-től, olvasói kérésekre ismét módosították. Ezúttal hétfőnként és csütörtökönként 10 és 19 óra között, keddenként és szerdánként 10 és 18 óra között, pénteki napokon 10 és 16 óra között, míg szombatonként 9 és 13 óra között tartott nyitva.

Decemberben a KKDSZ országos sztrájkot hirdetett, melyhez országosan 7500 intézmény közel 20.000 dolgozója csatlakozott. A munkabeszüntetésben részt vett az összes városi könyvtár és a megyei fenntartású múzeumok. Megyénkből mintegy 150-en nem vették fel a munkát aznap.

2002

Már ekkor problémát jelentett, hogy a városi könyvtár központi könyvtára sokak számára nem volt a köztudatban. Egyetlen tábla sem hirdette, hogy a Jászai Mari Színház, Népház egyik szárnyában a városi könyvtár kapott helyett. Sokak számára az sem volt ismert, hogy az egykori Bányász Körzeti Könyvtár a Tatabányai Városi Könyvtár Központi Könyvtáraként élt tovább és közel 120.000 dokumentummal várta az olvasóit. Erre utalnak Csics Gyulának, a Tatabányai Városi Könyvtár akkori igazgatójának a szavai, aki a 24 Óra február 5-i számában hívta fel a figyelmet a Népházban működő könyvtárra és annak szolgáltatásaira. Igazgató úr kiemelte azt is, hogy a tetemes könyvállományon kívül hanglemezekkel, videokazettákkal, CD-ROM-okkal, internet-hozzáféréssel és számítógépes adatbázisokkal állnak az olvasók rendelkezésére. Sőt mindezen szolgáltatások hozzáférhetőek voltak a 4 fiókkönyvtárban is.

Februárban építészeti tervpályázat kiírását készítették elő a Jászai Mari Színház, Népház és a Tatabányai Városi Könyvtár épületének rekonstrukciójára. A beruházást kulturális címzett támogatásból, egyéb forrásokból és önkormányzati finanszírozásból kívánták megvalósítani.

Ugyancsak ebben az évben jelent meg a Széchenyi Terv azon pályázati kiírása, melynek keretében informatikai fejlesztésre lehetett pályázni megyei és városi könyvtáraknak. A Tatabányai Városi Könyvtár sikeres pályázatot nyújtott be, és 6 db számítógépet nyert.

Decemberben a tatabányai önkormányzat és a Belügyminisztérium Építésügyi Hivatala tervezői ötletpályázatot írt ki a Népház és a városi könyvtár tervezett rekonstrukciójához, bővítéséhez és környezetének rendezéséhez.

A megyeszékhely önkormányzata a nyertes pályázatot kívánta alapul venni a későbbi megvalósíthatósági tanulmány elkészítéséhez.

2004

Amikor már egyre inkább sürgetőbbé vált a városi könyvtár központi könyvtárának is helyet adó Jászai Mari Színház, Népház épületrekonstrukciója, Csics Gyula könyvtárigazgató elkezdett a költözéshez és az ideiglenes tartózkodáshoz megfelelő

épületeket nézni. Kiválóan alkalmasnak találta például az akkor már régóta üresen álló Zsdanov épületét.

Az április 14-i rendkívüli képviselő-testületi ülésen is a Népház átfogó rekonstrukciója, és az ahhoz való források kiaknázása volt a téma.

Júniusban megérkeztek a fiókkönyvtárakba a kialakítandó eMagyarország pontokhoz szükséges informatikai eszközök. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium pályázatán nyert berendezésekkel mindegyik fiókkönyvtárban lehetőségük nyílt a könyvtárhasználóknak internet- és CD-ROM adatbázisok használatára. Az eMagyarország pontokat hivatalosan június 17-én nyitotta meg dr. Szalay András, az Információs Társadalom Közép-dunántúli Regionális Irodájának vezetője és Szalay Gábor országgyűlési képviselő. A pályázat révén minden fiókintézmény és a központ egyaránt 700-700.000 forintot fordíthatott számítástechnikai eszközökre, adatbázisokra, 300-300.000 ezer forintot pedig internet-hozzáférésre. Ezentúl a korszerű és jó minőségű számítógépeken már grafikus- és webkészítő szoftver, ECDL-tananyag is használható volt. Mindezek mellett szkennelésre, CD-írásra, digitális képek kidolgozására, családfa-kutatásra is lehetőség nyílt a központ mellett az összes fiókkönyvtárban.

A Kodály téri fiókintézményben 20 órás internet-tanfolyamot is szerveztek.

A júniusi testületi ülésen jóváhagyták, majd júliusban elfogadták a megyei önkormányzati és a városi képviselők a Jászai Mari Színház, Népházra, valamint a megyei és a városi könyvtárakra vonatkozó társulási megállapodásokat. A két dokumentumot Agócs István megyei közgyűlési elnök és Bencsik János polgármester írták alá a megyei könyvtárban.

Az intézményfenntartási társulási megállapodás aláírását követően megkezdődtek az előkészületek annak mihamarabbi megvalósítására. Elsőként a két könyvtár igazgatójának volt az a feladata, hogy kidolgozzák a városi könyvtár fejlesztésének ütemtervét, valamint az összevonás szakmai és pénzügyi feltételeit. A szerződés rögzítette továbbá, hogy a tatabányai önkormányzat vállalja, hogy azonos szintre hozza a városi könyvtár szolgáltatásait a megyeiével. Ez azt jelentette, hogy kiemelten fejlesztetik a városi könyvtár fiókkönyvtárait, megteremtik a számítógépes katalógus kiépítésének és a számítógépes kölcsönzésnek a feltételeit is. A technikai fejlesztés mellett szükséges a városi könyvtár és fiókkönyvtárai épületeinek felújítása és szakmai feltételeinek javítása is. Ezen feladatok elvégzésére a megyei önkormányzat és a József Attila Megyei Könyvtár együttműködik mind a várossal, mind a városi könyvtárral. Mindez komoly pénzügyi finanszírozást követelt és több év alatt valósult meg.

A 2004-es fejlesztési tervek a megállapodás szerint 2007-re biztosítva lettek volna, ekkortól beszélhettünk volna József Attila Megyei és Városi Könyvtárról. Ma már tudjuk, hogy ez csak 2013-ban valósulhatott meg.

2005

Csics Gyula, a Tatabányai Városi Könyvtár vezetője egy 2005. márciusi újságcikkben elmondta, hogy az ő kezdeményezésére született meg 2004-ben az intézményfenntartási társulási szerződés a városi és a megyei könyvtár között. Az összevonnástól ő mindenképpen javulást, fejlődést várt a szolgáltatások, az informatika és szakember-kérdésben is.

Dr. Monostori Imre, megyei könyvtárigazgató szerint is hatékony lehet az együttműködés, mihelyt megteremtődnek a kívánt fejlesztési feltételek a városi könyvtárban és fiókintézményeiben.

Megszületett a döntés a Jászai Mari Színház, Népház és a Tatabányai Városi Könyvtár rekonstrukciójáról, bővítéséről és területének rendezéséről szóló pályázat benyújtásáról és a beruházás megkezdéséről, melynek teljes költsége meghaladta a 4 milliárd forintot. A szükséges önerőt a tatabányai önkormányzat a 2006-os, 2007-es és 2008-as költségvetésében tervezte biztosítani, tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből.

Ősszel a megyei könyvtárban két fő részvételével önálló részleget alakítottak ki. Ez a csoport volt hivatott biztosítani a tatabányai többcélú kistérségi társulás területein a kijelölt könyvtárak közvetlen, szakmai támogatását.

2006

Februárban a Népház átalakításával kapcsolatos ügyekben tárgyalt a művelődési bizottság. A legfontosabb feladat a Népház épületében működő könyvtár és a művészeti csoportok elhelyezésének megoldása volt.

Amikor már biztossá vált, hogy a városi könyvtár központi könyvtára az Óvárosi Bölcsőde kihasználatlan helyiségeibe fog költözni a Népház épületének rekonstrukciója idejére, Csics Gyula igazgató fenntartásokkal fogadta ezt a megoldást. Egyrészt, még ha ideiglenesen is, de a könyvtár alapterülete a felére csökkent, másrészt a város csak helyet biztosított számukra, pénzt nem a kölcsönzésre. A szükséges 1,5 millió forintot a városi könyvtárnak kellett volna kigazdálkodnia, ami csak a könyvbeszerzés kárára valósulhatott volna meg. Ezzel pedig elveszítették volna az állami támogatást is.

A Ságvári Endre utca 14/a szám alá októberben költözött át a központi könyvtár. A helyhiány miatt, ide állományuknak csak 1/3-át tudták elhelyezni, a többi dokumentum a visszaköltözésig gyakorlatilag hozzáférhetetlen volt és egy külső raktárban pihent. Az új, ideiglenes helyszínek a sok negatívum mellett, azonban voltak pozitívumai is. Ilyen pozitívum volt pl. a zárható öltözőszekrények, egy kényelmes ebédlő, melegítkezési lehetőség, megfelelő színvonalú olvasói és szolgálati mosdóhelyiségek, külön gyermekkönyvtári és számítógépes terem, mely oktatási célokra is kiválóan alkalmas volt.

2007

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett városi ünnepségen Csics Gyula, a Tatabányai Városi Könyvtár igazgatója Tatabánya Kultúrájáért Díj kitüntetésben részesült.

Március elején végre aláírásra kerültek a Jászai Mari Színház, Népház épületének rekonstrukciójában résztvevő kivitelezőkkel a vállalkozói szerződések. A munkaterületet március 21-én adták át a Főber Zrt. és a Magyar Építő Zrt. munkásainak, akik a tervek szerint 2008. június 30-ig befejezik a felújítási munkálatokat. A beruházás teljes költségének csaknem a felét kellett a megyeszékhely önkormányzatának állnia, támogatói források hiányában. Ez az összeg elérte a 1,5 milliárd forintot.

2009

A felújított és kibővített Tatabányai Városi Könyvtárat a bányásznap ünnepség keretében, szeptember 4-én, 14 órakor adták át. Ünnepi köszöntőt Bencsik János polgármester mondott, a könyvtárat Csics Gyula, igazgató mutatta be. Az ünnepi műsort az Évszakok Kamarazenekarból alakult alkalmi kvartett és Török Zsuzsa adták.

A szép, új városi könyvtár alapterülete a felújítást követően 400 négyzetméterrel nagyobb lett, két szintet és galériát kapott. Tágas, világos, tereiben klíma berendezések biztosították a megfelelő hőmérsékletet. Az internet hozzáférés a könyvtár teljes területén biztosított volt. Bencsik János polgármester saját képviselői keretéből 5 db monitor ajándékozott a központi könyvtár számára.

A szépen felújított könyvtári szárnynak azonban számos problémája is akadt. Ezek közé tartozott többek között a mosdó és az étkező hiánya. Az ivóvíz ellátást vízbálonnal oldották meg, sokáig csak állófogások szolgálták ruhatárként, egyetlen munkaszoba került kialakításra, ez szolgált munkaállomásokként és gazdasági irodaként is. Ebből nyílt egy kis helyiség, ahol lehetősége volt a dolgozóknak átöltözni, kávé főzni és ételt melegíteni.

A központi könyvtár és a fiókkönyvtárak olvasószolgálatát és teljes szakmai munkáját továbbra is 11-12 fő látta el.

Ebben az évben, 90 éves korában, hunyt el Vasas Margit, a Tatabányai Városi Könyvtár első igazgatója, aki 1965 és 1988 között vezette az intézményt. Az ő nevéhez fűződött az új könyvtár kialakítása, a fiókkönyvtári hálózat megszervezése és irányítási is. A fiókkönyvtárak helyzetének, körülményeinek folyamatos javításán dolgozott. Szintén az ő szakmai tudásának köszönhető az iskolai könyvtárak hálózatba szervezése. Rá hárult a városkörnyéki községek módszertani koordinálása is.

2011

Csics Gyula nyugdíjba vonulása miatt a tatabányai közgyűlés februárban pályázatot írt ki a városi könyvtár igazgatói pozíciójának elnyeréséhez.

A júniusi képviselő-testületi ülésen ifj. Gyüszli Lászlót választották meg a Tatabányai Városi Könyvtár új igazgatójának szeptember 1-től.

2012

Mivel nem vállalta az állam, hogy fenntartja a korábban megyei múzeumokat és könyvtárakat, a januárban államosított intézményeket, minden terhükkel együtt, május 1-től átadták a városi önkormányzatoknak. A város fenntartása alá kerülő intézmények finanszírozási kérdése azonban még hónapokig nem oldódott meg, minthogy annak a kérdése sem, hogy hogyan fogják kárpótolni ezekért az intézményekért a városokat. Most már tehát jogszabályi kötelezettség írta elő Tatabányának is megyei és városi könyvtárának (fiókkönyvtáraival együtt) történő mielőbbi összevonását.

A november 30-i rendkívüli testületi ülésen a testület jóváhagyta a József Attila Megyei és Városi Könyvtár létrejöttét, dr. Voit Pál vezetői kinevezésének visszavonását és nyilvános pályázat kiírását az új intézmény vezetésére.

2013

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 242/2012 (XI. 29.) számú határozata alapján 2013. január 1-től a József Attila Megyei Könyvtár és a Tatabányai Városi Könyvtár Tatabánya Megyei Jogú Város fenntartásában, egy intézményként, de több telephelyen, József Attila Megyei és Városi Könyvtár néven működött tovább.

A március 21-i közgyűlésen a képviselők a két beérkezett intézményvezetői pályázat közül dr. Voit Pál korábbi megyei könyvtárigazgatóét értékelték sikeresnek, így újabb 5 évre őt nevezték ki a József Attila Megyei és Városi Könyvtár vezetőjének.

2020

A megyei könyvtár saját forrásból felújította Felsőgallai Fiókkönyvtárát. A beruházás keretében a könyvtár belseje teljesen megújult. Kicserélték a teljes bútorzatot, a burkolatokat, a függönyöket és kifestették a falakat. A megszépült fiókkönyvtárban új szolgáltatások is bevezetésre kerültek. A német ajkú lakosság számára német nemzetiségi állományt alakítottak ki.

December 5-én elhunyt Csics Gyula, a Tatabányai Városi Könyvtár 2001–2011 közötti egykori igazgatója. Nevéhez fűződött a digitális írástudás szélesebb körben való terjesztése azáltal, hogy elektronikus adatbázis jött létre a városi könyvtárban és fiókin intézményeiben.

2021

A pandémia idején, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár központi könyvtárában úgynevezett fapados kölcsönzést vezettek be, mely korlátozott kölcsönzést és szolgáltatásokat jelentett az olvasók számára. Az így történő kölcsönzést februárban a Bánhidai Fiókkönyvtár is bevezette. Ennek során az előzetes kérés alapján összekészített dokumentumokat szerdánként 8 és 16 óra között lehetett átvenni személyesen a fiókkönyvtárban.

Ugyancsak a pandémia időszakában történt meg a Bánhidai Fiókkönyvtár be rendezéseinek cseréje is. A régi polcokat újakra cserélték, korszerűsítették az internethálózatot is. Az olvasóteret újralfestették, az elektromos hálózatot felújították és a beázások elkerülése érdekében leszigetelték a tetőszerkezetet.

2022

A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár Kertvárosi Fiókkönyvtára gyermekrészlegének fejlesztésére nyert pályázati forrásból, mintegy 340.000 Ft-ért, megtörtént egy régi, elavult 4,40×2,90 méteres polcrendszer bontása, a közel 40 négyzetméteres falfelület koszos, penészes festékrétegének lekaparása, megtisztítása, penészgátló koncentrátummal történő kezelése, 2-szeres glettelése és 2-szeres festése. Az elbontott polcrendszer helyett 446.400 Ft értékben 18 mm-es laminált bútorlapból teljesen új, az állomány dokumentumainak méretéhez igazított polcrendszer készült. Szintén a pályázati keretből került beszerzésre 8 db 34 cm magas, piros támlás és ülökés gyermekszék 108.661 Ft-ért, valamint 2 db 120×80 cm-es asztal is 43.722 Ft-ért, melyet 33.286 Ft saját forrással egészített ki a könyvtár. Mind ezen fejlesztésekkel a Kertvárosi Fiókkönyvtár modernebb, kényelmesebb bútorokkal, tisztább környezetben tudja fogadni gyermekolvasóit, s az óvodai és kisiskolások könyvtári foglalkozásai is egy szebb környezetben valósíthatóak meg a jövőben.

Nagy Béla, Tatabánya 07. számú választókerületének önkormányzati képviselője 2022-es képviselői fejlesztési keretéből közel 1.000.000 Ft-ot ajánlott fel a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Újvárosi Fiókkönyvtára számára 2 db Midea MG2X-18-SP Xtreme Save típusú oldalfali split klíma vásárlására és telepítésére. A hűtő- és fűtőberendezéseket a legkedvezőbb árajánlatot kínáló Keszler Klíma Kft. telepítette összesen bruttó 988.060 Ft (nettó 780.000 Ft + ÁFA) értékben. Reményeink szerint a klímák telepítése több évtizedes problémának vet véget. Az Újvárosi Fiókkönyvtárban elhelyezkedéséből fakadóan (téglaépület felső szintjén, korszerűtlen nyílászárókkal és szigetelés hiányában) már régóta jelentett gondot mind az ott dolgozó kollégáknak, mind a könyvtár használóinak az olvasói terek elviselhetetlen légköre, ami a szellőzés hiányából és a nyáron, akár 36 Celsius fokos hőmérsékletből adódott.

2024–2025

A Családi Intézet elköltözésével a Bánhidai Fiókkönyvtár újabb helyiségeket és mosdóblokkot kapott. Ennek során kialakításra került előbb egy gyermekkönyvtári részleg, majd egy raktárhelyiség és egy szlovák olvasó szoba is. A több éve húzóódó, több hónapos téli bezárásokat elkerülendő, 2025. elején 3 db klímaberendezés került beszerelésre (2 db a felnőtt olvasói térbe, 1 db pedig a gyermekolvasóba).

A 2025-ös fiókkönyvtári állományleltárt megelőzően a Népház úti Fiókkönyvtárban az állományrészecskék áthelyezésre kerültek. A gyermekirodalom a földszinten, az ifjúsági irodalom és a társasjátékok a galérián, a felnőtt szép- és szakirodalmi állomány pedig az emeleten kapott helyett. A raktári kocsik karbantartáson és ki-

sebb felújításon estek át, mert már balesetveszélyesek voltak. Az egykori igazgatóhelyettesi irodából foglalkoztatói csoportszoba került kialakításra, a földszinten lévő olvasószolgálati pult felszámolásával már rendezvények, előadások tartására megfelelő terület jött létre.

2025 nyarán a Kodály téri Fiókkönyvtárban nagyarányú selejtezési munkálatok zajlottak. Ennek eredményeként több polcnyi hely szabadult fel, mely lehetőséget adott egy kisebb rendezvénytér kialakítására. Itt azóta folyamatosak a gyermek-programok és foglalkozások.

Összességében elmondható, hogy az eltelt több mint 70 évben a fiókkönyvtárak lehetőségeikhez mérten szolgálták Tatabánya városrészeinek lakosságát. Túléltek számos költözést, bezárást és újranyitást, több fenntartóváltást, de sikerült átvészelnük az évtizedek viharait és a mai napig hatékony olvasásnépszerűsítő munkát folytatnak, igazodva a kor és az olvasók igényeihez.

A TMJV JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR JELENLEGI FIÓKHÁLÓZATA:

Bánhidai Fiókkönyvtár

Cím: 2800 Tatabánya, Kossuth Lajos utca 10. (Puskin Művelődési Ház mellett)

Nyitvatartás: heti 3 nap 21 órában

Könyvtáros: Tarjánné Tihanyi Tímea

Állomány: 11 305 db dokumentum

Összes olvasó száma: 137 fő

A könyvtár Digitális Jólét Pontként is működik.

Felsőgallai Fiókkönyvtár

Cím: 2800 Tatabánya, Szent István út 21. (Felsőgallai Szolgáltatóház 1. emelet)

Nyitva tartás: heti 3 nap 20 órában

Könyvtáros: Lehrreichné Dürdő Brigitta

Állomány: 11 505 db dokumentum

Összes olvasó száma: 197 fő

A könyvtár Digitális Jólét Pontként is működik.

Kertvárosi Fiókkönyvtár:

Cím: 2800 Tatabánya, Hadsereg utca 98. (Bányász Művelődési Otthon, 1. emelet)

Nyitva tartás: heti 3 nap 19 órában

Könyvtáros: Nagy Éva

Állomány: 10 389 db dokumentum

Összes olvasó száma: 68 fő

A könyvtár Digitális Jólét Pontként is működik.

Népház úti Fiókkönyvtár

Cím: 2800 Tatabánya, Népház utca 5. (Jászai Mari Színház, Népház 1. emelet)

Nyitva tartás: heti 3 nap 24 órában

Könyvtáros: Futó Viktória

Állomány: 32 908 db dokumentum

Összes olvasó száma: 145 fő

A könyvtár Digitális Jólét Pontként is működik.

Újvárosi (Kodály téri) Fiókkönyvtár

Cím: 2800 Tatabánya, Kodály tér 4. (Orvosi rendelők felett, az épület 1. emeletén)

Nyitvatartás: heti 5 nap 37 órában

Könyvtáros: Kis Noémi, Kostyál Csenge

Állomány: 18 050 db dokumentum

Összes olvasó száma: 314 fő

A könyvtár Digitális Jólét Pontként is működik.

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

- 20 MILLIÓ forint – művelődési házakra. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 28. évf. 020. sz. (1975. 01. 24.), p. 1.
- ARZT-PINTÉR Anna: *Új intézmény a József Attila Megyei és Városi Könyvtár.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 23. évf. 280. sz. (2012.11.30.), p. 1–2., – ill.
- ARZT-PINTÉR Anna: *Voit Pál után Voit Pál lett az igazgató.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 24. évf. 068. sz. (2013.03.22.), p. 3., – ill.
- A-tól Z-ig a megyében. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 15. évf. 134. sz. (2004.06.10.), p. 5.
- BÁRDOS László István: *A tatai járás könyvtárügye az 1930-as években és 25 évvel később.* – In: A Komárom Megyei Könyvtár évkönyve. – 1952–1961. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1962 (Komárom: Komárom Megyei Nyomda Vállalat). – p. 18–24.
- BEMUTATKOZIK a József Attila Megyei Könyvtár: 40. évében a József Attila Megyei Könyvtár. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 3. évf. 1 sz.. (1992). – p. 1–8.
- BENCSIK János: *„Nagyon sok mosolygós emberrel találkoztam”.* – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 7. évf. 239. sz. (2002.10.12.), p. 5. – ill.
- BERDE Mihály: *A közművelődés egy évtizede: A tatabányai városi tanács ülésén.* – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 42. évf. 233. sz. (1987. 10. 03.), p. 4.
- BERDE Mihály: *Peremvárosi kultúrközpont.* – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 20. évf. 233. sz. (1965. 12. 21.), p. 4.

- CSICS Gyula: *(Ó)városi könyvtár a Népházban.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 13. évf. 030. sz. (2002.02.05.), p. 9.
- CSICS Gyula: *(Ó)városi könyvtár a Népházban.* – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 13. évf. 1. sz. (2002). – p. 11.
- DÖNTÉS az ipari skanzenről: Egyeztető fórum a megyeházán. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 4. évf. 39. sz. (1999.02.16.), p. 1–2. – ill.
- EGY év után van hulladéktörvény. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 23. évf. 237. sz. (2012.10.09.), p. 6., – ill.
- EGYSÉGES arculat – könyvtári tervek: A Tatabánya városi és megyei intézmény összehívásáról. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 293. sz. (2004.12.16.), p. 1.
- EGYÜTT – a közös célokért: Jó kezdeményezés Tatabányán. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 30. évf. 155. sz. (1977. 07. 03.), p. 4.
- ÉLETVESZÉLYES művelődési ház. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 7. évf. 126. sz. (1996.05.29.), p. 1.
- ELISMERÉSEK Tatabánya Kultúrájáért. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 3. évf. 194. sz. (1998.08.19.), p. 1–2.
- ELKÉSZÜLT a tatabánya-kertvárosi művelődési otthon. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja : a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 29. évf. 153. sz. (1976. 06. 30.), p. 4.
- ELKEZDŐDIK a színház felújítása a megyeszékhelyen. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 12. évf. 59. sz. (2007.03.10.), p. 1., 4. – ill.
- AZ ELMULT év krónikája. – In: Könyvtári Híradó: Komárom megye könyvtárainak tájékoztatója. – 3. sz. (1960). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1960. – p. 5–8.
- ÉPÜL a központi házasságkötő terem. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 31. évf. 044. sz. (1978. 02. 21.), p. 5.
- FENYVESI Károly: „Miért kellett elvenni?” – *Megkérdeztük.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 45. évf. 42. sz. (1990.02.19.), p. 8.
- FODOR Zsolt: *Bérlet a kultúrához [képhír].* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 3. évf. 53. sz. (1992.03.03.), p. 5.
- GOMBKÖTŐ Gábor: *Könyvtárközpont: a város peremén.* -In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 38. évf. 195. sz. (1983. 08. 18.), p. 4.
- GYÖRKE Zoltán: *Egy klubkönyvtár lehetőségei.* – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 25. évf. 03. sz. (1972. 01. 05.), p. 4.
- HAINTZ Endre: *Ismerje meg Tatabányát! – VI. Városias kultúra.* -In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 22. évf. 155. sz. (1967. 07. 04.), p. 4.

- HATEZER kötetes könyvtár nyílt a Népházban: Képzőművészeti eszpresszó – 250 ember a szakkörökben. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 19. évf. 023. sz. (1964. 03. 21.), p. 6.
- HÍREK. – In.: Komárom megyei könyvtáros : a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 2. sz. (1981). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1981. – p. 52.
- HÍREK. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 7. évf. 063. sz. (1952. 08. 06.), p. 4.
- HÍREK. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 2. sz. (1982). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1982. – p. 53.
- HÍREK. – In: Könyvtári Híradó: Komárom megye könyvtárainak tájékoztatója. – 2. sz. (1959). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1959. – p. 34.
- HORVÁTH Géza: *Egy év az új könyvtárban*. – In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. – 1965. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1966. – p. 25.
- HORVÁTH Géza: *Tíz év...* – In.: A Komárom Megyei Könyvtár évkönyve. – 1952–1961. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1962 (Komárom: Komárom Megyei Nyomda Vállalat). – p. 5–17.
- JENKEI János: *Egy közkönyvtár nem kölcsönöz*. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 21. évf. 173. sz. (1966. 07. 23.), p. 4.
- KÁDÁR Péter: *Olvásokat várnak: Könyvtár Dózsakertben*. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 42. évf. 284. sz. (1987. 12. 02.), p. 4.
- KÁDÁR Péter: *Őszre kész a szolgáltatóház: Tágas szobákban orvosi rendelő Felsőgallán*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 7. évf. 098. sz. (1996.04.24.), p. 5.
- KERESZTÜL a megyén. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 17. évf. 026. sz. (2006.01.31.), p. 3.
- KERESZTÜL a megyén. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 17. évf. 36. sz. (2006.02.11.), p. 3.
- KOGER Tamás: *Komárom megye tanácsi könyvtárainak 20 éve (1945–1965)*. – In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. – 1970. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1971. – p. 43–102.
- KOGER Tamás: *Tervek, eredmények, tanulságok: Komárom megye könyvtárainak fejlődése a II. ötéves tervben. 1961–1965*. – In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. – 1965. – Tatabánya : József Attila Megyei Könyvtár, 1966. – p. 16–17.
- KÖNYVTÁR nyílik Kertvárosban. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 29. évf. 175. sz. (1976. 07. 25.), p. 10.
- A KÖNYVTÁRAK működési feltételeinek fejlesztése: Városi könyvtárak. In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság

- tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 3. sz. (1986). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1986. – p. 18–19.
- KÖNYVTÁRAK nyitva tartása. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 12. évf.226. sz. (2001.09.27.), p. 12.
- KÖNYVTÁRÁLMOK. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 16. évf. 262. sz. (2005.11.09.), p. 3., ill.
- A KÖNYVTÁRHÁLÓZAT jelenlegi helyzetének főbb vonásai. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1–2. sz. (1976). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1976. – p. 12–15.
- KÖNYVTÁRI hírek. –In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 4. évf. 1sz. (1993). – p. 5.
- KÖNYVTÁRZÁRÁS. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 9. évf. 118. sz. (1998.05.21.), p. 12.
- KÖZGYŰLÉS Tatabányán: Tizenkét napirendi pontban. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 2. évf. 18. sz. (1997.01.22.), p. 1.
- A KÖZVILÁGÍTÁSRÓL, a művelődési munkáról, a közbiztonságról tárgyalt Tatabányán a tanácsülés. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 20. évf. 081. sz. (1965. 06. 25.), p. 3.
- KREITLER Imréné: *A tatabányai ellátókörzet*. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 2. sz. (1984). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1984. – p. 29–36.
- A KULTURÁLTABB élet terve: garázsépítési lehetőség Újvárosban – Öregek napközi otthona – Átalakított orvosi rendelők. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 21. évf. 101. sz. (1966. 04. 30.), p. 5.
- KULTÚRFORRADALMUNK hírei. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 7. évf. 051.sz. (1952. 06. 25.), p. 4.
- LAJOS László: *1981 – A mérlegen : A tanácsi könyvtárhálózat jelentéséből*. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1. sz. (1982). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1982. – p. 3–6.
- LAJOS László: *A tanácsi könyvtárhálózat 1982. évi jelentéséből....* – In: Komárom megyei könyvtáros : a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1. sz. (1983). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1983. – p. 3–7.
- LAJOS László: *Ez történt 1987-ben: A tanácsi könyvtárhálózat jelentéséből*. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1. sz. (1988). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1988. – p. 5–9.

- LÁTVÁNYTÁR a könyvtárban. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 20. évf. 208. sz. (2009.09.06.), p. 1., – ill.
- M. MUDRI Anna: *Alpolgármesteri vizit a bibliotékában.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 23. évf. 259. sz. (2012.11.06.), p. 1., – ill.
- M. TÓTH Sándor: *Frigyre lépő könyvtárak.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 16. évf. 063. sz. (2005.03.17.), p. 1. – ill.
- M. TÓTH Sándor: *Jászai színház: szerződtek, megújulhat 3,1 milliárdért.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 18. évf. 59. sz. (2007.03.10.), p. 1.
- M. TÓTH Sándor: *Kulturális kényszerszünet.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 17. évf. 126. sz. (2006.05.31.), p. 2., – ill.
- M. TÓTH Sándor: *Laktanyát adott a megye, szanatóriumot a város.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 16. évf. 145. sz. (2005.06.23.), p. 4.
- M. TÓTH Sándor: *Óvárosi tündöklések és bukások: A nemtörődömség ára: elhanyagolták a szabadtéri színpadot, most új épül.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 15. évf. 132. sz. (2004.06.08.), p. 7.
- MEGÁLLAPODÁSOKAT írnak alá Tatabányán. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 156. sz. (2004.07.06.), p. 1.
- MEGÁLLAPODÁSOKAT írnak alá Tatabányán. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 157. sz. (2004.07.07.), p. 1.
- MEGÚJUL a Jászai. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 12. évf. 204. sz. (2007.09.01.), p. 7. – ill.
- A MEGYEI és a városi könyvtár összevonásának ütemezése Tatabányán. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 280. sz. (2004.12.01.), p. 3. – ill.
- MEGYEI és tatabányai közös működtetés a művelődés és a kultúra érdekében. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 159. sz. (2004.07.09.), p. 1., 3. – ill.
- MUDRI Anna: *Bányásznap ünnepség a Népházban.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 20. évf. 194. sz. (2009.08.19.), p. 3., – ill.
- MUDRI Anna: *Dráguló Fő tér felújítás.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 22. évf. 146. sz. (2011.06.24.), p. 2., – ill.
- MUNKAKÖZÖSSÉGEK a könyvtárban. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 1. évf. 210. sz. (1990.12.12.), p. 8
- MÜLLNER Helga: *Újdonságok a könyvtárban: eMagyarország pontot létesítettek – Olvasni és internetezni is járnak.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 15. évf. 141. sz. (2004.06.18.), p. 4.
- NAPRÓL napra. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 20. évf. 174. sz. (1965. 10. 13.), p. 8.
- NEGYEDMILLIÓT kaphatnak: Városi könyvtárak a tájékozott olvasóért. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 8. évf. 07. sz. (1997.01.09.), p. 1., 3.
- NÉPHÁZ-felújítás négy milliárdért. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 16. évf. 93. sz. (2005.04.22.), p. 1.

- ÖNÁLLÓ városi könyvtár – Filmklub: Fővárosi és vidéki színházak vendégszereplése. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 19. évf. 072. sz. (1964. 09. 09.), p. 6.
- PALÁSTI Péter: *Számítógépes könyvhidat építenének.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 16. évf. 290. sz. (2005.12.12.), p. 3.
- PATAKI Gábor: *Felmondják a szerződést.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 22. évf. 047. sz. (2011.02.25.), p. 3., – ill.
- PINTÉR Péter: *Szegények könyvtára Tatabányán.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 6. évf. 218. sz. (1995.09.16.), p. 16.
- RÁTVAI Miklósné – SZIRÁKI Éva: *Könyvtár költözés után.* – In: TKTV-ittHON. – 7. évf. (1996.01.18.), p. 9.
- RENDEKÍVÜLI közgyűlés Tatabányán. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 87. sz. (2004.04.14.), p. 1–2.
- RIBÁRY Zoltán: *Lesz drogambulancia a megyeszékhelyen: Folytatják a párbeszédet az önkormányzati vezetők.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 10. évf. 39. sz. (1999.02.16.), p. 1.
- RIBÁRY Zoltán: *Megkapják pótlékukat a városi tűzoltók.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 12. évf. 028. sz. (2001.02.02.), p. 3.
- RIBÁRY Zoltán: *Ötletpályázat korszerűsítésre.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 13. évf. 296. sz. (2002.12.20.), p. 5.
- RÓLUNK írták: *Szegények könyvtára Tatabányán.* – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 6. évf. 5. sz. (1995). – p. 7.
- SCHMIDT József: *A Komárom-Esztergom megyei napilap a József Attila Megyei Könyvtárról az alapítástól a rendszerváltozásig.* – In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. – 1994. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1994. – p. 26–36.
- SEGÍTSÉG az iskoláknak. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 27. évf. 266. sz. (1974. 11. 14.), p. 8.
- SZÁMÍTÓGÉPES helyzetkép. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 4. évf. 5–6. (1993). – p. 7–8.
- SZAPORODNAK a társulások, megszűnik a sportigazgatóság. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 9. évf. 141. sz. (2004.06.18.), p. 3.
- [SZÁZEZER forintért vásárol ebben az évben új könyveket a Tatabányai Városi Könyvtár]. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 23. évf. 088. sz. (1968. 04. 14.), p. 12.
- SZILASSI Andrea: *A tatabányai Városi Könyvtár.* – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 11. évf. 3. sz. (2000), p. 5–6.
- SZILASSI Andrea: *A városi könyvtár elköltözött a Népházból.* – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 17. évf. 6. sz. (2006), p. 3.
- SZILASSI Andrea: *eMagyarország pont-avatás Tatabányán.* – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 15. évf. 3. sz. (2004). – p. 2.

- SZILASSI Andrea: *E-Magyarország pontok országszerte*. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 15. évf. 2. sz. (2004). – p. 13
- SZTOJCSEV Iván: *Labdázunk az intézményekkel*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 23. évf. 101. sz. (2012.04.30.), p. 6., – ill.
- TAKÁCS Anna: *Bemutatkozik a Tatabányai Városi Könyvtár*. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 3. évf. 4. sz. (1992). – p. 1–2.
- TAKÁCS Anna: *Könyvtári hétköznapiak a Kodály téren*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 1. évf. 161. sz. (1990.10.15.), p. 4.
- TAKÁCS Anna: *Könyvtári tervek Felsőgallán: Ma: játszóház*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 1. évf. 160. sz. (1990.10.13.), p. 16.
- TAKÁCS Anna: *Ma nekünk... (Tatabányai Városi Könyvtár 1995)*. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 6. évf. 4. sz. (1995). – p. 1–2.
- TAKÁCS Anna: *Új számítógépek a könyvtárakban*. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 13. évf. 1. sz. (2002). – p. 1
- TAKÁCS Anna: *Útkeresések, kitörési kísérletek a tatabányai Városi Könyvtárban*. – In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. – 1994. – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1994. – p. 37–41.
- TAKÁCS Zoltán: *Új igazgató a könyvtár élén*. – In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap. – 6. évf. 2031. sz. (2001.08.31.), p. 2.
- TAKÁCS Zoltán: *Új igazgató a könyvtár élén*. – In: Téka/Téma: Komárom-Esztergom megyei könyvtárosok híradója. – 12. évf. 4–5. sz. (2001). – p. 16.
- A TANÁCSI könyvtárhálózat jelentéséből: A könyvtárak tevékenysége a Komárom megye Közművelődési tervében (1981–1985) meghatározott célkitűzések teljesítése érdekében. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1. sz. (1986). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1986. – p. 7–8.
- TATABÁNYAI Bányász Napok. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 20. évf. 203. sz. (2009.08.31.), p. 14., – ill.
- TESZTELÉS a könyvtárban. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 4. évf. 265. sz. (1993.11.13.), p. 4.
- TÓTH Ilona: *Közalkalmazottak sztrájkoltak a bértábla megváltoztatásáért*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 12. évf. 292. sz. (2001.12.15.), p. 1.,3.
- TÓTH Ilona: *Milliók jutalmak: Megújulhat a színház – Készülhetnek az ovisok*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 13. évf. 045. sz. (2002.02.22.), p. 5.
- TÓTH Ilona: *Új könyvtárigazgató: A városatyák segítenek a vízilabdázóknak*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 12. évf. 203. sz. (2001.08.31.), p. 5.
- TÓTH Sándor: *Zsdanov: pókok tanyája: A halott művelődési otthon környéke új életre kel*. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 15. évf. 027. sz. (2004.02.02.), p. 7.

- TÖBB könyv, több olvasó, elégtelen könyvtárhálózat: Határozat új központ létesítésére. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 33. évf. 062. sz. (1980. 03. 14.), p. 1.
- TREMMEL József – ZELINA Irma: *Felsőgalla képviselője fejlődést akar.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 5. évf. 124. sz. (1994.05.28.), p. 13.
- V. ROMÁN Mariann: *Ifjúsági könyvtár Tatabányán.* – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 26. évf. 268. sz. (1973. 11. 16.), p. 4.
- A VÁROS könyvtárügyének rövid történeti áttekintése, a jelenlegi szervezet kialakulása. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1–2. sz. (1976). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1976. – p. 12.
- VÁROSI Könyvtár. – In: Komárom megyei könyvtáros: a Komárom megyei Könyvtárközi Bizottság tájékoztatója a közművelődési könyvtárosok számára. – 1–2. sz. (1976). – Tatabánya: József Attila Megyei Könyvtár, 1976. – p. 16–18.
- VASÁRNAP megnyílt Tatabányán a Megyei Könyvtár. – In: Komárom megyei Dolgozók Lapja: a Komárom Megyei Pártbizottság lapja. – 7. évf. 068. sz. (1952. 08. 23.), p. 6.
- VEIZER Tamás: *Új vezetők.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 2. évf. 169. sz. (1991.07.20.), p. 4.
- VEIZER-SUGÁR Gabriella: *Csics Gyula (1944–2020).* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 31. évf. 285. sz. (2020.12.05.), p. 4., – ill.
- VEIZER-SUGÁR Gabriella: *Irodalmi birodalom a Népház úti fiókkönyvtárban.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 099. sz. (2022.04.30.), p. 4., – ill.
- VEIZER-SUGÁR Gabriella: *Újra lehet kölcsönözni: Fapados nyitás a Bánhidai Fiókkönyvtárban.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 32. évf. 040. sz. (2021.02.17.), p. 6., – ill.
- VEIZER-SUGÁR Gabriella: *Újra nyit a könyvtár: Töretlen a népszerűsége a fapados szolgáltatásnak.* – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 31. évf. 143. sz. (2020.06.20.), p. 4., – ill.
- ZÁR a könyvtár. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 8. évf. 217. sz. (1997.09.17.), p. 10.

Elektronikus források

- VÉRTESEY Miklós: *A magyar könyvtárak a szocializmus építésének idején.* In: CSAPODI Csaba – TÓTH András – VÉRTESEY Miklós: Magyar könyvtártörténet. Forrás: <https://mek.oszk.hu/03100/03159/html/csapod22.htm>
- MÁRKU Mónika: *Szépülnek és gyarapodnak fiókkönyvtáraink.* – In.: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. – 12. évf. 11. sz. (2022), p. 29.

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Csupafül kutyafül – olvasástréning kutyákkal

Sok évvel ezelőtt hallottam először a fogalmat – kutyaterápia – ami meglehetősen szokatlan dologként azonnal felkeltette az érdeklődésemet. Hogy hol, és mikor, és milyen kontextusban, az már az idő homályába vész, ám az akkori kolléganóm, Szerencsi Edina, aki könyvtáros képzettsége mellett pedagógus végzettséggel is bír, egyáltalán nem volt annyira meglepve, mint jómagam. Elegendő információval nem rendelkezünk, annyit tudunk biztosan hogy amerikai és Észak-európai példákkal alátámasztható, hogy olvasási nehézségekkel küzdő gyermekeknek segít a kutya jelenléte a hangosolvasás gyakorlásában. („*A kutya nem szól rá a gyerekre, hogy nem jó fiam! Kezdd újra!*” Igaz, hogy így, ebben a formában ez többnyire nem hangzik el egyetlen pedagógus vagy szülő szájából sem, de még emlékszem kisdíák koromból, ahogyan a mi osztályunk tanító nénije egyszer-számra türelmét veszítve ripakodott rá valakire – s ez azért azt a bizonyos zabszemét annak is elhelyezte az alsó fertályán, akinek ez egyébként nem volt „ingé”.)

Ennyi elég is volt ahhoz, hogy beakadjon nálam a dolog. Töprengtünk, tanakodtunk, túl sokra azonban nem jutottunk. Az ötlet tehát hamvába holt. Az én elmémben azonban nem. Továbbra is foglalkoztatott a gondolat, amúgy csendesen, meglapulva a homlokom mögött, amíg az élet zajlott. Pályázatok, gyerekprogramok, éves beszámolók, csoportos foglalkozások, mindennapi tevékenységek. Szálltak az évek, mignem ideje lett a rombolásnak – újjá kellett építeni a könyvtárat. Elköltöztünk, és az ideiglenes helyszínen nagyobb lett a csend körülöttünk. Kis helyen, kisebb létszám befogadására alkalmasan, kevesebb programmal – töltekeztünk. Ekkor értesültem a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár kutyaterápiás foglalkozásáról. Goldschmidt Éva könyvtáros kolléganő talált rá Simon kutyára és az ő ember társára, Sugta Klára művészeti terapeutára. Összeraktak együtt egy foglalkozást Simon kutya aktív részvételével. A kutyaterápia e módszere csoportos formában zajlik, a cél ebben az esetben az, hogy a gyermekek leküzdjék esetleges félelmeiket az ebekkel szemben, a kutya a jelenlétével gyógyít.³ Megkerestem Évát, adott elérhetőséget, felvettem a kapcsolatot Sugta Klárával. Nekem mindvégig más cél lebegett a szemem előtt, de szerettem volna ezt a jógyakorlatot is behozni a könyvtár falai közé. Nagy örömünkre Klára ráállt a dologra, ellátogattak hozzánk két foglalkozás erejéig. Évi adta a módszertani segédeszközt. (Ezúton is, újra, köszönet érte!) Felkészültem, vendégeket hívtunk. Jöttek a Da Vinci Tehetséggondozó Általános Iskola tanulói. (És persze a kollégák. Itt derült ki, mennyi kutyabarát könyvtáros van a JAMK-ban.) Nagyon sikeres foglalkozás volt, gyerekeknek és könyvtárosoknak egyaránt katarzisz élményt jelentett! Eddig jutottunk.

---

3 Goldschmidt Éva: Dr. Simon rendel. In: Kemlib, IX. évf. 2026, 1–2–3. sz. 4. p.

(Forrás: Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Facebook oldala)

Az én homlokom mögött motoszkáló gondolat még így sem tudott testet öltetni. Egészen a 2024. évi 55. szegedi MKE Vándorgyűlés idejéig. A híre már megelőzte, hogy a helyi kolléganők a Somogyi Könyvtárban elindítottak egy projektet *Olvass fel Zétinek!* címmel.⁴ Ez volt az, amit annyira szerettem volna, de elképzelni sem tudtam, hogyan lehet megvalósítani! Itt volt a tökéletes alkalom, hogy a részleteket megtudjam. Nagy Zsuzsanna gyermekkönyvtáros kolléganő készségesen beavatott a részletekbe. A recept pofonegyszerű: 2 óra időtartam; a gyerekek 10-10 perces időközökre beosztva; előzetes regisztrációval; a gyermek a kutyussal és annak gazdijával együtt tartózkodik egy nyugodt, elszeparált helyen, ha akarja, és megengedi, a szülő is bent lehet. Rajtuk kívül senki.). Az örömöm végtelen volt! Amint ha-zaérkeztünk a vándorgyűlésről, írtam Sugta Klárának. És nem jött válasz. Goldschmidt Évi sem biztatott. Töprengtem a további lehetőségeken. Aztán egyik délután, együttműködő partnerünk, a 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület munkatársai könyvet árultak a könyvtár kávézójában, és aznap elhozták magukkal az Egyesület kutyusait és mondhatnánk úgy is, „kutyásait”. Kö-

4 *Olvass fel Zétinek!* című program plakátja a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár Facebook oldalán (lásd QR-kód):

rösladányi Zsombornak elővezetem az elképzelést, aki azonnal Gurdon Máriához igazított. Marcsi semmi jónak nem az elrontója, de ilyesmit az ő ebe, Penny sem csinált még soha. Próbáljuk ki!

Innentől felgyorsultak az események. Telefon a Pólya György Általános Iskolába; Farkas Györgyi mindenhez adja magát, és az osztályát, ami a könyvtárban zajlik. Épp másodikosok voltak az aprói. Elsőben megtanultak olvasni, ennek az évnek a nagy feladata az olvasás technikájának rutin szintre emelése. Kiválasztotta azt a 12 gyereket, akinek a többihez képest fejlődnie kellett a hangosolvasás tekintetében. Györgyi ötletére, a többi gyerkőcnek szokatlan feladatokat ötlöttünk ki. „Olvasd a padlószőnyeg világoszöld sávján!” „Olvasd az asztalon hasalva!” „Olvasd az asztal alatt!” Olvasd egy plüssállattal az öledben!!” stb. Apró cetlikre írtuk ezeket, s a próba napján, amikor a többiek egyesével járultak a kéttagúvá duzzadt kutyaszakértői zsűri elé, megkínáltuk vele az osztály többi tagját. Merthogy a próba napjára megduplázódott az ebállomány. Gurdon Marcsi elhozta Dr. Kozári Karinát Anri kutyával, mert tartott tőle, hogy Penny esetleg nem bírja két órán keresztül kutyafüllel a sok gyerektörténetet. Bírta. Mindkettő. Így hát, hála a város vezetésének, aki évente egy szerény, ám számunkra óriási jelentőséggel bíró összeggel támogatja a gyermekprogramok megvalósítását, le is szerződünk. Ekkor 2024. december 11-et írtunk. 2025 januárjában elindult a program, havi rendszerességgel.

(Forrás: Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Facebook oldala)

Előtte még elkészítettük a felhívás szövegét, ami nem is volt olyan könnyű feladat. Ne bélyegezzünk meg senkit, akaraton kívül sem, akinek olvasásgyakorlásra van szüksége, de ne is gondolják azt, hogy ez a *Csupafül kutyafül* nevet kapott program egy naaaaagy össznépi kutyasimogatós délután lesz. Pedig ezt hitték. Miután hasonlót nem nagyon tapasztaltak eddig, azt gondolták az olvasók, hogy a regisztráció azt jelenti, hogy a tömegeből csak azok olvasnak 10-10 percet, akik regisztráltak. A többi meg ott van, és nézi, simogatja a kutyusokat. És jöttek. Elegen. Aztán valamilyen okból úgy esett, hogy egy regisztrált olvasó lebetegedett, és üressé vált az az időszáv. Ekkor előbb megbeszéltük a kutyusok embereivel, majd betertünk hozzájuk a kutyasimizésre vágó aprókat.

A kezdetekkor egyetlen cél lebegett a szemünk előtt: lehetőséget biztosítsunk a hangosolvasás gyakorlására azoknak a gyerekeknek, akiknél ez – számos okból kifolyólag – gondot okoz. Sikertelenség, gátlásosság, vagy ahogyan fentebb írtam, egy-egy elhibázott szó keltette szorongás, vagy félelem – egyebek mellett mind-mind állhat „a gyerek nem tud folyékonyan olvasni” című probléma mögött. Az Amerikai Egyesült Államokban és Észak-Európában már évek óta gyakorlat a kutyáknak való olvasás, és a módszer számos területen éreztette pozitív hatását. A kutyus nem ítélkezik, nem reagál negatívan, ha hibát vét a gyermek. A szakemberek egyöntetű véleménye alapján a módszernek stresszoldó- és szorongáscsökkentő hatása van, pozitívan hat az olvasásmotivációra, fejleszti a koncentrációt és a szociális készségeket.⁵ Ez az „egy cél” tehát számos haszonnal „kecsegtet”.

Az induláskor még nem tudtuk, mennyi pozitív hozadéka lesz még az olvasásgyakorlásra túl, de ma már a célcsoportjaink közé tartoznak az olvasással küzdő gyermekeken kívül a kutyáktól való félelemmel élő gyermekek, az autisták, a egyes házasságban élő többnyelvű gyermekek is. A szülők megosztják egymással (és velünk is,) a tapasztalataikat, szájról szájra terjed a híre a programnak, ami kedvez a pr-nak. Mindez nagy örömmel tölt el bennünket. Mára kialakult a menetrend. 2-3 héttel az esemény előtt meghirdetjük. Regisztrálnak. Az esemény előtti napon emlékeztetőül felhívjuk őket, ha valaki időközben megbetegedett, más, halaszthatatlan dolga akadt, megpróbáljuk a várólistából feltölteni az időszávokat. Ha mégis akad egy-egy üresjárat, a gyerekkönyvtár látogatóiból mindig akad néhány kuncsaft, aki a kutyusok közelségére vágyik. (És valamilyen okból a kutyás kollégáknak is éppen arrafelé szokott ilyenkor dolga lenni. Fél szemmel a fonotékán végzik dolgukat, hogy legalább az ebek távozásakor simítsanak egyet Anri fényes -, és vakarintsanak egyet Penny selymes hosszú szőrére).

Az olvasás technikája mindennek az alfája és omegája. A gyermekek további életének, a tanulmányi előmenetelének, sikerének, lelki jóllétének, és kultúrafogyasztásának biztosítója. Befektetés a jövőbe.

---

5 Mire jó a kutyaterápia? Bárányfelhő Fejlesztő és Terápiás Központ oldala, 2022.09.28. (Forrás: lásd QR-kód)

További fotók a Tatabányai 4x4 Terepjárós,
Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Facebook oldalán (lásd QR-kód):

*(Forrás: Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Facebook oldala)*

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Nem csak nyitottak – zöldek és okosak is vagyunk! A TMJV József Attila Könyvtár működésének okoskönyvtári jellemzői

Milyen is az okoskönyvtár? Nincs rá egyetlen, egyetemes definíció, maga a fogalom is viszonylag új. Előzményei a *Könyvtár 2.0, avagy közösen vagyunk tudásbirtokosok* c. Paszternák Ádám, Takács Dániel, és Mikulás Gábor által közzétett 2007-es tanulmányban, első említései a Magyar Könyvtáros Egyesület szakmai fórumain, többek között a 2015-ös *Könyvtári teadélután* című rendezvénysorozatban elhangzottakhoz köthetők.

Az elnevezést Tószegi Zsuzsanna szilárdította meg 2023-as tanulmányában, elemezve az okoskönyvtárak technológiai és társadalmi szerepét. Az okoskönyvtár általa felállított ismérvei (Tószegi, 2023):

- intelligens és fenntartható működési környezet kialakítása és üzemeltetése,
- intelligens tartalomnedzsment, szemantikus keresés stb.,
- a mesterséges intelligencia (MI), a Big Data és az innovatív, High-Tech technológiák implementálása,
- Internet of Things (IoT) eszközök integrálása,
- személyre szabott szolgáltatások bevezetése.

Kovácsné Koreny Ágnes (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) *Okos könyvtárakkal az okos közösségekért* című tanulmányában Joachim Schöpfer alapján 4 dimenzióban csoportosítja az okoskönyvtár ismérveit (Kovácsné Koreny, 2020):

1. Okos szolgáltatások
2. Okos emberek
3. Okos hely
4. Okos irányítás

Dolgozatomban megpróbálom ez alapján a 4 jellemző alapján vázolni a Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár okoskönyvtári jellemvonásait.

1. OKOS SZOLGÁLTATÁS

Az okos szolgáltatás nem más, mint a legkorszerűbb innovációs technológiák, IKT eszközök és okos eszközök alkalmazása a könyvtárban. (RFID, mobil és drótnélküli hálózatok, távoli hozzáférés, szemantikus web, mesterséges intelligencia, IoT, gépi fordítás, hang-, és képfelismerés, természetes nyelvi feldolgozás, kiterjesztett

valóság – amennyiben felhasználó-központú, közösségvezérelt szolgáltatások, azaz a felhasználók tudják is alkalmazni őket).

Mi az, amivel rendelkezünk?

A könyvtár 24 órában elérhető. Sem idő sem tér nem kizárólagos a könyvtárhasználat gyakorlásának tekintetében. Eszközreikre épülő szolgáltatásaink lehetővé teszik azt, hogy akár kizárólag virtuális könyvtári tagsággal rendelkező olvasó is elérhesse e-book állományunkat, a világ bármely pontjáról:

Online beiratkozás

Egy tetszőleges Android vagy iOS alapú okos eszközzel igénybe vehető szolgáltatás. A virtuális beiratkozás (évi 3.000,-Ft) 365 napos érvényességű tagságot biztosít, mellyel kizárólag az e-book állományunk kölcsönzésére lesz jogosult az olvasó. (Természetesen, amennyiben fizikai használóként is szeretne megjelenni könyvtárunkban, a hagyományos értelemben is tagunkká válhat, valódi, 3D-s olvasójegygyel. Amennyiben érvényes a virtuális beiratkozása, nem kell újra beiratkozási díjat fizetnie, automatikusan érvényes lesz a fizikai tagsága is addig, ameddig a virtuális olvasójegyje. Ettől a pillanattól használhatja az összes szolgáltatásunkat, kölcsönözheti az összes kölcsönözhető státuszú dokumentumunkat, beleértve a fiókkönyvtáraink állományát/könyvtárhasználatát is.) A fizikai megjelenéskor szükséges bemutatnia a személyes okmányait az azonosíthatóság érdekében. Az online beiratkozás az alábbi oldalon érhető el (lásd QR-kód):

E-book kölcsönzés

CloudLibrary állományunk 2025. december 4-én 386 db dokumentumot számlál:

- 157 db krimi, sci-fi, fantasy
- 45 db ifjúsági irodalom
- 110 db kortárs magyar szépirodalom
- 7 db manga, anime
- 67 db kötelező irodalom, vers

A használatbavétel menete:

1. Töltsük le az applikációt:

a) Android:

b) iOS:

2. Jelentkezzünk be (virtuális olvasójegyszám, jelszó)
3. Válasszuk ki az olvasni kívánt könyvet, ha elérhető, le is tudjuk tölteni.

A CloudLibrary állomány böngészhető és kereshető is. Kölcsönözhetjük, hosszabbíthatjuk (3×30 napra, amennyiben nincs rá előjegyzés), előjegyezhetjük, ha épp nem hozzáférhető, vagy elmenthetjük, ha már nem fér bele az aktuális kölcsönzési keretbe (max. 3 db dokumentum). Késedelmi díj nem keletkezik, a kölcsönzési határidő lejárta után az e-book nem lesz elérhető az olvasó számára. A használathoz bővebb tájékoztatási segédletet nyújt a feltöltött videó (lásd QR-kód):

JAMK ADI – Zsebedben a könyvtár

Egy 2011-es fejlesztés, mely a *Megyei Könyvtár az értő olvasásért, TÁMOP 3.2.4.A-11/1-2012(-0053)* pályázata keretében valósult meg. (Török, 2014) Androidos mobil eszközökre optimalizált interaktív katalógus-alkalmazás, a „JAMK ADI” ingyenesen letölthető volt a Google play webáruházból. Okostelefonról és táblagépekről bele lehetett nézni a könyvtár katalógusába, és beállítható volt a közelgő lejáratról szóló értesítés, vagy tartozásról szóló értesítés. 4 alapvető funkció volt használható rajta: a „keresés”, az „olvasói adatok”, a „beállítások”, és az aktuális rendezvényekről, programokról is tájékoztatót. (Sajnos, ma már nem élő szolgáltatás.)

Természetesen azon olvasóinknak sincs időbeli és térbeli kötöttségük, akik fizikai beiratkozással váltak tagjainkká. Őket az alábbi online szolgáltatásokkal várjuk.

E-könyvtár

A folyamatosan bővülő adatbázis helyismereti könyvek, folyóiratok digitalizált példányait tartalmazza. 12.000 aprónyomtatvány, hozzávetőlegesen 3500 könyv és folyóirat-kolligátum (és a Dolgozók Lapja/24 óra bekötött példányai 2020-ig). A digitalizálási munkafolyamatok kezdete a 2000-es évek elejére nyúlik vissza. Nagyobb lendületet vett, amikor 2018-ban megjelent az *1175/2018. (III. 28.) Kormányhatározat a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia terve*. A KDS a könyvtári ágazat aggregátoraként az Országos Széchényi Könyvtárat (OSZK) jelöli meg. A stratégia célja, hogy a közgyűteményi digitalizált dokumentumok aránya a teljes digitalizálendő állományhoz képest 2020-ra megközelítse az 50%-ot.

A 2019 augusztusában írták ki a pályázatot a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia keretében a könyvtári digitalizálás támogatására, amin részt vett, és nyert a JAMK 24 800 000 Ft-ot. Ennek egyik követelménye a könyvtár digitalizálási stratégiájának megalkotása volt, illetve 3 db oktatási célú tartalomszolgáltatás fejlesztése módszertani ajánlóval együtt. Ennek eredményeképpen jött létre a következő pontban tárgyalt e-tananyag egy része. Jelen pályázat kiemelt projektje volt az aprónyomtatványok, helytörténeti kiadványok feltárása. (Török, 2023)

Eszközeink: OS 15000 Advanced Plus, PC-k, OCR; NAS; OS12002+ A2+ könyvszkennel, nagy teljesítményű iratszkennel, delta HD mikrofilmszkennel, 3D szkennel.

Az Elektronikus könyvtár az alábbi oldalon érhető el (lásd QR-kód):

Laptapír

180 folyóirat, közel 10.000 lapszám, az otthon kényelméből, beiratkozott olvasók számára. Hozzáférés (lásd QR-kód):

Különböző olvasói tranzakciók az OPAC-on keresztül

- Előjegyzés,
- előjegyzés lemondása,
- hosszabbítás,
- tartozás rendezése kártyával,
- böngészés,
- keresés az állományban -
- alapvető, ma már sok könyvtárban elérhető szolgáltatás.

A 24 órás elérhetőség azt is jelenti, hogy zárvatartási időben is kölcsönözhetnek, vagy visszahozhatnak könyveket az olvasóink.

Könyvbox

Az olvasó zárvatartási időben is átvehet itt max. 5 db könyvet, amennyiben ezt a szolgáltatást a tajekoztatas@jamk.hu e-mail címen, ill. telefonon a kollégáknak jelezte, vagy a weben kiválasztotta az adott dokumentumokat. Útmutató a Könyvbox használatához (lásd QR-kód):

Könyvvisszadó automata

Nyitvatartási időben is használható. A könyvek egyenként helyezhetők a felnyíló „ajtó” mögött beinduló szállítószalagra, amely a belső térben elhelyezett kocsiba juttatja azokat. Az „ajtó” a berendezés a könyvbe rögzített RFID címke beolvasása után nyitja.

RFID-s olvasójegy

Ez nyitja a főbejárat mágneszárát, így jut az olvasó a belső terektől elzárt „szélfogóba”. Itt tudja igénybe venni a könyvvisszadó automata és a könyvbox szolgáltatásait.

Nézzük most a könyvtár személyes látogatás alkalmával igénybe vehető okos szolgáltatásait!

Foglalás

Ugyanúgy, ahogyan a könyvbox esetében, azzal a különbséggel, hogy ebben az esetben az olvasó személyesen, nyitvatarási időben veszi át a dokumentumokat az olvasószolgálati pultnál.

Kölcsönző automata

Vannak zárkózottabb, introvertált olvasók, akik nem szívesen lépnek interakcióba idegen emberekkel. És vannak, akik nem szívesen állnak sorba a kölcsönzőpultnál; és megint vannak, akik szeretik saját kezükben tartani a dolgokat. Számukra ideális a könyvkölcsönző automata, amelyen a kölcsönzés, visszavétel, hosszabítás tranzakción kívül olvasói állapot lekérdezésére is lehetőség van. Kettő darab szerkezetünk van ebből a könyvtárban: az egyik a gyerekkönyvtár ajtaja előtt, a másik a felnőtt olvasótéren belül, néhány lépésre a bejáratától. Utóbbi előnye, hogy a „rakodó” terének magassága egy-egy gomb segítségével felfelé is, lefelé is állítható, aszerint, hogy az olvasónak hogyan kényelmesebb. Az önkölcsönző automaták hátránya, hogy itt „visszasuntyoghatják” az olvasók a szakadt, rongált dokumentumokat és a késedelmeket is, aztán felelősségvállalás nélkül elillanhatnak a könyvtárból. Az olvasó választhat a tranzakció befejezése előtt, hogy nyomtatni szeretne egy nyugtát, vagy környezetvédelmi szempontok alapján e-mailt szeretne kapni a kölcsönzött dokumentumokról. Illetve egyik sem: megjegyzi a lejárat dátumot.

Tegyük fel, hogy fizikai valónkban megérkeztünk a könyvtárba, leadtuk a vizsahozott könyveinket vagy a visszadobó automatában, vagy a kölcsönző automatánál, vagy akár az olvasószolgálati pultnál, a kolléganőknél. Kiderül, hogy hamarosan érvényesíteni kell a tagságot. Esetleg első alkalommal lépjük át a könyvtár küszöbét – beiratkozási szándékkal.

Papír nélküli beiratkozás

A személyi okmányok bemutatását követően a könyvtárosok viszik fel az olvasó adatait a Textlib Integrált könyvtári rendszer Olvasószolgálat/Olvasók nyilvántartása/Beiratkozás + Érvényesítés menüpontba. Ezt követően az olvasó az aláírópádon véglegesíti beiratkozását. A beiratkozási díj fizetésénél lehetősége van kártyás fizetésre is (ez a lehetőség természetesen a késedelmi díját rendező olvasó számára is rendelkezésre áll).

Nézzük, melyek azok az okos-eszközök, amelyek a könyvtárhasználatot segítik az olvasók számára.

Adatbázisok

18 féle adatbázis, többségük kizárólag könyvtáraink (és más előfizető intézmények) internethálózatán keresztül érhető el.

ADT	MERSZ
Interkönyv	COMPASS
DIGITÁLIS TANKÖNYVTÁR (ingyenes)	EBSCO
HUNGARICANA	MATARKA (ingyenes)
Csillagászat bibliográfia (ingyenes)	NAVA – Nemzeti Audiovizuális Archívum
Soá Alapítv. Víz. Tört. Archívum	MEK (ingyenes)
EPA (ingyenes)	Vajdasági Magyar Digit. Adatt. (ingyenes)
Erdélyi Magy. Elektr. Kvt. és Adatb. (in.)	Szlovákiai Magyar Adatbank (ingyenes)

Ökológiai cikkeink a katalógusban	Ökológiai gyűjt. a katalógusban
-----------------------------------	---------------------------------

Wifi hálózat

Internethozzáférés az olvasók számára

Mobilfeltöltési lehetőség

Információs tábla a pult fölött

Az aktuális lejárati dátummal és a pontos idővel.

Elektronikus katalógus

Egyszerűen csak totemeknek nevezzük az álló, zöld, karcos oszlopainkat, melyek az OPAC-ban való keresést szolgálják. Az aulában, a felnőtt olvasótér földszinti – szépirodalmi, és az emeleti – szakirodalmi állományrészében.

Versautomata

Ami a könyvtárvezető agyából kipattan, azt az informatikus megvalósítja. A versautomata ez év áprilisában állt munkába, a költészet napja alkalmából. Mikolasek Zsófia válogatta a verseket, Török Csaba pedig átalakított egy régi típusú rádiókészüléket. Az automatán be lehet állítani, hogy mennyi ideje van az embernek (rövid, vagy hosszú verset szeretne), hány éves, milyen a hangulata – aztán elindítja a start gombot, és a gép kinyomtat

*A versautomata használat közben
(Fotó: Hartmanné Hartvein Erika)*

neki egy verset. Az aktualitásoknak megfelelően cserélhető a repertoár: az OKN-re az álmokkal kapcsolatos versekkel, a decemberi hetekben pedig a karácsonyi készülődés jegyében az adventi versekkel töltötték fel a „rádiót”.

Elektronikus hirdetési oszlopok

A közlő programjaink, ünnepi nyitvatartásunk, akcióink hirdető felületei a könyvtár frekvenciált helyein találhatóak: egy a szelfogóban, kívülről is jól láthatóan, és egy az aulában.

Fényreklám

A legfrissebb, lényegre törő, tömönatos információkkal egy-egy aktuális program híre az épület üvegfalán.

Felszólító levél

Ma már egyre inkább elképzelhetetlen, de persze létezik, hogy az olvasónak postai úton küldjünk felszólítást a késedelmes dokumentumok visszaszolgáltatásáról. Ma is vannak emberek, akik koruk, vagy beállítottságuk okán nem adják be a derekukat az online világnak. Természetesen őket is elérjük. Mindettől függetlenül a 21. század alapvető felszólító levél „üzemmódja” az e-mail. Természetesen az is beállítható a levelek kiküldése szempontjából, hogy a lejáratot követő hányadik napon indítja a könyvtár (a rendszer) a felszólítást. Vannak könyvtárak, ahol néhány napos türelmi időt iktatnak be – mi nem tartozunk ezek közé a toleráns könyvtárak közé, egyesek szerint éppen ezért nem szökik az egekbe a behajthatatlan követeléseink száma (persze így is van bőven).

Emlékeztető a határidő lejártáról

Korábban ez egy beiratkozásakor igényelhető szolgáltatás volt, ma már alapként beállítjuk minden új beiratkozásakor: a lejárát előtt néhány nappal értesítés megy az olvasónak a közlő határidőről. Az olvasó preferenciájához mérten e-mailben, illetve sms-ben is beállítható.

Hírlevél

Feliratkozott olvasóink számára havonta többször küldjük hírlevelünket, egyszerre néhány fontos programunkkal. Egy-egy író-olvasó találkozó, vagy könyvbemutató előtt lekeressük az adott szerző könyveinek olvasóit a Textlib Integrált könyvtári rendszerből, és értesítést küldünk a közlő alkalomról, amikor is személyesen találkozhatnak a szerzőkkel.

Honlap

Social média

- Facebook felnőtt
- Facebook gyerek

- Instagram
- Instagram JAMK Ifjúsági sarok
- Podcast
- Youtube

Az olvasóknak szóló szolgáltatások után vegyük sorra azokat az okoseszközöket, amelyek a dolgozók munkáját könnyítik.

RFID eszközök és kellékek

A könyvtár állományának dokumentumtípusai közül kizárólag a könyveket tageltük (kivéve a muzeális dokumentumokat). Ez azt jelenti, hogy a folyóiratokat, hangzóanyagokat, audiovizuális dokumentumokat nem tudják az automata kölcsönzőgép önmaguknak kölcsönözni az olvasók, ezekkel a pulthoz kell fáradniuk, ott a kolléganők végzik el ezt a tranzakciót. Ez azért is szükséges, mivel a szabadpolcokra csak az üres CD- és DVD- tokok kerültek – állományvédelmi szempontok alapján. Kollégáink „hagyományos” módon, vonalkód segítségével rögzítik ezeket a dokumentumokat az olvasók nevére.

Arra az esetre, ha az olvasó nem szeretné az automatát használni a dokumentum kölcsönzésekor, a kolléganők az olvasójegy beolvasása után a kötetet az RFID-epszire helyezik – így történik a kölcsönzés. Visszavételhez nem szükséges az olvasójegy, a rendszer automatikusan annak az olvasónak a nevéől veszi vissza a dokumentumot, akinek a nevére kölcsönözték.

A tepszi azonban nem csak kölcsönzésre és visszavételre szolgál. Szortírozzuk is rajta a visszahozott könyveket, aszerint, hogy szabadpolcos, vagy raktári példány-e. Ezen kívül jelzi nekünk az előjegyzettség tényét is, így mi azonnal félretehetjük az adott könyvet az előjegyző számára.

A tag-eknek állományellenőrzéskor is hasznát vesszük: akár egy kézi RFID-olvasóval (adatgyűjtővel) is végig sétálhatnánk a polcok között, s a beolvasott adatokat összevetve az elektronikus katalógussal – egyszerűen megállapítható lenne a hiány. A dolog azért nem ennyire egyszerű. 2024-ben a központi könyvtár állományát érintő állományellenőrzés előtt próbaeltárt végeztek a kolléganők, és kiderült, hogy nem minden tag-et képes beolvasni az adatgyűjtő. Nem mindegy, milyen vastag a dokumentum; nem mindegy, hogy két egymás mellett lévő könyv hátsó tükrének melyik részén van a tag. Minden tag-nek van egy hatósugara, s ha ezek egymásba érnek, akkor bizonytalan a beolvasás. Ezen kívül egy, az Országgyűlési Könyvtárban tett látogatásunkkor beszámoltak róla a kollégák, hogy azok a tag-ek, amelyek régen nem „léptek akcióba”, azaz régóta nem kölcsönözték az ezeket tartalmazó köteteket – azok veszítettek hatóerejükből, nem olvasta be őket az adatgyűjtő. Kézbe kellett tehát venni minden egyes kötetet, rátenni az RFID-epszire, megbizonyosodni arról, hogy a gépben szereplő adatok és a könyv adatai megegyeznek, ez után kerülhetett vissza a könyv a polcra (1 gép – 2 ember/nap, kb 1000 db könyvet volt képes „áthúzni” a tepszin).

Igaz ugyan, hogy bizonytalan lehet minden tag beolvasása az adatgyűjtővel, de jó lehet arra a célra, ha az olvasók elsoroltak egy kötetet. Ha a gép szerint bent van a könyvtárban, de nem találjuk sem a helyén, sem a raktárban, az adatgyűjtő a segítségünkre lehet. Azt a néhány dokumentumot pötyögjük bele, amit épp nem találunk, s ha szerencsénk van, és valóban csak el van sorolva a könyv, akkor rá fogunk találni.

Állományvédelmi kapu

4 darabot helyeztek el az aula keresztmetszetében. Piros fénnel és sípolással jelzi, ha kölcsönzés nélküli könyv kerül át rajta.

Beléptető kártya

A dolgozók részére; több célt szolgál. Egyrészt a munkába való érkezéskor, illetve távozáskor rögzítjük a munkában eltöltött időt; másrészt ez nyitja az ajtókat, amelyeken át az olvasók elől elzárt területekhez vezetnek. Ezekkel sem nyitható azonban minden ajtó: a digitális laborba való belépéshez külön jogosultság/kártya szükséges.

2. OKOS EMBEREK

Az okos könyvtár az információhoz való hozzáférés lehetőségén túl a tudás előállítását is jelenti. A felhasználó nem csak fogyasztója, hanem előállítója, alkotója is új tartalmaknak. A skandináv országokban gyakori az alkotás helyeként működő könyvtár, a makerspace. Egy okos könyvtárnak ezeket a könyvtári szolgáltatásokat kell támogatnia.

E-tananyag

Kollégák és felhasználók számára. (Akár az új, 21. századi szolgáltatások körébe is tehetnénk). A KSZR-es kollégák fejlesztették ki, miután elvégezték a Könyvtári Intézet „Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben” című képzését. NKA pályázati támogatással valósult meg. (Fábián, 2024)

4 tananyag:

- TEXTLIB Integrált Könyvtári Rendszer
- Trianon és Következményei Komárom-Esztergom Megyében
- Komárom-Esztergom megye színháztörténete
- Bányászattörténet Komárom-Esztergom megyében és szénbányászat Tatabánya térségében

Első lépés a regisztráció, második a beiratkozás, harmadik a tanulás. A tananyag modulokban; minden modul végén teszt, amire 20 perc áll rendelkezésére a felhasználónak.

Felhasználóképzés

Netnagyi klub

Könyvtárhasználati és tematikus foglalkozások

Általános iskolai és óvodai csoportok számára, évi 70-80 foglalkozás. Jó kapcsolatban az oktatási-, nevelési intézményekkel.

Makerspace

Igaz, nem a könyvtár eszközeivel, és nem a szó eredeti értelmében, tekintettel arra, hogy nincs rá fedezet egy könyvtár működésében. De van:

Horgolókör

ITT-HON-KA kézimunkakör

Makett klub

Az eszközeiket, anyagaikat maguk a résztvevők hozzák

Workshop

Alkalomszerűen kollégáink, vagy külső szakemberek bevonásával: textilfestés, csomózott karkötő, minikönyv-, minialbum készítés stb. Az eszközöket és anyagokat mi biztosítjuk egy kisebb összeg fejében, ami az anyagköltséget fedezi. (Az előadó megbízási díját a könyvtár pénzügyi keretéből fizetjük ki.)

Reparálás nap

A fenntarthatóság jegyében; 2025 májusában rendeztük első alkalommal. Olvasóink meghibásodott, defektes kerékpárt, beszegni való asztalterítőt, életlen eszközöket, szétszakadt karkötőket, nyakláncokat hoztak javításra. Mestereink egy önként vállalkozó kisiparos, és kollégáink voltak.

3. OKOS HELY

2 fő aspektusból értelmezi.

Egyrészt a könyvtár, mint fizikai tér (könyvtárépületek, terek) – ide kapcsolódik az ökológiai aspektus, a zöld könyvtár; másrészt a könyvtár, mint hely – közösségi tér, 3. hely a munkahely és az otthon mellett.

A könyvtár zöld gyökerei 2009-ig nyúlnak vissza, ekkor került az igazgatói székbe dr. Voit Pál, aki elkötelezett híve volt a környezetvédelemnek. A könyvtár számára új küldetésnyilatkozat készült, melyben kiemelt szerepet kapott az öko szemlélet:

„Az ökológiai gondolkodás, a környezettudatosság terjesztése, erre való szemléletformáló nevelés, programok szervezése, a környezeti információk kiemelt gyűjtése és ezekből való szolgáltatás.”

Ekkor alakítottuk ki az Ökosarkot, a zöld állományrészt, és kezdődtek a zöld szemléletű rendezvénysorozatok, intézkedések. Öko-cikktár létrehozása, öko-hírlevél szolgáltatás, öko-esték előadásorozat, zöld olvasóterem – öko terasz létrehozása (2012), amely a könyvtár újjáépítése után is – felújítva, az új épület keretébe ágyazva – megmaradt. A környezettudatosságot aztán kiterjesztettük a fiókokra és a kistérségi könyvtárak néhányára: zöld polcrendszereket alakítottunk ki. A gyermekkönyvtár rendezvényeiben, foglalkozásaiban s szerepet kapott a zöld szemlélet, a nagyobbak számára évente ökotáborokat rendeztünk. Minden öko-témájú konferencián és nagyrendezvényen részt vettünk, majd saját zöldkönyvtári konferenciákat rendeztünk, és támogattuk kapcsolatainkat a zöld szervezetekkel. (Nász, 2017)

Sajnos az újjáépítés során a fenntartó nem tekintette kiemelt projektnek a könyvtárépítést. Amellett, hogy az építési tervben folyamatosan rádiózták a négyzetmétereket, a városvezető utasítása az építetőnek: „*Uraim, Opelben gondolkodunk, nem Mercedesben!*” Az energiahatékonyságra tett javaslataink többnyire nem valósultak meg. A felnőtt olvasótér közepén, egy üveg kupola alatt állították fel a környezettudatosságunkat jelképező óriási Ficus Benjamina-t. Az olvasótér mindkét szintjének csaknem teljes felülete üveg, az árnyékolás ezeken is biztosított, igaz, nem elektronikusan vezérelhető. Automatikus világítás a lépcsőházban, víztakarékos WC-k, stb.

Egy kisebb teraszt a könyvtár első emeletén is kialakítottak, melyet eddig még nem vettek birtokba az olvasók. Ez a legközelebbi projektünk – Okospadot szeretnénk telepíteni, amely külsőleg egy lugasos, romantikus kis pihenőkeretre hajaz, ám rendelkezik mindazon technikával, amely egy padot „okossá” tesz. Napelemes energiaforrással tölthető a telefon. Akár hagyományos „dugaszoló” módszerrel, akár vezeték nélküli töltési lehetőséggel.

Az ökoszemlélet természetesen nem merül ki ezekben az eszközökben, berendezésekben. Szelektíven gyűjtjük a hulladékot, az olvasói terekben is elhelyeztük ezeket. Rendezvényeinken nem palackos vízzel kínáljuk vendégeinket, hanem kancsóból tölthetik a vizet, papírpohárból ihatnak. Hamarosan a papírpoharat is le fogjuk váltani – üvegre. (A 2023-as vándorgyűlést könyvtárunk szervezte. Részvevőink repoharat kaptak a regisztrációs szatyrukba, minden helyszínen vizes ballonokkal. A szatyrokat a helyi kézműves kisközösségek készítették a résztvevők számára, az információs kiadvány helyett egy appot készítettünk a kollégák tájékozódását segítő.)

Zöld munkacsoportunk gondozza a növényeinket (szaporítás, átültetés, locsolás).

Egésznapos gyerekrendezvényeken külön asztalt biztosítunk és feliratozzuk a papírpoharakat, hogy a gyerekek többször használhassák ugyanazt, így nem kell a résztvevők létszámának többszörösét felhasználni.

Átálltunk környezetkímélő takarítószeres használatára.

Autista könyvtárhasználók

Számukra, a látogatottsági adatok alapján szerda délutánonként kijelöltünk egy két órás időszakot „Csendes óra” néven, amikor nyugodtabb körülmények között bonyolíthatják látogatásukat. Emellett az új könyvtárban biztosítottunk számukra egy „Csendes olvasó” teret, ahol a zajoktól távol, ingerszegény környezetben tanulhatnak, dolgozhatnak.

A könyvtár, mint közösségi tér

Az újjáépítéssel, ha nem is annyit, amennyit szerettünk volna, új tereket nyertünk, ami lehetővé tette, hogy közösségi térként tudjunk működni. Saját rendezvényeinken túl lehetőséget biztosítottunk a kisközösségeknek, akik heti-, havi rendszerességgel tartott klubnapjaikat nálunk bonyolíthatják. Hasznos a könyvtár számára, mert presztízszenvelő tényező, milyen közösségekkel állunk kapcsolatban, és hasznos a kisközösségeknek, hiszen terembérlési díj nélkül, barátságos környezetben tarthatják összejöveteleiket. Az együttműködés természetesen sok egyéb lehetőséget is rejt magában. A 2025-ös év egyik innovációja az volt, hogy ezeket a kisközösségeket „önjáróvá” tettük: a naptár felületünket elérhetővé tettük vezetőik számára, ki-ki beírhatja, hogy mikor, melyik helyiségben tartja legközelebbi találkozóját/rendezvényét. Közösen szerkeszthető a felület, nagy bonyodalmat nem okozhatnak egymásnak, mert többnyire mindenkinek megvan a szokott helye, az összejöveteleink időpontja.

Saját közösségeink:

- JAMóKa baba-mama klub
- Dúdoló – zenebölcsi
- Lámpaláz gyermekszínházi csoport
- Szülői énidő – szülőklub
- Alzheimer Café
- Csillagász klub
- Horgolókör
- Van valami filmklub
- Olvasólámpa
- Tájélot – irodalmi, önismereti kalandtúra
- JAJ (József Attila Játék) klub
- JAM (József Attila Makett) klub
- Lélekpihenő
- Netnagyi klub
- Sakk szakkör

Akiknek helyet adunk:

- Kom.-Egom Megyei Tehetségdonozó és Lélekesgítő Alapítvány Kék Madár Szülőklubja

- Keresztény Értelmisségiek Szövetsége
- Magyar Kékkereszt Egyesület Tatabányai Csoportja
- Rotary Klub
- Új Forrás Nyitott Rezervátum

4. OKOS IRÁNYÍTÁS

A TMJV József Attila Könyvtár mára megkerülhetetlen, tevékeny része a város közéletének. Folyamatos, élő együttműködés van az oktatási-, nevelés-, és kulturális intézményekkel, valamint a fenntartóval. A város kerekasztal fórumára a könyvtár képviselőjét is meghívják. A Vértés Agorája, a Tatabányi Múzeum, a Jászai Mari Színház és az Önkormányzat is partnereként tartja nyilván a könyvtárat, rendszeresen kérnek fel bennünket a rendezvényeiken való részvételre, könyvtári tagság ajándékozására versenyek győztesei számára.

Néhány azok közül a rendezvények közül, amelyekre kitelepülünk, amelyekben közreműködünk:

- Bányász Nap
- Faszén Fesztivál
- Sörfesztivál
- Jászai Színház programjai
- 2023 Országos Vadász nap
- Móra Ferenc Általános Iskola udvari játszóterének átadása
- Emlékhelyek Napja

A felhasználók részvétele a döntéshozatalban

Annak érdekében, hogy a maximumot nyújtsuk felhasználóink számára, időről időre elégedettségméréseket végzünk, melyben kikérjük a véleményüket, és ötleteket is kérünk, mi az, amit szívesen vennének, akár előadó személyét, akár programtípust illetően. (Fotó a smiley-król). Legutóbb 2023 januárjától júliusáig mértünk. Az adatok alapján a nagyfokú, teljes elégedettség tapasztalható, ám természetesen arra a rétegre fókuszáltunk, akik nem igazán elégedettek. Az eredmények azt mutatták, hogy leginkább azokon a napokon elégedetlenek az olvasók, amikor nagy a forgalom. Azonnali intézkedéseket tettünk: A türelmesebb kollégákat osztottuk be ezekre a napokra ügyeletbe, és tereltük az olvasókat az önkölcsönző automaták használata felé.

2023-ban, és 2025-ben újra elnyertük a Családbarát könyvtár címet. Ahhoz, hogy ezeket megpályázhassuk, szintén elégedettségméréseket kellett végeznünk. 2024 januárjában vettük át a Minősített Könyvtár címet, amit számos mérés előzött meg. A könyvtár a dolgozóira fókuszálva évente végez elégedettségmérést, és teljesítményértékelést. Elengedhetelen a kollégák munkájára való reflektálás céljából.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- ÁGNES K. K. (2020). *Okos könyvtárakkal az okos közösségekért*. Könyvtári Figyelő, 66(1), 58–64.
- FÁBIÁN, I. (2024). *TEXTLIB IKR Az e-tananyag bemutatása*. [Power Point-diák]. Komárom-Esztergom vármegyei települések könyvtári ellátása. <https://kemszr.hu/wp-content/uploads/2024/03/textlib-prezi.pdf>
- HORVÁTH, Zoltánné (2015). *Könyvtári teadélután – intelligens könyvtári szolgáltatásokról, trendekről, lehetőségekről*. Könyvtárvilág Webmagazin, 3(3). Elektronikusan elérhető: <https://mke.info.hu/mke/cikk/konyvtari-teadelutan-intelligens-konyvtari-szolgáltatásokrol-trendekrol-lehetosegekrol/>
- MIKOLASEK, Zs. – Török, Cs. F. (2025, május 8.) *Könyvtárad a zsebedben – online szolgáltatások bemutatása*. [Power Point-diák]. Könyvtár. Több, mint gondolnád... Szakmai nap. Zalaegerszeg
- NÁSZ, J. (2017, november 13.). *Könyvtárzöldítés Öko téka 2010–2027: Azaz egy lehetséges komplex környezettudatosítási módszer könyvtári eszközökkel* [Power Point-diák]. Zöld utat a jövőnek – Könyvtárak a fenntarthatóságért. Konferencia. Nyíregyháza
- PASZTERNÁK, Á., Takács, D., & Mikulás, G. (2007). *Könyvtár 2.0, avagy közösen vagyunk tudásbirtokosok*. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 16(9), 10–23.
- TÓSZEGI, Z. (2023). *Ranganathan negyedik törvénye és az okoskönyvtárak*. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. <https://doi.org/10.3311/tmt.13286>
- TÓSZEGI, Z. (2025). *Okoskönyvtár és személyes adat-védelem – avagy a technológia mint kétélű fegyver*. In P. Kiszl & N. Boda Gáborné Köntös (Szerk.), Valóságos könyvtár – könyvtári valóság. Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2024 (o. 233–241). Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Könyvtár- és Információtudományi Intézet. <https://doi.org/10.21862/vkkv2024.233>
- TÖRÖK, Cs. F. (2023, július 14.). *Innováció és megőrzés – Digitalizálás a tatabányai József Attila Könyvtárban*. [Power Point-diák]. MKE 54. Vándorgyűlés. Tatabánya
- TÖRÖK, Cs. F. (2024, március 11–12). *Papírmentes Textlib*. [Power Point-diák]. TEXTLIB szakmai továbbképzés és workshop. Tatabánya
- TÖRÖK, Cs. F. (2014, július 24.). *Zsebedben a könyvtárad!* [Power Point-diák]. MKE 46. Vándorgyűlés. Sopron
- ZSÖMLE, V. (2021). *A XXI. század könyvtára – a smart library*. In P. Kiszl & N. Boda Gáborné Köntös (Szerk.), Valóságos könyvtár – könyvtári valóság: Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2020 (o. 359–367). Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézet. <https://doi.org/10.21862/vkkv2020.359>

FÁBIÁN ILDIKÓ

Megkérdeztük olvasóinkat – E-book elégedettségmérés 2024–2025

Amikor 2023 nyarán elindítottuk az e-book kölcsönzést a tatabányai József Attila Könyvtárban (JAMK), még nem tudhattuk milyen fogadtatása lesz olvasóink körében az új szolgáltatásunknak. Megpróbáltuk a lehető legtöbb fórumon és felületen reklámozni a CloudLibrary applikációt, amelynek segítségével tértől és időtől függetlenül elérhetővé váltak népszerű krimik, romantikus regények és szakkönyvek az érdeklődők számára. Textlib könyvtári rendszerünket is át kellett alakítani, hogy kommunikálni tudjon az amerikai licencen alapuló programmal, ugyanis minden, érvényes tagsággal rendelkező JAMK-os és KSZR-es (vagyis a 60 kistélepülésünkön élő) olvasó ingyen hozzáférhetett e-book állományunkhoz.⁶ A regisztráltak körét próbáltuk bővíteni a Könyvtári Kihívás 2024–2025 pályázat során is, amikor is az esztergomi, a komáromi és a nyergesújfalui városi könyvtárakkal együttműködve az intézményekbe újonnan beiratkozott olvasók is lehetőséget kaptak arra, hogy fél éven keresztül térítésmentesen használhassák a CloudLibrary rendszert. Talán ennek a „megmozdulásnak” is köszönhető, hogy 2025 decemberében már 489 fő élvezhette az e-bookok kölcsönzése nyújtotta szabadságot.

Az egyre növekvő érdeklődés a kölcsönzések számában is megmutatkozott, hiszen az indulástól 2024 júniusáig eltelt idő alatt 611 alkalommal vettek ki az olvasók elektronikus dokumentumokat (ez az érték tavaly év végére már elérte a 2354-et). Az adatok alapján úgy éreztük, hogy ideje megkérdezni az applikációt használók véleményét egyrészt a rendszer működésével, másrészt az állomány összetételével, nagyságával kapcsolatban. Létrehoztunk egy online adatlapot, és honlapunkon rögzített bejegyzésben kértük 2024 szeptemberétől a látogatókat, hogy töltsék ki azt és osszák meg velünk tapasztalataikat (lásd QR-kód).

A CloudLibrary is segítségünkre volt ebben, hiszen a felületre belépők rögtön egy felugró ablakkal találták szemben magukat, amelyben az űrlap linkjét láthatták. Így nagyobb számban érhattük el az olvasókat, mintha csak a weboldalon és a közösségi médiában hirdettük volna az elégedettségmérést.

A felmérést 2025. június 30-án zártuk le, és az eltelt 1 év alatt összesen 80 fő válaszolt (természetesen név nélkül) a kérdéseinkre. Főként tatabányai lakosok vettek a fáradságot, hogy kitöltsék a kérdőívet, de csaknem egyenlő arányban volt

---

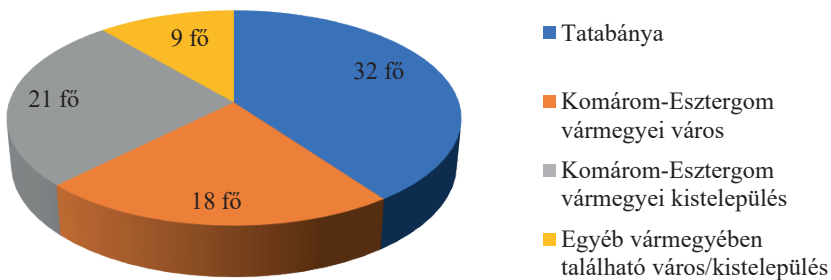
6 A szolgáltatás indulásáról bővebben lásd: Fábíán Ildikó: Újabb kihívás a könyvtárak előtt: E-book kölcsönzés – In: Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár évkönyve (2024) p. 51–57.

a vármegye területén városban és kistelepülésen élők száma is. És mivel időközben bevezettük az online regisztráció és fizetés lehetőségét is a JAMK-ban, így 9 fő vett részt szűkebb pátriánkon kívülről a felmérésben.

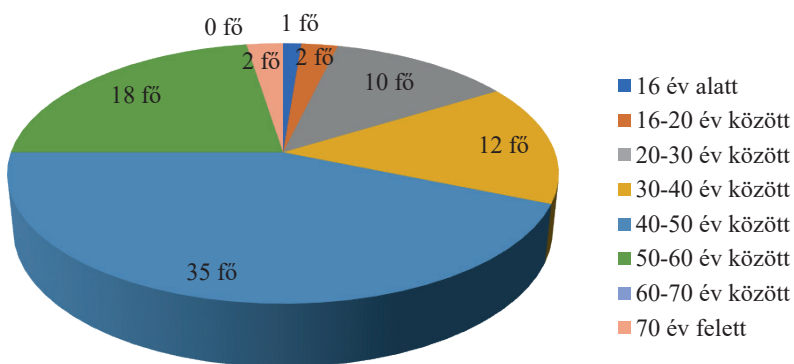
Életkori megoszlás szerint nézve a 30–60 év közöttiektől származott az adatok nagyobb része, és még 2 fő 70 év feletti olvasónk is megosztotta velünk online formában a tapasztalatait. Mivel a CloudLibrary-ben egyelőre 16 év alattiak nem regisztrálhatnak, így nem meglepő, hogy ez a létszám egyetlen főre korlátozódott. Az, hogy a 60–70 év közötti korosztály inkább a nyomtatott irodalmat részesíti előnyben, nem volt nagy meglepetés, hiszen a könyvtárunk napi látogatóinak jelentős részét ők teszik ki. Vélhetően azért nem is érkezett ebből a korosztályból egyetlen válasz sem. És szintén várható volt, hogy a kitöltők nagy része a női nem közül került ki, mert ez az arányszám az országos statisztikákban is megfigyelhető.

A következő ábrák világosan látszik, hogy az egyes személyes kérdésekre adott válaszok milyen arányban oszlanak meg lakóhely, életkor és nem tekintetében.

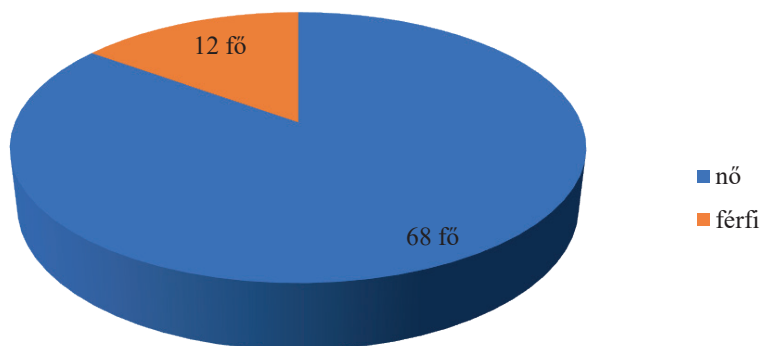
Lakóhely szerinti megoszlás

Életkor szerinti megoszlás

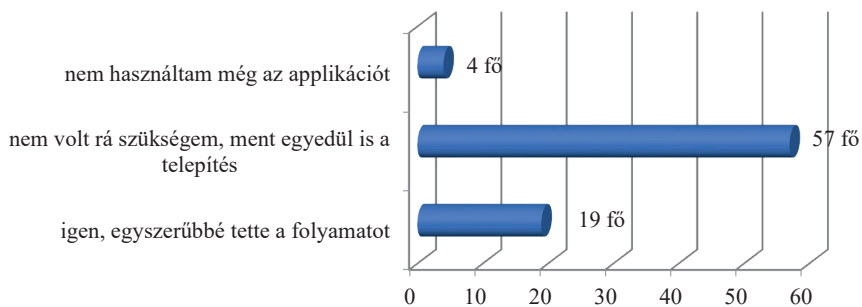
Nem szerinti szerinti megoszlás

A következő kérdéskör a CloudLibrary applikáció működésével kapcsolatos tapasztalatokra fókuszált. Érdeklődésünkre, hogy olvasónk kölcsönzött-e már elektronikus könyvet, 75-en válaszoltak IGEN-nel, akik mind az applikációt használják böngészésre, kölcsönzésre. A kitöltők között volt 4 fő is, aki ugyan még nem regisztrált a CloudLibrary-ben, de ismeri a szolgáltatást.

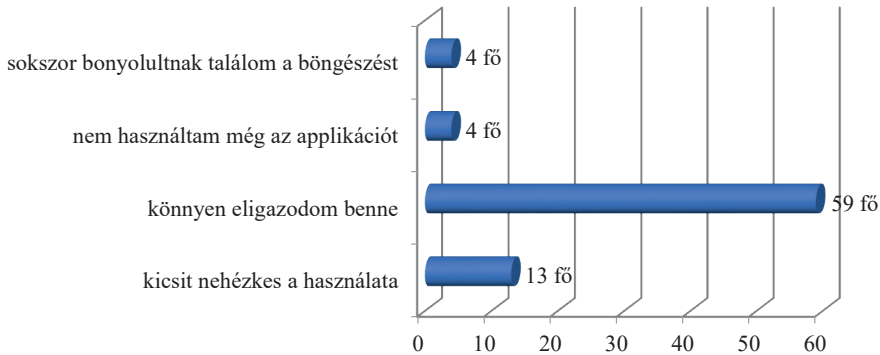
A József Attila Könyvtár Tatabánya honlapján a Virtuális könyvtár menüpont alatt olvasható számos információ az e-book kölcsönzésről (<https://www.jamk.hu/hu/ebook>), és egy linkre kattintva bejelentkezés nélkül is böngészhetnek a kínálatban az érdeklődők. Valamint az ott található kisfilm segítségével azok is sikeresen telepíteni tudják akár Android, akár iOS rendszerű okostelefonjukra és tabletjükre az applikációt, akik nem olyan járatosak az ilyen jellegű műveletekben. A felmérésből kiderül, hogy 19 főnek szüksége volt erre a kis útmutatóra, míg a többiek rutinosan, egyedül megoldották ezt a feladatot.

Az applikáció telepítéséhez segítséget nyújtott Önnek a vármegyei könyvtár által készített bemutató kisfilm?

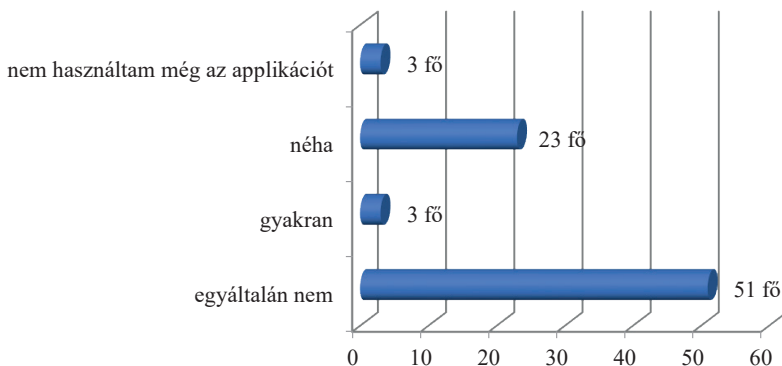
És hogy milyenek találták olvasóink a CloudLibrary használatát? Az alábbi ábra alapján kijelenthető, hogy könnyen el lehet benne igazodni, és csak 4 fő számára bizonyult bonyolultnak az applikációban történő eligazodás.

Milyenek találja az applikáció használatát?

Természetesen, mint minden elektronikus rendszernél, az e-book kölcsönzés esetében is lehetnek problémák, fennakadások. Mivel ez egy online elérhető szolgáltatás, internet-kimaradás esetén nem tud az olvasó belépni és olvasni, de kölcsönözni és előjegyezni sem. A felmérés alapján azonban kijelenthető, hogy a válaszadók több mint fele gond nélkül tudta használni az alkalmazást az elmúlt időszakban.

Tapasztalt problémákat a Cloudlibrary használata közben?

Az elektronikus rendszer miatt alkalomszerűen kialakuló fennakadásokon túl a kitöltők az alábbi problémákkal találkoztak a CloudLibrary használata közben:

- A kategóriák valami idegen nyelven jelentek meg. Talán holland?
- A mangák képei nálam nem töltődtek be.
- A magyarázat megnyitása után nem ugrott vissza.
- Hibajelzést küldött könyv visszavételekor.
- Kindle olvasón nem fut az alkalmazás és csak tableten tudom megnyitni a könyvet.
- Ha 2 eszközön van telepítve az alkalmazás és esetleg felváltva olvasnám, nem szinkronizálja össze, hol hagytam félbe a másik eszközön.
- Nagyon lassan tölti be a kínálatot.
- Nem működött a keresés.
- Nem tudtam a könyvjelzőt használni.

Az applikáció alapvetően angol nyelvű, de a Softlink Hungary Kft. lefordította magyarra a szöveget, hogy az alkalmazás a használóknak teljes élményt tudjon nyújtani. Sajnos a böngészésnél volt némi programhiba, ezért a tematikus kategóriák (pl. szakirodalom) valóban hollandul jelentek meg. Ezt a fennakadást jeleztük a fejlesztők felé és rövid időn belül javították.

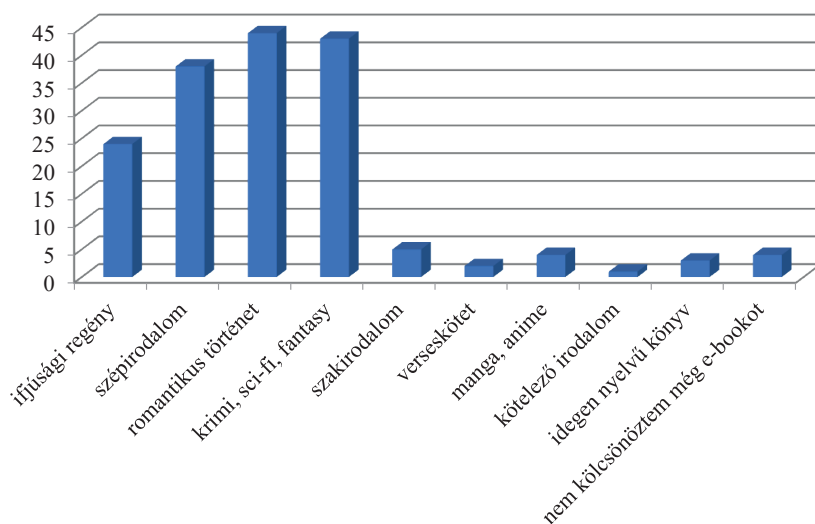
A mangákat Androidos készüléken nem tudta teljes mértékben betölteni a CloudLibrary, de végül ez a gond is megoldódott, ha az olvasó az okoseszköz Beállítások menüjében engedélyezte az alkalmazásnak a képek megnyitását.

Mivel az állományba bekerülő elektronikus könyvek epub kiterjesztésűek, sajnos e-book olvasókra nem lehet lementeni a köteteket. Ez alól kivételt képez a Kindle Fire, amely képes kezelni az ACSM (Adobe Content Server Message) formátumot is, amelyben le lehet menteni az adott e-bookot, hogy „offline” állapotban is lehessen a kikölcsönzött könyvet olvasni. Mivel kizárólag az Adobe Digital Editions program képes ezt a fájl típust kezelni, ezért más eszközön nehezen lehet megnyitni az epub-okat.

A keresés és a könyv betöltésének akadozása legtöbbször az internet lassúságával függhet össze. Az olvasók által jelzett egyéb problémák pedig csak egyedi esetek voltak, és a következő belépéskor már nem tapasztalták a használók.

A felmérés további része a kölcsönzési szokásokra és az állomány összetételére helyezte a hangsúlyt. A kapott válaszok alapján jól látszik, hogy a leginkább keresett könyvek a krimi/sci-fi/fantasy regények, a romantikus történetek és a klasszikus szépirodalom közül kerültek ki. De jelentős az érdeklődés az ifjúsági kötetek iránt is, noha a válaszadók aránya a fiatalabb korosztályból elég alacsony volt. Úgy tűnik, nem csak a húszéveseké a világ (hogy egy klasszikust idézzek)!

Ha kölcsönzött már e-bookot, milyen témát választott?

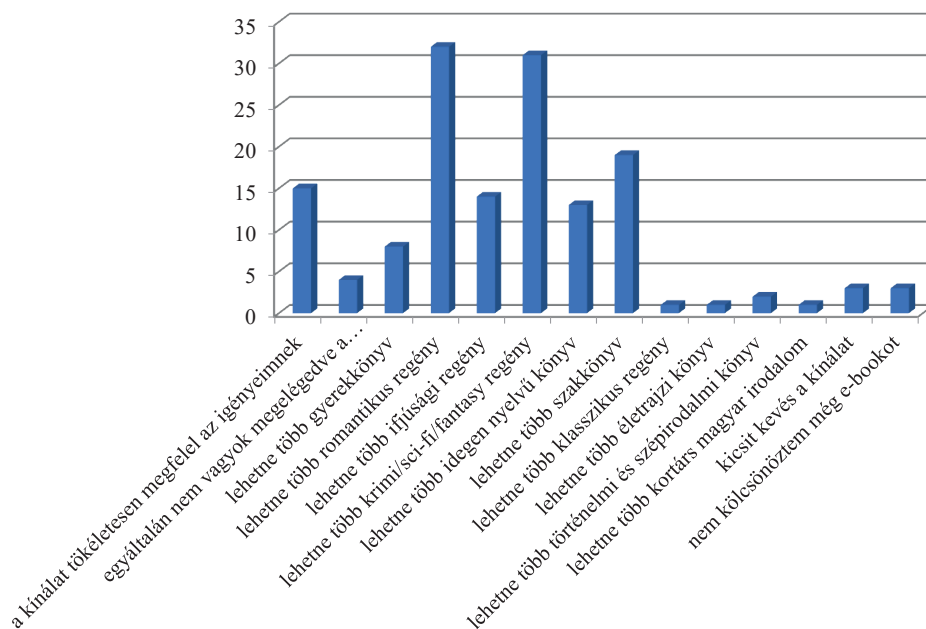

A kérdésre, hogy mennyire elégedettek a kérdőív kitöltésének napján elérhető e-bookok tematikájával az olvasók, csupán 15 fő jelezte, hogy tökéletesen megfelel az igényeinek a 2025 júniusában már meglévő 561 db kötetes állomány, és csupán 4 fő nem talált magának olyan olvasmányt a gyűjteményben, amely megfelelt volna az elvárásainak. Az előző kérdésre érkezett válaszok alapján várható volt, hogy a CloudLibrary-t rendszeresen használók szeretnék kedvenc könyveikből még többet találni a kínálatban. A kéréseknek eleget téve gyarapítottunk a következő időszakban, s beszereztünk számos életrajzt, ezotériával, önismerettel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos művet, valamint tovább bővült a legnépszerűbb témájú regények példányszáma is.

Sajnos hiába növekszik az igény az idegen (főleg angol) nyelvű irodalom iránt, a CloudLibrary webáruházában megvásárolható dokumentumok között viszonylag kevés az epub vagy pdf formátumú e-book. Úgy tűnik számomra, hogy az amerikaiak inkább hallgatni szeretik a történeteket, mint olvasni, ugyanis főként mp3 ki-terjesztésű hangoskönyvek állnak rendelkezésre a népszerű külföldi írók köteteiből.

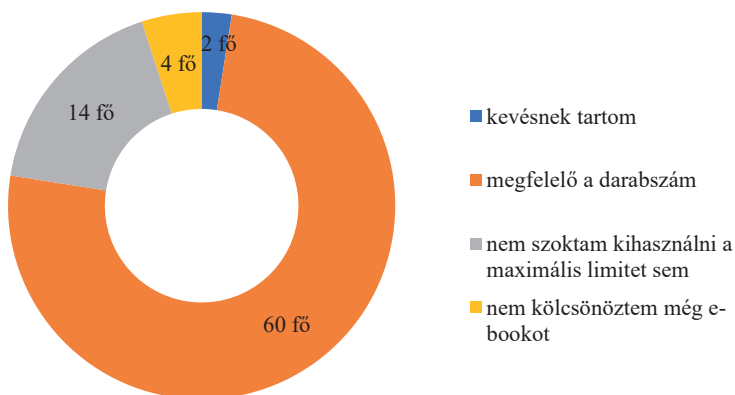
Tapasztaltuk, hogy a legkeresettebb könyveket folyamatosan kölcsönzik olvasóink elektronikus formában is, nemcsak nyomtatott verzióban, ezért néhányból már korábban vásároltunk plusz egy példányt (pl. Karády Anna Füredi-trilógiájából), elkerülve így a hosszú várakozási időt. A kérdőív eredményei alapján megállapítottuk, hogy a használók is igényt tartanak még legalább 1-1 példányra bizonyos kötetekből, hiszen a válaszadók több mint fele kérte ezt tőlünk.

Elégedett az e-book állomány összetételével?

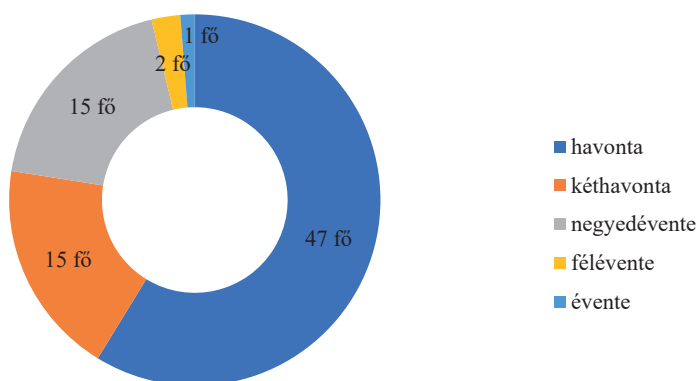
Mivel jelenleg az egyidejűleg kölcsönözhető könyvek száma 3 db, megkérdeztük az olvasókat, hogy ez a mennyiség elegendő-e számukra. A válaszadók csaknem teljes mértékben megfelelőnek találták ezt a darabszámot, sőt néhányan még ezt a lehetőséget sem használják ki kölcsönzéseik során. Csupán 2 fő nyilatkozott úgy, hogy több könyvet is szívesen kölcsönözne egyszerre, ha lenne rá mód.

Megfelel Önnek, hogy egy alkalommal maximum 3 könyvet tud kölcsönözni?

Az előző években úgy alakult a beszerzésünk, hogy nagyjából minden második hónapban jelentkeztünk új könyvekkel a CloudLibrary-ben. A gyűjteményfejlesztést 3 kollégával közösen végezzük, és ha úgy tapasztaljuk, hogy kevés olyan e-book került a palettára, amit érdemes lenne megvásárolni a havi költségkeretünkől, inkább várunk egy kicsit a következő megjelenésekre. Így több újdonsággal és különféle tematikájú kötetekkel szolgálhatunk egyidejűleg az olvasóknak. Úgy éreztük azonban, hogy ez a stratégia nem biztos, hogy megfelelő, ezért izgatottan vártuk a visszajelzéseket. A válaszokból kiderült, hogy igen, az olvasók többsége boldogabb lenne, ha minden hónapban tudna új könyvek közül válogatni. Viszont a két-havi vagy negyedéves beszerzés sem okozna problémát sokuk számára. Ettől függetlenül mi is inkább a gyakoribb vásárlást szorgalmazzuk, amennyiben pénzügyi forrásaink ezt lehetővé teszik. Ennek érdekében együttműködést kívánunk kötni a vármegyében működő városi könyvtárakkal, hogy némi támogatásért cserébe az ő olvasóik is ingyen használhassák az e-book kölcsönzési szolgáltatásunkat.

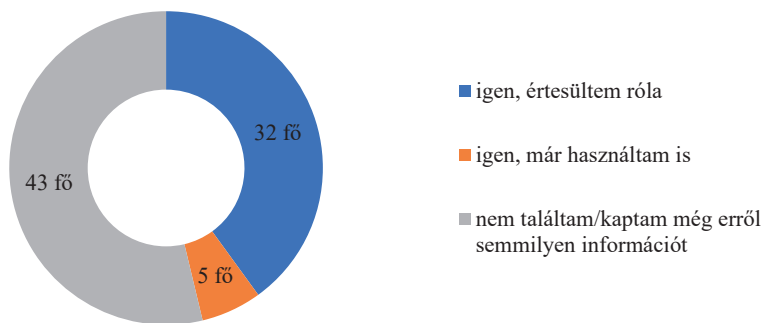
Ön milyen időtartammal lenne elégedett az új könyvek beszerzését illetően?

Annak érdekében, hogy minél többen lehetőséget kapjanak a CloudLibrary használatára, bevezettük 2024-ben az online beiratkozást (<https://www.jamk.hu/hu/online>), amelynek köszönhetően új tagjaink akár az ország másik végéből is tudnak a tatabányai József Attila Könyvtár e-book állományából kölcsönözni. Azért, hogy a beiratkozás gördülékenyen menjen, a tagdíjat bankkártyával vagy átutalással is lehet rendezni, így már szinte a regisztrációt követően bárki beléphet az applikációba, „virtuális” olvasójegye számának és születési dátumának megadásával. Az így beiratkozott olvasók kizárólag az e-book állományból tudnak kölcsönözni 1 éven keresztül, hacsak úgy nem döntenek, hogy személyesen is érvényesítik tagságukat a tatabányai könyvtár központjában, mert ez esetben már a fizikai formában lévő dokumentumokat is használhatják.

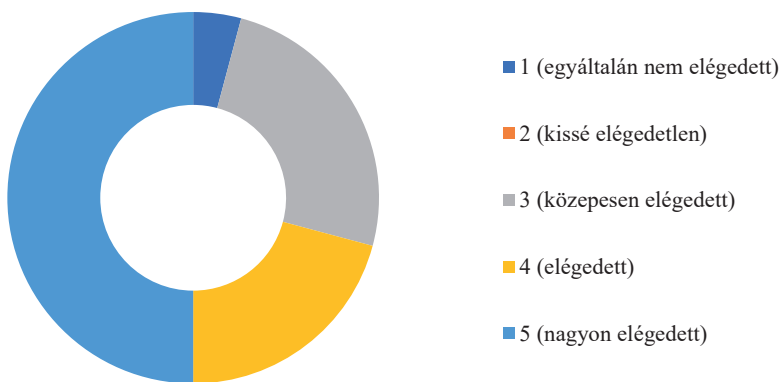
A kérdőív vége felé kíváncsiak voltunk tehát, hogy a kitöltők ismerik-e már ezt a szolgáltatást, és azt tapasztaltuk, hogy a válaszadók fele még csak nem is hallott erről a lehetőségről. Ez az eredmény visszajelzés volt számunkra, hogy még jobban kell „reklámozni” a vármegyei könyvtár legújabb fejlesztését, és szélesebb körben szükséges megismertetni a potenciális olvasókkal az online ügyintézés ezen formáját.

Tudott róla, hogy nemrégiben elindítottuk az online beiratkozási és fizetési lehetőséget honlapunkon?

Összesen 5 főtől kaptuk azt a választ, hogy már használta is az online beiratkozást, az ő véleményüket szemléltetjük az alábbi ábra segítségével:

Ha már használta az online regisztrációt, mennyire volt elégedett a szolgáltatással?

Mint minden új rendszer, az online beiratkozás is küszködött néhány problémával az induláskor, amelyet olvasóink rendre jeleztek is felénk, és így informati-

kus kollégánk folyamatosan javította a felmerülő akadályokat. Ennyi idő elteltével már biztosan állíthatjuk, hogy az innováció elérte célját, hiszen 2025 végén már 67 fő „virtuális” olvasóval rendelkezünk, akik többek között Nagykanizsáról, Kécskemétről, Pécsről, Szegedről és Ausztriából(!) élvezhetik jelenleg is a CloudLibrary nyújtotta előnyöket.

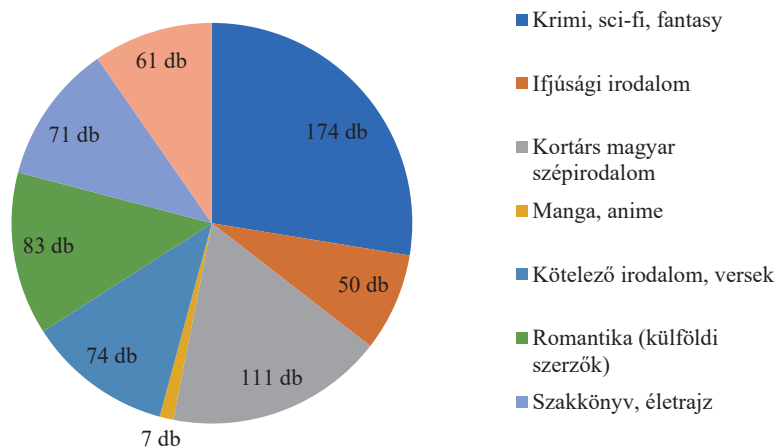
Az elégedettségmérés végén kértük a kitöltőket, hogy tegyenek javaslatokat a szolgáltatás fejlesztésére és az állomány bővítésére vonatkozóan. A válaszadók közül 71 fő élt is ezzel a lehetőséggel, és így az alábbiakban megoszthatom a tisztelt olvasóval – a teljesség igénye nélkül – a felénk érkező kéréseket:

Milyen típusú könyvet javasolna még beszerzésre (pl. ezotéria, japán nyelvű)? Konkrét szerzőt és címet is megadhat.
Konkrét szerzőt és címet nem tudok, rengeteget lehetne felsorolni. Összességében lenne jó a kínálat növelése majd.
Több kortárs író és verses kötet
Náray Tamás
Anne L. Green, Vi Keeland, Marilyn Miller
Angol nyelvű thrillerek, aktuális sikerlistás könyvek
Kortárs magyar szerzők friss könyvei
vörös pöttyös
Gyerek, újonnan kiadott könyvek, népszerű regények
Útikönyv
Pszichológia: Almási Kitti, Csernus Imre
Mesekönyveket, gyerekkönyveket
Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos könyveket
Greccsó, Jón Kalman Stefánsson
Rebecca Yarros – Ónixvihar című könyvét nagyon várom.
Tudományos, ismeretterjesztő
Történelmi regények, ifjúsági regények
Szabó Magda, Ken Follett, Wilbur Smith, Steve Berry
Ezotéria, önfejlesztés
Leon Uris, Guillaume Musso
Álomgyáras könyvek
Karen Swan
Ezotéria, misztikus, kalandregény, több romantikus
Klasszikusok

Abby Jimenez, Julia Quinn, Harry herceg
Asterix
Friss megjelenésű népszerű könyvek
Tudomány, tudomány történelem
Politológiai vagy szociológiai szakkönyvek
Borsa Brown könyvek: Szenvedély Sevilleben Chanel Cleeton könyvek: Mikor elhagytuk Kubát Az utolsó vonat Key Westre Földes Bori: Álomélet álomnőként Kedvenc írók: Anne L. Green, Anne Jacobs, Maria Dueñas Amennyiben lehetséges: spanyol, angol nyelvű könyv – magyar tükörfordítással
Kalandregények
Krimi, fantasztikus
Ezotéria, bestsellerek
kortárs magyar szépirodalom
Sorozatok angol nyelvű részeit, amikhez nincs magyar fordítás. Pl. Hamish Macbeth
Pszichológia
Aktuális toplistas könyvek (pl. Moly, Libri)
Szerintem minden típusú könyvből lehetne.
gasztronómia, életmód
ezotéria, vallás, turisztika
Művészet
történelem
young adult (fiatal felnőtteknek szóló irodalom)
Lektúr
Több nemzetközi szépirodalmat, szakirodalmat (pszichológia, filozófia, ezotéria, vallás, művészet, építészet, utazás)
családragény
Liz Moore: Az erdő istene
Hobbi, szabadidő
helytörténet, novellás antológia, kortárs irodalom
sci-fi, fantasy, mágikus realizmus
Szakácskönyv
spanyol nyelvkönyv

Ahogy a fenti ajánlásokból is látszik, olvasóinknak voltak konkrét szerzőre, műre vonatkozó igényei is, de általánosságban szerettek volna több szakkönyvet, verset, gyerekkönyvet és klasszikus irodalmat találni az e-book állományunkban. Az igényeknek azóta is folyamatosan próbálunk megfelelni, ennek köszönhetően jelenleg a 631 db dokumentum közül az alábbi megoszlásban érhetőek el könyvek a CloudLibrary-n:

Műfajok

A romantikus és az ifjúsági irodalom bővítésén még van mit dolgozni, de szépen gyarapodik a szakkönyvek és a verseskötetek száma is. Ez utóbbiból jelenleg 12 db érhető el a katalógusban (pl. Petőfi Sándor, József Attila, görög klasszikusok), amelyek az elmúlt 3 évben összesen 18 alkalommal kölcsönöztek ki olvasóink.

Sajnos angol nyelvű irodalomból egyelőre csak 10 db található az állományban, és ezek többsége manga vagy anime. Az előzőekben már részletezett okok miatt nehéz olyan szerzőt találni, aki Magyarországon is ismert és keresett, ugyanakkor művei nem csak hangoskönyv formában érhetőek el. Spanyol nyelvű szépirodalom esetében már szélesebb körben tudunk epub kiterjesztésű könyvek között válogatni, viszont a nyelvkönyvek nem túl nagy mennyiségben fordulnak elő a kínálatban.

A beszerzési lehetőségeket az is szűkíti, hogy számos magyar kiadóval még nincs együttműködési szerződése a CloudLibrary-t üzemeltető amerikai cégnek, így a „kívánságlistán” szereplő néhány író könyveit jelenleg nem tudjuk megvásárolni. Azonban a partnerek köre folyamatosan bővül, és bízunk benne, hogy idővel minden olvasói kérésnek eleget tudunk majd tenni. Terveink között szerepel az is, hogy egy sorozat hiányzó részei miatt felvesszük a kapcsolatot a kiadókkal (pl. Álomgyár), hogy tegyék újra elérhetővé a vágyott köteteket a vásárlási listákon. A fenti táblázatban megemlített szerzők művei, valamint a konkrétan megjelölt

könyvek közül jó néhány már kölcsönözhető e-book formában, így többek között a várva várt Ónixvihar is Rebecca Yarrostól.

Összegzésként elmondhatom, hogy nagyon hálásak vagyunk annak a 80 embernek, aki vette a fáradságot és kitöltötte az elégedettségmérés kérdőívét. A válaszok elemzése során megtudhattuk, milyennek látják a használók a CloudLibrary alkalmazást és hatékonyan működik-e az online beiratkozás. Emellett rengeteg új információt kaptunk az olvasási szokásokról és arról, hogy mi a véleményük az e-book állományunk összetételéről.

Az applikáció működése közben fellépő problémákat mindig folyamatosan jelentjük a fejlesztők felé, bízva a gyors megoldásban. Egy-két új ötlet is megfogalmazódott már bennünk a program hatékonyabbá és felhasználó-barátabbá alakításával kapcsolatban, amelyeket reményeink szerint a jövőben meg is tudunk valósítani (pl. gyerekkönyvtári állomány létrehozása a 10–16 év közötti korosztály számára). Ezzel a bővítéssel és a tervezett könyvtári együttműködésekkel tovább tudnánk növelni beiratkozott olvasóink számát, amely már eddig is szépen ívelt felfelé, ahogy az alábbi táblázatban is látható:

Év	Új regisztráltak száma (fő)	Aktív használók száma (fő)
2023	139	126
2024	158	339
2025	192	566

Az aktív használat esetünkben azt jelenti, hogy legalább hetente egyszer belépnek olvasóink a CloudLibrary-be, hogy böngésszenek az aktuális kínálatból vagy e-book-ot olvassanak (ez utóbbi esetben akár naponta megnyithatják az applikációt). Az állomány folyamatos frissítése azt eredményezte, hogy évente csaknem 300-zal nő a kölcsönzött dokumentumok száma az előző időszakhoz képest. Ha folyamatosan monitorozzuk az olvasói igényeket, és beszerezzük a javasolt könyveket, esélyünk nyílik rá, hogy még több potenciális taggal bővüljön az e-book kedvelők társasága.

Összeállítottam egy TOP 10-es listát a 2023-as indulás óta eltelt időben legtöbbször kölcsönzött kötetekről, amelyből tisztán látszik, milyen irányú a használók érdeklődése. Nagy büszkeséggel tölti el a szívemet, hogy a legkeresettebb könyvek között két magyar író művei is megtalálhatók (Karády Annától 3 kötet is), hiszen egyik fő szempontunk a gyarapításnál, hogy minél jobban próbáljuk a hazai kortárs irodalmat népszerűsíteni. A másik irányvonalunk a fenntarthatósággal és a környezetvédelemmel kapcsolatos dokumentumok beszerzése, amely azért kicsit nehezebben megy, mint a szépirodalom bővítése, mivel sajnos kevesebb elektronikus műből tudunk válogatni.

A Könyvtári Kihívás pályázattal összefüggésben 2026-ot a „Vers évének” kiáltottuk ki, ezért nagyobb hangsúlyt fogunk fektetni a gyarapításnál erre a dokumentumtípusra is.

Mű címe	Szerző	Összes kölcsönzés
Az utolsó porcelánbaba	Kristen Loesch	26
A füredi földesúr	Karády Anna	26
A füredi lány	Karády Anna	24
Egy nyár Itáliában	Jennifer Probst	24
Bocs, hogy késtem, igazából nem is akartam eljönni	Jessica Pan	23
A szerelem képlete	Ali Hazelwood	23
A döntés	Edith Eva Eger	22
40 nyári nap	Leiner Laura	22
A csütörtöki nyomozóklub	Richard Osman	22
A füredi gyermek	Karády Anna	22

Az elégedettség-mérés alapján megállapítható, hogy olvasóink az elmúlt 3 évben megismerték és megszerették az elektronikus irodalmat, és ezért folyamatosan használják is a CloudLibrary alkalmazást, amely napjainkban már viszonylag hibátlanul működik. Az irány, amelyen elindultunk az állomány bővítése kapcsán, úgy tűnik, hogy működik. Olvasóink segítségével pedig még tovább lehet a könyvek sikerét fokozni. Az újdonságok beszerzésének már csak a költségvetésünk szabhat határt, de kreatív könyvtárosként ezt az akadályt is igyekszünk átugrani. Az elért eredményekről pedig pár év múlva újra megkérdezzük az olvasókat, és akkor tovább/újra/átgondolhatjuk az e-book kölcsönzés jövőjét.

TÖRÖK CSABA FRIGYES

Online szolgáltatásaink – A könyvtár, ami távolról is kéznél van

A TMJV József Attila Könyvtárban régóta cél, hogy az olvasó ne csak a polcok között, hanem otthonról, útközben, vagy akár a világ másik feléről is ugyanúgy hozzáférjen a számára fontos tartalmakhoz. Az elmúlt évek fejlesztései mára egy olyan, több pillérrre épülő digitális szolgáltatáscsomaggá álltak össze, amelyben a klaszikus könyvtári katalógus, a saját *Elektronikus Könyvtár*, a periodikák elérését biztosító *LapTapír*, az e-könyv kölcsönzés és az online beiratkozás nem különálló szigetek, hanem egymást erősítő elemek.

A közös nevező minden szolgáltatásunknál ugyanaz: biztonságos azonosítás, jogosultságok automatikus kezelése, adatvédelmi megfelelés, valamint az, hogy a külső rendszerek felé csak a feltétlenül szükséges információ jusson ki. Mindezt úgy valósítjuk meg, hogy a felhasználó élménye közben egyszerű marad: belép, keres, olvas.

1. ONLINE KATALÓGUS (OPAC) – TEXTLIB IKR (OPAC.JAMK.HU)

Online katalógusunk a TextLib Integrált könyvtári rendszerhez kapcsolódik, és az opac.jamk.hu címen érhető el. A TextLib és az OPAC üzemeltetése Debian Linux alapokon történik. Számunkra fontos szempont a rendszerek elkülönítése: az Integrált Könyvtári Rendszer (a továbbiakban: IKR) külön, fizikailag is elkülönített szerveren fut Apache/PHP/SQL környezetben, míg az Elektronikus Könyvtár, valamint az online szolgáltatásainkhoz kapcsolódó folyamatok a saját szerverükön működnek.

A katalógusban nemcsak „megtalálni” lehet egy dokumentumot: arra is törekszünk, hogy ahol van digitális változat, ott az olvasó egyértelműen el is jusson hozzá. A TextLib bibliográfiai leírásában erre szolgál az ismételhető „Interneten” mező, amely név + hivatkozás párost tárol. Ha az elnevezést következetesen használjuk (például: *Elektronikus Könyvtár*), akkor az OPAC felületen is jól értelmezhető, egy-egy „digitális elérés” jelenik meg.

A kapcsolódás kétirányú:

- a TextLib bibliográfiai leírásából link vezet az elektronikus könyvtári dokumentumra,
- az Elektronikus Könyvtár pedig visszahivatkozik a TextLib rekord belső azonosítójára (dataref), így az az OPAC „dokumentum megmutató” link-

jével megjeleníthető, például: <https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?s-how=b270979> – ahol a show paraméter a TextLib-beli dataref azonosítót tartalmazza.

Az Elektronikus Könyvtárban létezik egy olyan (még tesztelés alatt álló) modul is, amely képes az IKR-ben az „Interneten” mezőt automatikusan módosítani, azonban ezt jelenleg még nem használjuk élesben.

2. ELEKTRONIKUS KÖNYVTÁR (EK) – (EK.JAMK.HU)

Elektronikus Könyvtárunk címe: ek.jamk.hu. Ezt a rendszert azért hoztuk létre, mert a digitalizált dokumentumoknál sokszor olyan elvárások jelennek meg, amiket egy hagyományos katalógusfelületen nehéz jól megoldani.

Két fő ok volt különösen fontos:

1. *Jogosultságok kezelése*: van olyan tartalom, ami csak belépéssel vagy csak bizonyos feltételekkel érhető el.
2. A digitalizált dokumentumok lapozható megjelenítése.
3. *Jobb kereshetőség*: bizonyos dokumentumtípusok (például az aprónyomtatványok) feldolgozásakor sok, a keresést „zavaró” tárgy szó keletkezhet (például tömegesen ugyanaz a tárgy szó), ami az OPAC-os visszakeresést gyengíti.

Az EK egy saját fejlesztésű rendszer: Apache + PHP + SQL alapú, és a leíró adatok (metaadatok) a kiterjesztett Dublin Core (DC) szerkezetben vannak nyilvántartva. A Dublin Core egy elterjedt leíró szabvány, amit a saját munkánkhoz szükséges adatelemekkel bővítettük.

A TextLib saját, nem MARC alapú adatszerkezetet használ, ezért a TextLib → kiterjesztett DC átjárást saját fejlesztésű konverziós program biztosítja. A folyamat jelenleg a kötegelt adatfeltöltés részeként, kézi indítással fut, ugyanakkor az egyenkénti feltöltés fejlesztése folyamatban van – abban is megmarad a konverzió automatizmusa.

A konverzió gyakorlata kifejezetten „könyvtári logikával” működik. Ennek során a digitalizált, karakterfelismerttetett kétrétegű PDF-hez (és a bélyegképéhez) megadjuk a digitalizált példány egyik könyvtári azonosítóját (vonalkód vagy leltári szám).

A program ez alapján:

- megállapítja a dokumentumtípust (mert dokumentumtípusonként eltér a kezelés),
- felismeri a bibliográfiai szinteket (pl. könyvnel közös adatok–kötetek–példányok; periodikánál kiadvány–szám–példány),
- és ezek alapján végzi el a teljes körű kiterjesztett Dublin Core konverziót.

a) Jogosultságok: finomhangolt, kódolt hozzáférési szintek

Az Elektronikus Könyvtár egyik legfontosabb erőssége a részletes jogosultságkezelés. Ennek központi eleme egy kódolt hozzáférési mező (tc.jamk.rights), amely több szintet különböztet meg a „ne jelenjen meg” állapottól a belső használaton át a távoli hozzáférés különféle korlátozásáig. A kódrendszer logikája röviden:

- 0: nincs megadva (amíg 0, addig nem jeleníthető meg)
- 1: olvasónak nem megjeleníthető
- 2–3: belső (könyvtáron belüli) használat – korlátozott/általános
- 4: online csak belépett felhasználónak jeleníthető meg
- 5: távoli felhasználónak csak vízjelesen jeleníthető meg
- 6: távoli felhasználónak csak oldalanként jeleníthető meg
- 7: online mindenkinek megjeleníthető megkötések nélkül
- 8: csak pénzért jeleníthető meg
- 9: full elérés (nincs korlátozva)

A lényeg itt nem a kódok „felsorolása”, hanem az, hogy a rendszer képes ugyanazon tartalomtípusoknál is differenciált hozzáférést adni – az igényekhez és jogi feltételekhez igazodva.

b) Megjelenítés: nem direkt link, hanem „megmutató” (viewer) + PDF.js

A PDF-eket nem közvetlenül, fájllinkkel szolgáltatjuk ki. Minden dokumentum egy „megmutató” programon keresztül érhető el, amely elvégzi:

- a jogosultságellenőrzést, és szükség esetén az IKR-ből lekérdezi az érvényes tagság meglétét,
- majd a dokumentumot lapozható formában jeleníti meg.

A megjelenítés technikai alapja a PDF.js, amelyet a rendszer a PDF-ek webes, böngészőben történő lapozható megjelenítésére használ (például a pdf.min.js betöltésével).

c) Digitális állományvédelem: szalagos archiválás és folyamatossá tett mentés

A digitalizált dokumentumokat hosszú távon szalagos háttértárolón archiváljuk. A mentés a digitalizálás sorrendjében történik; a folyamat elején még nem állt rendelkezésre ez a lehetőség, így átmenetileg torlódás keletkezett az archiválásra váró anyagokból. Az első teljes mentést a korábban elvégzett KDS-projekt anyagai alkoták, ezt követően a mentés válogatás nélkül folyt, amíg utol nem értük magunkat. Jelenleg a digitalizálás és a mentés párhuzamosan, folyamatosan zajlik.

3. LAPTAPÍR – PERIODIKÁK DIGITÁLIS ELÉRÉSE (LAPTAPIR.JAMK.HU)

A JAMK 2025 első felében indította el a *LapTapír* szolgáltatást, amely jelentősen bővítette digitális kínálatunkat: az e-könyvtári dokumentumok, tananyagok és e-könyvek után az időszaki kiadványok is kényelmesen elérhetőek lettek. Olvasóink a LapTapíron keresztül több mint 180 friss folyóirathoz, mintegy 10 000 korábbi lapszámhoz, valamint számos „bookazine” jellegű kiadványhoz férnek hozzá.

A bevezetésnél a legnagyobb technikai kérdés a hitelesítés volt. A LapTapír két-féle módszert támogat:

- *IP-alapú azonosítás* – ami a külső, dinamikusan változó címekről érkező felhasználóknál nem skálázható,
- *felhasználónév/jelszó alapú belépés* – ami nem ad kellő kontrollt a jogosultságok lejáratának automatikus kezelésére, és a visszaélések lehetőségét is növeli.

A megoldást házon belüli fejlesztéssel hoztuk létre: Debian/Apache alapú fordított proxy működik a <https://laptapir.jamk.hu> címen. A rendszer lényege, hogy a külső szolgáltató felé a forgalom a könyvtári szerveren keresztül, intézményi IP-címről jelenik meg, miközben a felhasználó azonosítása helyben történik: a belépéshez az olvasójegy azonosítója és jelszava szükséges, a háttérben pedig saját fejlesztésű ellenőrzés gondoskodik arról, hogy csak érvényes könyvtári tagsággal legyen elérhető a szolgáltatás. A TextLib nem biztosít belső API-t erre, ezért a jogosultságellenőrzést saját fejlesztés valósítja meg.

Adatvédelmi szempontból ez a felépítés előnyös: a személyes adatok nem kerülnek ki a könyvtári rendszerből, a külső szolgáltató felé pedig csak a jogosultság ténye jut el. A szolgáltatás gyorsan népszerűvé vált – és itt is fontos a távoli elérés: az online beiratkozás révén a LapTapír olyan olvasókhöz is eljut, akik személyesen ritkán, vagy egyáltalán nem tudnak könyvtárba látogatni.

4. E-BOOK KÖLCSÖNZÉS – CLOUDLIBRARY, SIP2 INTEGRÁCIÓ, GDPR-SZŰRÉssel

Az e-könyv kölcsönzés bevezetése nagyon konkrét olvasói igényre történt. A 2022-ben végzett, több mint ezer választ hozó igényfelmérésben a válaszadók közel 50%-a jelölte meg az e-könyv kölcsönzési szolgáltatás bevezetését, mint a leginkább kívánatos fejlesztést. Ez megerősítette azt a törekvésünket, hogy az elektronikus dokumentumok kölcsönzését korszerű, jogszerű és biztonságos módon teremtsük meg.

A háttérhez hozzátartozik, hogy a 2021-ben átadott, felújított könyvtárban – elsőként Magyarországon közkönyvtári környezetben – az automatizálás korszerű eszközeit vezettük be RFID-alapon: két önkölcsönző, állományvédelmi kapuk, automata visszavételi egység, könyvkiadó automata, valamint asztali és kézi RFID

író-olvasók működnek, Bibliotheca szállítással. Az RFID-automatizálás közös nyelve a SIP2 protokoll, amely szabványos csatorna olvasói, bibliográfiai és forgalmi adatok átadására. Mivel a TextLib IKR eredetileg nem támogatta a SIP2-t, ezért a TextLibet fejlesztő Infokert kértük fel a TextLibes SIP2 szerver fejlesztésére, hogy az automatizálást megvalósító eszközpark kapcsolódni tudjon az IKR-hez.

Az e-book szolgáltatáshoz kézenfekvő volt a Bibliotheca *CloudLibrary* platformja, amely kiadói megállapodásokkal támogatja a jogszerű e-könyv kölcsönzést. A *CloudLibrary* szintén SIP2-t használ, tehát technológiai értelemben jól integrálható volt – ugyanakkor az amerikai szerverhátter miatt kiemelt figyelmet fordítottunk az adatvédelmi megfelelésre. A hitelesítés során a rendszer olvasójegyszámot és jelszót kér, ezért alapelv volt, hogy a könyvtáron kívülre se szenzitív, se személyazonosításra alkalmas adat ne kerüljön.

Ennek érdekében a SIP2-szervert továbbfejlesztettük: a *CloudLibrary* felé csak a minimálisan szükséges adatáramlást engedélyezzük, és – az e-book regisztrációhoz elengedhetetlen adatok (e-mail cím, születési idő) kivételével – nem szolgáltatunk ki azonosításra alkalmas információt. Biztonsági szempontból különösen fontos, hogy a SIP2-szolgáltatást a tűzfalon „ki kell engedni”, ezért a SIP2-szerver külön gépen fut, két hálózati kapcsolattal: egy belső „lábbal” az IKR és az automatizálási eszközök felé, és egy külső „lábbal” a *CloudLibrary* irányába.

A szolgáltatást térségi szinten is bővítettük: a JAMK vonzáskörzetébe tartozó, általunk ellátott 60 kistélepülési könyvtár beiratkozott olvasói is jogosulttá váltak az e-könyv kölcsönzésre. A *CloudLibrary* használható Androidon, iOS-en, webes felületen, és e-book readerre készült alkalmazással is. A szolgáltatás gyorsan népszerű lett, az állomány folyamatosan bővül.

5. ONLINE BEIRATKOZÁS ÉS ONLINE DÍJFIZETÉS – HOGY A TÁVOLSÁG NE LEGYEN AKADÁLY

Digitális szolgáltatásaink (Elektronikus Könyvtár bizonyos tartalmai, LapTapír, e-book) sok esetben érvényes könyvtári tagsághoz kötöttek. Ezért stratégiai jelentőségű fejlesztés volt az online beiratkozás, amely lehetővé teszi, hogy az olvasó akkor is teljes jogú hozzáférést kapjon, ha nem tud személyesen megjelenni a könyvtárban.

A díjfizetéshez az OTP SimplePay szolgáltatását használjuk. Sikeres fizetés esetén a program automatikusan rögzíti az olvasót az IKR-ben, és egy éves beiratkozással biztosítja a jogosultságot – különösen az e-book kölcsönzéshez. Ezzel a digitális szolgáltatások használatához vezető út egyszerűvé vált: az olvasó távolról beiratkozik, online fizet, és már hozzá is fér azokhoz a tartalmakhoz, amelyek korábban csak személyes ügyintézéssel voltak elérhetőek.

STATISZTIKA – AMIRŐL A SZÁMOK MESÉLNEK

Minden programunk és szolgáltatásunk része a logolás és statisztikagyűjtés, tehát pontos adataink vannak a használatról. A mért adatok és a visszajelzések alapján megállapíthatjuk, hogy a digitális szolgáltatásaink népszerűek, és sok olvasó számára valódi hozzáadott értéket jelentenek.

ÖSSZEGRZÉS

A JAMK online szolgáltatásai mára egy olyan, egymásra épülő rendszerré álltak össze, amelyben az OPAC, az Elektronikus Könyvtár, a LapTapír, az e-book kölcsönzés és az online beiratkozás egy közös célért dolgozik: a könyvtári tartalmakat korszerűen, biztonságosan és távolról is elérhető módon szolgáltatni.

A TextLib OPAC biztosítja a bibliográfiai „alapkaput”, és a következetesen használt „Interneten” mezővel közvetlen átjárást teremt a digitális tartalmak felé.

A saját fejlesztésű *Elektronikus Könyvtár* kiterjesztett Dublin Core metaadatokkal, automatizált konverzióval, finomhangolt jogosultsági rendszerrel és „megmutató” programon keresztüli, PDF.js-alapú lapozható megjelenítéssel kezeli a digitális dokumentumokat, miközben a hosszú távú megőrzést a szalagos archiválás biztosítja.

A *LapTapír* esetében egy Debian/Apache alapú fordított proxyval oldottuk meg, hogy az IP-alapú szolgáltatói azonosítás mellett is csak érvényes tagsággal rendelkező olvasók férjenek hozzá, adatvédelmileg kontrollált módon.

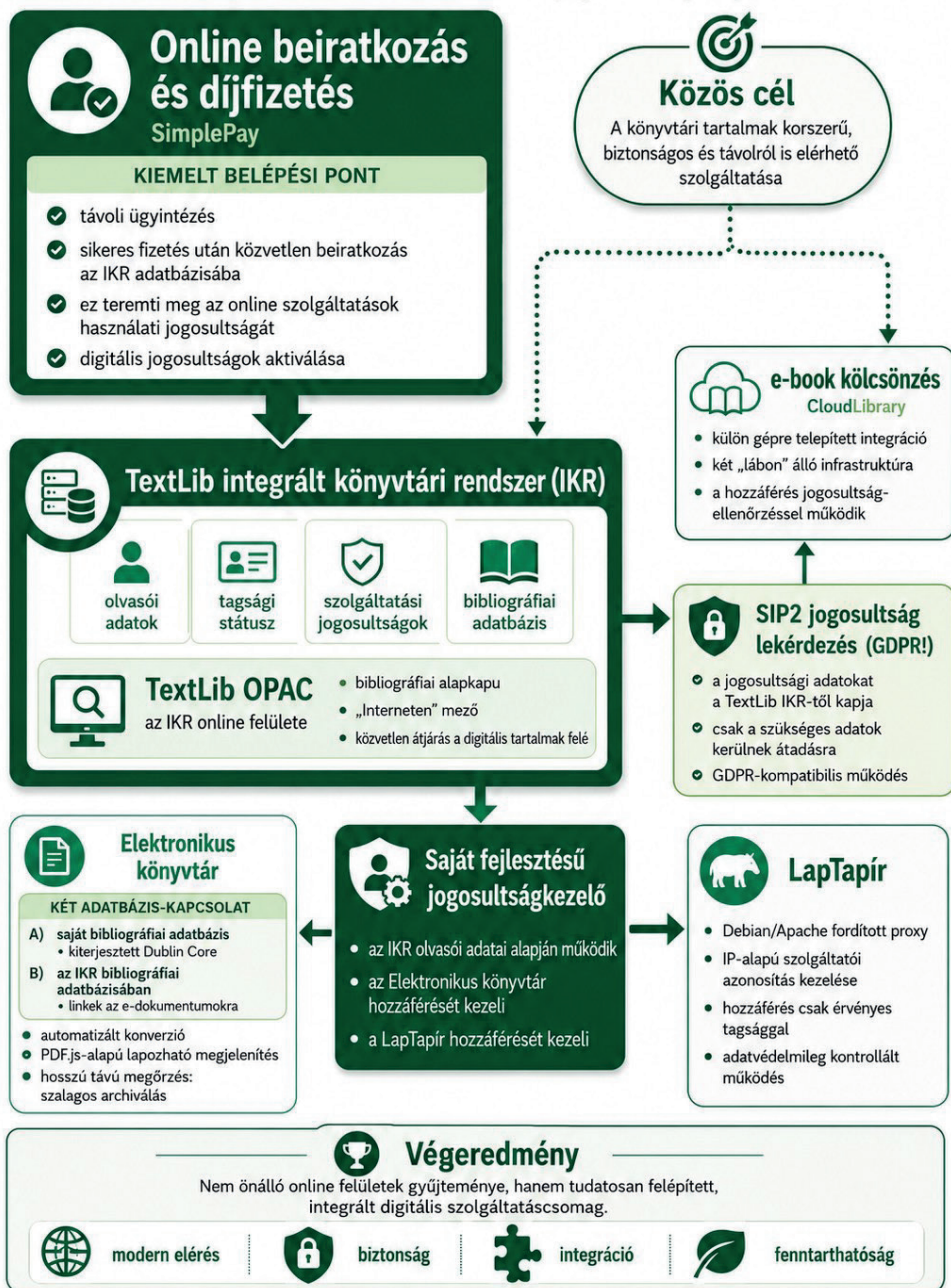
Az e-book kölcsönzés a *CloudLibrary* platformján valósul meg, amelyet a saját fejlesztésű, külön gépre telepített, két „lábon” álló SIP2 infrastruktúrával integráltunk úgy, hogy a GDPR-szemponatoknak megfelelően csak a szükséges adatokat adjuk át.

Mindezt az online beiratkozás és SimplePay-alapú díjfizetés teszi teljessé: a hozzáférés megszerzése távolról is elintézhető, a sikeres fizetés után az olvasó automatikusan rögzítésre kerül az IKR-ben, és jogosultságot kap a digitális szolgáltatások használatára.

Összességében a könyvtár digitális szolgáltatáscsomagja nem csupán „online felületek” gyűjteménye, hanem egy tudatosan felépített, integrált rendszer, amely a modern olvasói igényekhez illeszkedve bővíti a könyvtár elérését, és a közgyűjteményi feladatokat a 21. századi technológiai környezetben is biztonságosan és fenntarthatóan támogatja. A tanulmányhoz csatolt mellékleten ennek összessége egyben látható.

A JAMK online szolgáltatásainak integrált rendszere

Kapcsolatok, adatáramlás és jogosultsági logika

HELYTÖRTÉNET, HELYISMERET

MACHER PÉTER

A tatabányai görögök emlékhelyei. Egy várostörténeti séta terve

A 2025. év végén Márku Mónika kolléganőmmel vettünk részt az Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet által szervezett *A helyismereti munka trendjei a 21. században* elnevezésű továbbképzésen. A kurzuson többek között a várostörténeti séták szervezésével kapcsolatban kaptunk oktatást, illetve ennek tárgyában osztották meg tapasztalataikat az ország több pontjáról érkezett könyvtáros előadók. A képzésen elsajátított ismereteket a gyakorlatban is szeretném alkalmazni munkahelyemen. Jelen tanulmány azzal a szándékkal íródott, hogy számba vegye Tatabánya legfontosabb, a görög nemzetiségűek közösségi életéhez köthető helyszíneket, emlékhelyeket a hozzájuk kapcsolódó információkkal. Ennek megfelelően a tanulmány egy megvalósítandó várostörténeti séta tervezete kíván lenni.

Szeretnék kitérni röviden a várostörténeti sétára, mint közművelődési tevékenységre. Napjainkban közgyűjtemények, közművelődési intézmények gyakran szerveznek várostörténeti sétákat. Témájuk szerint lehet általános, ami a város történetét átfogja, vagy tematikus. Utóbbi alatt azokat a települési sétákat értjük, amelyek nem a klasszikus látványosságokat emelik ki a résztvevők számára, hanem egy adott témát mutatnak be, kiemelve egy réteget. Ilyen lehet például a település szobrait vagy temetőit bemutató séta, de felépíthetünk egy témát akár a helyi gasztronómia történetére is. Jelen sétánk, a tatabányai görögség helyszíneivel kapcsolódó sétánk is ebbe a tematikus kategóriába tartozik. Minden esetben fontos ugyanakkor a szakértői vezetés, így a sétavezető személye is.

A várostörténeti sétákat lehet vegyesen, vagy akár az egyes korosztályok számára is szervezni. Az egyik lehetséges célcsoport a diákoké, ahol további csoportosítást érdemes végezni alsós, felsős és középiskolás bontásban. A diákok esetében nyilván az oktatási jelleg dominál. Érdemes nekik feladatot adni, ezzel is interaktívá téve a műfajt. Ebben sokat segít, hogy számos városi könyvtár már applikáció segítségével végzi a várostörténeti séták lebonyolítását. Másik célcsoport a település múltja iránt érdeklődő nyugdíjas közönség lehet.

Tatabánya 1945 utáni építéstörténetét a rendszerváltás után Tapolcainé Sáray Szabó Éva⁷ és Germuska Pál⁸ kutatták, míg előbbi a Tatabányai Városi Levéltárban őrzött tanácsai végrehajtóbizottsági jegyzőkönyveket, utóbbi elsősorban korabeli újságcikkeket használt forrásbázisul. Jelen tanulmányban szépirodalmi művek és

---

7 Tapolcainé 2010

8 Germuska

visszaemlékezések segítségével szeretném megvilágítani az 1947 utáni Tatabányához kapcsolódó, görög vonatkozású helyszínek jelentőségét. Értelemszerűen nem csupán a görögséghez kapcsolódó visszaemlékezésekről lesz szó, ugyanis az itt tárgyalt helyszínek a megyeszékhely társadalmának egésze számára fontosak lehetnek.

Leginkább két tatabányai kötődésű szerző, Krulik Zoltán (1951) és Gáll István (1931–1982) műveit használtam fel a dolgozat megírásához. Életútjukat és szépírói munkásságuk társadalomtörténeti vonatkozásait már egy korábbi tanulmányomban igyekeztem feldolgozni,⁹ ezért életrajzuk és munkásságuk áttekintő ismertetését ezúttal mellőzöm. A közölt visszaemlékezéseken túl tatabányai görög származású személyekkel készült interjúim anyagát is felhasználtam. Ezen interjúalanyaim nevét nem, csupán a monogramjukat közöltem személyiségi jogaik védelme érdekében.

TATABÁNYA-ÚJVÁROS, HUNYADI TÉR

Bár Tatabánya térsége 1944/45 folyamán többször gazdát cserélt a Budapest felmentésére indított német ellentámadások következtében, a lakásállományt és az épített infrastruktúrát az elhúzóódó harcok nagyjából megkímélték. 1945 és 1948 között egyszerre zajlott a bányauzemek államosítása¹⁰ és a várossá egyesítés folyamata, ami hatásköri problémák sorozatához vezetett. Így ebben az időszakban gondolni sem lehetett a lakáshelyzet megoldására. Tatabányán Óvárosban csak az első ötéves terv kezdetén indítanak beruházásokat a korszerűtlenné vált lakásállomány fejlesztése és bővítése érdekében.

Újvárost 1950-ben kezdték megépíteni a Gerecse lábánál, Tatabánya-Alsó vasútállomás mellett, és 1959-ig mintegy 2500 lakás épült meg.¹¹ A lakásínséget jól mutatja, hogy amint elkészültek az épületek belső átalakításaival, azonnal költözhettek a lakásokba. A háztömbök monoton, ún. „Sztálin-barokk” stílusban épültek, némi változatosságot igyekeztek elérni a földszintek boltívszerű áttörésével. A négyemeletes tömbházak négyszög alakú udvarokat zártak közre és a házcsoportok egymásután rendezetten követték egymást.¹²

Az infrastrukturális beruházások elmaradása sem segített otthonossá tenni az új lakótelepet. A parkosítás és a közvilágítás kiépítése késett; üzletek, élelmiszerboltok kiépítésével nem is számoltak. Újváros lakóinak így kezdetben minden közszükségleti cikkért vagy szórakozási lehetőségért Tatabánya Óvárosba kellett járniuk. Jellemző, hogy interjúalanyaim elmondása szerint az itt felcserepedő görög gyerekek is inkább a közeli erdőkben és a szántóföldek bombatölcséreinek kerestek szórakozási lehetőséget, semmint az új lakótelepen.

---

9 Macher 2024

10 A tatabányai szénbányák államosításáról. Lásd: Macher 2017

11 Germuska 5.

12 Germuska 6.

Komárom megye székhelye 1956-ra hat, egymástól elszigetelt településrészből állt: Felsőgalla, Bánhida, Alsógalla, Tatabánya-Óváros, Tatabánya-Újváros és Kertváros.¹³ A kialakult helyzetben a tömegközlekedés kiépítésével igyekeztek javítani. Ennek megfelelően a Tatabányai Tröszt az 1953-as kollektív szerződésben vállalta, hogy Újvárosból, a város többi részéből, valamint a környező falvakból munkásbuszokkal szállítják a bányászokat az aknákhöz.¹⁴

Figyelemre méltó, hogy a bányászváros 1950-től kezdődő építéstörténete még a szocialista időszak tatabányai történetírását is megosztja. Bárdos László István, a várossá egyesített Tatabánya első történetírója az újvárosi modern, összkomfortos házakat emeli szembe a bányatelep lepusztult és korszerűtlen lakásaival. Ráadásul a legnagyobb optimizmussal helyezi a közeljövőbe az egységes városkép kialakítását 1960-ban írt munkájában.¹⁵ Az 1972-ben megjelent *Tatabánya története II.* kötetének szerzői ezzel szemben kritikát is megengedtek maguknak. Szerintük az 1950 és 1959 között elkészült lakásállomány lényegesen komfortosabb volt a korábbiaknál, azonban elismerik, hogy a lakásokat szinte kapkodva építették meg, így számos közszolgáltatási funkciót ellátó épület nem is készülhetett el. Az egységes városszerkezet létrejöttét pedig már a távoli jövőbe helyezik.¹⁶

Tatabánya-Újváros, Hunyadi tér, 1965.

(Forrás: Fortepan – Építészeti Dokumentációs és Információs Központ)

Újváros első lakói a nagycsaládosok és az élmunkások közül kerültek ki. Monos Rudolf 1955-ben a Bánhida szomszédságában elhelyezkedő XV. aknán dolgozott

13 Tatabánya története II., 199.

14 Germuska 9.

15 Bárdos 1960, 113.

16 Tatabánya története II. 1972, 199.

mérnökként. A pályakezdő szakember szakirányú végzettsége mellett bányamentő vizsgával is rendelkezett és házasodni készült. Így amikor ezen év áprilisában bányatűz tört ki a fenti aknában, részt is vett a mentési munkálatokban. Ennek során felettes főmérnöke arra utasította, hogy egészen a frontfejtésig menjen el egy ventilátor lekapcsolása miatt. Monos ezt először elutasította életveszélyre hivatkozva, mire felettese kilátásba helyezett a feladat végrehajtása esetére egy újvárosi lakást. Így végül elvállalta a veszélyes küldetést.

„Jött a kocsi, kimentünk Újvárosba, és ott a mostani piaccal szemben akkor épült meg az a háromemeletes ház... Kiválasztottam és nem telt el két-három nap, jött az igazolás, hogy enyém lakás.”¹⁷

Tatabánya-Újváros sivársága már a kortársaknak is feltűnt. A tatabányai kötődésű író, Gáll István¹⁸ egyik karcolatában is barátságtalan, sivár helyként jellemzi a görög emigránsoknak is új otthon adó Újvárost:

„Az egykori teleptől elrugaszkodva, a Kisalföld felé a síkságon új városrész épült. Csak a betonút köti az óvároshoz, mint egy jelképes köldökzsinór.

A tömbházak utca hosszan elnyúlnak: nincs neve az utcának, csak a házakat jelölik betűkkel.

[...]Az Újváros szélén az első házak oldalán már feszegeti a vakolatot az idő. Bizony, egy évtizede múlt, hogy kukorica levele lengedett a homokban. Ezek az épületek még csak hatalmas téglarakások. Sima falakon semmi dísz, csak az ablakok négyszögei. Nagyobb volt a szükség, mint a gondosság, amikor ezek épültek.”¹⁹

Egy Gáll István által lejegyzett, tipikus újvárosi életkép:

„Az autóbusz végigszáguldott az Újvároson, a négyemeletes, sárga-zöld-rózsaszínű épülettömbök között... Kikászálódtak az utasok: hazatérő cekkeres aszszonyok, ballonkabátos ifjancok és sichtről jövő, kimosakodott, de fekete karikás szemű bányászok...”²⁰

Krulik Zoltán hasonlóképpen emlékezik vissza hat évtized távlatából újvárosi gyermekkorára:

„A szántóföld buckáin nagy sietséggel fölhúzott téglaházak, felvonulási épületek közein csak a forró szél szaladgál. A kátrányos villanypóznák közt fának, bokornak nyoma sincs. A házakon betűjelek.”²¹

A helyzet az 1950-as évek végére stabilizálódott valamennyire. 1959. április 24-én a tatabányai Városi Tanács módosította az 1949. évi kerületi beosztást és Újvárost

---

17 Monos 2017, 63.

18 Gáll István írói munkásságának tatabányai vonatkozásait lásd: Reichert 2021

19 Gáll 1962, 109.

20 Gáll 1962, 121.

21 Krulik 2017, 8.

a megyeszékhely V., Kertvárost VI. kerületévé nyilvánította. 1960-ra kialakultak az első utcanevek, melyek napjainkban is érvényesek: a Győri, a Komáromi, valamint az Esztergomi utak, illetve a rájuk merőleges, a honfoglalás kori hét vezérről elnevezett utcák. 1960-ban adták át Kiss Kovács Gyula (1922–1984) Hunyadi Jánost ábrázoló mellszobrát a Hunyadi téren. A tatabányai görögökről érzékletes képet ad Krulik Zoltán:

„A görögökről volt némi fogalmam, a K épületben laktak. Az asszonyok nemigen jöttek ki napközben a házból, az ablakból kiabáltak a gyerekeknek, ha sötétedett. A férfiak, az idősebbek alig-alig váltva pár szót, naphosszat a Hunyadi tér pirosra festett padjain tologatták kifordított sakktáblaszerű, kéttéhajtható fadobozban a színes korongjaikat, rázták a kockát, gömböt formálva tenyerükkel. Feketéek voltak, a bőrük, a hajuk. Sok összeaszott térképárc.”²²

Összehasonlításként nézzük meg, mit ír a görög közösséghez tartozó Caruha Vangelió lakóhelye, Beloianisz falu hétköznapijairól.

„A falu főtere azonban már igazi görög karakterű; kora reggeltől késő estig beszéd-től hangos, akárcsak az ókori agorák. A platánfák alatt a padokon szoktak üldögélni az öregek, ha nincs nyitva a klubjuk vagy a kocsmá kerthelyisége. [...] A sokszor szenvedélyes, élénk taglejtésekkel kísért vita az antik görög városok piactereinek hangulatát idézi.”²³

Figyelemre méltó, hogy a magyar Krulik Zoltán és a görög Caruha Vangelió egyaránt az idősebbek egész napos köztéri padokon való beszélgetéseit emelik ki. A Krulik Zoltán által említett játék minden bizonnyal az ostáblához hasonló, népszerű tavli. Korábban a nyilvános tér funkcióját a kávéház töltötte be, mivel azonban Tatabánya-Újvárosban ilyen nem állt rendelkezésre, ezért a közösségi élet a lépcsőházak előtti közterekre, kisebb parkokba helyeződött át.

Tatabánya-Újvárosban a görögök nem különültek el lakónegyedszerűen, hanem vegyesen éltek a nem görögökkel. *„Abban az Esztergomi úti lépcsőházban, ahol mi laktunk, négy görög család is lakott.”* (P. K.) Tehát egy újvárosi társasházban akár a lakások harmadában görög családok élhettek.

ÚJVÁROS ELSŐ ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA

Újváros első általános iskoláját 1952. szeptember 8-án adták át félkész állapotban: az épület egyik felében ekkor már megkezdődött a tanítás, másik felében politikai rabokkal építették tovább a 8 tantermes létesítményt. Az új oktatási intézmény hivatalos neve Tatabánya Újvárosi Állami Általános Iskola lett.²⁴ Az iskola diáksága

---

²² Krulik 2021, 88.

²³ Caruha 1978, 13.

²⁴ A tatabányai Móra Ferenc Ált. ... 2012, 4.

kezdetben rendkívül heterogén volt. Tanultak ott az ország nyugati határsávjából, Brennbergbányából kitelepített német származású bányászok gyermekei, valamint görög emigránsok gyerekei is. Mindkét csoportról elmondható, hogy politikai okokból kellett elhagyniuk szülőföldjüket akkor is, ha egyik esetben szélsőjobboldali, másik esetben szélsőbaloldali diktatúra eredményezte az otthonok elvesztését. De érkeztek diákok Erdélyből, Szlovákiából és Magyarország számos távoli megyéjéből is.

*A Mező Imre Általános Iskola az 1960-as években.
(Forrás: Varga Tamás)*

Újváros első általános iskolájában az 1950-es évek közepén felnőttképzés is volt: itt működött a Dolgozók Általános Iskolája is. Sok bányász itt fejezte be általános iskolai tanulmányait. Így történhetett, hogy Andó Gyurka Ferenc (1907–1989), aki 1947 és 1950 között a várossá egyesített Tatabánya első polgármestere volt, majd 1954-ig első tanácselnöki tisztséget is ellátta, itt végezte el az általános iskola 5. és 6. osztályát. Igaz, ekkor már megvált a megyeszékhely előljárói pozíciójától. 1967-re az épület már 26 tanteremmel rendelkezett.²⁵ Olyan kiváló pedagógusok tanítottak itt, mint Görgényi István (1917–1973), aki 1964 és 1969 között volt az iskola rajztanára. A bányászból lett festőművész 1957 és 1958 között a Bányász Képzőművész Kör vezetője volt, valamint tagja volt a Művészeti Alapnak is.²⁶

Az iskola 1959. április 4., a „felszabadulás” 14. évfordulója alkalmából vette fel Mező Imre (1905–1956), a Köztársaság téri pártszékház 1956-os kommunista már-

²⁵ A tatabányai Móra Ferenc Ált. ... 2012, 5.

²⁶ A tatabányai Móra Ferenc Ált. ... 2012, 16.

tírjának nevét.²⁷ Az iskola úttörőcsapata már korábban felvette Mező Imre nevét.²⁸ 1962-ben az iskola aulájában felavatták Brém Ferenc Mező Imrét ábrázoló domborművét. Az iskola diákjai és tanárai tartották a kapcsolatot Mező Imre özvegyével és félárván maradt gyermekeivel. 1975-ben, névadó születésének 70. évfordulója alkalmából Mező Imre özvegye is ellátogatott az oktatási intézménybe.²⁹ A rendszerváltás után az iskola új névadója Móra Ferenc lett. A névadó ünnepséget 1992. május 27-én tartották, melynek során Salló István, fafaragó művész, Móra Ferenc domborművét avatták fel.

Az 1950-es, '60-as években számos görög gyermek járt az iskolába. Bár a kiskorú görögök erősen összetartottak, baráti társaságaikat mégis vegyesen alakították görögök és nem görögök. Kommunikációs problémák kezdetben akadtak, de ezeken mindkét részről felül tudtak emelkedni: „*Kosztász Vili szövegéből semmit nem értettem, de a dobcselét ellestem.*”³⁰

Beszédes lehet, hogy Krulik Zoltán műveiben gyakran anélkül említi görög társai neveit, hogy nemzetiségüket nem tartja érdemesnek közölni. Ezek szerint a tatabányai görögök etnikai különbözősége nem bírt jelentőséggel a helyi társadalomban, ami a gyerekekre és felnőttekre egyaránt igaz volt. Arról nem is beszélve, hogy a frissen felépült Újvárosba mindenki betelepülőként érkezett, bennszülöttek nem voltak.

A magyar nyelvű általános iskoláról egyhangúan nehézségként, szinte traumaként számolnak be az egykori görög diákok. „*Az első osztály kegyetlen volt.*” (K. J.) „*Amikor tollbamondás volt, kettesnél jobbat sosem kaptam.*” (SZ. K.) „*Az iskola, az megrázott.*” (P. K.) Hetente egyszer érkezett egy görög tanár, aki magyarra tanította a gyerekeket a Mező Imre Általános Iskola épületében.

A MEGYEHÁZA ÉS EGYÉB EMLÉKHELYEK

Valamennyi interjúalanyom beszámolt a tatabányai görögök rendszeres összejöveteleiről az 1960-as években. A találkozók gyakoriságát illetően azonban különbözőképpen emlékeznek, de valószínűleg hetente gyűltek össze az újvárosi művelődési házban és havonta egyszer egy nagyobb rendezvény keretében a Megyei Tanács épületében, ahol Muratidisz Fotisz, az épület portása látta el a házigazda teendőit. Összejöveteleiken a visszaemlékezők szerint aprósüteményt és üdítőket fogyasztottak, zenét hallgattak, beszélgettek. A Megyei Tanács épületében egyébként két görög takarítónő biztosan dolgozott az 1950-es és '60-as években, minden bizonnyal Muratidisz Fotisz közvetítésével nyerték el állásukat.

---

27 Felszabadulásunk 14. évfordulójának ünnepségei. In. Komárom Megyei Dolgozók Lapja 1959. április 1., 1. p.

28 Mező Imre személyről részletesen lásd Tulipán 2014

29 A tatabányai Móra Ferenc Ált. ... 2012, 8.

30 Krulik 2017, 58.

Bár 1950-ben Esztergom helyett Tatabánya lett Komárom megye székhelye, ezt a funkciót még egy ideig nem tudta gyakorolni, ugyanis nem álltak rendelkezésre középületek a közigazgatási hivatalok fogadására. A Megyei Tanács is csak két évvel később, 1952-ben tudott Tatabányára költözni; a tereprendezés azonban még sokáig váratott magára. A Megyei Tanács épületét Újvárossal együtt kezdték megépíteni és 1952. augusztus 25-én adták át, mindössze két héttel a városrész általános iskoláját megelőzően. Így nyugodtan kijelenthetjük, hogy Újváros 1952 őszén már egy „működő” városrész volt. Az 1956. október 27-én a Megyei Tanácsnál dolgozók is forradalmi munkástanácsot választottak maguk közül.³¹ A rendszerváltás után az épület/intézmény elnevezése Megyeházára változott.

A Komárom Megyei Tanács épülete, 1967.

(Forrás: Tatabánya Város 20 éve album. Kiadja: Tatabánya Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága)

A Megyei Tanács épülete kezdetben úgy helyezkedett el Újváros szélén, mint egy „végvár”. Az épület zárta a tömbházak sorát, ezt követően bombatölcsérekkel tarkított szántóföld következett, ami elválasztotta Újvárost Alsógallától, Bánhidától és Kertvárostól. Stoffer Józsefné, az újvárosi általános iskola pályakezdő pedagógusa így emlékezik vissza: „Az állomástól a Megyei Tanács épületéig hatalmas bombatölcsérek benőve bokrokkal. A bombázás emlékei.”³² Ez az állapot, az 1960-as

³¹ Gyüszösi 2016, 42.

³² A tatabányai Móra Ferenc Ált. ... 2012, 18.

évek közepéig tartott, amikor folytatták Újváros bővítését és Dózsakert építését is megkezdték.

Az ótelepi munkásszállón élő egyedülálló görög munkások az 1953-ban nyílt Bányász Vigadóba jártak szórakozni. További, a tatabányai görögséghez kapcsolódó emlékhelyként beszélhetünk a Gerecse hegységben elhelyezkedő Kő-hegyről, közkeletű nevén Turulról. Ugyanis a görög közösség tagjai gyakran jártak ide kirándulni és húsvét alkalmából birkasütést is tartottak a helyszínen. Így a város zajától elvonulva, a hegyekben, görög módra tudták megünnepelni a mediterrán kultúra egyik legjelentősebb ünnepét.

Első alkalommal azonban csak az újvárosi emlékhelyeket tudjuk meglátogatni, nagyobb városi körútra nem vállalkozhatunk. Viszont szükséges ismertetnünk az Újvároson kívül található görög vonatkozású emlékhelyeket.

Makrisz Agamemnon 1974-ben készítette el a Tatabánya-Óváros újtelepi temetőben a kolumbárium domborművet betonból. Az oszlopokon álló hengertest feletlen a csillagjegy-szimbólumok dombormű együttese jelenik meg.³³ Makrisz Agamemnon műve Tatabánya egyik ikonikus alkotásává vált, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy valamennyi, a megyeszékhely köztéri alkotásait bemutató kiadványa, albuma szót ejt róla. Annak ellenére közismert alkotás, hogy a mű nem a városközpontban helyezkedik el. Sajnos arra vonatkozóan nincsenek információink, hogy a művész az alkotás készítésének időszakában felvette volna a kapcsolatot a tatabányai görög közösséggel.

*Makrisz Agamemnon: A tatabányai újtelepi temető kolumbárium
(Fotó: Macher Péter)*

33 Wehner 2023, 164.

Érdemes röviden kitérnünk Makrisz Agamemnon életrajzára. A szobrász 1913-ban született a Peloponnészoszi-félszigeten található Pátra kikötővárosban, mely napjainkban is a szigetország harmadik legnagyobb városa. Apja korán elhunyt, így édesanyja nevelte fel őt testvérével együtt. Makrisz Agamemnon az Athéni Képzőművészeti Főiskolán végezte felsőfokú tanulmányait, majd 1945-ban Párizsba érkezett továbbképzésre. Itt ismerte meg későbbi feleségét, Zizit is, akiről majd számos művét mintázta.³⁴ Ekkor a francia kormány azon országok fiatal művészeinek biztosított ösztöndíjas lehetőséget, amelyekben erős volt az antifasiszta ellenállás a háború alatt.

A hidegháború erősödésével azonban a baloldali művészek is gyanússá váltak a nyugati országokban, ezért 1950-ben Makrisz Agamemnon is kiutasították Franciaországból. Mindössze 48 órája volt menedékjogot kérni egy szocialista országtól, végül a magyar nagykövetség adott elsőként pozitív választ a szobrász megkeresésére.³⁵ Bár ma már furcsának tűnhet, a hidegháború időszakában számos baloldali művész választotta a keleti blokk országaiban való megtelepedést a nyugati országokkal szemben. Erre a legjobb példa a német drámaíró Bertold Brecht, aki Nyugat-Németországot mellőzve a Német Demokratikus Köztársaságban telepedett le. Ráadásul az 1948 után Magyarországra érkező kiskorú görög menekültek nevelése érdekében leginkább Nyugat-Európában élő baloldali érzelmű görög értelmiségieket igyekeztek meghívni.

Makrisz Agamemnon első magyarországi kiállítását a Fényes Adolf-teremben rendezték meg, 1978-ban pedig a Nemzeti Galériában is kapott lehetőséget művei bemutatására. Művészete ötvözi a klasszikus görög szobrászatot és a klasszikus európai irányzatokat. Jellemző rá némi öntörvényűség, ugyanis alkotásai annyira távol álltak az akkori közízléstől, hogy több alkalommal még a megrendelői sem vették át azokat. 1957-től fontos tisztségeket töltött be a Képzőművészeti Szövetségben.³⁶ A katonai junta 1967-es görögországi hatalomátvételét követően számos, a szülőhazájába szánt alkotását semmisítették meg. Csak a junta bukását követően, a '70-es évek második felében látogathatott ismét Görögországba és kapott ugyanott kiállítási lehetőséget. Bár ezután sem költözött vissza, Magyarországon mindig is otthon érezte magát. 1993-ban, egyik görögországi látogatása során hirtelen elhunyt.³⁷ Alkotásai napjainkban is számos magyarországi város közterét díszítik. Cserhádi Éva *A sellő titka* című krimi regényében is említésre kerül a művész életútja. A bűntény megoldásában fontos szerepet töltenek be alkotásai.³⁸

Tanulmányomban igyekeztem áttekinteni a tatabányai görög közösség identitásában meghatározó szerepet játszó helyszíneket, valamint a hozzájuk kapcsolódó történeteket. A helyszínek listája azért sem lehet teljes, mert a kutatást továbbra is

---

34 Papadopoulosz 2001, 162.

35 Papadopoulosz 2001, 163.

36 Papadopoulosz 2001, 164.

37 Papadopoulosz 2001, 167.

38 Cserhádi 2019

végzem, így várható új helyszínek bemutatása, valamint a meglévőkkel kapcsolatban is bővílni fognak ismereteink. Nyitott kérdés, hogy az ótelepi szórakozóhelyek mennyire voltak jelen a görög emigránsok mentális térképén, ugyanis a munkásszállókon élő görögök bizonyára látogatták ezeket a helyeket is.

A tatabányai görög emlékhelyek nyomában témájú helyismereti séta anyagát jelen kötetben írásban is elérhetik az olvasók, érdeklődők.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- BÁRDOS László István: *Egy bányászváros a szocialista fejlődés útján*. Tatabánya 1945–1960. Tatabánya, Tatabánya Tanács, 1960.
- CARUHA Vangelió: *Piros szegfűk és cédrusok*. Bp., Kossuth, 1978.
- CSERHÁTI Éva: *A sellő titka*. A K.É.Z első esete. Bp., Prae Kiadó, 2019.
- GÁLL István: *Tatabánya. Karcolatok*. In Uő.: Kétpárevezős szerelem. Elbeszélés-ciklus. Bp., Szépirodalmi, 1962. 106–136. p.
- GERMUSKA Pál: *A tatabányai bányászok lakáskörülményei az 1948 és 1959 közötti időszakban*. Kézirat, é.n.
- GYÜSZI László: *Tatabánya 1956-ban*. Tatabánya, második kiadás, Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2016.
- EMLÉKEK a XV-ös aknáról. Monos Rudolf In *Az öreg XV. aknától a Bányászskanzenig*. Tatabánya, Szabadtéri Bányászati Alapítvány, 2017. 61–68.
- KRULIK Zoltán: *Anyakönyv*, Bp., Kortárs, 2021.
- KRULIK Zoltán: *Az utolsó papírrepülő*. Bp., Kortárs, 2017.
- MACHER Péter: *Tatabánya társadalma az 1950-es években a szépirodalom tükrében*. In Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár évkönyve. Tatabánya, 2024. 77–86.
- MACHER Péter: *A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. újjászervezése és államosítása 1945–1948*. In B. Stenge Csaba szerk.: *Tanulmányok Tatabánya történetéből I*. Tatabánya, 2017. (Tatabányai Levéltári Kiadványok 17.) 9–23.
- PAPADOPULOSZ Filiposz: *A kor szobrászművésze*. In Uő. (szerk.): *Miként a madarak... Magyarországi görögök vallomásai*. Bp., Újpesti Görög Kisebbségi Önkormányzat, 2001. 161–167. p.
- REICHERT Gábor: *„Nem szabadulhatok”*. Gáll István *Tatabányája*. Tatabánya, Tatabánya Alkotó Művészeiért Közalapítvány, 2021. (Hely & Mérték 1.)
- TATABÁNYA története II. (szerk.: Gombkötő Gábor – Horváth Géza). Tatabánya, Tatabánya Városi Tanács, 1972.
- TAPOLCAINÉ Sáray Szabó Éva: *Tatabánya lakótelepei és utcanevei*. Tatabánya, 2010. (Tatabányai Levéltári Füzetek 12.)
- A TATABÁNYAI Móra Ferenc Általános Iskola 60 éve. 1952–2012. Tatabánya, 2012.
- TULIPÁN Éva: *Ostrom 1956-ban. A Köztársaság tér emlékezete*. Bp., 2014.

WEHNER Tibor: *Emlékjelek, műalkotások. Emlékművek, emlékszobrok, épület-plasztikák, szakrális emlékek, síremlékek, muráliák Tatabányán*. Tatabánya, Kernstok Károly Művészeti Alapítvány, 2023. (Art Limes Könyvek I.)

„A VÁROS alapításától” Tatabánya várostörténeti kronológiája 1947–2021. Legfontosabb dátumok, tények városunk múltjából. szerk.: Horváth Géza. Tatabánya, József Attila Megyei és Városi Könyvtár, 2022.

Interjúk

K. J., 2023. március 22.

P. K., 2023. március 3.

Sz. K., 2024. július 23.

SIMONIK PÉTER

Zsidó temetkezési szokások Tatabánya elődközségeiben. A tatabányai (felsőgallai) zsidó temető története a 20. század második felében

A holokauszt során elpusztított vidéki zsidó közösségek történetének máig fennmaradt, sokszor legutolsó emlékei közé tartoznak temetőik. Egy sírkert és annak története azonban mindenkor összeforr azon közösség múltjával, amely azt létrehozta, második világháború utáni állapota pedig sokat elárul a helyi társadalom egykor volt izraelita felekezeti, vagy az ún. zsidótörvények rendelkezéseinek értelmében annak tartott tagjainak megítéléséről.

Jelen tanulmányban arra a kérdésre keresünk választ, hogy a 20–21. század folyamán milyen funkcióváltáson ment keresztül a tatabányai (felsőgallai) zsidó temető, és ezen átalakulás mögött milyen gazdasági, politikai és társadalmi tényezők húzódtak meg. Miután a tatabányai zsidó közösség történetét összefoglaló korábbi munkánkban a temető létesítésének körülményeit már bemutattuk,³⁹ ezért e helyütt kizárólag annak második világháborút követő történetével foglalkozunk.

Mindezek előtt azonban szükségesnek tartjuk röviden összefoglalni, hogy mikor és miért érkeztek a történelmi Komárom vármegye területére az első zsidó települők, és miként alakultak ki helyi közösségeik.

A zsidóság megjelenése a magyarországi településeken elsősorban a többségi társadalom és a zsidó felekezethez tartozók közötti viszony átalakulásával függött össze. A Habsburg abszolutizmus időszakában számos olyan rendelkezés született, amely a korábbi szigorú szabályokhoz (pl. beköltözési és földszerzési tilalom, bizonyos foglalkozásoktól való eltiltás stb.) képest lényegesen elnézőbb volt a zsidókkal szemben, bár hozzá kell tennünk, hogy egyenjogúsításukra ezt követően még csaknem egy évszázadot várni kellett. Mindezek alapján viszont az is kijelenthető, hogy a zsidóság helyzetébe a 18. század hozott jelentősebb változást.

A török világ alatt elnéptelenedő Komárom vármegyei települések újbóli benépesülése a térségben egyre nagyobb befolyással bíró Esterházy család telepítési politikájának volt köszönhető.

---

39 Simonik Péter: Szénporos emlékkavicsok. A zsidóság gazdasági és társadalmi szerepe Tatabánya elődközségeiben a bányanyitástól a második világháború végéig. – Tatabánya, Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület, Tatabánya 2017. p. 82–86. A továbbiakban Simonik P. 2017. i.m.

Egy, a 20. század harmadik évtizedéből származó adat szerint az első zsidó betelepülők (36 család) ún. askenázi zsidók⁴⁰ voltak, akik főleg Morvaország területéről érkeztek a vármegyébe cseh és német társaikkal együtt.⁴¹ Letelepítésüket nagymértékben elősegítette, hogy ekkorra már bevett gyakorlattá vált, hogy nemcsak az uralkodó, hanem a nemesek is oltalmukba fogadhatták a zsidókat. Így volt ez a tatái székhellyel működő Esterházy uradalom esetében is, ahol a beköltöző családok többsége kocsmák és épületek bérlőjeként (árendásként), valamint gabonakereskedőként a helyi gazdasági életbe is bekapcsolódhattak.⁴²

Az uradalom központjától távolabb eső településeken az Esterházy család a legtöbbször csak egy-két zsidó család letelepedését engedélyezte és nem volt ez másként a mai Tatabánya elődközségeiben⁴³ sem, ahol már a 18. század második feléből származó összeírásokban összesen három, hitelezéssel és kereskedelemmel foglalkozó családfőről tettek említést.⁴⁴

Az 1848/1849-es szabadságharc idején elrendelt összeírás szerint Komárom vármegye területén, az 1840-es évektől kezdődően jelentős mértékben nőtt a zsidóság lélekszáma, amely részben bevándorlásuk növekedésével, részben pedig a zsidó családok magasabb népszaporulatával függhetett össze.⁴⁵ Bánhida községben egy háromfős, Felsőgallán pedig kettő, összesen nyolc főt számláló zsidó család élt.⁴⁶

A szabadságharc leverését követően, az elődközségekben élő zsidó népesség kezdetben lassú, majd az 1896-os bányanyitást követően egyre dinamikusabb mértékben növekedett, s amíg 1869-ben a három településen mindösszesen 38 izraelita felekezetű személy élt, addig ez a szám az 1900-as népszámlálás idejére 99 főre, az 1910-es esztendőre pedig 302 főre emelkedett.⁴⁷

---

40 Az askenázi szó jelentése 'német' és arra utal, hogy a kora középkorban egy jelentősebb csoportjuk Németországban és Észak-Franciaországban élt. A későbbiekben a zsidóüldözések miatt keletre vándoroltak és a lengyel és litván területeken telepedtek meg, s onnan érkeztek az Osztrák-Magyar Monarchia területére, főként Kelet-Magyarországra. vö. Magyar zsidó lexikon. – Budapest, Pallas Könyvnyomda, 1929. – p. 62–63.

41 Edelényi-Szabó Dénes: Komárom megye felekezeti és nemzetiségi viszonyai a mohácsi vésztől napjainkig. – Budapest, Hornyánszky Könyvnyomdája, 1927. – p. 28. A továbbiakban: Edelényi Szabó D. 1927. i.m.

42 Gyüszli László – Hunyadi Imre: A tata-tóvárosi zsidóság és a polgárosodás. In: Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára Évkönyv 1995. (Szerk.: Csombor Erzsébet) – Esztergom, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára, 1995. – p. 79. és 81. A továbbiakban Gyüszli L. – Hunyadi I. 1995. i.m.

43 Tatabánya városa 1947 októberében négy község (Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla, Tatabánya) egyesítésével alakult meg.

44 Scheiber Sándor: Magyar zsidó oklevéltár XVI. kötet 1412–1770. – Budapest, A Magyar Izraeliták Országos Képviselőtársaság kiadása, 1974. – p. 94.

45 Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára (TbL) XV./32. 2. doboz 22. tekercs Conscriptio Judaeorum 1848 Komárom vármegye Alispáni Hivatalának a belügyminiszterhez írott levele 1848. júl. 13.

46 TbL XV./32. 2. doboz 22. tekercs Conscriptio Judaeorum 1848

47 Edelényi-Szabó D. 1927. i.m. – p. 27.

Ez a növekvő tendencia azonban csak részben magyarázható a helyi bányászati tevékenység megindulásával, hiszen a zsidóság migrációját az 1867-ben bekövetkezett egyenjogúsításuk, valamint az izraelita felekezetnek az ún. bevett vallások körébe sorolása is elősegítette.

Ennek köszönhetően a 20. század második évtizedére már egy viszonylag nagy létszámú, főként Felsőgalla és Tatabánya községekben koncentrálódó csoportról számolnak be a korabeli források, s ez a létszámbeli gyarapodás egyúttal a közösséggé szerveződés igényét is magával hozta.

Az 1920-as éveket megelőzően a helyben élő izraelita felekezetű családok a tatai hitközség által emelt zsinagógóba jártak, valamint a 18. században megnyílt ottani zsidó temetőbe temetkeztek.

A vallás- és közoktatási 1924/1885. eln. számú rendelete alapján pedig a hitközség központjában vezették a Tatai járás területén található községek (Agostyán, Alsógalla, Baj, Bánhida, Dunaalmás, Felsőgalla Gyermely, Héreg, Kecskéd, Környe, Naszály, Neszmély, Oroszlány, Szomód, Szomor, Tardos, Tarján, Tata, Tatabánya,⁴⁸ Tóváros, Vértessomló, Vértesszőlős, Vértestolna)⁴⁹, valamint a Gesztesi járásban található települések egy részének (Kocs, Bokod, Dad, Kömlőd, Szák, Szend,⁵⁰ Mocsa, Császár)⁵¹ területén történt születésekre, házasságkötésekre, és halálozásokra vonatkozó adatokat tartalmazó anyakönyveket is.

Az állami anyakönyvezés bevezetését követően (1895 októberétől), viszont ezen adatok rögzítésére már csak azokon a településeken volt lehetőség, ahol ezek az események bekövetkeztek. Az előbbi adatok és rendelkezések viszont azt is jól mutatják, hogy a földrajzi távolság ellenére szoros volt a kapcsolat a hitközség székhelye, valamint a környékbeli települések zsidó lakossága között.

Már a 18. században keletkezett dokumentumokban találunk utalásokat arra, hogy a tatai zsidóság viszonylag korán létrehozta az egyik legismertebb segélyező szervezetét, a Chevra Kadisát (Szentegyletet), amelynek kiemelt szerepe volt a temetők fenntartásában és általában a temetkezéssel kapcsolatos teendők ellátásában, a rituális fürdők és a szegényházak működtetésében. A következő évszázad második felében, a tatai hitközség az ún. kongresszusi vagy neológ irányzathoz csatlakozott, és ennek megfelelően a prédikáció nyelve is a magyar lett.⁵²

A 19–20. század fordulóját követően a mai Tatabánya területén négy, közigazgatásilag ugyan különálló, de a térség gazdasági, politikai és társadalmi életét meghatározó Magyar Általános Kőszénbánya Rt. (továbbiakban MÁK Rt.) helyi tevékenysége révén, egymáshoz szorosan kapcsolódó településeggyüttes jött létre, amelynek zsidó lakosai nem különültek el egymástól, hanem közösen indultak el a közösséggé válás útján.

---

48 Tatabánya község 1902-ben alakult meg.

49 Edelényi-Szabó D. 1927. – p. 195.

50 1984-től Szákszend.

51 Magyarországi rendeletek tára 1885. – Budapest, M. Kir. Belügyminisztérium, 1886. – p. 2023.

52 Gyüsi L – Hunyadi I. 1995. i.m. – p. 88–89.

A győri XII. Izraelita Községkerület közgyűlése 1927 júliusában hivatalosan is engedélyezte, az azt megelőzően még csak informálisan működő, „Tatabánya, Felsőgalla, Alsógallai Izraelita Fiókhitközség” megalakulását,⁵³ amely szervezetileg továbbra is a tatai hitközséghez tartozott, mivel saját anyakönyvvezető rabbival vagy rabbihelyetessel nem rendelkezett. Az a tény, hogy Bánhida izraelita felekezetű lakosai nem csatlakoztak ehhez a közösséghez azt is jól mutatja, hogy a tatai anyakönyvvezető viszonyuk továbbra is szoros maradt.

A fiókhitközség 1927 szeptemberében a felsógallai Szent János utcában felavatta zsinagógáját, de a közösség elhunyt tagjait a legtöbb esetben továbbra is a tatai zsidó temetőbe helyezték örök nyugalomba.

A vallási hagyományokat követő, és az előírásokat betartani szándékozó zsidó közösségek számára az elhunytakról való gondoskodás az egyik legfontosabb, és elsőként megoldandó feladatok közé tartozott,⁵⁴ ezért nem véletlen, hogy a tatai sírkert már a 18. század közepétől működött.

*A tatai zsidó temető 18. századi sírkövei
(Forrás: Simonik Péter felvétele (2021))*

A „sírok házának”, az „élet házának”, vagy éppen „örök háznak” is nevezett temető alapítása és működtetése az ott lévő Chevra Kadisa (Szentegylet) feladatai

---

53 A XII. izr. községkerület=Egyenlőség, 46. évf. 1927. július 9. – p. 15.

54 Schönér Alfréd: A pokol traktátusa a Nagykanizsai Hevra Kadisa könyvben=Múlt és Jövő 13. évf. 2002. 2-3. sz. – p. 155.

közé tartozott,⁵⁵ amely a 18. századtól kezdődően ellátta a haldoklók gondozásával, a temetés vallási előírásoknak megfelelő lebonyolításával, valamint a gyászolók támogatásával kapcsolatos teendőket, de kiemelt szerepe volt a rászorultak (pl. szegények, betegek stb.) ellátásának megszervezésében is.

A tatai Szentegylet működéséről és tisztségviselőiről csak meglehetősen szórványos adatok állnak rendelkezésre, és nagyon kevés ismerettel rendelkezünk arról is, hogy milyen kapcsolatban álltak a „tatabányai” fiókhitközséggel.

Az előbbieken már említett elvárásoknak az 1920-as évek második felében megalakult fiókhitközség is meg kívánt felelni, ezért annak vezetői már 1928 októberében lépéseket tettek egy saját temető megnyitása felé.⁵⁶

A MÁK Rt. helyi és budapesti vezetése ugyan támogatta a sírkert létesítésének gondolatát, de annak pontos helyében sokáig nem sikerült megállapodniuk, ami részben összefüggött az elődközségek területén lévő ingatlanok különleges jogi helyzetével. A megfelelő terület kiválasztását és megvásárlását a bányatársaság által korábban kötött szerződések tartalma is befolyásolta. Ez utóbbiak közül kiemelendő a bányatársaságnak, a felsőgallai volt úrbéres telkes gazdákkal, 1898. január 28-án megkötött, a szénjogokra vonatkozó haszonbérleti szerződése, amelyben a társulat beleegyezett abba, hogy az ily módon megvásárolt, és telekkönyvileg is a vállalat tulajdonába került ingatlanok eredeti eladóit és jogutódait, 1959. január elseje után visszavásárlási jog illesse meg. A korábbi tulajdonosok és örököseik, katasztrális holdanként egy-egy korona befizetése mellett élhettek volna ezzel a lehetőséggel, de csak abban az esetben, ha a bányavállalat 1959. január elseje után elmulasztotta volna a korábbi birtokosoknak ezen időponttól és „magyar holdanként” járó, évi ötven korona bérleti díj megfizetését.⁵⁷

Lényegében ez a jogi természetű probléma és az e téren is meglévő forráshiány az oka annak, hogy a temető megnyitásának pontos dátuma nem ismert, arra vélhetően 1929–1931 között kerülhetett sor. A napjainkban még álló síremlékeken található évszámok alapján is az 1930-as éve eleje tűnik a legvalószínűbbnek.

A temetői szertartások előkészítésében és lebonyolításában, valamint a sírkertek működtetésében az előjáróknak (az ún. gabbajoknak), valamint a mindenkori egyleti elnököknek volt kiemelt szerepük. A tatai Chevra Kadisa tisztségviselőiről ugyan fennmaradtak adatok, de források hiányában az nem tudható, hogy a szervezet előjárói pontosan milyen tevékenységeket végeztek a felsőgallai temetőben.

A rendelkezésre álló dokumentumokban rendre visszaköszön a tatai és bánhidai kötődésű Krausz Nándor neve, aki 1930-ban a Szentegylet pénztárosi feladatait látta el,⁵⁸ majd az évtized közepén megalakuló új vezetőségben már tatabányai

---

55 Pejin Attila: Tisza menti zsidó temetők – Magyarkanizsa= Híd 79. évf. 2015. 1. sz. – p. 115.

56 Simonik P. 2017. i.m. – p. 82.

57 Tbl XV./33. 8. doboz 6 dosszié Adásvételi szerződés 1926. július 2.

58 A magyar társadalom lexikonja. – Budapest, A Magyar Társadalom Lexikonja Kiadóvállalat, 1930. – p. 318.

titkárként szerepelt, és neve a Chevra Kadisa vélhetően legutolsó vezetőségének névsorában is feltűnik.⁵⁹

A tatai zsidó hitközség legfontosabb adatait rögzítő 1944. évi összeírásból viszont az is megtudható, hogy a Chevra Kadisa ekkor 139 fős tagsággal, szegényházzal, rituális fürdővel, valamint temetővel is rendelkezett,⁶⁰ de ezen forrásban a felsőgallai temetőre vonatkozó utalás nem található.

1944 májusában az elődtelepülések zsidó lakosságát a felsőgallai zsinagóga környékén lévő házakba, majd annak épületébe és udvarába költöztették, ahonnan június elején először Komáromba, onnan pedig egy hét múlva Auschwitzba szállították.

*Az I. világháborús emlékmű a felsőgallai zsidó temetőben
(Forrás: Simonik Péter felvétele (2008))*

A rendelkezésre álló levéltári dokumentumokból azonban nem ismerhető meg sem a Tatabánya elődközségeiből deportáltak és a munkaszolgálatra behívottak,

---

59 A tablóról készült fotómásolat a szerző birtokában.

60 Frojimovics Kinga – Schweitzer József szerk. (1994): Magyarországi zsidó hitközségek 1944. április: A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán. I. rész: Adattár. – Budapest, MTA, 1994. – p. 689.

sem pedig az onnan visszatérték pontos létszáma. Az 1941. évi népszámlálás Komárom és Esztergom k.e.e. vármegyékre vonatkozó adataiból viszont tudható, hogy akkoriban annak területén 3299 izraelita felekezetű személy élt, akik közül 1945-ben mindösszesen 856 fő tért vissza, egy évvel később viszont már csak 390-en laktak a vármegye településein.⁶¹

Az a tény, hogy öt esztendő leforgása alatt az eredeti népesség kilenc tizede már nem tartózkodott korábbi lakóhelyén jól mutatja a pusztítás mértékét, valamint a túlélők lelki állapotát. Ez utóbbiról a Hírek az elhurcoltakról c. újság 1945. július 17-én megjelent számában a következő olvasható:

„A deportáltak egy rétege – az elmúlt esztendő felülmúlhatatlan szenvedései után – különös lelkiállapotban van. Teljes apátiában élnek, nem jelentkeznek a hivatalos gyűjtőhelyeken, azokon a fórumokon, ahonnan adatainkat kapjuk. Valósággal félnek a hazajöveteltől, mert attól tartanak, hogy idehaza családtagjaik közül senkit sem találnak meg, s idegenkednek attól a gondolattól, hogy ott kezdjenek új életet, ahol régi életüknek minden oszlopa kidőlt.”⁶²

A Felsőgallára visszatért volt deportáltak már viszonylag korán, 1945 júniusában megalakították helyi csoportjukat. A „Felsőgalla és vidékére visszatért deportáltak Bizottságának”⁶³ (továbbiakban: Bizottság) elsődleges feladatai közé a hazatért zsidók segítése, megélhetésük biztosítása, fizikai és lelki gondozásuk, valamint elvesztett ingóságok visszaszerzése tartozott. A szervezet vezetőségében a két világháború közötti időszak helyi gazdasági és társadalmi életének meghatározó személyiségeit is megtalálhatóak voltak. Az elnöki teendőket kezdetben Szmuk Manó látta el, munkáját pedig három tag segítette: Kardos József, Hirschler Imre és Stern Dezső.⁶⁴ Szmuk 1928-tól személyszállító fuvarosként és gépjárművezető oktatóként volt ismert Felsőgallán és Tatán, ahol az első autóbuszjáratot vezette.⁶⁵ Kardos a Szt. János utcán lévő Edison Filmszínház igazgatója volt, Hirschler és Stern pedig kereskedőként irányították üzleteiket.⁶⁶

A volt deportáltak gondozását végző szervezet 1945 folyamán több átalakuláson is keresztül ment, amely változás elsősorban a szervezet vezetését érintette.

Stern Dezső és Deutsch Ferenc, propaganda megbízottként már 1945 nyarán bekapcsolódott a Kommunista Párt felsőgallai csoportjának munkájába,⁶⁷ ezzel is

---

61 Stark Tamás: Zsidóság a vészidőszakban és a felszabadulás után 1939–1955. – Budapest, MTA Történettudományi Intézet, 1995. – p. 63. A továbbiakban Stark T. 1995. i.m.

62 Stark T. 1995. i.m. – p. 51.

63 A levéltári dokumentumokban a szervezet neve többféle formában is szerepelt.

64 Tbl Felsőgalla nagyközség iratai 20. d. 17/5/1945. Felsőgalla Elöljáróságának levele a járási főjegyzőnek 1945. június 23.

65 Osváth Andor: Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene. – Budapest, Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene Kiadóhivatala, 1938. – p. 900. A továbbiakban Osváth A. 1938. i.m.

66 Osváth A. 1938. i.m. – p. 770., 756., 881.

67 Tbl Felsőgalla nagyközség iratai 20. d. 17/10/1945. Átirat a Felsőgalla Községi Nemzeti Bizottságnak 1945. július 6.

segítve a helyi Nemzeti Bizottságok működését. Ezzel közel egy időben, 1945 őszétől Deutsch a Bizottság főtitkáraként a volt deportáltak ügyeit is intézte. Az elnöki teendőket ekkortól Szmuk Manó helyett már Kardos József látta el, a volt áruház tulajdonos Kreiner Károly és Friem József bizottsági tagként, a kereskedő Lusztig Andor pedig ellenőrként segítette a grémium munkáját.⁶⁸ A Bizottság tagjai elsőként a gondozói munka megkezdéséhez szükséges anyagi erőforrások előteremtésével foglalkoztak, de ebbéli tevékenységük végzése során csak kisebb eredményeket tudtak felmutatni.

A rendelkezésre álló források arra a kérdésre nem adnak választ, hogy a második világháborút követően, a Bizottság más szervezettől teljesen függetlenül, vagy annak helyi csoportjaként működött-e, de vezetőinek egy része egyértelműen kötődött a Kommunista Párt helyi tagszervezetéhez. Mindezek miatt joggal feltételezhető, hogy a Bizottság leginkább a segítyezéssel kapcsolatos feladatok ellátásában vállalt nagyobb szerepet, de a hitélet újraindításának kérdésében vélhetően nem foglalt állást.

Tették ezt annak ellenére, hogy a túlélők visszatértét más szervezetek kiemelten fontosnak tartották, az egykor volt lokális közösségek még életben lévő tagjainak összefogását és hitéletük újraindítását.

Ezt a feladatot országos szinten a Magyar Izraeliták Országos Irodája (MIOI) vállalta magára, amely a második világháborút követően meg is fogalmazta az ezzel kapcsolatos elvárásait.

Azokon a településeken, ahol a hazatértek alacsony száma miatt nem volt lehetőség önálló hitközség működtetésére, ott más településekkel való együttműködésre szólították fel hitsorsosaikat. A településeken élő 20-24 éven felüli izraeliták titkos szavazással választották meg a vezetőségi tagokat, s közülük egy fő pedig gondokként a gazdasági ügyekért felelt. A temetők gondozásáért felelős Chevra Kadisa (Szentegylet) sok helyütt feloszlott, és feladatait a hitközségek vették át. A még megmaradt, de túlnyomó részben kifosztott zsinagógák felújítása pedig kormányzati támogatás igénybevételével valósult volna meg, de az erre a célra elkülönített erőforrások meglehetősen korlátozottak voltak. Az ellopott kegytárgyak visszaszolgáltatása, és az elkövetők felelősségre vonása érdekében az ezzel kapcsolatos információk megosztását, valamint ezen esetek rendőrségi bejelentését kérték.⁶⁹

1946 novemberében a MIOI országos adatgyűjtése szerint 136 hitközség alakult meg. Ennek ugyan némiképp ellentmond az, hogy ugyanezen dokumentumban

---

68 Tbl Felsőgalla nagyközség iratai 22. d. 511/1945. A Felsőgallára Deportált Bizottság (sic!) jegyzőkönyve 1945. október 7.

69 Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. Hitközségi felmérések. Hitközségi kimutatók 1946–1951 (továbbiakban MZSML Hitközségi kimutatók) A hitközségek feladatairól és az új hitközségek alakulásáról és tennivalóiról tájékoztató é.n. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatosok_tajekoztatas_a_hitkozsegek_feladatairrol/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

viszont már 140 neológ hitközségről tettek említést, köztük a felsőgallairól és a tatairól.⁷⁰

A tárgyalt időszakból többnyire töredékes formában fennmaradt, keltezés és aláírás nélküli kimutatásokból azonban nagyon nehezen rekonstruálható a hitközségek újjászervezésének folyamata.

A tatai és a felsőgallai közösségek, a győri központtal működő Északdunántúli Községkerülethez tartoztak, melynek feladatai között szerepelt a területén működő zsidó lakosok szerveztségének és létszámának nyomon követése is.

A korabeli viszonyokat az is jól jelezte, hogy ezen dokumentumok többségében, mint három egymástól független hitközségként tettek említést a Tatán, a Felsőgallán és a Tatabányán működő közösségekről, holott ezek a második világháború előtt szerves egységet alkottak. A tatai központtal működő hitközség filiája volt a Tatabánya, Felsőgalla, Alsógallai Izraelita Fiókhitközség, amely zsinagógával és Talmud-Tórával⁷¹ ugyan rendelkezett, de nem volt saját rabbija vagy rabbihelyettese. A háború után, 1947. október 10-én Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla és Tatabánya községek Tatabánya néven egyesültek és az új város megalakulásával az elődtelepülések önállóságukat elveszítették.

A formálódó hitközségi rendszerben a községkerületi és az országos vezetés Tatát, Tatabányát és Felsőgallát is az ún. szórványok közé sorolta, tehát olyan közösségként tekintettek rájuk, mint amelyek még a fiókhitközségekkel szembeni elvárásoknak sem felelnek meg.⁷² A tervezett besorolás ellen egyedül a tatai közösség képviselői szólaltak fel.⁷³

A győri községkerület által készített kimutatás szerint, viszont mind a 104 fős felsőgallai, mind pedig a 75 fővel rendelkező tatai hitközség a megszüntetendők között szerepelt. Ezen folyamat eredményeképpen 4 ortodox, 1 kongresszusi, valamint 5 „vegyes” hitközség fennmaradásával, valamint 5 ortodox és 15 neológ megszüntetésével számoltak.⁷⁴

---

70 Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. Hitközségi felmérések. Hitközségi kimutatások 1946–1951. Hitközségekkel kapcsolatos iratok, kimutatások 1946–1951 (továbbiakban MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok) Megalakult hitközségek. 1946. november https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

71 A zsidó hitközségek által fenntartott oktatási intézmény, ahol a Tórát és a Talmudot tanulmányozták, valamint a zsidó erkölcs és hagyományok ápolásával is foglalkoztak.

72 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Kimutatás azokról a községekről, amelyek esetében besorolási indítványunk vagy eltér a község kérésétől, vagy más okból a Hitéleti Bizottságnak foglalkoznia kell ügyükkel. é.n. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

73 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Kimutatások. Szórvány. é.n. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

74 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Cím nélküli irat. é.n. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

A magyarországi zsidóság helyzetének változását 1946 és 1952 között a Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozata is vizsgálta, melynek ügyvezető elnöke, Dr. Geyer Albert volt. Az általa jegyzett levelek és statisztikák betekintést nyújtanak a felsőgallai közösség háború utáni működésébe is.

Geyer 1949. január 24-én levélben fordult a Győri Izraelita Hitközséghez, amelyben tájékoztatást kért a felsőgallai viszonyokról. Elmondása szerint, a helyi zsidóság felszabadulás utáni helyzetéről nem állnak rendelkezésre adatok és erre vonatkozó információt korábban a győri szervezettől sem kapott. Nem ismerte a közösség vezetőjének nevét és elérhetőségét, sem pedig az anyakönyvezés gyakorlatát. Tudomása szerint a településen hitélet nem volt, ugyanakkor a hitközség újjászervezésének gondolata már többször is felmerült.⁷⁵

A térképen akkor már Tatabánya néven szereplő település izraelita felekezettű lakosait összefogó „hitközség” január és február folyamán négy, hasonló tartalmú levelet kapott a Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozatától, de válasz egyikre sem érkezett. A közösségre vonatkozó alapadatok begyűjtésének szükségességét hangsúlyozó mondatok mellett, Geyer egyre erőteljesebben kifejezte nemtetszését is.⁷⁶

1949. február 8-án kelt levelében az általa vezetett intézmény társadalmi hasznosságának hangsúlyozása mellett, azonban már utalt a parttalan levelezés okozta többletköltségekre is.⁷⁷

Két héttel későbbi feladott küldeményében, véleményét nem titkolva, a következőket írta: *„joggal tartjuk szokatlannak azt, ha valamely zsidó közület általunk ismeretlen okból leveleink sorozatára nem válaszol, és ezzel munkánkat akadályozza”*.⁷⁸

Ezt a jelzést vélhetően a győri hitközség is megkaphatta, mivel dr. Landler Péter főrabbi ígéretet tett arra, hogy a településre látogat, és mind a felsőgallai, mind pedig a tatabányai adatokat összegyűjti.⁷⁹

---

75 Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. Hitközségi felmérések. Iratok vármegyék szerint 1948. Komárom vármegye (továbbiakban MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye) Geyer Albert levele a Győri Izraelita Hitközségnek 1949. január 24. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

76 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Geyer Albert levele a Tatabányai Izraelita Hitközségnek 1949. március 10. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

77 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Geyer Albert levele a Tatabányai Izraelita Hitközségnek 1949. február 8. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

78 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Geyer Albert levele a Tatabányai Izraelita Hitközségnek 1949. február 24. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

79 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Geyer Albert levele a Győri Izraelita Anyahitközségnek 1949. március 7. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

Hivatali székhelyére visszatérve egy levélben foglalta össze ottani tapasztalatait. 1945 után a helyi hitközség újjáalakulására nem került sor, annak csak ügyvezetője volt. Lusztig Andor, Szmuck Hermann (sic!) és Deményi László (sic!)⁸⁰ tekinthetők a közösség képviselőinek, akik azonban zsinagógájukat nem állíttatták helyre, az annak udvarában lévő kultúrtermet lakásokká alakították, az ott élő zsidóság létszámáról pedig konkrét adatokkal nem rendelkeztek.⁸¹

Mindeközben Geyer a helyi közösség 1948. évi működésére vonatkozó statisztikai gyűjtőívet elküldte az Országos Zsidó Segítő Bizottság⁸² Vidéki Szociális Központjával kapcsolatban álló felsőgallai túlélőnek, Krausz Blankának is, aki már az előző évi dokumentum kitöltésében is segédkezett.⁸³

Az általa megküldött adatok egy kis létszámú, mérsékelten fogyó közösségre utaltak, ahol 1948-ban egy születésről, három felekezeten belüli kötött házasságról és három vegyes házasságról számolt be. Az év folyamán a településről hatan költöztek el és oda négyen érkeztek. A Tatabánya városát alkotó négy elődtelepülés közül Felsőgallán 42, Bánhidán 17, Tatabányán 15 izraelita felekezeti személy élt, Alsógallának viszont ebbe a csoportba tartozó lakosa nem volt. Krausz Blanka ide sorolta még az ugyan Fejér vármegyéhez tartozó, de földrajzilag a városhoz közel eső Száron élő két hitsorsosát is. Az összeírt 76 fő között azonban nem szerepeltek azok, akik időközben már kitértek. A hitközség újbóli megalakításával kapcsolatban viszont megjegyezte, hogy ennek szándéka ugyan szóban már többször elhangzott, de ezeket a mondatokat tettek még nem követték.⁸⁴

1949 márciusában a helyi közösség tagjai közül 34 fő részesült segélyben, 42 fő pedig saját ingatlannal és valamilyen vállalkozással rendelkező „jómódú üzletember” volt. Krausz Blanka azonban szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy az ott élőknek a „nemtörődömség a fő jellemvonásuk”, mivel sem a hit-, sem pedig a kulturális élet nem éledt újjá, a hitközség egyik korábbi vezetője pedig újránősült, és akkoriban már keresztény házastársával élt közös háztartásban.⁸⁵

---

80 A forrásban szereplő két név helyesen: Szmuk Manó és Demény Ferenc.

81 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. A Győri Izraelita Anyahitközség levele a Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozatának 1949. március 14. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

82 A szervezet a Joint Committee magyarországi képviselőként jött létre 1945 nyarán és egészen 1950-ig működött a MIOI és az Országos Autonóm Ortodox Központi Iroda közös szerveként. Feladatai közé tartozott a segélyezés megszervezése és a források elosztása.

83 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Geyer Albert levele Krausz Blankának 1949. március 10. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

84 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Statisztikai kérdőív az 1948. évre. Felsőgalla 1949. március 14. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

85 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Krausz Blanka levele a zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozatának 1949. március 14. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

Leveléből az is kiderült, hogy a közösség irányítói nem foglalkoztak a még megmaradt ingatlanok állapotával sem, s mint megjegyezte: „*a temető kerítése is romokban, a templom szintén, még arra sincs gondjuk, hogy bekerítsék*”.⁸⁶

Másfél esztendővel később, 1950. november 12-én a MIOI képviselőinek jelenlétében, Győrben szervezték meg azt a községkerületi értekezletet, amelyen az ahhoz tartozó közösségek besorolásáról is döntöttek. Az érintett 32 település közül 13 nem képviseltette magát, amit a szervezők az érdektelenség jeleként értékelték, s ennek következtében az ottani közösségeket szórványynak minősítették. Ebbe a csoportba került a felsőgallai, a „tatabányai”, valamint a kisbéri is, ugyanakkor a találkozóon részt vett küldöttek véleménye szerint a fiókhitközség kritériumainak a tatai sem felelt meg.⁸⁷

Az 1951 elején született döntés értelmében immáron hivatalosan is szórványként került nyilvántartásba a MIOI által továbbra is különállónak tekintett felsőgallai és „tatabányai”, valamint a kisbéri hitközség.⁸⁸ Egy 1951. június 13-án kelt levélben viszont ismételten ide sorolták a tatait is⁸⁹ annak ellenére, hogy a következő évtizedekből fennmaradt dokumentumokban, egy létszámában ugyan egyre jobban fogyatkozó, de önállóságát még sokáig megőrző olyan hitközségként tettek róla említést,⁹⁰ amelyik összefogta a Tata környékén még megmaradt zsidó közösségek tagjait is.

Az a tény, hogy a hitközség 1948-ban már csak 35 adófizetővel, és 88 helybéli taggal rendelkezett azt is előrevetítette, hogy a halálozások, az elköltözések, valamint a kivándorlások miatt, hamarosan már a közösség léte is veszélybe kerülhet.⁹¹

A korabeli sajtóban megjelent híradások, valamint az 1960-as évek elejétől a mártír megemlékezésekről szóló beszámolók alapján azonban joggal feltételezhető, hogy a tatai hitközség egészen az 1980-as évek elejéig továbbra is betöltötte funk-

---

86 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Krausz Blanka levele a Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozatának 1949. március 14. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

87 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Jelentés a MIOI elnökének 1950. november 15. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

88 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Kimutató a megszüntetendő, ill. szórványvá minősítendő hitközségekről 1951. január 2. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

89 MZSML Hitközségekkel kapcsolatos iratok. Szórványok. A 4664/1951. sz. február 25-én kelt levélre adott válasz 1951. június 13. https://library.hungaricana.hu/hu/view/mioi_hitkozsegek_kimutatasok_1946-1951/?pg=0&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

90 Simonik, 2023

91 MZSML Hitközségi felmérések. Komárom vármegye. Statisztikai kérdőív az 1948. évre. Tata 1949. január 17. https://library.hungaricana.hu/hu/view/milev_1948_iratok_varmegyek_szerint/?pg=50&layout=s (Letöltés ideje: 2026. március 10.)

cióját, és összefogta a helyben és a település környékén élő hitsorsosait, valamint gondoskodott a tatai zsidó temető karbantartásáról is.⁹²

Ez utóbbi feladatot a hitközség Chevra Kadisa Osztályának mindenkori elnöke látta el. Amíg a második világháború előtt a sírkert elsősorban a Tatán és a környékbeli településeken élők, valamint az onnan elszármazottak végső nyughelyéül szolgált, addig az azt követő évtizedekben a rabbi nélkül maradt zsinagógával együtt, alapfunkcióját elveszítve, jobbra csak az évente megrendezésre került holokauszt megemlékezések helyszínéül szolgálhatott.

A második világháborút követően, a létszámukban is egyre fogyó, vagy éppen a megszűnés fázisában lévő zsidó közösségeknek egy újabb kihívással kellett szembenézniük. A meglehetősen korlátos erőforrásokkal rendelkező lokális szervezetek számára egyre nagyobb kihívást jelentett a már egyáltalán nem, vagy csak alig működő zsinagógaik fenntartása, amely viszont felvetette azok értékesítésének, vagy az azokról való lemondás gondolatát is.

A tatai hitközséghez több szálon kötődő, zsinagógájának felújításáról az 1950-es évek elején lemondó tatabányai szórvány működéséről, és temetőjének további soráról vajmi kevés tudható.

A második világháborút követően a magát hosszú éveken keresztül újjászervezni nem tudó, vagy pedig nem akaró közösség, mint láttuk továbbra is létezett, de sem vezetőiről, sem pedig tagjairól nem állnak rendelkezésre megbízható adatok. Az viszont bizonyos, hogy a szóránymegbízotti feladatokat, 1981-ben bekövetkezett halála előtt, a bánhidai Spielman Jenő látta el.⁹³

Az előbbieken említett információhiány vélhetően összefüggött a magyarországi zsidóság aktuális helyzetével, és társadalmi, valamint politikai megítélésének változásával is.

Miután a sztálinista időkben a kommunista párt vezetése és tagsága csak kisebb támogatással rendelkezett, ezért elismertségük növelése érdekében szinte mindenben a többség elvárásaihoz igyekeztek igazodni. Ezen többség egy részétől azonban az antiszemita gondolatok sem álltak távol, néhányan hasznot is húztak a zsidók üldöztetéséből, ezért megnyerésük érdekében sokáig nem foglalkoztak a holokauszt során elszenvedett veszteségekkel, az elhurcoltak és elpusztítottak esetleges kárpótlásával, valamint elkobzott ingó és ingatlan vagyontárgyak visszaszolgáltatásával és a felelősök megbüntetésével.⁹⁴

Az állam ezen a téren is megjelenő passzivitása mellett, az 1950-es évek elején még erősebb, az 1970-es évektől viszont már egyre gyengébb volt az egyházak feletti

---

92 Simonik Péter (2023): „A keserűség hangjai hallatszanak városunkban”. A tatai zsidó temető története és 18–21. századi síremlékei. In: Legyen lelke Isten árnyékában. A tatai zsidó temető története és 18–20. századi sírkövei. (Szerk.: Kerti Katalin – Simonik Péter) – Tata, Tata Város Önkormányzata, 2023. – p. 13–46.

93 Új Élet 36. évf. 1981. október 15.

94 Kovács András (2019): A Kádár-rendszer és a zsidók. – Budapest, Corvina Kiadó 2019. – p. 23. A továbbiakban Kovács A. 2019. i.m.

kontroll, ami elsősorban a vallásukhoz még kötődő, de létszámukban az 1956-os kivándorlást követően már egyre jobban fogyó, a hazai zsidóságon belül is kisebbségben lévő csoportot érintette. A politikai rendszer a vallásuk előírásait nem követők számára viszont megtiltott minden olyan, a zsidó identitás megerősítését elősegítő intézmény létrehozását,⁹⁵ ami a tradicionális zsidó szervezetek szerepének hanyatlását és megszűnését is magával hozta. A pártállami vezetés ugyan továbbra is hangsúlyozta az antiszemitizmus elleni küzdelem fontosságát, ugyanakkor célként fogalmazta meg a zsidóság asszimilációját is.⁹⁶

A Szovjetunió érdekszférájába tartozó országként két alkalommal (1967-ben, majd pedig az 1980-as évek második felében) is megszakadtak az Izraellel, valamint a külföldi zsidó szervezetekkel korábban már kialakított kapcsolatok annak ellenére, hogy a magyar állam az 1970-es évek gazdasági problémáinak kezelése érdekében kifejezetten törekedett ezen kapcsolatok élénkítésére.⁹⁷

Az előbbieken említett folyamatok, azonban nem hagyták érintetlenül a tatabányai zsidó közösség tagjait sem, és ez némiképp azt is megmagyarázza, hogy a felsőgallai zsidó temető sorsa iránt, hosszú évtizedeken keresztül miért is nem mutatkozott nagyobb érdeklődés.

Ezeket az esztendőket leginkább a hallgatás és az elhallgatás jellemezte, mivel itt sem került sor a második világháború okozta traumák feldolgozására, a túlélők és a nem zsidó szemtanúk között esetleg meglévő feszültségek feloldására, és a helyi zsidó közösség történetének feldolgozására sem.

Vélhetően erre vezethető vissza az is, hogy a felsőgallai sírkerttel foglalkozó dokumentumokban miért is köszönnek vissza ugyanazok, a temető hollétére és állapotára vonatkozó kérdések, és a címzettek miért nem tudtak ezekre pontos választ adni.

Krausz Blanka 1949 márciusában írt leveléből tudható, hogy a zsidó temető kerítése már akkoriban is romos, és hiányos volt, de annak felújításával a közösség vezetői nem törődtek. A tatai hitközségi iratok között azonban megtalálható egy olyan forrás, amely a tíz évvel későbbi állapotokról tanúskodik.⁹⁸

Frech Ferenc, felsőgallai kőműves mester 1958. augusztus 31-én készítette el a tatabányai hitközség számára azt a költségvetést, amely a temető kerítésének rendbetételéről, valamint egyéb munkálatok elvégzéséről szólt. Ebből az is kiderül, hogy a közösség vezetőinek tíz esztendő alatt sem sikerült a korábbiakban már jelzett problémákat orvosolni.

Az 1950-es évek végén még hiányzott a temető kapuja, amelynek eredeti mérete 250×250 cm-es lehetett, szükségessé vált az eredeti tartóoszlopok lebontása is,

---

95 Kovács A. 2019. i.m. – p. 21.

96 Kovács A. 2019. i.m. – p. 34.

97 Kovács A. 2019. i.m. – p. 21.

98 A szerző ezúton szeretne köszönetet mondani Szűcs József, zsidó kultúrtörténésznek (Kuny Domokos Múzeum), hogy felhívta a figyelmét erre a dokumentumra és annak digitális másolatát rendelkezésére bocsátotta.

amelyek helyére két, egyenként 50×50 cm-es, betonfedlappal ellátott, 2,5 m magasú oszlopokat terveztek. A meglévő kerítéssel párhuzamosan, egy azzal azonos magasságú, 45 cm vastagságú, terméskőből készített kerítést szerettek volna építeni. Az elképzelések között szerepelt egy új deszkakapu felszerelése is: A régi-új kerítés tetejét pedig végig betonfedlappal zárták volna le. Ezen munkák elvégzéséért 30.848,40 Ft-ot kért volna a vállalkozó.⁹⁹

*Az I. világháborús emlékmű újbóli felállítás a felsőgallai zsidó temetőben
(Forrás: Tatabányai Hit Gyülekezetének Fotótára (1994))*

A rendelkezésre álló forrásokból azonban az nem tudható, hogy a későbbiekben sor került-e a költségvetés elfogadására, és a mester megkezdte-e a kivitelezési munkálatokat, de az egészen bizonyos, hogy akkoriban már ismert volt, hogy a temető bejáratához közel alakítják ki a Tatabánya-Bicske-Budapest főút új nyomvonalát. Az a kérdés, hogy a közösség vezetői a kerítés rendbetételéről ettől függetlenül, vagy éppen ennek ismeretében döntöttek, nehezen megválaszolható.

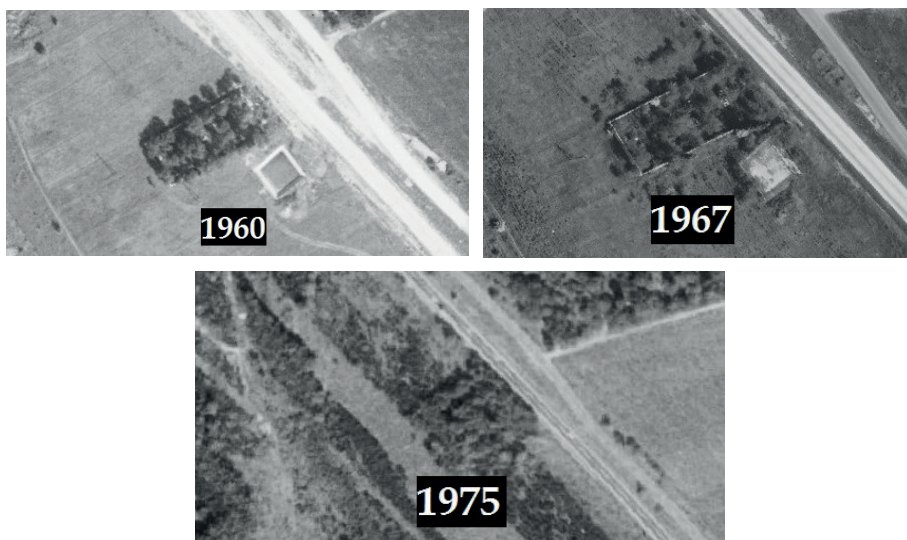
Az viszont valószínűsíthető, hogy ez a beruházás hatással volt a felsőgallai városrészben található, a zsidó temetőhöz hasonló ingatlanokra is, mivel a Tatabánya Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának 1959. május 7-én megtartott ülésén elhangzott egyik napirendi pont éppen arról szólt, hogy az útépítés miként érinti majd a település területén fekvő másik temetőt.¹⁰⁰

99 MZSML Tatai hitközség iratai. HU HJMA X-83-11. Tatai hitközség vegyes iratok (1949-1959; 1968 + é.n.) k. 2/5 Vegyes hitközségi iratok 1958

100 Tatabánya közigazgatási repertórium II.. (Szerk.: Dr. Ravasz Éva – Tapolcainé Dr. Sáray Szabó Éva) – Tatabánya, Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, 1998. – p. 137.

A beruházás megindulásáról és befejezéséről az 1960 és 1975 között készült légi-felvételek is tanúskodnak, amelyek még két tovább adalékot is szolgáltatnak a zsidó temető háború utáni történetéhez.

A legkorábban készült fotón jól látható, hogy a domboldalon fekvő sírkert bejárata ugyan nagyon közel volt az épülő főút nyomvonalához, de annak területét a munkálatok vélhetően nem érintették. Az út felőli falrész hiánya viszont arra utalhat, hogy azt 1958-as tervezett felújítás részben, vagy teljes egészében elmaradhatott.

A felsőgallai zsidó temető az 1960–1975 között készült légifelvételeken
(Forrás: <https://lechnerkozpont.hu/oldal/fentrol-hu>)

A három kép együttes vizsgálata alapján viszont az is megállapítható, hogy másfél évtized alatt, a természet fokozatosan visszahódította a temetőt és környékét, így a sírkert holléte, még a mellette gépjárművel közlekedők előtt is rejtve maradt.

1987-ben Tatabánya Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának Műszaki Osztálya-hoz érkezett megkeresés viszont újból felszínre hozta a zsidó temető ügyét. Ebben a levélben Kreiner Miklós, Oroszlányon élő, de felsőgallai kötődésű túlélő egyik hitsorsosának sírhelye iránt érdeklődött, és az erre érkezett válasz sok mindent elárult a sírkert akkori állapotáról.

A városi tanács felsőgallai kirendeltség vezetőjétől azt a tájékoztatást kapta, hogy a kérdéses terület földrajzi fekvése jól beazonosítható, „a temető három oldalról kőfallal van körülvéve. Álló síremlék már nem található benne. Néhány fekvő síremlék látható”.¹⁰¹

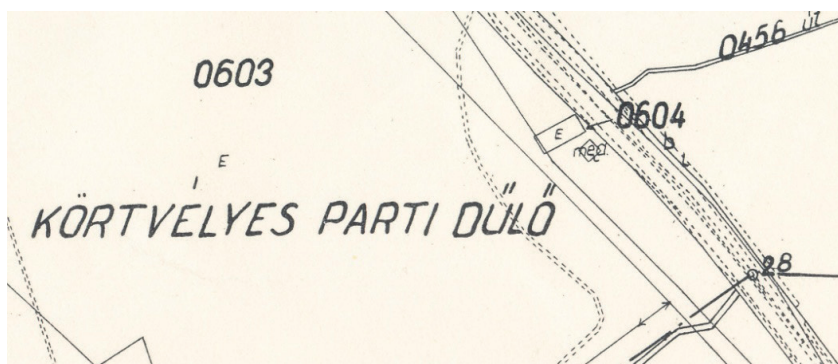
101 Kreiner Miklós iratai. Gallai János, Tatabánya Városi Tanács V.B. Műszaki Osztály csoportvezetőjének levele Kreiner Miklósnak 1987. október 14. (A magántulajdonban lévő dokumentum másolata a szerző birtokában.)

A közigazgatási egység vezetője abban azonban bizonytalan volt, hogy az 1962-ben épült főút építtetője, a budapesti Közúti Beruházó Vállalat kezdeményezte-e a sírok egy részének exhumálását, de azt bizton állította, hogy a Komárom Megyei Temetkezési Vállalat erre vonatkozó megbízást akkoriban nem kapott.¹⁰²

Az előbbi levél tartalma azt a korábbiakban már említett feltételezést is megerősítheti, mely szerint nem az útépitést kísérő munkálatok következtében dőlhetett le a főút felőli falszakasz, hanem ez sokkal korábban, valószínűleg a második világháború idején történhetett, és annak helyreállítása viszont az azt követő évtizedekben elmaradt.

Az 1989-ben bekövetkezett rendszerváltozás azonban megtörte azt a csendet, amely a vidéki zsidó közösségek múltját és tagjainak sorsát övezte.

1991-ben egy magánszemély hívta fel az akkor megalakult Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) figyelmét a felsőgallai zsidó temetőre.¹⁰³ A nyár folyamán, Zoltai Gusztáv, a budapesti székhelyű szervezet ügyvezető igazgatója levélben fordult Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalához, és a temető helyrajzi számának meghatározásában, valamint a még fellelhető sírkövek állapotának felmérésében kérte az illetékesek segítségét.¹⁰⁴

A felsőgallai zsidó temető (0604. hrsz.) Tatabánya átnézeti térképén (1968)

A hivatal Műszaki és Gazdasági Osztályának vezetője hónapokkal később megküldött válaszában azt jelezte, hogy miután „Tatabányán nem (volt – S.P.) közismert a felsőgallai zsidó temető holléte”, ezért az ezzel kapcsolatos információgyűjtésbe bevonta a városrész önkormányzati képviselőjét is, aki egy erősen cserjés területet

102 Kreiner Miklós iratai. Gallai János, Tatabánya Városi Tanács V.B. Műszaki Osztály csoportvezetőjének levele Kreiner Miklósnak 1987. október 14. (A magántulajdonban lévő dokumentum másolata a szerző birtokában.)

103 Tamás Péter, a MAZSIHISZ Vidéki Temetőrendezési Csoport vezetőjének írásbeli közlése, 2016. július 20.

104 A MAZSIHISZ Vidéki Temetőrendezési Csoport irattára. Tatabánya c. dosszié (MAZSIHISZ VTCS) Zoltai Gusztáv levele Tatabánya MJV Polgármesteri Hivatalához, 1991. július 24.

nevezett meg lehetséges helyszínként. Miután az említett erdős rész a térképeken erdőművelési ágú telekingatlanként szerepelt, ráadásul korábban Tatabánya Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának kezelésében állt – szemben az azt körülvevő területtel, ami viszont az erdőgazdaságé volt- ezért joggal feltételezhetjük, hogy a 0604. helyrajzi számú terület azonos lehet az egykori zsidó temetővel.¹⁰⁵

Ezen megállapítás azért is volt különösen érdekes, mivel négy évvel korábban, Kreiner Miklós hasonló tartalmú levelének megírását követően, ugyanezen szervezeti egységének (igaz korábbi) vezetője még adatokat tudott szolgáltatni a sírkert hollétéről és állapotáról.

Az 1990-es évek elejétől számos olyan publikáció látott napvilágot, amely a deportált és elpusztított vidéki zsidó közösségek tagjainak állított emléket, és a jogszabályi változásoknak köszönhetően sorra alakulhattak meg a zsidó kulturális örökség védelmét célul tűző civil szervezetek is, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak a nem vallásos zsidó személyek és családok kulturális identitásának erősítéséhez.

A múlt feltárásával kapcsolatos kutatómunkába az 1989-ben Szárligeten, néhány család részvételével megalakult, majd székhelyét Tatabányára áttevő Hit Gyülekezetének¹⁰⁶ történelemtanári végzettséggel rendelkező tagjai is bekapcsolódtak, és kezdettől fogva felléptek az antiszemita és Izrael ellenes gondolatok terjedése ellen.¹⁰⁷

A vármegye zsidó közösségeinek megismerése mellett fontosnak tartották a még megmaradt emlékek feltárását és védelmének megszervezését is, melynek során kapcsolatba kerültek egy olyan bányász lakossal, aki még emlékezett a felsőgallai zsidó temetőre. A tőle kapott instrukciók alapján 1994 márciusában bukkantak rá a meglehetősen elhanyagolt állapotban lévő, kidőlt falakkal, és ledöntött síremlékekkel teli, cserjékkel és fákkal benőtt területre, s ennek hatására fogalmazódott meg bennük egy holokauszt emlékpark létesítésének gondolata is.¹⁰⁸

Az ezzel kapcsolatos tevékenység koordinálását a Hit Gyülekezet tagjaiból 1992-ben alakult Van Reménység Klub¹⁰⁹ vállalta magára, amelynek elnöke Kissné Varga Katalin volt.

A szervezet alapszabályban is rögzített céljai között nemcsak a bibliai hit, gondolkodásmód, és életvitel megismerése szerepelt, hanem fontosnak tartották, hogy előadások, filmvetítések és klubestek keretében, az aktuálpolitikai kérdések megvitatása mellett, egyes történelmi események és kulturális jelenségek bibliai alapú magyarázatával is megismertessék az érdeklődőket. Tagságukon kívül, az előbbi-

---

105 MAZSIHISZ VTCS Jókuthy Kálmán levele Zoltai Gusztávhoz, 1991. szeptember 6.

106 A szerző ezúton szeretne köszönetet mondani Pauer Csabának, a Tatabányai Hit Gyülekezete lelkészének, valamint Ferjác Zsuzsanna titkárságvezetőnek az irattárakban őrzött és a felsőgallai temetőre vonatkozó dokumentumok rendelkezésre bocsátásáért.

107 20 éve Tatabányán. – Tatabánya, Tatabányai Hit Gyülekezete, é.n. – p. 1. A továbbiakban: 20 éve Tatabányán é.n. i.m.

108 Ferjác Zsuzsanna szíves közlése 2026. március 6.

109 20 éve Tatabányán é.n. i.m.

ekben említett feladatok ellátásába a magánszemélyek mellett igyekeztek az állami, a társadalmi, valamint a gazdálkodó szervezetek képviselőit is bevonni.¹¹⁰

A temető rendbetételével, valamint a holokauszt emlékpark létesítésével kapcsolatos munkálatok 1994-ben kezdődtek el, melynek során elsőként az ehhez szükséges erőforrások előteremtésére volt szükség, de mindeközben a városvezetés támogatását is el kellett nyerniük. Ez utóbbi cél elérésében egészen biztosan szerepe volt az 1994. április 10-én, a holokauszt 50. évfordulója alkalmából a Teljes Evangéliumi Diák- és Ifjúsági Szövetség (TEDISZ), valamint a Van Reménység Klub szervezésében megtartott Holokauszt Emléknaphoz.

A MAZSIHISZ elnökhelyettese és a Holokauszt Emlékbizottság elnöke, Beer Iván, valamint Karsai László történész, Trapp István filozófus, Ember Mária író, Mezei András költő, és Kelemen Emma tatabányai történelemtanár részvételével megtartott konferencián, a szervezők a helyi zsidó örökség megőrzésére és az emlékpark kialakításával kapcsolatos elképzeléseikre is felhívták a figyelmet. A rendezvényt kísérő fotókiállítás pedig érzékletesen mutatta be az akkor még „*kifosztva, elhanyagoltan, siralmas állapotban*” lévő temetőt.¹¹¹

1994. április végén Bencsik János, Tatabánya akkori polgármestere képviselői kerete terhére 10.000 Ft-ot ajánlott fel a munkálatok megkezdéséhez. Ezzel egy időben azt is fontosnak tartotta megjegyezni, hogy „*az emlékpark minden jóakarátú ember figyelmét ráirányítja az emberiség egyik legnagyobb büntettségére, s ezáltal segít kiépitni azokat a védekezési mechanizmusokat, amelyek által elkerülhetővé válhat egy újabb embertelen vérontás*”.¹¹²

A hónap végén a város közgyűlése a temető területét Holokauszt Emlékparkká nyilvánította, a parkrendezéssel kapcsolatos munkálatokat pedig 300.000 Ft-tal támogatta.¹¹³

A Van Reménység Klub vezetője, a tatai Komárom-Esztergom Megyei Parképítő és Kertészeti Rt-től kért árajánlatot az előkészítő és a parkolóépítési munkák elvégzésére, a kerítés és a park helyreállítására, valamint lépcső építésére. Az 1.443.720 Ft-os összeg magában foglalta az évtizedek óta halogatott mészakő kerítés visszabontását (3 m³), a hiányzó teljes falszakasz megépítését (45 m³), valamint bontott kövekből az itt-ott hiányzó falrészek pótlását (30 m³) is.¹¹⁴

A rendelkezésre álló keretösszeg azonban nem volt elegendő az 1994. július 30. és 1994. november 30. közötti időszakra betervezett, és öt fázisra bontott, építési és parkrendezési munkák elvégzésére. A Van Reménység Klub tagsága társadalmi

---

110 Tatabányai Hit Gyülekezetének Irattára (TbHGyI) A Van Reménység Klub alapszabálya 1993. augusztus 17.

111 TbHGyI Összefoglaló a tatabányai zsidó temető helyreállításáról és emlékpark létesítéséről 1994. június 13.

112 TbHGyI Bencsik János polgármester levele Kissné Varga Katalinnak 1994. április 15.

113 TbHGyI Kivonat Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése 1994. április 28-i ülésének jegyzőkönyvéből. 99/1994. (IV.28.) kgy. sz. hat. 1998. április 28.

114 TbHGyI Költségvetés – Tatabánya, Izr, temető rekonstrukciós munkái 1994. május 24.

munkával igyekezett a várható kiadásokat csökkenteni, amelynek becsült értéke 253.500 Ft volt.¹¹⁵

Ebben a költségvetésben azonban nem szerepeltek azok a tételek, amelyekre mindenképpen szükség volt ahhoz, hogy a formálódó emlékpark betölthesse funkcióját.

A tervek között a sírhelyek beazonosítása, azok rendbetétele, valamint a síremlékek felújítása is szerepelt, de az is szóba került, hogy a temető belső falaira a helyi és a megyei közösségek, valamint a holokauszt történetét bemutató vitrinek kerülnek, amelyek a kihelyezett történelemórákon részt vevő diákoknak, valamint más látogatók számára is segítséget nyújtsanak a közös múlt jobb megismeréséhez. A jobb megközelíthetőség érdekében a sírkert hátsó oldalához vezető erdei utat kaviccral szerették volna feltölteni, a bejáratánál pedig egy emléktáblát elhelyezni.¹¹⁶

A tervezett munkálatok megkezdése előtt azonban ki kellett kérniük a MAZSIHISZ illetékeseinek véleményét is. Az 1994 júniusában megtartott egyeztetésen elhangzottak alapján, először a földterület tulajdonjogával kapcsolatos kérdéseket kellett rendezni, és csak ezt követően kerülhetett sor a tervekben szereplő lépések végrehajtására.¹¹⁷

A temetőrendezési munkák során ügyelni kellett arra is, hogy a sírköveket ne mozdítsák el a helyükről, csak a 15 cm-nél kisebb átmérőjű fákat vágják ki, de szabad kezet kaptak az ott található bozótos részek kiirtására. Annak érdekében, hogy a terület valóban emlékparkként működhessen tovább azt is szükségesnek tartották, hogy a mártírok névsorát egy emléktáblán megörökítsék, és ehhez hasonló módon emlékezzenek meg a temetőben nyugvókról is.¹¹⁸

A MAZSIHISZ az előbbiekkal kapcsolatos kiadások fedezésére egy nagyobb összegű támogatást ígért, de mindezek megvalósítása előtt, megfelelő névsor hiányában, szükség volt az elődtelepülések halotti anyakönyveinek háború előtti és alatti elhalálozásokkal, valamint a háború utáni holtta nyilvánításokkal kapcsolatos bejegyzéseinek vizsgálatára, és az adatok kigyűjtésére is.¹¹⁹

A MAZSIHISZ és a Tatabányai Hit Gyülekezete között, 1994. június 7-én megkötött együttműködési szerződés értelmében, a budapesti szervezet az emlékpark gondozásával kapcsolatos feladatok ellátásával a tatabányai vallási közösséget bízta meg, és az ehhez szükséges kiadásokhoz havi 3500 Ft-tal is hozzájárult, valamint kérte, hogy az esetleges rongálásokat jelentsék mind a MAZSIHISZ, mind pedig a rendőrség felé.¹²⁰

A szerződéskötés napján írt levelében Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató amellett, hogy megköszönte a Tatabányai Hit Gyülekezetének a felsőgallai temető hely-

---

115 TbHGyI Tervezet a Tatabányai Izr. temető rekonstrukciós munkáiról 1994. május 27.

116 TbHGyI Tervezet a Tatabányai Izr. temető rekonstrukciós munkáiról 1994. május 27.

117 TbHGyI Emlékeztető a MAZSIHISZ és a Van Reménység Klub megbeszéléséről 1994. június 2.

118 TbHGyI Emlékeztető a MAZSIHISZ és a Van Reménység Klub megbeszéléséről 1994. június 2.

119 TbHGyI Emlékeztető a MAZSIHISZ és a Van Reménység Klub megbeszéléséről 1994. június 2.

120 TbHGyI Együttműködési szerződés 1994. június 7.

reállítása érdekében addig végzett munkáját, azt is jelezte, hogy jövő évi költségvetésükben 150.000 Ft-ot különítenek el az emlékpark támogatására.¹²¹

A tervezett munkák elvégzéséhez szükséges 2.000.000 Ft előteremtése érdekében a Van Reménység Klub országos adománygyűjtési akciót indított, amelyről szóló híradás a zsidó közösségeket összefogó szervezet által kiadott, *Új Élet* c. lap hasábjain is megjelent. A felhívásban azonban nemcsak anyagi támogatást kértek, hanem szerettek volna a túlélőkről és a temetőben nyugvó személyekről is minél több adatot összegyűjteni.¹²²

A területet borító aljnövényzet és kúszónövények egy részének, valamint a fák és cserjék kivágásával kapcsolatos munkák 1994. június 11-én megkezdődtek, és a klub vezetése minden fontosabb lépésről egyeztetett László Tibor városi főépítésszel és Sárai László főkertésszel, valamint a Tatabányai Községi Televízió keresztül tájékoztatta a megyeszékhely lakosságát is. A sírok konzerválására Salamon Sándor tatabányai kőszobrászt kérték fel.¹²³

Egy hónappal később, a város helyszíni szemlét tartó tisztviselői már jelentős változásról számolhattak be. A felesleges, zavaró növényzet eltávolításra került, a terület teljes kitisztítása is megtörtént. A főkertész által készített emlékeztetőben viszont külön is felhívták a figyelmet arra, hogy a területen előforduló, és védeltséget élvező kis meténg (*Vinca minor*) miatt, annak gyepesítését nem javasolják.¹²⁴

A parkrendezési munkák megindulása miatt, a Van Reménység Klub elnöke levélben fordult a Polgármesteri Hivatal pénzügyi vezetőjéhez, akitől a közgyűlés által megítélt 300.000 Ft-os keretösszegeből 100.000 Ft lehívását kérte.¹²⁵

Időközben sor került a földterület tulajdonjogi helyzetének tisztázására is. A földhivatal nyilvántartása szerint a temető területe a város tulajdonában volt, és a regiszterben erdőművelési ágként szerepelt. Miután a környékbeli erdők a kárpótlásra kijelölt területekhez tartoztak, ezért egy esetleges tulajdonosváltás során az emlékpark megközelíthetősége is körülményesebbé válhatott volna. A Van Reménység Klub elnöke éppen emiatt azt kérte a MAZSIHISZ vezetésétől, hogy az ingatlant vetessék ki a kárpótlásra felhasználható területek köréből, és ezzel egy időben nyújtsák be a temető területére vonatkozó kárpótlási igényüket.¹²⁶

Az ezzel kapcsolatos tájékoztató levélben azonban újból előkerült az 1960-as évek elején történt útépítéssel, és annak hatásaival foglalkozó kérdések, mivel a Van Reménység Klub elnöke szerint: „*a temető kapuját az útépítés során egyszerűen beljebb dózerolták a megmaradt terület felé*”.¹²⁷ Ezt a feltételezést azonban sem a már

---

121 TbHGyl Zoltai Gusztáv levele a Tatabányai Hit Gyülekezetének 1994. június 7.

122 TbHGyl Felhívás é.n.

123 TbHGyl Összefoglaló a tatabányai zsidó temető helyreállításáról és emlékpark létesítéséről 1994. június 13.

124 TbHGyl Emlékeztető a zsidó temető helyszíni munkálatainak megtekintéséről 1994. július 15.

125 TbHGyl Kissné Varga Katalin levele Jacicza Istvánnak 1994. július 18.

126 TbHGyl Kissné Varga Katalin levele a MAZSIHISZ-nek 1994. július 25.

127 TbHGyl Kissné Varga Katalin levele a MAZSIHISZ-nek 1994. július 25.

bemutatott légifelvételek, sem pedig az 1950 és 1987 közötti időszakban keletkezett dokumentumok nem támasztották alá.¹²⁸

A tatabányai parképítő vállalat következő naptári évre vonatkozó árajánlata (506.904 Ft + ÁFA) alapján az éves fenntartási munkák elvégzésével kapcsolatos kiadásokat 99.110 Ft-ban határozták meg, ami magában foglalta a terület háromszori kaszálását, a még megmaradt bozótos részek kiirtását, a nyesedék elszállítását, valamint a faápolást. A fennmaradó összeget pedig a további építési és kiegészítő munkák elvégzésére szerették volna fordítani, és emellett egy egyedi fa kapu, valamint egy márványtábla elkészíttetése is szerepelt az 1995. esztendőre tervezett kiadások között.¹²⁹

Az emléktábla elhelyezéséhez azonban még szükség volt a város hozzájárulására is. Az erre vonatkozó nyilatkozat 1994. december 15-én készült el, melyben engedélyt adtak a 40×30 cm-es, „*Izraelita temető / Holokauszt Emlékpark. Helyreállítva: a vidéki zsidóság deportálásának 50-ik évfordulóján*” szövegezésű tábla temetőfalra történő rögzítésére is.¹³⁰

A tatabányai izraelita temető és Holokauszt Emlékpark ünnepélyes átadására 1994. december 18-án került sor, melynek megvalósításához számos magánszemély és szervezet nyújtott erkölcsi és anyagi támogatást: Bencsik János, Bukó János, Cserfalvi Tamás, Halász Róbert, Izsák Zoltán, Jóna Imre és a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium diákjai, Kálmán György, Kelemen Emma, Kiss Katalin, Kiss Miklós, Kovács János, Maczkó Gyula, MAZSIHISZ, Oláh János és a Lauder Javne Zsidó Közösségi Iskola diákjai, Salamon Sándor, Skrinylár Mihály és felesége, Szabó János, Tatabánya MJV Polgármesteri Hivatala, a Tatabányai Tűzoltóság, Újj Sándor, és Varga Mária.¹³¹

A Holokauszt Emlékpark felavatását követően, 1995 novemberében a MAZSIHISZ újabb kéréssel fordult a város vezetéséhez. Miután a helyreállított terület alkalmasnak tűnt egy, a tatabányai mártírok tiszteletére felállítandó emlékmű elhelyezésére, ezért a szervezet képviselői adatokat kértek a helyi áldozatok névsorának összeállításához.¹³²

A tatabányai anyakönyvi hivatalban szereplő nyilvántartások áttekintését követően azonban világossá vált, hogy az elődközségek területén a háború után lefolytatott holtta nyilvánítási eljárások adataiból korántsem rekonstruálható a mártírok pontos névsora, mivel egyrészt nem mindenki esetében történt meg a holtta nyil-

---

128 Ezt a feltételezést a 2023-ban a temető területén kívül is elvégzett talajradaros vizsgálatok eredményei sem támasztották alá. (A vizsgálatot kezdeményező szerző megjegyzése.)

129 TbHGyI Költségvetés a Tatabánya, Izraelita temető 1995. évre szóló helyreállítási és fenntartási munkálataira 1994. december 5.

130 TbHGyI Tóth Ferenc, a Városgazdálkodási Osztály vezetőjének levele Kissné Varga Katalinnak 1994. december 15.)

131 TbHGyI Köszöntő beszéd 1994. december 18.

132 MAZSIHISZ VTCS Zoltai Gusztáv levele Bencsik Jánoshoz, 1995. november 16.

vánítás, másrészt pedig 1953-tól az anyakönyvek már nem tartalmazták a felekezeti hovatartozásra vonatkozó bejegyzéseket.¹³³

Ez utóbbi dilemma feloldására az emlékmű felállítását kezdeményező Kreiner Miklós felajánlotta, hogy az 1953 és 1965 közötti anyakönyvi bejegyzéseket a helyszínen átnézi, és miután a helyi zsidó közösség tagjait annak idején személyesen is ismerte, ezért a felekezeti hovatartozásra vonatkozó adatok nélkül is be tudta azonosítani a mártírokra vonatkozó sorokat.¹³⁴ Ezen lépések megtételét követően összeállt az a névsor, amelyben a Tatabánya elődközségek területéről elhurcolt és elpusztított személyek és családok szerepeltek, és ami azt is lehetővé tette, hogy neveik felkerüljenek a készülő emlékműre.¹³⁵

Azt, hogy az emlékezésre és az emlékeztetésre a megyeszékhelyen is nagy szükség volt jól alátámasztotta az az 1996 márciusában kelt levél is, amelyben a MAZSIHISZ vezetése a mártírelékmű felállításának szándékáról tájékoztatta a temető gondozásáért felelős Van Reménység Klub elnökét. Ebben a dokumentumban ugyanis utalás történt arra, hogy az 1994 végén megnyitott emlékparkban rongálás történt, ami egyúttal azt is jelentette, hogy a helyi társadalom tagjai között továbbra is megtalálhatóak voltak az antiszemita gondolatokra fogékony személyek.¹³⁶

A nyár folyamán elkészült mártírelékmű összköltsége 320.000 Ft volt, melyhez Kreiner Miklós 100.000 Ft-tal,¹³⁷ a MAZSIHISZ pedig 200.000 Ft-os támogatással¹³⁸ járult hozzá. Az avatóünnepségre 1996. augusztus 11-én került sor, melyen részt vett Lazarovits Ernő, a MAZSIHISZ elnökségi tagja is.¹³⁹

A közel 100 túlélő, leszármazott, barát és ismerős részvételével megtartott eseményre az Amerikai Egyesült Államokból, Norvégiából és Izraelből is érkeztek vendégek, a szervezők és a túlélők nevében pedig Kreiner Miklós mondott emlékező beszédet, aki azt követően az emlékpark területén szétszórt egy zacskó, Izraelből származó földet is.¹⁴⁰

---

133 MAZSIHISZ VTCS Orbánné Pákozdi Judit levele Zoltai Gusztávhoz, 1995. december 14.

134 MAZSIHISZ VTCS Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató levele Domaniczky Sándorné anyakönyvvezetőnek 1996. március 22.

135 Az 1996-ban összeállított névsor az újabb kutatási eredmények felhasználásával azonban módosításra szorult, ezért jelen tanulmány megírásakor (2026. március) a legpontosabbnak tekinthető változat a következő forrásban olvasható: Simonik Péter (2020): Számlálatlanul. Zsidó család-történetek Tatabánya elődközségeiből (1896–1945). – Tatabánya, Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület, 2020. – p. 169–183. A továbbiakban: Simonik P. 2020. i.m.

136 TbHGyl Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató levele Kissné Varga Katalinnak 1996. március 7.

137 MAZSIHISZ VTCS Megrendelés 1996

138 TbHGyl Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató levele Kissné Varga Katalinnak 1996. március 7.

139 Gyászima a mártírokért = 24 ÓRA, VII. évfolyam 190. szám 1996. augusztus 12. p. 1.

140 Kreiner Miklós iratai. Megölte őket a gyűlölet. Emlékezzen a szeretet. c. újságcikk kivágata (Másolatban a szerzőnél.)

*Kreiner Miklós a mártíremlékmű felavatásán (1996)
(Forrás: Dallos István felvétele)*

A hallgatósággal megosztott gondolataiban részben Ezer Weizman, izraeli államfő 1996 januárjában, a német parlamentben elmondott beszédének egyes mondatai köszöntek vissza, részben pedig személyes emlékeit osztotta meg a holokauszt során elpusztított gyermekkori barátairól.

„Kétszer ölték meg mindegyiküket. Először, amikor gyermekként koncentrációs táborba hurcolták őket, másodsor, mint felnőttet, akivé nem lettek. A náciak nemcsak családjukat, népüket fosztották meg tőlük, hanem az egész emberiséget. Erre gondolva kérdezem én is, hogy közületek Banda Gertrúd és Robi, Demény Csibi, Deutsch Tibi, Füzes-Fischer János, Hirschler Józsi és Feri, Gárdos Évi, Feldmár Aranka, Kreiner Tomi, Lázár Józsi, Gabi, az Ötvös gyerekek, Reiszfeld Lali, Rosenbaum Judit, Stern Miki, Stern Józsi, Steinberger Klári, Vértés Évi, Weisz Györgyi, Weisz Gyuri és azok a gyerekek, akiknek nevét elfelejtettem, hányan lettek volna Heltai Jenők? Hányan lettek volna Törzs Jenők? Hányan lettek volna Kadosa Pálok? Hányan lettek volna Teller Edék és talán közületek került volna ki a nyolcadik magyar Nobel-díjas. Én, aki ismertem őket emlékezhetek rájuk, de meg nem bocsájthatok nevükben.”¹⁴¹

---

141 Kreiner Miklós iratai. A holokauszt emlékmű avatásán elmondott beszéd részlete 1996 (Másolatban a szerzőnél.)

1997 májusában a temetőben újabb rongálás történt, amelynek következtében összetört a holokauszt országos eseményeit, valamint a helyi zsidó közösség történetét bemutató három vitrin, valamint az elkövetők egy sírkövet is feldöntöttek.¹⁴²

2004-ben az NKA Holokauszt Kollégiumának támogatásával a temető bejáratához közel a holokauszt mártírjainak, és a modern Izraelt érő terror áldozatainak tiszteletére emléktáblát helyeztek el.¹⁴³

*A 2004-ben emelt emléktábla a zsidó temető bejáratánál
(Forrás: Simonik Péter felvétele (2016))*

Két évvel később, 2006 augusztusában a Holokauszt Emlékpark faláról ismeretlen tettesek eltávolították a márványtáblát rögzítő réz gombokat, a belső oldalon lévő vitrinek üvegét pedig ismét betörték, valamint megrongálták a mártíremlékmű mögött található Spitzer (Sebő) féle síremléket is.¹⁴⁴

A vizuális anyagokat is érintő rongálások miatt, a kihelyezett történelemórák száma is csökkent, így az emlékezés egyetlen formája, az 1994-től évente megszervezett, meglehetősen szűk kör által látogatott mártír megemlékezések maradtak,¹⁴⁵

142 MAZSIHISZ VTCS Zoltai Gusztáv levele a Tatabányai Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálynak 1997. május 29.

143 MAZSIHISZ VTCS Krenner Antal, a Van Reménység Klub elnökének levele Tamás Péternek 2004. május 17.

144 MAZSIHISZ VTCS Molnárné Varga Katalin levele a MAZSIHISZ Vidéki Temetőgondozási Csoportjának 2006. augusztus 11.

145 MAZSIHISZ VTCS Van Reménység Klub levele a MAZSIHISZ vezetőségének 2007. június 11.

amelyeken azóta is a MAZSIHISZ által felkért rabbi és kántor, valamint a szervezők által meghívott világi személy mondanak emlékbeszédet.

Az előbbieken felvázolt események miatt a felsőgallai zsidó temető és Holokauszt Emlékpark már egyre kevésbé tudott megfelelni a kezdeményezők eredeti elvárásainak, hiszen a város közössége mind a temető hollétéről, mind pedig az egykor volt izraelita felekezetű lakosairól egyre ritkábban, és egyre kevesebbet halottak.

2011-ben a temető gondozásával kapcsolatos feladatok ellátása a Van Reménység Klubtól a Tatabányai Hit Gyülekezetéhez került, amely szervezet 2012-től tíz éven át folytatta az előbbi csoport által megkezdett tevékenységet.¹⁴⁶ 2022. január elsejétől viszont már a Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület gondoskodik a temetővel kapcsolatos teendők ellátásáról.

2014-ben egy újabb kérésemény rázta meg a város és az ország közvéleményét, mivel március közepén festékszóróval antiszemita „üzeneteket” írtak és ehhez kapcsolódó szimbólumokat rajzoltak a temetőben található sírokra és az emlékműre.

2017 és 2020 között két olyan monográfia is született, amelyek ismételten felhívták a figyelmet az elődelepuszések egykori lakóira.¹⁴⁷ Az első kiadvány megjelenését megelőzően végzett anyakönyvi kutatás eredményei arra is rávilágítottak, hogy a felsőgallai sírkertben a 21. században még megtalálható sírhelyek száma lényegesen kevesebb, mint amennyi haláleset történt a temető megnyitását követő években. Mindez felvetette annak esélyét is, hogy a földfelszín alatt elvégzett vizsgálat során a kutatók további sírokra is bukkanhatnak.

A tatai zsidó temetőben, a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (továbbiakban: MAZSÖK) és Tata városának támogatásával, Simonik Péter szakmai vezetésével 2022-ben elindult az *A tatai zsidó temető és 18–20. századi sírköveinek tudományos vizsgálata* c. kutatás, amely kiváló lehetőséget biztosított az előbbieken megfogalmazott hipotézis igazolására is.

2022 márciusában a projekt részeként sikerült igénybe venni a MAZSÖK által működtetett talajradar szolgáltatást, amely segítséget nyújtott annak a kérdésnek a megválaszolásában is, hogy a felsőgallai zsidó temető területén találhatóak-e még további sírhelyek.

A vizsgálatot követően sikerült 59 olyan sírhelyet találni, amelyek megjelölését követően kirajzolódott a sírkert eredeti struktúrája is.

A temetőkutatás eredményeiről és a szükséges lépések megtételéről Simonik Péter tájékoztatta Lusztig Pétert, Tatabánya alpolgármesterét, valamint Izsák Zoltánt, a temetőt gondozó, Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület elnökét is. Leveleiben arra is felhívta a figyelmet, hogy szükség lenne a temetőben még megtalálható, de sérült vagy kidőlt síremlékek helyreállítására is.¹⁴⁸

---

146 MAZSIHISZ VTCS Megállapodás feladat ellátására 2011. december 31.

147 Simonik P. 2017. i.m.; Simonik P. 2020. i.m.

148 Simonik Péter elektronikus levele Lusztig Péternek és Izsák Zoltánnak 2022. március 28.

*A felsőgallai zsidó temető részlete a párnakövek elhelyezését követően
(Forrás: Simonik Péter felvétele (2023))*

Miután a MAZSIHISZ által megbízott sírkőkészítő mester április folyamán Tatóra látogatott, ez az időpont megfelelőnek tűnt a tatabányai temető felmérésére is.¹⁴⁹ A javítandó 6-7 darab sírkő helyszíni vizsgálata július elején megtörtént,¹⁵⁰ s a munkálatok be is fejeződtek a hónap második felében.¹⁵¹

Ezen alkalommal, a leszármazottakkal történt egyeztetést követően, sor került az I. világháborús emlékműre az 1990-es években tévesen felkerült Abramovits Gyula márványtáblájának áthelyezésére, ami az egykor Spitzer József megrongált és javíthatatlannak minősített síremlékét jelölő táblával együtt a mártíremlékmű hátsó falára került.

Miután nem tudható, hogy a talajradaros vizsgálat során talált sírokban kik nyugszanak, ezért Kerti Katalin, a tatai Goldberger Alapítvány kurátora és Simonik Péter Dr. Frölich Róbert főrabbitól kért iránymutatást. A kapott instrukciók alapján a sírok megjelölésére szolgáló vörösmárvány párnakövekre a zsidó temetők sírkövein olvasható öt héber betűből álló záróformula került, amelynek feloldása a következő: *legyen lelke bekötve az élet kötésébe.*

---

149 Simonik Péter elektronikus levele Lusztig Péternek és Izsák Zoltánnak 2022. április 12.

150 Csapi István elektronikus levele Tamás Péternek 2022. július 10.

151 Csapi István elektronikus levele Tamás Péternek, Kerti Katalinnak és Simonik Péternek 2022. július 20.

A betonból készült keretek és a párnakövek három ütemben, 2023. július 21. és július 28. körül kerültek elhelyezésre a temetőben.¹⁵²

Ezen utolsó lépések megtételével, a sírkert ismét alkalmassá vált arra, hogy annak területén már ne csak mártír megemlékezéseket tartsanak, hanem az valódi parkként működjön tovább, ezzel is megőrizve az egykor volt tatabányai zsidó közösség tagjainak emlékét, akik jelentős szerepet játszottak az elődközségek gazdasági és társadalmi életének felvirágoztatásában.

---

¹⁵² Simonik Péter elektronikus levele Tamás Péternek 2023. július 19.

SZÁMADÓ ÉMESE

Jókai Mór komáromi emlékezete – Jókai-emlékek a mai Komáromokban

2023. november 24-én nyílt meg a Komáromi Klapka György Múzeum akkor néhány hónapja átadott új főépületében, a Brigetio Öröksége Látogatóközpontban a *Komárom újjáépítése Trianon után* című kiállítás.

Akármerre megyünk mindkét Komáromban, mindenhol találkozunk a város nagy szülöttének nevével.

Dél-Komáromban könyvtár, mozi, gimnázium, liget és tér viseli a nevét. Utóbbin áll a mellszobra, Szandai Sándor, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.

Észak-Komáromban 1881-től emléktábla jelzi a helyet, ahol született, ahol felnőtt és 2025-ben emléktáblát kapott az az épület is, amelynek helyén állt a rajziskola, ahol rajzolni tanult. Édesapja, Jókay József támogatásával a kis Jókay (1848. március 15-ig y-nal írta a nevét) ugyanis képzőművésznek készült, majd apja halála után bátyja, a praktikusabban gondolkodó Jókay Károly mérnököt akart belőle faragani, így 4 évig látogathatta Orbán Gábor komáromi rajziskoláját, ahol megtanulta a portréábrázolást és az építészeti elemek alapjait lerajzolni és tussal árnyékolni. Néhány rajzát pályázatra is elküldték, illetve Tóth Ferenc püspökről készített rajzát litográfiaként árusították. Az iskola a Szent András-templom mögött 1824-ben épült fel. Üvegezett eleje a Dunára nézett, szépen gondozott kertjében a kavicsal felszórt sétányokat szobrok szegélyezték. Az épület azonban az 1848-as nagy tűzvészben elpusztult.

Rá emlékeztet a református kollégium épülete, amelyben közel 10 évig tanult és a vele szemben lévő református templom, amelynek ma is használatos keresztelőmedencéje fölött tartották keresztvíz alá, az utolsó pillanatban mégsem Lajoskának keresztelt Móricot. A névcsere a keresztszülők könyörgésére történt, mivel a Jókay-házaspárnak előtte már két Lajoskának nevezett gyermeke is meghalt, így hát édesapja kedvenc hőséről, Benyovszky Móricról kapta a nevét. A templom oldalsó bejárata mellett több mint kétszáz éve ott áll a Jókay József által készített pad, örök emlékezetűl annak, amikor a dölgyfös komáromi asszonyok nem engedték maguk mellé ülni fiatal feleségét, a banai kismemesi családból származó Pulay Máriát, s aki így kénytelen volt a bejárat mellett állva végighallgatni az istentiszteletet. A történetet egyébként Jókai Mórnak *A legutolsó pad* című elbeszéléséből ismerjük. A templom tornyában 1929 óta egy Jókairól elnevezett 710 kg súlyú harang is lakik.

Jókai tiszteletére Beöthy Zsolt állíttatott először szobrot Komáromban. Stróbl Alajos budapesti műtermében fedezte fel Zala György Jókairól készített mellszobrát és annak másolatát helyezte el az Erzsébet-szigeti kertjében erre a célra emelt filagóriában. A felavatására 1913. szeptember 7-én került sor. A szobor a két világ-

háború között megrongálódott, ezért eltávolították. 2020-ban új mellszobor került a régi helyére.

A nagy Jókai-szobor több mint két évtized múlva került felállításra. A mai Duna Menti Múzeum előkertjében lévő másfélszeres életnagyságú bronz szobor, Berecz Gyula alkotása a nagy mesélőt ábrázolja. A szobrot Prágában öntötték, talapzatát pedig Komáromi Viktor készítette harashti mészkőből. A szobor alapkövetétele 1937. június 20-án, ünnepélyes átadása november 28-án volt. Utóbbin az akkori csehszlovák miniszterelnök, Milan Hodža is beszédet mondott. 1947 áprilisában a szobrot eltávolították, de 1953 szeptemberében visszakerült a helyére. 1999-ben Csütörtöki András és Mézes Árpád restaurálták. A múzeumhoz tartozó Zichy palotában 2002-től állandó kiállításon emlékeznek meg Jókairól.

A JÓKAI CENTENÁRIUM KOMÁROMÚJVÁROSBAN, A MAI DÉL-KOMÁROMBAN

Jókai Mór születésének 100. évfordulóján Dél-Komáromban nagy ünnepség volt. A város megbízásából Feszty Masa teljes alakos képet készített a „nagyapjáról” (Feszty Masa édesanyja, Jókai Róza ugyanis Laborfalvi Róza unokája volt, akit Jókai Mór örökbefogadott). A festmény a visszacsatolás, illetve a két Komárom egyesítését követően a város északi részébe került és ott is maradt, napjainkban a Duna Menti Múzeum gyűjteményében található.

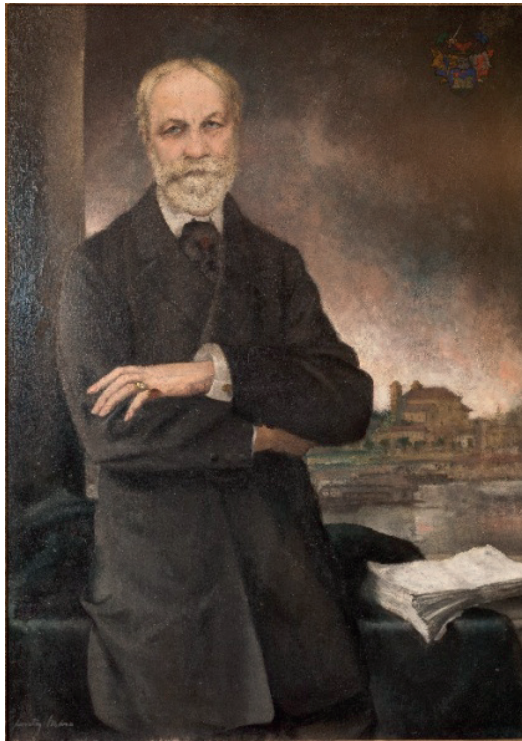
Dél-Komárom 1925. február 22-én ünnepi közgyűlést tartott, ahol Klebelsberg Kuno kultuszminiszter, nemzetgyűlési képviselő és Alapy Gáspár polgármester mondtak beszédet. Feszty Masa később mindkettőjükéről készített egy-egy a Jókai-éhoz hasonló nagyságú, teljes alakos festményt Dél-Komárom megbízásából, amelyek a visszacsatolás óta szintén Észak-Komáromban vannak.

A komáromújvárosi Jókai Egyesület és a budapesti Petőfi Társaság által szervezett Jókai centenáriumi ünnepség keretében a Polgári és Vasuti Kör helyiségeiben (ez a későbbi Csokonai Művelődési Ház) díszközgyűlést tartottak, ahol F. Szabó Géza, nemzetgyűlési képviselő, korábban az egyesült Komárom polgármestere, majd főispánja, a komáromújvárosi Jókai Egyesület elnöke nagyhatású beszédet mondott. A képviselő és neje Alapy Gáspár polgármester házában szállt meg. A megnyitó beszédet Pekár Gyula, a Petőfi Társaság elnöke tartotta, majd Maday Gyula nemzetgyűlési képviselő *„mondott gyönyörű emlékbeszédet Hódolat Jókai emlékének cím alatt”*. Mindezt szavalatok, méltatások, novellák felolvasása követte: a Petőfi Társaságtól dr. Ferenczy Zoltán alelnök; Szávay Gyula főtítkárr; dr. Lampérth Géza költő, 1926-tól főtítkárr; a várostól dr. Lányi Andor kir. járásbíró előadásában. Utóbbi elszavalta dr. Toóth Zsigmond, városi tanácsnok (aki 1919. január 24-től 2022. június 21-ig helyettes polgármesteri tisztségben elvégezte Komárom önállóvá vált déli városrészében, Komáromújvárosban a városi adminisztráció kiépítését) *Komárom*

című költeményét. majd Asztalos Béla, nyugalmazott alispán „záró szavával bevégeződött a lélekemelő ünnepély”.

A díszünnepséget követően a Hauk János által üzemeltetett „vasúti vendéglő nagytermében szászterítékes lakoma volt”, ahol köszöntőt mondott Huszár Aladár főispán; Palkovics László alispán; Huszár Károly, a nemzetgyűlés elnöke; gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter; Pekár Gyula, a Petőfi Társaság elnöke; Alapy Gáspár kormányfőtanácsos polgármester; F. Szabó Géza nemzetgyűlési képviselő és még sokan mások.

A bankett öt óráig tartott, ezt követően ugyanitt ünnepi hangverseny volt, amelyen az újvárosi zenekar és énekkar is fellépett, dr. Sulacsik László karnagy, városi aljegyző vezetésével. A gazdag programban zene, karének, dal, opera és szavalat is helyet kapott. Közreműködött: Lőrinczy György, a Petőfi Társaság tagja; Záborszky Ilona, a m. kir. Operaház tagja; Szikla Adolf, az Operaház karmestere; Hollósy Sándor hegedűművész és dr. Kovássy Miklós.¹⁵³

Feszty Masa: Jókai Mór
(Forrás: Duna Mentí Múzeum gyűjteménye)

JÓKAI HALÁLÁNAK 50. ÉVFORDULÓJA DÉL-KOMÁROMBAN

1952. december 25-én nyílt meg a Járási Könyvtár, az egykori Ipartestület székházában. A könyvtár 1954-ben olvasóteremmel bővült. 1954. május 9-én az Jókai Mór halálának 50. évfordulója tiszteletére ünnepséget tartottak, ennek keretében felvette az író nevét és Jókai-szobát rendeztek be.¹⁵⁴

Ugyanezen a napon avatták fel az író kétszeres életnagyságú mellszobrát is, Szandai Sándor szobrászművész alkotását. A szobor eredetileg a Jókai tér közepén állt egy kis mesterséges magaslaton. Talapzata a rédei Esterházy kastélyból származó kerek, kannelurált, vörösmárvány oszlop volt. A szobrot a tér 1969-es átépítésekor áthelyezték a református templom elé és talapzatát lecserélték egy szögletes öntött oszlopra.

Náray János, a Komárom megyei tanács elnöke megnyitja a kiállítást

Képek a kiállításról

154 Művelt Nép. 1954. 05. 09. (5. évf., 9. szám) 7. oldal; Dolgozók Lapja. 1954. 05. 15. (9. évf., 39. szám) 4. oldal

*Jókai-szobor avatása 1954. május 9-én
(Forrás: KGYM Fotótára)*

JÓKAI SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVFORDULÓJA DÉL-KOMÁROMBAN

Dél-Komárom természetesen együtt ünnepelte 2025. február 18-án, Jókai Mór 200. születésnapján a Jókai 200 Emlékév kezdetét Észak-Komárommal, amelyet a Jókai Közművelődési Egyesület koordinált. Ott voltunk a református templomban, melynek minden egyes padsora megtelt, a Duna Menti Múzeum kiállítóhelyeként működő Zichy-palotában, a Szabó-Csekei Tímea művészettörténész által megálmodott és megrendezett *Jókai emlékezete* című kiállítás megnyitóján, majd a Jókai-szobornál, ahol a mesterséges intelligencia segítségével megelevenedett korabeli fotókkal és képeslapokkal a háttérben, maga Jókai is „megszólt”. A Jókai 200 Emlékév keretében egész évben vezetett túrákat tartottak a városban, amelyeken felkeresték az íróhoz kötődő emlékhelyeket. Elkészült egy térképes kalandjáték is, amelyen Čech Gábor szobrászművész által készített, Jókai életének ikonikus pillanataira utaló nyolc miniatűr szobrocskát és Jókaihoz kapcsolódó idézeteket kellett megkeresni a szülővárosban.

Dél-Komárom legnagyobb Jókai ünnepe a Komáromi Klapka György Múzeum nagyszabású emlékkiállítása volt, amely Jókai életével, munkásságával, rokonságával és barátaival is foglalkozott. A május 21-i megnyitón Szécsi Noémi, József Attila-díjas író mondott beszédet, közreműködött a Pengő Zenekar, valamint Gábor Klára és Szinák Evelyn, akik Jókairól „pletykáltak”.

Az évforduló tiszteletére Jókai-logókat tervezett részünkre Ölveczky Gábor komáromi grafikusművész, amelyek felhasználásával egyenpólókat készítettünk magunknak, és egész évben ezt viseltük a rendezvényeinken.

A Jókai-logók

A Szamadó Emese kurátor által írt tablóból sok-sok érdekességet megtudhatunk az íróról: arról, hogy festőnek készült, hogy szeretett kertészkedni, hogy páratlan óriáskagyló gyűjteménye volt (a legnagyobbat, egy kb. másfél méteres példányt a Nemzeti Múzeumnak ajándékozott, ez most a Természettudományi Múzeum gyűjteményében található), hogy kétszer is párbajozott (lapkiadói és újságírói tevékenysége miatt, bár az egyikben benne volt a „cherchez la femme” is, a másikat pedig újságírotársra helyett „vívta”, illetve lőtte a levegőbe, mivel ő nem volt hozzá „comme

il faut”, vagyis párbajképes a kor úri szabályai szerint), hogy börtönben is ült (bár az ottani körülményei inkább egy hotelben való vendégeskedésre hasonlítottak, ahol felesége, Laborfalvi Róza jóvoltából lukulluszi lakomákat evett, és ahonnan a Svábhegyre járt kertészkedni, s végül a kiszabott egy év helyett, az uralkodó kegyelméből csak egy hónapot töltött) és még megannyi történetet.

A kurátor számtalan értékes Jókai-relikviát is szerepeltetett a kiállításban, részben a múzeum saját gyűjteményéből, részben kölcsönzésekből.

Egy korabeli bútorokkal berendezett, Jókai dolgozószobáját stilizáló enteriőrben kaptak helyet a múzeum műtárgyai: Kecskeméten használt fotelje; ottani szál-lásadónőjéről, Gyenes Mihálynéről készített kis portréja; ezüst tárgyai; rajztanára, Orbán Gábor rajzai; az 1894 és 1907 között kiadott 100 kötetes Jókai-sorozat; Csi-ziné Feszty Zsuzsanna és mellszobra, Szakál Dénes ajándékként. Itt mutattuk be édesanyja, Pulay Mária ruhásszekrényét, Tóth Ferenc püspökről készített rajzát és egy másik mellszobrát, ezeket Jókai Mór testvérének, Jókay Jolánnak az ükunokája, Zsindely Zsolt kölcsönözte, valamint azokat az eredeti Jókai-leveleket, amelyeket Hermann Róbert történésztől kaptunk kölcsön.

Jókai stilizált dolgozószobája a kiállításban

A kiállítás különösen értékes darabja volt Jókai két iskolai bizonyítványa, illetve annak a keresztelőmedencének a fedele, amely alatt megkeresztelték. Ez a három relikvia még soha sehol nem volt kiállítva, a Révkomáromi Református Egyház lelkesze, Fazekas László emeritus püspök jóvoltából kerültek a tárlatba.

A fentiekén kívül különböző kiadású Jókai-regények, vele kapcsolatos tárgyak, fotók, dokumentumok, két Jókait ábrázoló dombormű és természetesen Feszty Masa teljes alakos festménye a „nagyapapáról” (sajnos csak másolatban) is helyet kapott a tárlaton.

A család tekintetében a Feszty Árpád által készített *Magyarok bejövetele* körkép első plakátja és első brossúraszerű kiadása, valamint Feszty Masa egy szentet ábrázoló festménye is kiállításra került.

Egy teljes tárlót és a körülötte lévő falfelületet megtöltötte Samarjay Károly hagyatéka, amelyet ükunokája, Samarjay Zoltán kölcsönzött a kiállításba. Dr. Samarjay Károly ügyvéd Komáromban született, Jókai iskolatársa és barátja volt, de Pozsonyban nyitott ügyvédi irodát és ott telepedett le. 1858-ban együtt járta be a Felvidéket Jókaiival, amelyről Samarjay naplót vezetett és amelyet Jókai is megörökített a 18. és 19. számú noteszében. (Összesen 27 noteszt – köztük két nagyobb alakú vázlatfüzetet – ismerünk tőle, bár egyes visszaemlékezések szerint több is volt.)

A tárlatnak hat hónap alatt 4973 látogatója volt az országon minden részéről és külföldről (nem csak Szlovákiából!) is.

A kiállításához és a Jókai évhez kapcsolódóan egész évben Jókai témájú múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartottunk a múzeumban, a városi Gyermeknapon és a Múzeumok Majálisán is. A június 21-én megrendezett Múzeumok Éjszakáján pedig a *Középpontban Jókai* című rendezvényünkön tényleg minden Jókairól szólt. Előadásokat tartottunk Jókai komáromi műveiről, regényei filmes adaptációiról, képzőművészeti tevékenységéről, a korabeli divatról és a 19. századi könyvkiadás rejtelméről. A gyermekfoglalkozások is Jókai-központúak voltak: volt növényismereti séta feladatokkal, színezés és matricázás Jókai regényalakjaival és *Arany ember* – szabadulószoa az egyik közeli kiállítóhelyünkön, a Kecskés László Emlékházban. A nap lezárásaként éjjel 11 órakor a Jókai-kiállításban „Gyertyafényes” tárlatvezetést tartottunk.

A múzeum Jókai-kiállítása volt az egyik helyszíne a „*KIMesélő – 24 órás felolvasás kihívás*”-nak, amelynek keretében mintegy 9 iskola közel 300 diákja olvasott folyamatosan Jókai – esetünkben Komárommal kapcsolatos – regényeiből.

Kollégáink is részt vettek június 14-én azon a kültéri képregény rekordon, amelyen a két Komárom civil szervezetei, kulturális egyesületei, nyugdíjas csoportjai, intézményei, cégei az *Arany ember* alapján készített 39,65 méter hosszú képregényt színezték ki.

Pokornyi Gábor, Réső György, Ábrahám Zsolt Tamás, Harsányi Eszter és Hörömpöliné Volán Ágnes a múzeum munkatársai és a kiszínezett képregénykocka

Komárom és a Komáromi Klapka György Múzeum érdekes, változatos és a Jókai 200 Emlékévhez méltó rendezvényekkel töltötte meg a 2025-ös esztendőt, amelynek folyományaként 2026 tavaszán, a múzeum Kelemen László utcai épületében egy kis Jókai-emlékszoba kerül kialakításra.

ADATTÁR

Sajtóbibliográfia

2024–2025

2024

1. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 002. sz. (01.03.), p. 5.
– Könyves bütykölde az oroszlányi Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában.
2. AHOL a Nap felkel: fonalbabát is készíthetnek a szakmai napon = 24 Óra. – 35. évf. 005. sz. (01.06.), p. 4. – ill.
– Ahol a Nap kel... címmel szakmai konferenciát rendez a tatabányai József Attila Könyvtár a magyar népmesék jegyében január 15-én.
3. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 007. sz. (01.09.), p. 5.
– Mesekocsmá a tatabányai József Attila Könyvtárban a Meseszó Egyesület és a Horsa Banda közreműködésével.
4. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 007. sz. (01.09.), p. 5.
– Ahol a Nap kel... című szakmai konferencia a tatabányai József Attila Könyvtár szervezésében a népmesék jegyében.
5. PÁLYÁZAT = 24 Óra. – 35. évf. 008. sz. (01.10.), p. 5.
– Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár versírópályázatot hirdet Oroszlány várossá nyilvánításának 70. évfordulója alkalmából.
6. MESEKOC SMA a könyvtárban: [hír]. = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 009. sz. (01.11.), p. 5.
– Mesekocsmá című zenés-irodalmi műsor a tatabányai József Attila Könyvtárban a Meseszó Egyesület és a Horsa Banda közreműködésével. Programajánló.
7. EGYRE többen lapozgatnak már: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 010. sz. (01.12.), p. 2.
– Évről-évre nő a beiratkozott olvasók száma a bajóti Községi Könyvtárban.
8. TELT házasp Mesekocsmá: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 012. sz. (01.15.), p. 2.
– A Horsa Band mesemondó rendezvényt tartott a József Attila könyvtárban.
9. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Szakmai nap a könyvtárban = 24 Óra. – 35. évf. 013. sz. (01.16.), p. 1–2. – ill.
– Szakmai napot tartottak a József Attila Könyvtárban Tatabányán, melynek témája a népmese volt.
10. LAPOZGATÁSRA hív a könyvtáros: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 016. sz. (01.19.), p. 2.
– Újabb könyveket ajánl az olvasók figyelmébe a bajóti könyvtár vezetője.
11. WALCZER Patrik: Játszva ismerkedtek meg a regényekkel = 24 Óra. – 35. évf. 016. sz. (01.19.), p. 3. – ill.
– Kiállítás nyílt Fekete István műveiben szereplő állatokról az esztergomi könyvtárban.
12. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Újra gyarapodott a helyi értéktár: a Gerecse 50 és a Boccia Szakosztály is bekerült = 24 Óra. – 35. évf. 017. sz. (01.20.), p. 1–2. – ill.
– Harmadik alkalommal rendezték meg a Tatabányai Értéktár Napot.

13. WALCZER Patrik: Fotókból lesz az archívum = 24 Óra. – 35. évf. 018. sz. (01.22.), p. 1., 4. – ill.
– Komárom-Esztergom Vármegye Kiváló Közművelődési Szakembere díjjal tüntették ki Csapucha Katalint.
14. KÁROS lehet az állandó önkövetés = 24 Óra. – 35. évf. 023. sz. (01.27.), p. 1.
– Csabai Márta könyvbemutatóját tartották az esztergomi könyvtárban.
15. MINŐSÍTETT lett a tatabányai könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 023. sz. (01.27.), p. 4. – ill.
– Minősített Könyvtár címet kapott a József Attila Könyvtár.
16. A KULTURÁLIS életet gazdagítják: komáromi karnagyot, könyvtárost és fiatal tehetségeket is díjaztak = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 023. sz. (01.27.), p. 5. – ill.
– Magyar Kultúra Napja Komáromban városi kitüntetések átadásával: Komárom Kultúrájáért Díj – Deák Anikó, Horváth Istvánné; Komárom Fiatal Tehetsége Díj – Csonka Barnabás.
17. MINŐSÍTETT lett a József Attila Könyvtár. = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 024. sz. (01.29.), p. 5. – ill.
– Minősített Könyvtár Címet kapott a tatabányai József Attila Könyvtár.
18. ÚJ köteteket vásárolhattak: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 025. sz. (01.30.), p. 2.
– Pályázaton nyert összegből vásárolt könyveket a komarnoi Szinnyei József Könyvtár.
19. KÖRTVÉLYFÁY Dina: A karnevál ihlette a tárlatot: a könyvtárban ezúttal farsangi tematika várja az olvasókat = 24 Óra. – 35. évf. 026. sz. (01.31.), p. 1. – ill.
– Kiállítás nyílt a karneválokról a komáromi Jókai Mór Könyvtárban.
20. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Igazi értékeket is láthattak az érdeklődők: nosztalgikus érzést is ébreszthetett a látogatókban a helytörténeti kiállítás = 24 Óra. – 35. évf. 026. sz. (01.31.), p. 2. – ill.
– Helytörténeti kiállítás nyílt Tokodon.
21. ÉRTÉKTÁRNAP Tatabányán = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 026. sz. (01.31.), p. 5. – ill.
– A Tatabányai Értéktár Bizottság 2023-ban lajstromba vett értékeit igazoló emléklapokat a József Attila Könyvtárban adták át.
22. IN MEMORIAM Takács Tímea = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 3. – ill.
– Elhunyt Takács Tímea (1972–2023), az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója. Nekrológ.
23. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Harmadik adventi koncert a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 4. – ill.
– Harmadik alkalommal tartotta hagyományos adventi koncertjét a József Attila Könyvtárban a Bárdos Lajos Vegyeskórus december 16-án.
24. MÁRKU Mónika: Adventi vásár harmadszorra = Kemlib [Elektronikus dokumentum]: a Téka Téma online utóda. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 4. – ill.
– December 9-én harmadik alkalommal került megrendezésre adventi vásárunk a tatabányai József Attila Könyvtárban.
25. MIKOLASEK Zsófia: A kis herceg = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 5. – ill.
– December 19-én Vecsei H. Miklós és Csorba Lóránt A kis herceg című zenés

- performance-szát láthatták az érdeklődők a József Attila Könyvtárban.
26. SUTÁNÉ CSULIK Andrea: Adventi üzenetek Vakrandival = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 5. – ill.
– 2023 decemberében is Vakrandizz egy könyvvel! akciót hirdetett a József Attila Könyvtár.
27. IFJ. GYÜSZI László: Csokonai 250 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 5–6. – ill.
– Csokonai Vitéz Mihály születésének (Debrecen, 1773. november 17.) 250. évfordulójáról emlékeztünk meg 2023. december 5-én. Vendégük és szakértő előadónk Turczy István babérkoszorús költő, író, szerkesztő volt.
28. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Decemberi Tájéoló = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 6–7.
– A József Attila Könyvtár Tájéoló nevű könyvklubjának 2023. évi utolsó összejövetelét tartották december 8-án.
29. FÁBIÁN Ildikó: Boszorkánykonyha a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum] – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 7. – ill.
– Teakészítő workshop Dr. Hajdu Zsanett-tel a József Attila Könyvtárban december 2-án.
30. NÁSZ János: Négyezer éve hatékonyan használják egészségünk érdekében – Bevezetés a ganoterápiába = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 8. – ill.
– Hangtálás meditációval bevezetett gyógygombás előadás a József Attila Könyvtár Öko-esték sorozatában.
31. NAGY Edit: Év végi olvasóklubnapok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 8–9.
– Decemberi Olvasólámpa nyelvi játékokkal és irodalmi fejtörőkkel a József Attila Könyvtárban.
32. NAGY Edit: Decemberi Üdítő = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 9. – ill.
– Cserteg Gizella Rend a lelke mindennek című előadása Népház úti Fiókkönyvtár Üdítő sorozatának decemberi programján.
33. MIKOLASEK Zsófia: Össz dolgozói értekezéslet, lánykori nevén állománygyűlés a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 9–10. – ill.
– Össz dolgozói értekezéslet díjátadóval és nyugdíjba vonuló kollégák köszöntésével a József Attila Könyvtárban.
34. FÁBIÁN Ildikó: Újabb sikeres évet zártunk a KSZR-ben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 11. – ill.
– Karácsonyi ünnepség és díjátadó a JAMK KSZR-ben.
35. PÓSA Andrea: Könyvklub = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 12. – ill.
– A bajóti Községi Könyvtár könyvklubjáról.
36. CSERNÁTONI Bernadett: Az élet „kétlaki” könyvtárosként = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 13. – ill.
– Tapasztalatok pilismaróti és dömösi könyvtárosként.
37. MÁRKU Mónika: 9. Szent Borbála Emlékülés = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 14. – ill.

- A hagyományokhoz híven, idén is megrendezésre került a Tatabányai Múzeumban a Szent Borbála Emlékkülés, melyet a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány szervezett december 1-jén. Beszámoló a konferenciáról.
- 38. MÁRKU Mónika: Mosolygósan vártuk a Mikulást = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 15. – ill.
  - Dolgozói Mikulás ünnepség december 2-án a József Attila Könyvtárban.
- 39. SULLER Ildikó: ManóAdvent – Karácsonyváro az aprókkal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 16–17. – ill.
  - Adventi gyermekprogramok a tatabányai József Attila Könyvtárban.
- 40. HORVÁTH Géza: A szabadságharc téli és tavaszi hadjárata 1848–49-ben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 01. sz. (2024), p. 17–18. – ill.
  - 2023. december 6-án tartott előadást Dr. Csikány Tamás történész az 1848–49-es szabadságharc téli-, és tavaszi hadjáratairól a József Attila Könyvtárban.
- 41. ÁLLATOS könyveket olvasnak a diákok = 24 Óra. – 35. évf. 027. sz. (02.01.), p. 4.
  - A komáromi Feszty Árpád Általános Iskola csatlakozott az Állatbarát Könyvtár Programhoz.
- 42. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 027. sz. (02.01.), p. 5.
  - Telegdi Ágnes gyermekkönyv író lesz az epöli Községi Könyvtár vendége. Programajánló.
- 43. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 027. sz. (02.01.), p. 5.
  - Őszi Katalin tart ismeretterjesztő előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában felső tagozatos diákoknak a méhészetéről. Programajánló.
- 44. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 027. sz. (02.01.), p. 5.
  - Farsangi kézműves játszóházat szervez a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára.
- 45. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 027. sz. (02.01.), p. 5.
  - Könyves Bütyköldével várja a gyermekeket az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár.
- 46. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Elismerést kapott a könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 028. sz. (02.02.), p. 1.
  - Podcast beszélgetés Mikolasek Zsófiával, a TMJV József Attila Könyvtár igazgatónőjével a 2023. év eredményeiről.
- 47. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Farsang farka kiállítás a Jókai-könyvtárban = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 028. sz. (02.02.), p. 5. – ill.
  - Karnevál, avagy a farsang farka címmel nyílt kiállítás a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban farsang témában.
- 48. FELHÍVÁS =24 Óra. – 35. évf. 028. sz. (02.02.), p. 6.
  - A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár február közepétől videószerkesztő-, és készítő tanfolyamot hirdet felnőtteknek.
- 49. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 028. sz. (02.02.), p. 6.
  - Társasjáték délelőtt az epöli Községi Könyvtárban. Programajánló.
- 50. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A füredi lány két helyen is toplistás = 24 Óra. – 35. évf. 031.sz. (02.06.), p. 3.
  - A József Attila Könyvtár összeállította a tízes toplistát leggyakrabban kölcsönzött könyveiről.

51. TOPLISTÁT készített a könyvtár: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 029. sz. (02.03.), p. 2.
– Toplistát készített az észak-komáromi Szinnyei József Könyvtár.
52. PROGRAMOK = 24 Óra.: – 35. évf. 031. sz. (02.06.), p. 5.
– Diaszerda a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában. Programajánló.
53. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 031. sz. (02.06.), p. 5.
– Járványok Komáromban címmel tart előadást Dr. Fritz Beke Éva a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programelőzetes.
54. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 031. sz. (02.06.), p. 5.
– Lázár Ervin vándorkiállítás nyílik a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban. Programajánló.
55. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 031. sz. (02.06.), p. 5.
– A Mesterséges intelligencia és az ember című előadássorozat keretében Halász Dávid szoftvermérnök tart előadást az észak-komáromi Szinnyei József Könyvtárban. Programelőzetes.
56. ELŐSZÓBAN is jönnek a válaszok = 24 Óra. – 35. évf. 032. sz. (02.07.), p. 2. – ill.
– Kinstädter Andrea könyvtárigazgatói működése alatt fejlődött a bajóti könyvtár.
57. WÁGNER Zsanett: Csaknem nyolcszáz-szezer forintos adomány jött a város könyvtárába = 24 Óra. – 35. évf. 032. sz. (02.07.), p. 4.
– Újabb könyvadomány érkezett az oroszlanói könyvtárba.
58. WÁGNER Zsanett: Filmes helyszínek kötetbe foglalva: könyvbemutatót tartott Cserteg István filmkutató = Kiszal-
föld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 032. sz. (02.07.), p. 5. – ill.
– Cserteg István Legendás filmek, legendás helyszínek – Komárom-Esztergom megye című kötetét mutatták be az oroszlanói Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtárban. A szerzővel Kozmáné Gombkötő Hajnalka könyvtáros beszélgetett.
59. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 033. sz. (02.08.), p. 5.
– Svetlana Hadvabová tart előadást az észak-komáromi Szinnyei József Könyvtárban. Programelőzetes.
60. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 033. sz. (02.08.), p. 5.
– Baba-mama klub az észak-komáromi Szinnyei József Könyvtárban. Programajánló.
61. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 033. sz. (02.08.), p. 5.
– A Van valami filmklub következő vetítése a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programajánló.
62. WALCZER Patrik: Rekordot döntött a könyvköltöztetés: egy kilométeres élőlánc állt össze Nyergesújfalun = 24 Óra. – 35. évf. 034. sz. (02.09.), p. 1–2. – ill.
– Könyvtárköltöztetési élőláncot szerveztek Nyergesújfalun.
63. GOLETZ-DEÁK Viktória: Mesefigurák a kiállításon = 24 Óra. – 35. évf. 035. sz. (02.10.), p. 1., 3. – ill.
– Kiállítás nyílt Lázár Ervin meséiből.
64. VEIZER-SUGÁR Gabriella: „Akármilyen volt, mi mindig megkóstoltuk”: a Szakácskönyv a túlélésért című színdarabot mutatták be a József Attila Könyvtárban = 24 Óra. – 35. évf. 035. sz. (02.10.), p. 4. – ill.

- A tatabányai József Attila Könyvtárban a Gólem Színház bemutatta a Szakácskönyv a túlélésért című darabot.
- 65. WALCZER Patrik: Népszerű, gyakran látogatott közösségi térré vált a könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 036. sz. (02.12.), p. 4. – ill.
  - Beszélgetés Hidasainé Nánási Nikolett-tel, az annavölgyi községi könyvtár vezetőjével.
- 66. MEGELEVENEDNEK Lázár Ervin mesehősei = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 036. sz. (02.12.), p. 5. – ill.
  - Lázár Ervin mesehőseiből látható vándorkiállítás Tatán, a Magyar Zoltán Művelődési Központ és Könyvtárban.
- 67. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 037. sz. (02.13.), p. 5.
  - A Nyugati nyaralás című film vetítése az annavölgyi Községi Könyvtárban. Programelőzetes.
- 68. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 037. sz. (02.13.), p. 5.
  - Szépkorúak Akadémiája lesz az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár, a Balassa Bálint Múzeum, a Babits Mihály Emlékház és a Vármúzeum szervezésében, Könyvtár a szépkorúak szolgálatában című program a könyvtárban. Programajánló.
- 69. FELHÍVÁS = 24 Óra. – 35. évf. 038. sz. (02.14.), p. 5.
  - Valentin-nap alkalmából ingyenes beiratkozási akciót hirdet a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár az együtt érkező pároknak.
- 70. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 038. sz. (02.14.), p. 5.
  - Illés György irodalomtörténész lesz a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár vendége, akivel Klemen Terézia író beszélget. Programajánló.
- 71. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 038. sz. (02.14.), p. 5.
  - Filmklub az észak-komáromi Szinyeyi József Városi Könyvtárban. Programelőzetes.
- 72. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 038. sz. (02.14.), p. 5.
  - A tatabányai József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtára Üditő programsorozatának Kutasiné Kiss Orsolya hangterapeuta lesz a vendége. Programajánló.
- 73. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 038. sz. (02.14.), p. 6.
  - Valentin-nap alkalmából Vakrandizz egy könyvvel! akciót hirdet a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár.
- 74. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Alkottak és kincseket kerestek a gyerekek farsangkor = 24 Óra. – 35. évf. 039.sz. (02.15.), p. 4. – ill.
  - Deák Anikó könyvtáros farsangi kézműves foglalkozást tartott gyerekeknek.
- 75. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Könyvekkel érkeztek lapunkhoz = 24 Óra. – 35. évf. 041. sz. (02.17.), p. 1., 4. – ill.
  - A tatabányai József Attila Könyvtár könyvekkel lepte meg partnereit a nemzetközi könyvajándéknep alkalmából.
- 76. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 045. sz. (02.22.), p. 5.
  - Videókészítő tanfolyamot hirdet a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár. Programelőzetes.
- 77. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 045. sz. (02.22.), p. 5.
  - A Nemzetközi Anyanyelvi Nap alkalmából hirdet programot az oroszlan

- Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár.
78. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 045. sz. (02.22.), p. 5.
– Van Valami filmklub a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programelőzetes.
79. WALCZER Patrik: Csillagig kalauzolt bennünket: Varga Sándor szerint az étterem egy remek inspirációs forma, egy alkotás = 24 Óra. – 35. évf. 045. sz. (02.22.), p. 6. – ill.
– Varga Sándor az esztergomi Michelin-csillagos 42 Restaurant tulajdonosa beszélt az esztergomi városi könyvtárban.
80. SZALAI Nikolett: Tanulságos történetek kiskgyerekeknek: a rendőrfőkapitány mesélt a könyvtárban = 24 Óra. – 35. évf. 047. sz. (02.24.), p. 1–2. – ill.
– Boross Zoltán ezredes megyei rendőrfőkapitány mesét olvasott a gyerekeknek a József Attila Könyvtárban.
81. SZELLEMI fitness a könyvtárban: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 048. sz. (02.26.), p. 2.
– Szellemi fitness néven programsorozat indul a bajóti Művelődési Ház és Könyvtárban.
82. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 048. sz. (02.26.), p. 5.
– Filmvetítés az annavölgyi Községi Könyvtárban. Programelőzetes.
83. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 048. sz. (02.26.), p. 5.
– Horgolókлуб a bábolnai Városi Könyvtárban. Programajánló.
84. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 048. sz. (02.26.), p. 5.
– Vasmacska Filmklub az észak-komáromi Szinnyei József Könyvtárban. Programelőzetes.
85. FÁBIÁN Ildikó: Minősített Könyvtár címet kapott könyvtárunk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 3. – ill.
– A TMJV József Attila Könyvtár Minősített Könyvtár címének oklevél és a díj átadására a Magyar Kultúra Napján, január 22-én került sor a Pannonhalmi Főapátságban.
86. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Zuhanás közben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 4. – ill.
– 2024 első Tájékoztató Könyvklubján Sławomir Mrozek lengyel drámaíró, író, Zuhanás közben című novellájáról beszélgettünk.
87. MIKOLASEK Zsófia: Teltházias Mesekocsmá = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 4. – ill.
– Mesekocsmá a tatabányai József Attila Könyvtárban a Horsa Bandával és a Meseszó Egyesülettel.
88. NÁSZ János: Visszafele is vagyunk! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 5. – ill.
– Az Új Forrás vendége Másik János zeneszerző, tanár, énekes, előadóművész volt a tatabányai József Attila Könyvtárban január 30-án.
89. MÁRKU Mónika: Kiegész ellen a decemberi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 5–6. – ill.
– A 2023-as év utolsó Helyi érték előadás-sorozatának Vitéz Veronika coach szakember volt a vendége december 20-án.
90. SCHMÖLTZ Margit: Chesstergom = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 6. – ill.

- Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban Maczák Dénes kezdeményezésére elindult a Chesstergom nevezetű sakk-kör az Esztergomi Sakkiskola és a könyvtár összefogásával.
91. GICZI Annamária: Elhunyt kolléganőnket gyászoljuk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 7. – ill.
– Egykori szeretett kolléganőjüket gyászolják a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár dolgozói.
92. HATVANI István: Nyilvános buddhista tanítás a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 7.
– Január 18-án a József Attila Könyvtárban egy rendkívül inspiráló eseményre került sor, melyet a tatabányai Gyémánt Út Buddhista Közösség szervezett. Az este során előadást is hallgathattak az érdeklődők.
93. RIGLÁNÉ BERCELI Mária: Miként vált a mocsai könyvtár a 2023-as év települési könyvtárává = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 8–10. – ill.
– A mocsai Községi Könyvtár útja az Év Települési Könyvtára címig.
94. MÁRKU Mónika: Ismét Dulai Péter volt a vendégünk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 11. – ill.
– 2024. január 23-án a Városi Levéltár meghívására ismét vendégünk volt Dulai Péter bűnügyi újságíró, akivel dr. B. Stenge Csaba levéltárigazgató beszélgetett.
95. SULLER Ildikó: Népmesék télen-nyáron = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 12–13. – ill.
- Harmadik alkalommal gyűltek össze a népmesékkal foglalkozó szakemberek a TMJV József Attila Könyvtárban január 15-én, a Népmese Konferencián.
96. SZILASSI Andrea: Deák Anikó elismerése a magyar kultúra napján = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 14–15.- ill.
– 2024. január 23-án a komáromi Jókai moziban került megrendezésre a Magyar Kultúra Napja ünnepség, melynek keretében kitüntették Deák Anikó gyermekkönyvtárost.
97. VARGA-DUBA Réka: Lázár Ervinnel ismerkedtünk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 15. – ill.
– Lázár Ervin életét és munkásságát bemutató vándorkiállítás nyílt a tatabányai József Attila Könyvtár aulájában a gyermekkönyvtár szervezésében.
98. GOLDSCHMIDT Éva: Gyógynövények varázslatos erejével ismerkedtek a gyermekek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 15–16. – ill.
– A Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár 2024. január 23-án Mechler Anna gyermekkönyv író látta vendégül, aki a Virágtündérek titkai című sorozatát hozta el.
99. BACSÁNÉ FULI Anikó: Magyar Kultúra Napja 2024. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 16. – ill.
– A tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár a Magyar Kultúra Napja alkalmából rendhagyó irodalomórát szervezett általános-, és középiskolás diákoknak.
100. GERGINÉ KOLOK Melinda: Januári mesesarok = Kemlib [Elektronikus do-

- kumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 16. – ill.
- 2024. január 26-án ismét Mesesarok volt a József Attila Könyvtárban, ahol Tatabánya polgármestere, Szücsné Posztovics Ilona mesélt a gyerekeknek.
101. MACHER Péter: Petricsek József: A tatabányai Bányamentő Állomás története (2024.01.16.) = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz.(2024), p. 17. – ill.
- Petricsek József nyugalmazott bányamérnök, a tatabányai Bányamentő Állomás egykori vezetője tartott előadást az általa korábban vezetett intézményről január 16-án a József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatában.
102. MACHER Péter: Szamódy Zsolt Olaf Ez van című könyvének bemutatója = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 02. sz. (2024), p. 18.- ill.
- Január 25-én került sor Szamódy Zsolt Olaf Ez van című könyvének bemutatójára a tatabányai József Attila Könyvtár Öko-esték sorozatában.
103. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Gazdag programokkal készülnek Tatabányán: tavaszi fesztivál: kilenc nap alatt huszonhét rendezvény lesz = 24 Óra. – 35. évf. 053. sz. (03.02.), p. 2. – ill.
- A Tavaszi Fesztivál rendezvényeit ismertették a Vértes Agorájában.
104. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Lant húrja csendült fel a Nyitott rezervátumban = 24 Óra. – 35. évf. 053. sz. (03.02.), p. 4.
- Nagy Csaba lantművész volt a Nyitott rezervátum vendége a József Attila Könyvtárban.
105. WALCZER Patrik: Végig járták El Caminót = 24 Óra. – 35. évf. 054. sz. (03.04.), p. 1., 4. – ill.
- Robotka Zoltánné és Hajnalné Ifjú Adrienn tartottak útbeszámolót az El Camino zárandokútról a tokodi könyvtárban.
106. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Virágos kiállítás a könyvtárban = 24 Óra. – 35. évf. 054. sz. (03.04.), p. 2.
- Zinkné Trézl Adrienn kiállítása nyílt meg a József Attila Könyvtárban.
107. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. -. – 35. évf. 055. sz. (03.05.), p. 5.
- Faragó András Életjáték c. könyvének bemutatója lesz Komáromban. Programajánló.
108. ELINDULT a mesebolt könyvtári program: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 056. sz. (03.06.), p. 2.
- Mesebolt néven új könyvtári program indult Bajnán.
109. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. -. – 35. évf. 056. sz. (03.06.), p. 5.
- Könyvklubba várják az olvasókat a bajnai könyvtárban. (Programajánló)
110. TAVASZKÖNTŐ virágos kiállítás a könyvtárban = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 056. sz. (03.06.), p. 5. – ill.
- Dr. Zinkné Trézl Adrienn környei festőművész képeiből és Taizs Gergő grafikáiból nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban.
111. ROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 057. sz. (03.07.), p. 5.
- Tomás Janovic kiállítása nyílik a komarnoi Szinnyei József Városi Könyvtárban. Programajánló.
112. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 057. sz. (03.07.), p. 5.
- Irodalom határok nélkül címmel szerveznek programot a komarnoi Szinnyei József Városi Könyvtárban. Programajánló.

113. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 057. sz. (03.07.), p. 5.
– Az A2 analóg fotóművészeti csoport kiállítása nyílik meg Tatabányán a Népház úti fiókkönyvtárban. Programajánló.
114. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 058. sz. (03.08.), p. 5.
– Pénteken 16 órától újra összeül a Tájoló könyvklub. Programajánló.
115. RENDHAGYÓ irodalomóra: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 059. sz. (03.09.), p. 2.
– Rendhagyó irodalomórát tartott a dorogi könyvtárban Viola Szandra költő.
116. WALCZER Patrik: Rövidesen hangoskönyv születik a díjazott történelmi regényből: utazás közben is elmélyülhetünk majd a fővárosunk évszázadainak rejtelmeiben = 24 Óra. – 35. évf. 060. sz. (03.11.), p. 4. – ill.
– Hangoskönyv készül a Budapestről szóló történelmi regényből.
117. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 060. sz. (03.11.), p. 5.
– Szalay Zoltán tart előadást a középkori Esztergomról az esztergomi városi könyvtárban. Programajánló.
118. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 060. sz. (03.11.), p. 5.
– Bárth János zenés irodalmi műsorral várja a gyerekeket a komáromi könyvtárban. Programajánló
119. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 061. sz. (03.12.), p. 5.
– Hámosné Szőke Anna tart előadást Esztergomban, a városi könyvtárban, Szépkorúak Akadémiája keretében. Programajánló.
120. PROGRAMAJÁNLÓ: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 061. sz. (03.12.), p. 5.
– Komáromi városi könyvtárban Móricz Zsigmond szerelmeiről vetítenek filmet. Programajánló.
121. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 062. sz. (03.13.), p. 5.
– Március 16-án hobbiakotók részvételével tavaszi vásárt rendeznek a tatabányai József Attila Könyvtárban.
122. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Kosuth-kép és címer = 24 Óra. – 35. évf. 063. sz. (03.14.), p. 1–2.
– Beszélgetés ifj. Gyüsi László helytörténéssel az 1848/49-es szabadságharc helyi vármegyei vonatkozásairól.
123. GOLETZ-DEÁK Viktória: Új helyre költözik a tatai könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 063. sz. (03.14.), p. 3.
– A tatai könyvtár új helyre költözik.
124. AZ ÉLETJÁTÉKRÓL beszélgettek: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 063. sz. (03.14.), p. 4.
– Faragó András Életjáték c. könyvének bemutatója volt a komáromi városi könyvtárban.
125. KIÁLLÍTÁS nyílt a vitrinekben: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 063. sz. (03.14.), p. 4.
– Kiállítás nyílt a komáromi városi könyvtárban «Csak» egy kis operett címmel.
126. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Rendhagyó drámajátékot adtak elő: Da Vinci forradalmi ifjai a városházára és a rendőrségre is bementek = 24 Óra. – 35. évf. 065. sz. (03.18.), p. 2. – ill.
– Drámajátékot adtak elő a Da Vinci iskola diákjai a március 15-i megemlékezés keretében.
127. SZALAI Klaudia: Könyvekkel is segítettek: az adománygyűjtésen befolyt összeg nemes célt szolgál = 24 Óra. – 35. évf. 067. sz. (03.20.), p. 1. – ill.

- Könyvvásárt tart a tatabányai József Attila Könyvtár adománygyűjtő szándékkal.
128. WÁGNER Zsanett: Slezákné Molnár Katalin: nem maradok Bütyi nélkül: különleges húsvéti tojásfestési praktikát is tanultak a diákok = 24 Óra. – 35. évf. 067. sz. (03.20.), p. 4. – ill.
– Februárban ért végét az oroszlányi könyvtár Könyves Bütykölte sorozata.
129. WÁGNER Zsanett: Szilvi szerint túlélhető a halál: a szerzővel Sugta Klára művészetterapeuta beszélgetett = 24 Óra. – 35. évf. 067. sz. (03.20.), p. 4. – ill.
– Deés Szilvi könyvbemutatója volt a József Attila könyvtárban.
130. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Már bárhonnan kölcsönözhetőek az e-könyvek: a tatabányai József Attila Könyvtár egyedülálló szolgáltatást indított útjára a napokban 24 Óra. – 35. évf. 070. sz. (03.23.), p. 2. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár e-book állománya mindenki számára hozzáférhető.
131. TÖRTÉNET a gyászfeldolgozásról: Hogyan lehet túlélni a halált? – erre válaszol Deés Szilvi oroszlányi író = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 070. sz. (03.23.), p. 6. – ill.
– Deés Szilvia: A kék fotel című könyvét mutatták be a tatabányai József Attila Könyvtárban. A szerzővel Sugta Klára beszélgetett.
132. WALCZER Patrik: Kiállításon a kitelepítés = 24 Óra. – 35. évf. 071. sz. (03.25.), p. 1., 4. – ill.
– Dorogiak 75 éve Wendlingenben címmel kiállítás nyílt Dorogon.
133. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 074. sz. (03.28.), p. 5.
– Az annavölgyi könyvtárban Nyuszi-bulit szerveznek. Programajánló.
134. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 074. sz. (03.28.), p. 5.
– Tóth László költő Rossz napok című verseskötetét mutatják be a komarnoi könyvtárban. Programajánló.
135. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 074. sz. (03.28.), p. 5. – ill.
– Húsvétra hangoló lesz a lábatlani könyvtárban. Programajánló.
136. BERCZELLY Attila – KISS T. József: Tatai Rendház Nonprofit Kft.: működetésre és használatba kapták a Magyar-házat = Regio regia: a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. – 24. évf. 162. sz. (2024.), p. 41. – ill.
– Interjú Berczelly Attilával, a Tatai Rendház Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatójával az épület új és régebbi feladatairól, többek között a könyvtár működtetéséről.
137. MÁRKU Mónika: Kertész Imre életműve a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 3. – ill.
– 2024. február 5-én, csatlakozva a Holokauszt Magyarországi Áldozatainak Emléknepjéhez (január 27.) kiállítást szerveztünk könyvtárunkban. A Kertész Imre Társaság „Szabadságról» című vándorkiállításának a megnyitóját tartottuk, amely a Nobel-díjas író, műfordító Kertész Imre életművét mutatja be 14 tablón keresztül.
138. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Szakácskönyv a túlélésért a tatabányai József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 3.
– A Holokauszt Emléknepjéhez kapcsolódva a Gólem Színház Egyesület a Sza-

- kácskönyv a túlélésért című darabját mutatta be a tatabányai József Attila Könyvtárban.
139. MACHER Péter: Lantművész a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 4. – ill.
– Nagy Csaba lantművész volt Jász Attila „Csendes Toll vendége az Új Forrás februári rendezvényén.
140. NÁSZ János: Ismeretlen gyógy módokról a József Attila Könyvtárban! ;„Nos, soha többé nem vagyunk egymás számára idegenek” (Forrest Gump) = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 4–5. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár 120. Öko-estjének vendége Blaschek László terapeuta volt, aki ismeretlen gyógy módokról tartott előadást.
141. SCHMÖLTZ Margit: Út a Michelin-csillagig = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 5. – ill.
– Február 19-én Varga Sándor esztergomi étteremtulajdonos volt a Helischer József Városi Könyvtár vendége.
142. GÁBOR Kitti: Széppróza napi közönségtalálkozó a dorogi könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 6. – ill.
– A Gáthy Zoltán Városi Könyvtár az idei első író-olvasó találkozóját „Híres hősök bőrében címmel, a széppróza napja alkalmából rendezte meg február 19-én. A közönségtalálkozó vendége Cs. Szabó Sándor történelmi regényíró volt.
143. DIENES Katalin: KIRKÉ = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 6–8. – ill.
– A Tájoló Könyvklub februári témája Madeline Miller Kirké című regénye volt.
144. FEHÉR Anna Orsolya: Filmklub = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 8. – ill.
– Február 21-én A Pogány Madonna című magyar filmklasszikust vetítették a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Filmklub sorozatának keretében.
145. DUDÁS Judit: A Jókai Mór Városi Könyvtár felnőtt részlegének februári programjai = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 9.
– Beszámoló a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár februári programjairól.
146. TARJÁNNÉ TIHANYI Tímea: Hangtálfürdő a könyvtárban Kutasiné Kiss Orsolya hangterapeutával = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 9–10. – ill.
– Az Üdítő programsorozat keretében 2024. február 14-én a Népház úti Fiókkönyvtárban Kutasiné Kiss Orsolya hangterapeuta volt a vendég.
147. KINTSÄDNER Andrea: Hogyan lettem az év könyvtárosa? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 11–12. – ill.
– Kinstädtnér Andrea a 2023-as év települési könyvtárosa díjazottjának könyvtárosi munkájáról, sikereiről.
148. IFJ. GYÜSZI László: Titkos Társaság Tatán – Schlaraff lovagok Tatán = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 14–15. – ill.
– Március 2-án Tatán, az Esterházy-kastélyban került bemutatásra Bálint Csaba helytörténeti könyve Titkos

- Társaság Tatán – Schlaraff lovagok Tatán címmel.
149. GERGINÉ KOLOK Melinda: Rendőr a Mesesarokban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 16. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár gyermekkönyvtárának februári Mesesarok foglalkozásán Boross Zoltán vármegyei rendőr ezredes volt a vendég.
150. GOLDSCHMIDT Éva: Könyvtári Simo(n)gatónk folytatódik = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 16–17. – ill.
– Kutyaaterápiás foglalkozás a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban február 22-én.
151. GERGINÉ KOLOK Melinda: Kertész Erzszi a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 17. – ill.
– 2024. február 24-én Kertész Erzszi gyermekkönyv író volt a vendég a tatabányai József Attila Könyvtár gyermekkönyvtárában.
152. KUN-KOVÁCS Erika: Mackó, mackó ugorjál... folytatódnak a könyvtári foglalkozások a legkisebbeknek! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 17. – ill.
– Baba-mama klub a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban február 1-jén.
153. GOLDSCHMIDT Éva: Jobbladaköltő és ZsebenciKlopédia nyomában jártunk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 18. – ill.
– 2024. február 7-én ünnepélyes keretek között került megnyitásra Lázár Ervin életmű-kiállítása a Piarista rendházban, Tatán.
154. GOLDSCHMIDT Éva: Lázár Ervin Tatán hagyta a névjegyt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 18. – ill.
– Február 8–20-ig Tatán, a Piarista rendházban volt látható Lázár Ervin Négyszögletű kerek erdő című életmű-kiállítása a könyvtár szervezésében.
155. MACHER Péter: Bemutatkozik új helytörténész kollégánk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 19. – ill.
– Bemutatkozik új helytörténész kollégánk, Macher Péter.
156. MÁRKU Mónika: Kényszer-vallomásban a februári Helyi értéken = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 19–20. – ill.
– 2024. február 20-án Helyi érték sorozatunk vendége a Tatán élő író, Szabó-Vincz Dóra volt, aki Kényszer-vallomás című könyvét mutatta be az érdeklődőknek. Az írónővel Szalai Klaudia újságíró beszélgetett.
157. MACHER Péter: Részt vettünk a helyismereti könyvtárosok taggyűlésén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 03. sz. (2024), p. 21. – ill.
– Beszámoló a MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének február 19-én tartott taggyűléséről.
158. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Analóg ember a könyvtárban = 24 Óra. – 35. évf. 080. sz. (04.06.), p. 1–2. – ill.
– Fehér Enikő író első könyvét mutatták be a József Attila Könyvtárban.
159. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 082. sz. (04.09.), p. 5.
– Könyvklub foglalkozást tart Bajján.

160. A MAGYAR kötetzet napját ünneplik szerte a vármegyében = 24 Óra. – 35. évf. 083. sz. (04.10.), p. 5. – ill.
– A magyar költészet napját ünneplik a vármegyében.
161. VERSEK a Kemma.hu olvasóinak: a magyar költészetet ünnepeljük szerte vármegyében = 24 Óra. – 35. évf. 084. sz. (04.11.), p. 1. – ill.
– A magyar költészet napját ünnepelték a vármegyében.
162. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 085. sz. (04.12.), p. 5.
– Író-olvasó találkozót rendeznek Bábolnán.
163. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 085. sz. (04.12.), p. 5.
– Költészet napi rendezvény lesz Csépen a községi könyvtárban.
164. AUTIZMUSSAL élők kiállítása = 24 Óra. – 35. évf. 086. sz. (04.13.), p. 4.
– Az autizmus világnapja alkalmából kiállítás volt látható a Sárbereki Községi Pontban.
165. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 088. sz. (04.16.), p. 5.
– Soproni András műfordító lesz az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár vendége.
166. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 089. sz. (04.17.), p. 5.
– Könyvklubba várják az érdeklődőket az almásfüzitői könyvtárban.
167. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 089. sz. (04.17.), p. 5.
– Bencze László fotókiállítására várják az érdeklődőket az esztergomi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárba.
168. WALCZER Patrik: Tragédiáról szól a kiállítás: Anne Frank lett a holokauszt egyik legismertebb áldozata = 24 Óra. – 35. évf. 090. sz. (04.18.), p. 1. – ill.
– Anne Frank életéről nyílt kiállítás Nyergesújfalun.
169. ÚJABB rossz állapotú utca újulhat meg: száz parkolót alakítanak ki, hamarosan nyit a könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 090. sz. (04.18.), p. 2. – ill.
– Útfelújítás várható Tatán és hamarosan nyit a könyvtár is.
170. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 090. sz. (04.18.), p. 5.
– Chesstergom címmel szerveznek programot Esztergomban a Helischer József Városi Könyvtárban.
171. FODOR Péter – MÁTRAHÁZI Zsuzsa: Portré: Fodor Péter könyvtáros, művelődésszervező = HVG: gazdasági, politikai hírmagazin. – 46. évf. 16. sz. (04.18.), p. 74. – ill.
– Interjú Fodor Péter könyvtáros-művelődésszervezővel, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nyugalmazott főigazgatójával pályájáról, és a könyvtárak helyzetéről.
172. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 094. sz. (04.23.), p. 5.
– Kovács Zoltán tart előadást a komáromi könyvtárban az Instagramról.
173. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 094. sz. (04.23.), p. 5.
– Rutkai Bori lesz az író-olvasó találkozó vendége Komáromban, a gyerekkönyvtárban.
174. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 095. sz. (04.24.), p. 5.
– Herold Ferenc növényápolási tanácsadást tart a komáromi könyvtárban.
175. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 095. sz. (04.24.), p. 5.
– Anne L. Green lesz a nagyigmándi könyvtár vendége.

176. ZÖLDKÖNYVTÁRI műhelybeszélgetés: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 096. sz. (04.25.), p. 2. – ill.
– Zöldkönyvtári műhelybeszélgetés volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
177. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 096. sz. (04.25.), p. 5.
– Felolvasó verses délután lesz az epöli községi könyvtárban.
178. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: TextLib szakmai továbbképzés és workshop = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 3–4. – ill.
– 2024. március 11–12-én kétnapos Textlib szakmai továbbképzést szervezett a tatabányai József Attila Könyvtár.
179. NÁSZ János: Amíg... de addig is! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 5. – ill.
– Ölveczky Gábor grafikusművész Amíg című könyvének bemutatóját tartották a tatabányai József Attila Könyvtárban március 21-én. A szerzővel Kövesdi Mónika művészettörténész beszélgetett.
180. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Ahol a folyami rákok énekelnek – egy nő története a nőnap Tájélon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 5–6.
– A tatabányai József Attila Könyvtár márciusi Tájélo olvasóklubjának témája Delia Owens Ahol a folyami rákok énekelnek című regénye volt.
181. MACHER Péter: Agitátor a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 6. – ill.
– Menyhárt Jenő, az Európa Kiadó alternatív rockzenekar vezetője volt a márciusi Új Forrás est vendége.
182. OPÁLKA Tamara: Író-olvasó találkozó Réti Lászlóval = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 7. – ill.
– Március 8-án, nőnap alkalmából Réti Lászlóval találkozhattak az érdeklődők a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az íróval Mikolasek Zsófia beszélgetett.
183. NÁSZ János: A világ megváltozik 2.0 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 7–8. – ill.
– A világ megváltozik. Pörtl Jánosné, Katalin természetgyógyással Nász János beszélgetett, 2024. március 5-én a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték és Öko-est rendezvény keretében.
184. FORISEK Tímea: Fenntartható kertészet: Herold Ferenc kertészmérnök Hortenzia című könyvének bemutatója = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 8–9. – ill.
– Herold Ferenc Hortenzia című kötetét mutatták be a tatabányai József Attila Könyvtárban.
185. ZANTLEITNER Laura: Cool-túra 2024 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 9. – ill.
– 2024. március 20-tól 26-ig 11 csapat vett részt a Tatabánya város kulturális értékeit bemutató izgalmas, játékos „vándorló vetélkedőn, a Cooltúrán.
186. MÁRKU Mónika: Kék fotel a tatabányai József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 10. – ill.
– 2024. március 14-én a tatabányai József Attila Könyvtárban került bemutatásra az elsőkönyves Deés Szilvia Kék fotel című könyve. A civilben marketinges szakember a tatabányai Edutus Egyetem oktatója. Sugta Klára művészetterapeuta beszélgetett vele megjelent művéről és megírásának körülményeiről.

187. NÁSZ János: Egy ember sokfajta karakter lehet = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 10. – ill.
– Fehér Enikő tatabányai költő, író Az analóg ember című könyvét mutatták be az Öko-esték keretében a József Attila Könyvtárban, április 4-én.
188. SCHMÖLTZ Margit: Négyszögletű Helischer József Városi Könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 11.
– Színes programkínálattal várta az olvasókat márciusban az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár.
189. SZILASSI Andrea: Internet Fiesta a mesterséges intelligencia jegyében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 11–12. – ill.
– Az Internet Fiesta programjai a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban március 22–16. között.
190. GÁBOR Kitti: Értékeink nyomában 1. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 13. – ill.
– A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában című beszélgető sorozatának első vendége Csunderlik Péter történész volt március 22-én.
191. SZŰCSNÉ ORBÁN Zsuzsa: «Tarka a világ» = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 13–14. – ill.
– A kishéri Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár első negyedéves programjairól.
192. KUN-KOVÁCS Erika: Családfakutatás felnőtteknek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 14. – ill.
– Kutasd a múltat! című háromrészes rendezvénysorozat első alkalmát tartották Tatán, a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban a Magyar Nemzeti Levéltár KEVM-i Levéltárának közreműködésével.
193. GOLDSCHMIDT Éva: A levéltárról diákoknak = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 14–15. – ill.
– A levéltár rejtelseibe vezette be a Bláthy Szakközépiskola tanulóit Borz Tamás, a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltárának munkatársa 2024. március 6-án Ma is tanultam valamit! című előadás-sorozatában.
194. OPÁLKA Tamara: Bemutakozó = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 15. – ill.
– Opálka Tamara tájékoztató könyvtáros bemutatkozása, aki 2024. január 1-jétől dolgozik a tatabányai József Attila Könyvtár Tájékoztatói és Bibliográfiai Osztályán.
195. MÁRKU Mónika: Tavasszal is kézműves vásár a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 16. – ill.
– Hagyományteremtő szándékkal rendezett tavaszi kézműves vásárt a tatabányai József Attila Könyvtár március 16-án.
196. FÁBIÁN Ildikó: Március a beszámoló hónapja = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 17–18. – ill.
– Statisztika és beszámoló a JAMK-KSZR 2023. évéről.
197. VÁGENSZOMMER Orsolya: Versek délutánja! – Epöl = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 19. – ill.

- Gyermek- és felnőttprogramok a Költészet Napja alkalmából az epöli Községi Könyvtárban.
198. KISS Brigitta: Élet a császári könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 19–20. – ill.
– A császári Községi Könyvtár programjai, rendezvényei és élete az elmúlt 6 évben.
199. SULLER Ildikó: Tények, ötletek, praktikák = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 21–22.
– 2024. március 9-én olvasásra nevelés témában tartott országos könyvtárszakmai konferenciát az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum.
200. ZANTLEITNER Laura: Jól és jót játszani! szakmai nap Egerben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 22. – ill.
– 2024. március 4-én rendezett szakmai napot az egri Bródy Sándor Könyvtár „Jól és jót játszani! Társasjáték, könyvtár, pedagógia címmel. Beszámoló a konferenciáról.
201. SULLER Ildikó: Népszerű szerzőkkel ünnepeltük a tavaszt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 23–24. – ill.
– Márciusi gyermekprogramok a tatabányai József Attila Könyvtárban.
202. SULLER Ildikó: Tűzoltó leszel, s katoná! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 24. – ill.
– 2024. március 7-én a Kecskédi Német Nemzetiségi Általános Iskola hetedikesei érkeztek a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárába, akik pályaorientációs nap keretében ismerkedtek a könyvtárosi hivatással.
203. MÁRKU Mónika: Elnémított sorsok –Szebenyi István ötödik kötetének bemutatója a Helyi érték sorozatban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 25. – ill.
– Március 19-én Szebenyi István ötödik kötetének, az Elnémított sorsoknak volt a bemutatója a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatában.
204. MACHER Péter: Régészeti kiállítás a Tatabányai Múzeumban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 04. sz. (2024), p. 26. – ill.
– A Tatabányai Múzeumban március 1-jén a „Szkíták, germánok, magyarok» címmel nyílt kiállítás, mely a városban végzett régészeti ásatások legújabb eredményeit tárja az érdeklődők elé. Beszámoló a kiállítás megnyitójáról.
205. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 101. sz. (05.02.), p. 5.
– Esztergomban a Múvelődési Ház szakköreinek alkotásaiból nyílik kiállítás a Helischer József Városi Könyvtárban.
206. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 101. sz. (05.02.), p. 5.
– Anyák napi kézműves foglalkozás lesz a lábatlani könyvtárban.
207. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 105. sz. (05.07.), p. 5.
– Horváth Zoltán és Mórocz Károly Kilométerfalók a Gerecsében című könyvének bemutatója lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
208. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 105. sz. (05.07.), p. 5.
– M. Varga Katalin gyakorlatorientált workshop sorozatának következő előadása lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.

209. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 106. sz. (05.08.), p. 5.
– Jókai Mórról tartott előadást Szilassi Andrea könyvtáros Oroszlányban.
210. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 106. sz. (05.08.), p. 5.
– Olvasólámpa lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
211. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 106. sz. (05.08.), p. 5.
– Rotary Club Tatabánya szervezésében Kenyárról lesz úti beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtárban.
212. KÖNYVKLUB indult a településen: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 107. sz. (05.09.), p. 4.
– Elindult az első Fűzítői Könyvklub.
213. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 108. sz. (05.10.), p. 5.
– Pénteken a Tájéoló könyvklubban Rachael Englis Papír karkötő című könyvéről beszélgetnek.
214. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 108. sz. (05.10.), p. 5.
– Szombaton a Makett klub tart foglalkozást a tatabányai József Attila Könyvtárban.
215. SZALAI Nikolett: Ötletes kisfilmek = 24 Óra. – 35. évf. 109. sz. (05.11.), p. 1–2. – ill.
– Kisfilm készült a gyalogos biztonságról.
216. WALCZER Patrik: Újabb helytörténeti kiadványt mutattak be: székely kézműves termékeket vásárolhattunk a dorogi Őtház Piacon a hétvégi Európa Napon = 24 Óra. – 35. évf. 111. sz. (05.14.), p. 3. – ill.
– Az Európai Unióhoz való csatlakozás 20., Dorog várossá nyilvánításának 40. évfordulóját ünnepelték Dorogon.
217. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 112. sz. (05.15.), p. 5.
– Helios Fotóklub kiállítása nyílik Komarnoban.
218. CSATLAKOZTAK a fűzítőiek is: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 113. sz. (05.16.), p. 4.
– Almásfűzítő is csatlakozott a Közösségek Hete 2024 programsorozathoz.
219. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Jókai Móra emlékeznek a Duna mindkét oldalán: tematikus séták indulnak, kiállítás nyílt, rekordra készülnek = 24 Óra. – 35. évf. 113. sz. (05.16.), p. 4. – ill.
– Jókai Móra emlékeztek Komáromban és Komarnoban.
220. TARDOSON járt Endrei Judit, az ismert műsorvezető: Csabán Tibor képviselő vállalta el a riporter szerepét = 24 Óra. – 35. évf. 114. sz. (05.17.), p. 4. – ill.
– Tardoson beszélgetett Endrei Judit.
221. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 114. sz. (05.17.), p. 5.
– Gyöngyészereket készítenek a sári könyvtárban.
222. WALCZER Patrik: Ötkarikás élményeiről mesélt: háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó járt Esztergomban = 24 Óra. – 35. évf. 115. sz. (05.18.), p. 2. – ill.
– Kiss Gergely olimpiai bajnok vízilabdázó az esztergomi könyvtárban beszélgetett.
223. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 117. sz. (05.22.), p. 5. – ill.
– Kiss Krisztina coach tart előadást a komáromi városi könyvtárban.
224. ELŐADÁS Földünk gondjairól = 24 Óra. – 35. évf. 119. sz. (05.24.), p. 1.
– Borsos Béla humánökológus tartott előadást a József Attila Könyvtárban Tatabányán.
225. CSÜTÖRTÖKÖN reggel nyit az új tatabányai könyvtár: az új bibliotéka modern kör-

- nyezetben és új nyitvatartással várja majd az olvasókat = 24 Óra. – 35. évf. 119. sz. (05.24.), p. 4. – ill.
- Május 30-tól fogadja az olvasókat az új tatabányai könyvtár.
226. OLVASÁS a szabadban: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 120. sz. (05.25.), p. 4.
- A jó idő beköszöntével a szabadban is lehet olvasni a tatabányai József Attila Könyvtárban.
227. A MAJKPUSZTAI néptanítók: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 121. sz. (05.27.), p. 2.
- Író-olvasó találkozó lesz Oroszlányban, Forgács József beszél új könyvéről.
228. JUBILEUMOT ünnepelt a Füzitői Napok: díszpolgári címet és emlékérmét is átadtak = 24 Óra. – 35. évf. 121. sz. (05.27.), p. 3. – ill.
- Harmadik alkalommal rendezték meg a Füzitői Napokat.
229. KÖNYV a Gerecséről = 24 Óra. – 35. évf. 122. sz. (05.28.), p. 1., 6.
- Bemutatták a Kilómeterfalók a Gerecsében című könyvet a tatabányai József Attila Könyvtárban.
230. NYIT az új könyvtár = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 123. sz. (05.29.), p. 1., 5. – ill.
- Május 30-án ünnepélyes keretek között adják át a megújult tatabányai könyvtárat az olvasóknak a Magyar Zoltán Tudásközpont épületében, az egykori Tiszti klub helyén.
231. CSÜTÖRTÖKTŐL már várja az olvasókat a könyvtár: ünnepséggel nyitották meg a Magyar Zoltán Tudásközpontot = 24 Óra. – 35. évf. 124. sz. (05.30.), p. 2. – ill.
- Ünnepséggel nyitották meg Tatán a Magyar Zoltán Tudásközpontot.
232. MAJKPUSZTAI néptanítók: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 125. sz. (2024. 05.31.), p. 2.
- Oroszlányban író-olvasó találkozó keretében mutatták be Forgács József új könyvét.
233. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 125. sz. (05.31.), p. 5.
- Taróczy Gabriella alkotásaiból nyílik kiállítás a dorogi könyvtárban.
234. KÖNYV született a Gerecse 50-ről = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 125. sz. (05.31.), p. 6. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtárban mutatták be a Gerecse 50 történetét bemutató Kilómeterfalók a Gerecsében című helytörténeti kiadványt.
235. FORISEK Tímea: Határon Innen – Határon Túl, III. Zöldkönyvtári Konferencia: Zöldkönyvtári módszerek, szolgáltatások, környezettudatosítás a gyakorlatban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 3-4. – ill.
- Határon Innen – Határon Túl címmel, 3. alkalommal került megrendezésre a Zöldkönyvtári Konferencia Tatabányán, a József Attila Könyvtárban. Beszámoló a konferenciáról.
236. NÁSZ János: Van-e a fotóknak illata? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 5. – ill.
- Április 5-én nyílt meg a tatabányai József Attila Könyvtárban az Analóg Fotóművészeti Csoport bemutatkozó tárlata.
237. FÁBIÁN Ildikó: Tatabányán járt a füredi lány = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 5-6. – ill.

- Április 23-án Karády Anna volt a tatabányai József Attila Könyvtár Kávèzzon kedvenceivel sorozatának vendége. Az írónoèvel Opálka Tamara könyvtáros beszélgetett.
238. TARJÁNNÉ TIHANYI Tímea: JólLét nap a testi-lelki harmóniáért = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 6–7. – ill.
- JólLét Napot tartottak a tatabányai Kék Madár Szülőkklub szervezésében Bánhidán a Puskin Művelődési Házban és a Bánhidai Fiókkönyvtárban. A programok az érzékenyítést, a testi-lelki egészség megőrzését szolgálták.
239. MACHER Péter: Negyven éves a Makám = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 7–8. – ill.
- Az áprilisi Új Forrás Est vendége Kruklik Zoltán, a Makám együttes vezetője volt.
240. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Gyermekek, lányok, asszonyok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 8–9. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár áprilisi és első negyedéves Tájéoló olvasóklubjainak témáiról.
241. MÁRKU Mónika: Debreceni kollégákat láttunk vendégül = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 9–10. – ill.
- Április 24-én a debreceni Méliusz Juhász Péter Könyvtár munkatársai tettek szakmai látogatást a tatabányai József Attila Könyvtárban.
242. MÁRKU Mónika: Csírák és rügyek bűvöletében – áprilisi Helyi érték a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 10. – ill.
- Április 26-án Maller Eleonóra, a kocsói Édenkert Levendulás tulajdonosa tartott előadást a csírák és rügyek jótevény hatásairól.
243. GÁBOR Kitti: Költészet napi könyvbemutató = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 10–11. – ill.
- Költészet Napja a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban Cselenyák Imre József Attiláról szóló regényfolyamának második kötetének bemutatójával.
244. GÁBOR Kitti: Bencze László kiállítása = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 11. – ill.
- Április 17-én nyitott meg Bencze László fotóművész emlékkiállítása a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban, mely az intézmény közreműködésével az alkotó születésének 75. évfordulója alkalmából valósult meg. A tárlatot Vereckei András művészettörténész nyitotta meg.
245. GÁBOR Kitti: Értékeink nyomában 2. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 12. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában című rendezvényének április 24-ei előadója Csiffáry Gabriella budapesti főlevéltáros volt, aki Akiktől más lett a világ címmel tartott előadást az érdeklődőknek.
246. HÁMOSNÉ SZŐKE Anna: Lázár Ervin vándorkiállítás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 12. – ill.
- A Móra Könyvkiadó Lázár Ervinről szóló tárlatanyaga március 25-től április 20-ig volt az esztergomi könyvtárban látható. További programok a könyvtárban.
247. FÁBIÁN Ildikó: Új helyen a KemGuru olvasótábor = Kemlib [Elektronikus

- dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 13. – ill.
- A hagyományos nyári Kemguru olvasótábor augusztus 5–9 között kerül megrendezésre a festői szépségű borszönyi településen, Kóspallagon.
248. MANDUSITZ Zsuzsanna: Hét esztendő a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 14. – ill.
- A csolnoki Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár elmúlt 7 évéről, a sikerekről.
249. MAGALÁNÉ KOVÁCS Andrea: 25. Internet Fiesta PRO: értelem és érzelem zárókonferencia = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 15. – ill.
- Beszámoló a 25. Internet Fiesta zárókonferenciájáról, mely a fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban került megrendezésre.
250. SULLER Ildikó: Anyák napjára szeretettel! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 16. – ill.
- Anyák napi kézműveskedések a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárban.
251. DEÁK Anikó: Tavaszi programok a komáromi gyermekkönyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 16–17. – ill.
- Gyermekprogramok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárban.
252. MACHER Péter: Újabb kutatási eredmények Tata történetében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 18. – ill.
- Beszámoló a Kuny Domokos Múzeumban megrendezett tatai helytörténeti konferenciáról.
253. MACHER Péter: Könyvajánló: Szebenyi István: Elnémított sorsok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 19. – ill.
- Könyvajánló Szebenyi István Elnémított sorsok című könyvéről.
254. MACHER Péter: A majki kolostor művészettörténete (előadás beszámoló) = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 05. sz. (2024), p. 19–20. – ill.
- Beszámoló a Tatabányai Múzeum április 9-ei Múzeumi szabadegyetem sorozatának előadásáról, mely a majki kolostor művészettörténetét ismertette.
255. PROGRAMAJÁNLÓ. = 24 Óra. – 35. évf. 128. sz. (06.04.), p. 5.
- Jazzköltészet címmel lesz rendezvény a komáromi könyvtárban.
256. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 129. sz. (06.05.), p. 6.
- Bojti Andrea szakpszichológus tart előadást a komarnoi könyvtárban.
257. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 129. sz. (06.05.), p. 6.
- Kertbarátok köre alakul a komáromi könyvtárban.
258. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 129. sz. (06.05.), p. 6.
- Práczky István kiállítása lesz látható a komáromi könyvtárban.
259. SZEMLÉLETFORMÁLÓ örömjáték kelt vándorútra Tatabányán = 24 Óra. – 35. évf. 130. sz. (06.06.), p. 6. – ill.
- Érzékenyítő foglalkozás volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
260. ESZTERGOM is helyszín lesz = 24 Óra. – 35. évf. 134. sz. (06.11.), p. 1., 5. – ill.

- Múzeumok éjszakája kiemelt helyszíne lesz Esztergom.
261. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 135. sz. (06.12.), p. 5.
– Almásfüzitőn könyvklubba várják az érdeklődőket, téma: Karádi Anna A füredi lány c. regénye.
262. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 135. sz. (06.12.), p. 5.
– Bagi Fruzsina állatorvos tart előadást a kutyákról a nyergesújfalui könyvtárban.
263. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 135. sz. (06.12.), p. 5.
– Ünnepi könyvhét lesz Tatabányán a József Attila Könyvtárban.
264. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 137. sz. (06.14.), p. 5.
– Könyves bütykölde lesz az oroszlányi gyermekkönyvtárban.
265. KÖNYVBEMUTATÓ a Gáthyban: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 139. sz. (06.17.), p. 4.
– Lencsés Lajos oboaművész könyvbemutatója lesz Dorogon a városi könyvtárban.
266. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 140. sz. (06.18.), p. 5.
– Filmvetítés lesz a komáromi könyvtárban.
267. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 140. sz. (06.18.), p. 5.
– Vers- és imaestre várják az érdeklődőket a tatabányai városi könyvtárban.
268. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 140. sz. (06.18.), p. 5.
– Forma 1 projektbemutatóra várják az érdeklődőket a tatabányai József Attila Könyvtárba.
269. ELŐADÁS: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 141. sz. (06.19.), p. 5.
- Filmvetítéssel egybekötött filmtörténeti előadást tart Tatán Cserteg István a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban június 20-án. Program-előzetes.
270. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 141. sz. (06.19.), p. 5.
– Cserteg István filmes kutató tart előadást Tatán a városi könyvtárban.
271. TEMESI Ferenc Esztergomban: véletlenek márpedig nincsenek: a szerző arra is kitért, hogy változó, mennyit gondolkodik egy-egy mondaton = 24 Óra. – 35. évf. 141. sz. (06.19.), p. 6. – ill.
– Temesi Ferenc író az esztergomi könyvtárban közönségtalálkozón vett részt.
272. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 142. sz. (06.20.), p. 5.
– Elekné Bábel Brigitta rendőr tart előadást az internetes csalásokról a tatabányai József Attila Könyvtárban.
273. FENYVESI Károly: Kemény munka volt az épületnek új életet adni: nagyon elismerő véleményeket kapott a megújult nyergesújfalui művelődési központ = 24 Óra. – 35. évf. 143. sz. (06.21.), p. 2. – ill.
– Megújult a nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár épülete.
274. WÁGNER Zsanett: Dávid Formula 1-es pilóta lesz? : M. Varga Katalin: mindenki tehetséges valamiben = 24 Óra. – 35. évf. 143. sz. (06.21.), p. 3. – ill.
– Mészáros Dávid tartott előadást a Formula 1-ről a tatabányai József Attila Könyvtárban.
275. «RUSZTIKUS» bemutató Tatabányán = 24 Óra. – 35. évf. 144. sz. (06.22.), p. 4.
– Könyvbemutatót tartott az Új Forrás a Bánhidai Alkotó Házban.

276. SZÜNETEL a könyvtári szolgáltatás: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 144. sz. (06.22.), p. 5.
– A tatai Magyary Zoltán Könyvtár július 1-től július 31-ig zárva tart.
277. WALCZER Patrik: Élményeket szerezzve szinte falták a könyveket = 24 Óra. – 35. évf. 145. sz. (06.24.), p. 2.
– Olvasólétra címmel olvasó verseny szervez a bajnai községi könyvtár.
278. ALKOTÓPÁROS volt a vendég Tatán: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 146. sz. (06.25.), p. 2. – ill.
– Vers- és imaestet tartottak Tatán a Magyary Tudásközpontban.
279. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 146. sz. (06.25.), p. 6.
– Az Új Forrás júniusi számát mutatják be Tatán a Magyary Tudásközpontban.
280. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 147. sz. (06.26.), p. 5.
– Zajác D. Zoltán lesz a Magyary Tudásközpont vendége.
281. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 147. sz. (06.26.), p. 5.
– Az MCE Felsőgallai Amatőr Csillagász Klub következő találkozóját tartják a tatabányai József Attila Könyvtárban.
282. BEMUTATTÁK az Új Forrás folyóiratot: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 149. sz. (06.28.), p. 5.
– A tatai Magyary Zoltán Könyvtár adott otthont az Új Forrás júniusi lapszám-bemutatójának.
283. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A Stingl Fotó ismét életre kelt a tatabányai táborban: jubileumi kiállítással, fotótáborral ünnepel a Kép-Szín-Tér = 24 Óra. – 35. évf. 150.sz. (06.29.), p. 5. – ill.
– Jubileumi kiállítás és programok a tatabányai Kép-Szín-Tér Fotóművészeti Tábor szervezésében a Bányászati és Ipari Skanzenben, valamint a József Attila Könyvtárban.
284. GOLDSCHMIDT Éva: Átadták az új könyvtárat Tatán = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 3. – ill.
– Ünnepélyes keretek között átadták a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárat 2024. május 29-én.
285. MIKOLASEK Zsófia: Fel a medvére, a fa nem játék! : Tisztelet Hazug Pistának és Szamár Jóskának = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 4. – ill.
– Berecz András énekes, mesemondó volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
286. MACHER Péter: Az Újhold vonzásában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 5. – ill.
– Az Új Forrás est májusi vendége Györe Balázs József Attila-díjas író-költő volt. A rendezvény elején Jász Attila, azaz Csendes Toll az Új Forrás főszerkesztője ismertette a lap májusi számát.
287. VARGA Mária: A soha ki nem mosható szégyenfolt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 5–6. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár Tájéoló nevű könyvklubjának májusi programjáról.
288. MACHER Péter: Kilométerfalók a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 7. – ill.
– Öko-est keretében került bemutatásra a tatabányai József Attila Könyvtárban a Kilométerfalók a Gerecsében című

- könyv. A kötet szerzőivel, Horváth Zoltánnal és Mórocz Károllyal Veér Károly beszélgetett.
289. FORISEK Tímea: Öko-esték: Borsos Béla előadása az ökológiai válságról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 7–8. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár legutóbbi Öko-estéjén Borsos Béla humánökológus tartott előadást az ökológiai válságról.
290. GÁBOR Kitti: Gyermekek krízisben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 8–9. – ill.
– Peer Krisztina és Révész Renáta Liliána gyermekpszichológus kötetlen beszélgetésre várta az érdeklődőket május 16-án a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Az esemény témája a krízishelyzetek kezelése és a veszteségek feldolgozása volt.
291. GÁBOR Kitti: Közönségtalálkozó Réti Lászlóval = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 9. – ill.
– A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendége volt Réti László krimiíró, akivel Szabó-Berghauer Zoltán beszélgetett a szerző pályájáról, könyveinek inspirációiról, a forgatókönyvírásról és az irodalomról.
292. TURI Miklós: Képregény – elmaradások kimaradások várakozások = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 9–10.
– A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár májusi képregény kiállításáról.
293. PÓCSFÖLDI Gáborné: A legjobb könyvtárhazználókat díjazták = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 11. – ill.
– Május 27-én a leányvári Farkas János Művelődési Ház és Könyvtár által a 3. és 4. osztályos tanulóknak meghirdetett Könyvtárhazználó vetélkedő eredményhirdetésére került sor.
294. FÁBIÁN Ildikó: Vármegejézés vol. 1. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 11–12. – ill.
– Látogatás a dömösi, az epöli, a tokodi és a máriahalmi könyvtárakban.
295. MIKOLASEK Zsófia: Könyvtárunk a Közkönyvtári Börzén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 13–14. – ill.
– Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár: a tatabányai József Attila Könyvtár a megrendezett szakmai konferencián a szervezetfejlesztését és közösségépítését mutatta be.
296. GERGINÉ KOLOK Melinda: Jógyakorlatok a Közkönyvtári börzén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 15.
– Gyermekkönyvtári jógyakorlatok a május 29-én megrendezett Közkönyvtári Börzén, Budapesten.
297. VARGA-DUBA Réka: Jógyakorlatok az ország számos könyvtárától = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 15–16.
– Gyermekkönyvtári jógyakorlatok a május 29-én megrendezett budapesti Közkönyvtári Börzén.
298. VARGA-DUBA Réka: Költőóriások a kirekesztettség árnyékában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 17. – ill.
– Május 28-án Telegdi Ágnes és a TrioLíra együttes tartott József Attila és Radnóti Miklós költészetéről rendhagyó irodalomórát a tatabányai József Attila Könyvtárban.

299. GOLDSCHMIDT Éva: Rögtönzött meseírás – Pamacs kalandos története = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 18–19. – ill.
– Kertész Edina gyermekkönyv író volt a tatai Magyar Zoltán Könyvtár vendége.
300. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Zenés, mesés kirándulás Kiss királyfival = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 18–19. – ill.
– Kiss királyfi vándorútja című érzékenyítő gyermek előadás a Kék Madár Szülőklub szervezésében a tatabányai József Attila Könyvtárban.
301. GOLDSCHMIDT Éva: Bagoly mondja szavalóverseny = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 19. – ill.
– Madarak és Fák Napi szavalóversenyt és annak eredményhirdetését tartották a tatai Magyar Zoltán Könyvtárban május 10-én.
302. GOLDSCHMIDT Éva: Rumini, Frakk és még sokan őrzik a könyvek helyét = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 19.
– Könyvőrző készítő pályázat eredményhirdetését tartották a tatai Magyar Zoltán Könyvtárban.
303. MÁRKU Mónika: A tatai történelmi lóversenyezés aranykora – A májusi Helyi érték vendége Nieselberger Róbert volt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 06. sz. (2024), p. 20. – ill.
– Május 28-án Nieselberger Róbert, az Angol Magyar Lovastörténelmi Egyesület elnöke, a tatai Szent György villa és Villamúzeum tulajdonosa tartott előadást Helyi érték sorozatunkban.
304. WALCZER Patrik: Népszerű művészek jártak a községben = 24 Óra. – 35. évf. 151. sz. (07.01.), p. 4.
– Moziklub volt Pilismaróton a községi könyvtárban.
305. MAGYARY munkássága példakép az országnak: szakmai szeretettel, szinte családtként emlékeztek meg a szakemberről Tatán = 24 Óra. – 35. évf. 153. sz. (07.03.), p. 3. – ill.
– Magyar Zoltánra emlékeztek Tatán.
306. NYÁRI nyitvatartás a könyvtárakban = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 156. sz. (07.06.), p. 5. – ill.
– Július-augusztus hónapban nyári nyitvatartás szerint látogatható a tatabányai József Attila Könyvtár.
307. MÁTÓL hivatalosan is bevethető «Gizi»: köszönetet mondtak a támogatóknak az új autóért = 24 Óra. – 35. évf. 158. sz. (07.09.), p. 3. – ill.
– Új autóval gazdagodott a tatabányai 4x4 Önkéntes Tűzoltó Egyesület.
308. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 160. sz. (07.11.), p. 5.
– Kézműves foglalkozás lesz a dorogi könyvtárban. Programajánló.
309. KÖNYVTÁRI kérdezz, felelek = 24 Óra. – 35. évf. 162. sz. (07.13.), p. 4. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár bemutatja szolgáltatásait az olvasóknak.
310. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 164. sz. (07.16.), p. 5.
– Minecraft-nap kézműves foglalkozással a lábatlani Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtárban. Programajánló.
311. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 166. sz. (07.18.), p. 5.
– Kézműves foglalkozás és mesefoglalkozás a dorogi Gáthy Zoltán Városi

- könyvtárban Dományi Zsuzsanna és Konczné Erika jóvoltából. Programajánló.
312. VISSZATÉRÉS a kertbe: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 167. sz. (07.19.), p. 2.
– Hazai és külföldi szerzőktől érkeztek új könyvek a bajóti községi könyvtárba.
313. SZÖRNYEKET is készítették: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 168. sz. (07.20.), p. 2.
– Minecraft figurákat készítették a lábatlani könyvtárban a gyerekek.
314. 314.. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 168. sz. (07.20.), p. 5.
– Éjszaka a könyvtárban címmel szerveznek programot a nyergesújfalui könyvtárban.
315. WALCZER Patrik: Amatőr szavalóknak hirdettek versenyt = 24 Óra. – 35. évf. 169. sz. (07.22.), p. 4.
– Amatőr szavalóversenyt hirdetett az esztergomi könyvtár.
316. KÖNYVTÁRI foglalkozás: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 170. sz. (07.23.), p. 2.
– A lábatlani Arany Általános Iskola diákjai foglalkozáson vettek részt a városi könyvtárban.
317. WALCZER Patrik: Előadások várják a fiatalokat: nagy sikere van a Gyere(k) csütörtöki programsorozatnak = 24 Óra. – 35. évf. 170. sz. (07.23.), p. 5. – ill.
– Ingyenes nyári programsorozatot indított gyermekek részére a dorogi városi könyvtár.
318. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 172. sz. (07.25.), P. 5.
– Mentsük meg a Földet! címmel szerveznek programot a dorogi könyvtárban. (Programajánló)
319. GOLETZ-DEÁK Viktória: Augusztus végén újra lesz éjszakai bicózás = 24 Óra. – 35. évf. 173. sz. (07.26.), p. 4. – ill.
– Augusztus végén újra lesz éjszakai bicózás Tatabányától a tatai várig.
320. ZÁRVATARTÁS = 24 Óra. – 35. évf. 174. sz. (07.27.), p. 5.
– Tájékoztató a bábolnai Városi Könyvtár zárvatartásáról.
321. KÖNYVTÁR = 24 Óra. – 35. évf. 176. sz. (07.30.), p. 5.
– Az epöli Községi Könyvtár július 29. és augusztus 5. között zárva tart.
322. AMATŐR szavalóknak hirdetnek versenyt = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 177. sz. (07.31.), p. 5.
– Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár amatőr szavalóversenyt hirdet 50. életévüket betöltött, nem hivatalos versmondóknak «...virág volt a vers...» címmel október 5-én.
323. ZÁRVA tart a könyvtár: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 177. sz. (07.31.), p. 5.
– A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár felnőtt-, és gyermekrészlege július 29-től augusztus 20-ig zárva tart.
324. KIÁLLÍTÁST nyitnának: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 181. sz. (08.05.), p. 4.
– Helyi amatőr kézimunkázók, képzőművészek munkáiból nyitna kiállítást a bajnai Községi Könyvtár.
325. KÖNYVTÁRBA várták a gyerekeket csütörtökönként: kézműves-foglalkozásokkal, papírszínházzal, diafilmvetítéssel is készültek a könyvtárosok = 24 Óra. – 35. évf. 181. sz. (08.05.), p. 4. – ill.
– Gyere(k) csütörtök elnevezésű programsorozatot szervezett a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár.
326. NEM unatkoztak a gyerekek: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 181. sz. (08.05.), p. 4.

- Gyermekprogramokat szervezett a nyári szünetben az epöli Községi Könyvtár.
- 327. KÖNYVTÁR = 24 Óra. – 35. évf. 181. sz. (08.05.), p. 5.
– A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár augusztus 20-ig zárvatart.
- 328. A TÖMÖRRAKTÁR kötetei is hozzáférhetőek: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 188. sz. (08.13.), p. 5.
– A tatabányai József Attila Könyvtár raktári szolgáltatásának bemutatása.
- 329. PÖLTL Zoltán: Jubileumot ül a színház = 24 Óra. – 35. évf. 193. sz. (08.19.), p. 1., 4. – ill.
– Az Esztergomi Várszínház történetét bemutató könyv jelent meg.
- 330. ÉJSZAKAI tekerés = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 193. sz. (08.19.), p. 5. – ill.
– Éjszakai kerékpározás lesz augusztus 25-én a József Attila Könyvtártól.
- 331. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Felejthetetlen élményekkel gazdagodtak a nyári táborban: Kiss királyfi vándorútját izgulhatták végig a gyermekek Tatabányán = 24 Óra. – 35. évf. 195. sz. (08.22.), p. 5. – ill.
– A Léleksegítő Alapítvány érzékenyítő programot szervezett a nyári napközis tábor záróeseményeként.
- 332. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 198. sz. (08.26.), p. 6.
– Baba-mama klub lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programajánló.
- 333. RENDŐREINK is biciklire pattantak éjszaka az Által-ér mentén = 24 Óra. – 35. évf. 200. sz. (08.28.), p. 12. – ill.
- Éjszakai kerékpározás indult Tatabányáról a József Attila Könyvtártól a tatabányai várig.
- 334. MIKOLASEK Zsófia: III. Könyvpiknik a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 3–4. – ill.
– Ünnepi Könyvheti programok és III. Könyvpiknik a tatabányai József Attila Könyvtárban.
- 335. SULLER Ildikó: Családdá varázsolódtok kisiskolások: Finy Petra a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 4. – ill.
– Az Ünnepi Könyvhét keretében Finy Petra volt a gyermekkönyvtár vendége.
- 336. FÁBIÁN Ildikó: Az alkotás „megszállottja” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 4–5. – ill.
– 2024. június 12-én, az Ünnepi Könyvhét keretében Fejős Éva író volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
- 337. FÁBIÁN Ildikó: Örkeny a teraszon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 6. – ill.
– „Az élet értelme – Egypercesek százpercben” című előadás Mácsai Pál színművész és Lukács Miklós cimbalomművész előadása az Ünnepi Könyvhét keretében a tatabányai József Attila Könyvtárban.
- 338. FORISEK Tímea: Élő Könyvtár a József Attila Könyvtárban: Környezettudatosság és Fiatalok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 6–8. – ill.
– Élő könyvtár volt a tatabányai József Attila Könyvtárban az Ünnepi Könyvhét keretében Nagy Réka Ökoanyuval, Simon Szilvia környezeti nevelővel,

- Pataki Antal díszállat kereskedővel és dr. Jordán Ferenc biológus-rendszerekológussal.
339. NÁSZ János: Tatabölgyiek a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 8. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár május 30-tól a Tatabölgyi képzőművészcsoporthoz gyűjteményes kiállításának adott teret, otthont.
340. FÁBIÁN Ildikó: Óvatosan az online világban is = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 8–9. – ill.
– Elekné Bábel Brigitta rendőr százados, a Tatabányai Rendőrkapitányság munkatársa tartott előadást időseknek az internetes csalásokról, és annak megelőzéséről június 20-án.
341. ZANTLEITNER Laura: Ifjúsági olvasótábor mangákkal a főszerepben – újra! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024.), p. 9–11. – ill.
– Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár július 8. és 12. között megrendezett ifjúsági táboráról.
342. FÁBIÁN Ildikó: Jubileumot ünnepeltek az „amatőr” fotósok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 11.
– A Kép-Szín-Tér Fotóművészeti Műhely Egyesület tagjainak alkotásaiból nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban június 27-én.
343. SZILASSI Andrea: Jókaira emlékeztünk Komáromban és Oroszlányban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 11–12. – ill.
– A Rákóczi Szövetség szervezésében megemlékezéseket tartottak a 120 éve született Jókai Mórról a komáromi és az oroszlányi városi könyvtárban.
344. NÁSZ János: Attila király, a paradigma-váltás és az ökológia furcsa találkozása egy öko-estén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 13. – ill.
– Joó Katalin spirituális kutató, író volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége, aki Attila Nagy király üzenete a mai kor emberének című, 2024-ben megjelent kötetét mutatta be.
345. SCHMÖLTZ Margit: Megújult a gyermekkönyvtár Esztergomban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 13–14. – ill.
– Teljeskörű állományellenőrzés és a gyermekkönyvtár felújítása az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban.
346. GOLDSCHMIDT Éva: Hódít a retrókrimi – Zajác D. Zoltánnal beszélgettünk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 14–15. – ill.
– Zajác D. Zoltán krimiíró volt a tatai Magyary Zoltán és Tudásközpont vendége június 26-án.
347. MACHER Péter: Éjszakai biciklizés az Által-ér mentén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 15. – ill.
– Augusztus 25-én immár hetedik alkalommal került sor az Által-ér menti éjszakai tekerésre, melyen a tatabányai József Attila Könyvtár munkatársai is szép számmal vettek részt.
348. ZANTLEITNER Laura: Shibuya Station – Reload = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 16. – ill.
– Anime kultúrához kötődő programokat szervezett a T.E.A. – Geek Klub a

- József Attila Játéklubbal a tatabányai József Attila Könyvtárban június 22-én.
349. PÓCSFÖLDI Gáborné: A legjobb könyvtárhasználókat díjazták = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 17. – ill.
– Május 27-én a leányvári Farkas János Művelődési Ház és Könyvtár által a 3. és 4. osztályos tanulóknak meghirdetett Könyvtárhasználati vetélkedő eredményhirdetésére került sor.
350. FÁBIÁN Ildikó: Vármegyejárás vol. 1. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 17. – ill.
– A tokodi, az epöli, a dömösi és a máriahalmi Községi Könyvtárak helyzete, működése.
351. HALÁSZ Adél: Vármegyejárás vol. 2. – 2024. júniusi körút = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 18. – ill.
– A vértessomlói, a várgesztesi, a kecskédi, a kömlődi, a bokodi, a mocsai, a csémi és a kisigmándi Községi Könyvtárak helyzete, működése.
352. FÁBIÁN Ildikó: A könyvtárak, mint a vidék komplex kulturális színterei = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 18–19. – ill.
– Június 18-án a tatabányai József Attila Könyvtár KSZR csoportja szakmai konferencián vett részt Szekszárdon.
353. PÓSA Andrea: Fergetege Mesetábor Bajnán = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 19–20. – ill.
– 2024. július 8–12. között lezajlott a harmadik könyvtári tábor a bajnai Községi Könyvtár szervezésében. Az Alkotóházban 25 alsó tagozatos gyermeknek volt lehetősége részt venni a Mesetáborban.
354. MACHER Péter: Tengerre magyar! : (beszámoló kiállítás megnyitóról) = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 21. – ill.
– Beszámoló a Duna-tengerhajózás 90 éve című időszak kiállításáról, mely a Komáromi Klapka György Múzeum főépületében, a Brigetio Öröksége Látogatóközpontban nyílt meg június 6-án.
355. FEGYVERNEKI Erzsébet: Tanulmányút Prágában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 22–23. – ill.
– Beszámoló a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár munkatársainak három napos prágai szakmai kirándulásáról.
356. VARGA-DUBA Réka: Zsebmozi = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 24. – ill.
– 2024 nyarán péntekenként diafilmet vetítettek a gyerekeknek a tatabányai József Attila Könyvtár gyermekkönyvtárában.
357. GOLDSCHMIDT Éva: Ripa és barátai a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 24. – ill.
– A Komárom-Esztergom vármegyei értéktárat népszerűsítő társasjátékot Mikolasek Zsófia, a tatabányai József Attila Könyvtár vezetője mutatta be 2024. június 11-én a Vaszary János Általános Iskola nyolcadik osztályosainak.
358. GÁBOR Kitti: Gyere(k) csütörtök 2024 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 24–25. – ill.
– Júliusi gyermekprogramok a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban.
359. DEÁK Anikó: Papírszínházmesék a komáromi Jókai Ligetben = Kemlib [Elekt-

- ronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 25–26. – ill.
- A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárosai élő meseolvasást tartottak a Jókai ligetben júniustól augusztusig.
360. GOLDSCHMIDT Éva: Drámáztunk Lipták Ildikóval = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 26. – ill.
- Lipták Ildikó drámapedagógus tartott előadást a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban június 11-én a helyi Jázmin Utcai Általános Iskola harmadikosainak.
361. GOLDSCHMIDT Éva: Családi alkotó délelőtt a gyermekkönyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 26–27. – ill.
- A Papírsárkány Kreatív Műhely munkatársai, Görözdí Lilla és Görözdí Rita tartott kézműves foglalkozást gyermekeknek június 22-én a tatai könyvtár gyermekkönyvtárban.
362. MÁRKU Mónika: Párhuzamos létezés a júniusi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 28. – ill.
- Június 27-én, a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatának vendége Boltsek Erik író volt, akivel Benyák Zoltán sci-fi író beszélgetett.
363. GÁBOR Kitti: Értékeink nyomában 3. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024), p. 28–29. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában című eseménysorozatának júniusi vendége a helyi származású Peer Krisztián költő, forgatókönyv író, dramaturg volt.
364. GÁBOR Kitti: Lencsés Lajos könyvbe-
mutatója = Kemlib [Elektronikus doku-
mentum]. – 14. évf. 07–08. sz. (2024),
p. 29–30. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában rendezvénysorozatának negyedik vendége Lencsés Lajos volt, aki Gondolkodó nádszál – Egy muzsikusi emlékezése című könyvét mutatta be az érdeklődőknek. A szerzővel Szabó-Berghauer Zoltán beszélgetett.
365. PÖLTL Zoltán: Mindenkit vár a könyvtár = 24 Óra. – 35. évf. 204. sz. (09.02.), p. 1., 4. – ill.
- Tartalmas programokkal várja a közönséget az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár.
366. PÁLYÁZAT = 24 Óra. – 35. évf. 205. sz. (09.03.), p. 5.
- A bajnai önkormányzat és a Községi Könyvtár „van néha olyan pillanat, mely kilóg az időből” címmel fotópályázatot hirdetett.
367. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 205. sz. (09.03.), p. 5.
- Talabér Angelika és Ludrik Angelika festményeiből nyílik kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programajánló.
368. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 206. sz. (09.04.), p. 5.
- A Horsa Banda lemezbemutató koncertjének programelőzetese a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
369. FESTMÉNYEK a könyvtárban: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 209. sz. (09.07.), p. 2. – ill.
- Talabér Angelika és Ludrik Angelika festményeiből nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban.
370. PÁLYÁZAT = 24 Óra. – 35. évf. 211. sz. (09.10.), p. 6.

- A bajnai önkormányzat és Községi Könyvtár fotópályázatot hirdetett Van néha olyan pillanat, mely kilóg az időből címmel.
371. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 211. sz. (09.10.), p. 6.
– Dr. Gyulai Iván ökológus tart előadást a fenntartható kertészkedésről a tatabányai József Attila Könyvtár Népház Úti Fiókkönyvtárában. Programelőzetes.
372. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 211. sz. (09.10.), p. 6.
– Számadó Emese történész-múzeumigazgató A komáromi kéjelgési ügyről – prostitúció egy Duna-menti katonavárosban címmel tart előadást a Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programelőzetes.
373. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 212. sz. (09.11.), p. 5.
– Olvasólámpa lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
374. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 212. sz. (09.11.), p. 5.
– Író-olvasó találkozó lesz a lábatlani könyvtárban, Halász Emese részvételével. Programajánló.
375. KÖNYVJELZŐKBŐL nyílt kiállítás = 24 Óra. – 35. évf. 213. sz. (09.12.), p. 4. – ill.
– A világ minden tájáról gyűjtött könyvjelzőkből nyílt kiállítás a komáromi városi könyvtárban.
376. HALÁSZ Emese volt a vendégük: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 217. sz. (09.17.), p. 2. – ill.
– A lábatlani Városi Könyvtár vendége Halász Emese író, írómentor volt.
377. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 217. sz. (09.17.), p. 5.
– A könyvklub következő alkalmának témája Kosztolányi Dezső Aranysárkány című regénye lesz a bajnai Községi Könyvtárban.
378. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 218. sz. (09.18.), p. 5.
– KultFeszt lesz szerdától a dorogi könyvtárban.
379. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Kétes erkölcsű hölgyeket vonzott a katonaváros: a kéjelgést szigorú rendben szabályozták Komáromban = 24 Óra. – 35. évf. 219. sz. (09.19.), p. 4. – ill.
– A komáromi prostitúció történetéről tartott előadást Számadó Emese a komáromi Klapka György Múzeum igazgatója.
380. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 219. sz. (09.19.), p. 5.
– Bacsné Fuli Anikó könyvtáros tart előadást Váci Mihály születésének 100. évfordulóján.
381. KIK látogatták a Hatkéményest? : Számadó Emese múzeumigazgató előadása = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 220. sz. (09.20.), p. 5. – ill.
– Számadó Emese, a komáromi Klapka György Múzeum igazgatója az Endresz Csoport szervezetésében tartott előadást A komáromi kéjelgési ügyről címmel a helyi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
382. VÁCI Mihályra emlékeztek: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 221. sz. (09.21.), p. 2.
– Váci Mihály születésének 100. évfordulójára emlékeztek Tatán.
383. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Milyen titkot rejt a tatabányai Csónakázó-tó: próbálták leleplezni a filozófiában, irodalomban és művészetekben fellelhető rejtélyeket = 24 Óra. – 35. évf. 221. sz. (09.21.), p. 3. – ill.

- Irodalomtörténeti konferenciát szervezett az Új Forrás és a József Attila Könyvtár Tatabányán.
384. PROGRAMAJÁNLÓ = 24 Óra. – 35. évf. 223. sz. (09.24.), p. 5.
– Új Forrás est lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
385. AMNESZTIA könyvmolyoknak = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 225. sz. (09.26.), p. 5.
– Beiratkozási és megbocsátási akciót hirdet a tatabányai József Attila Könyvtár és minden fiókkönyvtára az Országos Könyvtári Napok keretében október 1. és 6. között.
386. NÉPMESEI rajzokból nyílik kiállítás: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 225. sz. (09.26.), p. 5.
– A Benedek Elek-rajzpályázatra beérkezett alkotásokból nyílik kiállítás Oroszlányban a Népmese napján. Pragemelőzetes.
387. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 226. sz. (09.27.), p. 5.
– Játék a könyvtárban címmel szerveznek programot a dorogi könyvtárban.
388. BARANYAI Mihály: Utoljára ültek össze = 24 Óra. – 35. évf. 227. sz. (09.28.), p. 1–2. – ill.
– A ciklus utolsó testületi ülését tartották Oroszlányban.
389. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 227. sz. (09.28.), p. 5.
– Társasjáték klub várja az érdeklődőket a tati könyvtárban.
390. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 228. sz. (09.30.), p. 5.
– Népművészeti vándorkiállítás lesz az esztergomi könyvtárban.
391. FÁBIÁN Ildikó: Hagyományt teremtő fesztivál = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 3. – ill.
– Második alkalommal került megrendezésre a tatabányai József Attila Könyvtárban a Mostjő Fesztivál szeptember 7-én.
392. VEÉR Károly: Színek és évek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 3–4. – ill.
– Talabér Angelika és Ludrik Angelika festményeiből nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtár képzőművészeti galériájában szeptember 3-án.
393. NAGYNÉ SÁRI Aliz: Kertészkedés a természettel Dr. Gyulai Iván ökológussal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 4–5.
– A fenntartható kertészkedésről tartott előadást dr. Gyulai Iván ökológus szeptember 11-én a tatabányai József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárban.
394. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Nyár, kalandok, Strandkönyv = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 5–6. – ill.
– Beszámoló a szeptember 13-i Tájéoló könyvklub programjáról.
395. NÁSZ János: Anyám tenyere: a Föld leghosszabb éjszakáján = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 6–7. – ill.
– Könyvbemutató és lapszám-bemutató Kollár-Klemencz Lászlóval és Jász Attilával az Új Forrás Est keretében.
396. SZILASSI Andrea: Korok lenyomata, kreativitás és művészet a könyvjelzőkön = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 7–8. – ill.

- Kiállítás nyílt különleges és érdekes könyvjelzőkből a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban szeptember 3-án.
397. FÁBIÁN Ildikó: Új helyszínen a KemGuru olvasótábor = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 9–11. – ill.
- Beszámoló a Kóspallagon megrendezésre került KemGuru olvasótáborról. (2024. augusztus 5–9.)
398. FINK Noémi: Film és irodalom – KönyvtárMozi szakmai napon jártunk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 12. – ill.
- Beszámoló a szeptember 23-án, Egerben megrendezésre került KönyvtárMozi szakmai nap programjairól.
399. MIKOLASEK Zsófia: Irodalmi konferencia a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 13. – ill.
- Irodalomtudományi konferenciát szervezett a tatabányai József Attila Könyvtárban a Magyar Irodalomtörténeti Társaság KEVM-i Csoportja és az Új Forrás szerkesztősege.
400. SULLER Ildikó: Gyalogbéka Öko-olvasótábor – Beszámoló = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 14–16. – ill.
- Gyalogbéka öko-olvasótábor 3–6. osztályos gyerekeknek a tatabányai József Attila Könyvtárban augusztus 12–16. között. Beszámoló a programokról.
401. GERGINÉ KOLOK Melinda: Dúdoló a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 16. – ill.
- 2024. szeptember 9-én Dúdoló foglalkozásra gyülekeztek az aprótalpúak és a lelkes anyukák a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában.
402. SULLER Ildikó: Könyvtári babazsúr = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 17–18. – ill.
- Szeptember 14-én kisebb gyermekeknek szervezett programokat a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtára.
403. SULLER Ildikó: Humor a kézben: A János vitéz-kód = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 18–19. – ill.
- Rendhagyó irodalomóra és közönségtalálkozó Szalai Borbála drámaíróval a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában szeptember 19-én.
404. GOLDSCHMIDT Éva: A népmese kincseit hozta el Bajzáth Mária = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 19. – ill.
- Bajzáth Mária volt a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége szeptember 25-én, a Magyar Népmese Napja alkalmából.
405. GOLDSCHMIDT Éva: Bogyó és Babóca a tatabányai könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 20. – ill.
- Bogyó és Babóca mesék vetítése a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban szeptember 23-án.
406. GOLDSCHMIDT Éva: Népmese ünnepe a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 20–21. – ill.
- Népmesemondó versenyt tartottak általános iskola alsós diákjai számára a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
407. MÁRKU Mónika: Varsótól Madridig – egy verseskötet bemutatója a Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus do-

- kumentum]. – 14. évf. 09. sz. (2024), p. 22. – ill.
- Varsótól Madridig címmel verseskötet bemutatót tartottunk szeptember 10-én a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az ősz első Helyi érték sorozatának vendége Ocsovai (szül.: Rucska) Ferenc költő, író, újságíró, zeneszerző volt.
408. MEGEMLÉKEZTEK a népmese napjáról: megyszerte különböző rendezvényeket tartottak = 24 Óra. – 35. évf. 229. sz. (10.01.), p. 1–2. – ill.
- Programok Bajóton, Tatán és Oroszlányban a magyar népmese napja alkalmából szeptember 30-án.
409. BEFEJEZŐDÖTT az olvasóverseny: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 229. sz. (10.01.), p. 2.
- Lezárult az epöli Községi Könyvtár Könyvvadász elnevezésű olvasóversenye.
410. WÁGNER Zsanett: Benedek Elek nyomába eredtek: jóllétről, lélektudásról és gyógyító erőről szólt a program = 24 Óra. – 35. évf. 229. sz. (10.01.), p. 2. – ill.
- Népmesével a lélek körül című szakmai konferenciát rendezett a tatabányai József Attila Könyvtár a Népmese Napja alkalmából szeptember 30-án.
411. VARGA Réka Antónia: Megható pillanatok a mesedélutánon = 24 Óra. – 35. évf. 229. sz. (10.01.), p. 4.
- Mesedélután tartott az akai Hagymányórázó Klub a helyi Községi Könyvtárban szeptember 27-én.
412. A ZENE Világnapja = 24 Óra. – 35. évf. 229. sz. (10.01.), p. 6.
- Az Országos Könyvtári Napok keretében, a Zene Világnapjához csatlakozva Bősze Ádám zenetörténész és műsorvezető lesz a tatabányai József Attila Könyvtár vendége október 1-jén. Programajánló. További programok Tatabányán.
413. DALRA fakadtak a zene világnapján: színes programokkal készültek vármegyesszerte = 24 Óra. – 35. évf. 230. sz. (10.02.), p. 1–2. – ill.
- Október 1-jén a zene és az idősek világnapját ünnepelték.
414. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 230. sz. (10.02.), p. 6.
- Juhász Márton kertészmérnök lesz a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
415. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 230. sz. (10.02.), p. 6.
- A. Bak Péter tart előadást a lábatlani könyvtárban.
416. PROGRAMAJÁNLO = 24 Óra. – 35. évf. 230. sz. (10.02.), p. 6.
- Jane Austenről tart előadást Mikolasek Zsófia a komáromi könyvtárban.
417. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 231. sz. (10.03.), p. 5.
- Társasozni hívják az érdeklődőket az országos könyvtári napok keretében Csépen.
418. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 231. sz. (10.03.), p. 5.
- Légrádi Gergely író lesz a komáromi városi könyvtár vendége.
419. GOLETZ-DEÁK Viktória: A magyar népmesék kincseit vitték Tatára = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 233. sz. (10.05.), p. 5.- ill.
- Interaktív foglalkozással emlékeztek meg a Magyar Népmese Napjáról a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban, ahol alsós diákoknak tartottak mesepedagógiai foglalkozást.

420. FENYVESI Károly: Több napon, több órában él már a ház = 24 Óra. – 35. évf. 234. sz. (10.07.), p. 1.
– Kibővített nyitvatartással várja az érdeklődőket a felújított nyergesújfalu-i Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár.
421. NEMERE István volt a vendégük: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 236. sz. (10.09.), p. 2. – ill.
– Az egykor Esztergomban élő Nemere István volt a helyi Helischer József Városi Könyvtár vendége. Beszélgetőtársa Soós Tibor volt.
422. ÖTVEN felettiök szavaltak: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 237. sz. (10.10.), p. 2.
– Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban szavalóversenyt tartottak 50 év felettieknek.
423. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Az elveszett éden keresése = 24 Óra. – 35. évf. 239. sz. (10.12.), p.4.
– Az elveszett éden keresése címmel nyílt meg Nedves Péter Barnabás tatabányai festőművész kiállítása a József Attila Könyvtárban.
424. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 240. sz. (10.14.), p. 5.
– Szántó Dániel író lesz a bábolnai Városi Könyvtár vendége. Programelőzetes.
425. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 240. sz. (10.14.), p. 5.
– A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban Herold Ferenc kertészmérnök tart előadást Évelő virágok alkalmazása a kertben címmel. Programajánló.
426. BARANYAI Mihály: Zenehallgatás kottából = 24 Óra. – 35. évf. 242. sz. (10.16.), p. 1., 4. – ill.
– Beszélgetés Licsák Attila zongoraművésszel.
427. OTTHONI értékek állagmegóvása: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 244. sz. (10.18.), p. 2. – ill.
– A Bak Péter tartott előadást az ott-hon őrzött régi tárgyról a lábatlani könyvtárban.
428. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 249. sz. (10.25.), p. 6.
– Kézműves foglalkozás lesz a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában. Programajánló.
429. FELEKI Marietta: Vetélkedőn ismerték meg jobban a települést = 24 Óra. – 35. évf. 251. sz. (10.28.), p. 4.
– Helyismereti vetélkedőt rendeztek Bajnán a könyvtárban.
430. BARANYAI Mihály: Időkapuszulában a múlt s jelen = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 252. sz. (10.29.), p. 5. – ill.
– A bokodi evangélikus gyülekezet fennállásának négyszázadik évfordulóját ünnepelte.
431. PÖRTL Zoltán: Kultúra több szinten: szívet melengető könyvtári programkínálat = 24 Óra. – 35. évf. 254. sz. (10.31.), p. 12. – ill.
– Novemberben is számos program várja az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a látogatókat.
432. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Hagymányos akciók az Országos Könyvtári Napokon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 3. – ill.
– Ingyenes beiratkozás, késedelmi díjak elengedése és könyvvásár az OKN keretében Tatabánya könyvtáraiban.
433. MIKOLASEK Zsófia: I. Könyvtári kocsmakvíz = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 4. – ill.

- Első alkalommal került megrendezésre az OKN keretében a Kocsmakvíz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
434. FINK Noémi: Talajjavítás és kertészeti tippek: Juhász Márton előadása az Országos Könyvtári Napokon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 4. – ill.
- Október 2-án az OKN keretében Juhász Márton kertészmérnök, agrármérnök, és természetvédelmi szakember tartott előadást a talajjavításról a tatabányai József Attila Könyvtárban.
435. FÁBIÁN Ildikó: Regényes történelem = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 5. – ill.
- A Könyvtári Hét zárásaként 2024. október 6-án Benkő László író volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
436. NÁSZ János: Négy elem – Antal Miklós ökológiai közgazdász előadása az öko-esték keretében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 5–6.
- Antal Miklós legújabb előadása az ökológia és a négy elem – Föld, víz, levegő és tűz – összefonódására összpontosított. A rendezvény célja, hogy a résztvevők tudatosítsák a természeti elemek közötti kapcsolatokat.
437. MIKOLASEK Zsófia: Balatoni krimik = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 6. – ill.
- Szlavicsek Judit krimiíró volt a tatabányai József Attila Könyvtár kriminapjának vendége az OKN keretében.
438. BŐSZE Ádám: Bősze Ádám és a harciás bestiák = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 6. – ill.
- Bősze Ádám Muzikális bestiák című könyvéről beszélgetett a szerzővel Mikolasek Zsófia az OKN keretében.
439. MIKOLASEK Zsófia: Teltházás workshopok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 7. – ill.
- Varró és horgoló workshopok a tatabányai József Attila Könyvtárban az OKN keretében.
440. GÁBOR Kitti: Az örület nyitánya = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 7. – ill.
- Az OKN Cselenyák Imre történelmi regényíró volt a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendége. A szerzővel Szabó-Berghauer Zoltán beszélgetett.
441. DOLLMAYER Beáta: Újabb kör indul a könyvtári társasjáték klubban! Te mit fogsz erre lépni? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 7–8.- ill.
- A tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Társas Teki Klubjáról, foglalkozásairól és bemutatóikról.
442. MAKÓ Liliána: Kvízre fel! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 8. – ill.
- A tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Kvízre fel! című vetélkedőjéről, mely az OKN keretében valósult meg.
443. TARJÁNNÉ TIHANYI Tímea: Játék az elvarázsolt könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 9. – ill.
- Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár Bánhidai Fiókkönyvtárának gyermek programjáról az OKN keretében (október 1.).

444. OKN életképek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 10. – ill.
– Fotóalbum a 2024-es OKN egy-egy pillanatáról.
445. MÁRKU Mónika: 1956 gyermekszemmel – rendhagyó megemlékezés az 1956. októberi budapesti eseményekről = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 11. – ill.
– 1956 gyermekszemmel című előadásunkkal rendhagyó módon ünnepeltük meg 1956. október 23-át könyvtárunkban. Október 24-ei műsorban, mely Juhász Zoltán András forgatókönyvének alapján készült Döbrentey Ildikó, Levente Péter, Németh Béla, Roncsek Dávid, valamint a Héregi Sakk- és Versbarátok Köre működött közre.
446. KAKUK Tamás: Az elveszett Éden keresése = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 11–12.
– 2024. október 8., Tatabánya, József Attila Könyvtár: Nedves Péter Barnabás kiállítása. Kakuk Tamás, költő, író, szerkesztő megnyitó beszéde.
447. FÁBIÁN Ildikó: Tudományok éjszakája a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 12–13. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár programjai a Tudományok Éjszakáján (október 11.).
448. ÁRVAI Nóra: Régen minden lánynak jutott férj – vagy mégsem? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 13–14. – ill.
– Író-olvasó találkozó és könyvbemutató Szécsi Noémivel a tatabányai József Attila Könyvtárban október 18-án. A szerzővel Árvai Nóra beszélgetett.
449. NÁSZ János: Book-show a Tudományok Éjszakáján = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 14.
– Dr. Both Előd fizikus, csillagász, úrkutató, tudományos író, fordító, szerkesztő a Tudományok Éjszakáján.
450. NÁSZ János: Tárlat bármely időben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 14–15.
– Az Új Forrás Est októberi vendége Rakovszky Zsuzsa író, költő volt, akivel Jász Attila beszélgetett.
451. FUTÓ Viktória: Lélekipihenő – JAMK Népház Úti Fiókkönyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 15. – ill.
– Lélekipihenő címmel jókedvű, rajzos foglalkozássorozat indult a Népház Úti Fiókkönyvtárban októberben Bíróné Marika képzőművész vezetésével.
452. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: „Mi más volna az emberélet, mint folyó” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 15–16. – ill.
– A Tájoló olvasóklub októberi alkalmán Shelley Read: Akár a folyó című regénye volt a téma.
453. MIKOLASEK Zsófia: ShibuyaStation – halloweeni különkiadás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 16.
– Október 27-én a tatabányai József Attila Könyvtár adott helyet a Tatabányai Egyesület Animések halloween-i fesztiváljának.
454. GÁBOR Kitti: Honti hantok és az Emberevők = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 17. – ill.
– Kele Fodor Ákos legújabb könyve és Boda-Novy Emília rendező kétszerep-

- lős színdarabja a honti emberevőről a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban.
455. ILLÉS Zsófia: Úton a gyerekkortól a felnőttéig, szépirodalommal – Író-olvasó találkozó Bankó-Erdősi Viktóriával = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 17–18. – ill. – Október 29-én Bankó-Erdősi Viktória író volt a tatabányai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
456. FÁBIÁN Ildikó: Országos Könyvtári Napok programjai a KSZR-ben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 19. – ill. – Országos Könyvtári Napok programjai a KSZR-ben.
457. FORISEK Tímea: Zöld Könyvtári Szakmai Napok 2024.10.16–18.: Fenntarthatóság és Innováció a Könyvtárakban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 20–21. – ill. – Beszámoló a paksi Pákolitz István Városi Könyvtárban 2024. október 16–18. között megrendezett, Fenntarthatóság és Innováció a Könyvtárakban című szakmai konferenciájáról.
458. SULLER Ildikó: A versek ünnepe = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 22. – ill. – „Őszi éjjel izzik a galagonya...” címmel versmondó versenyt hirdetett a tatabányai József Attila Könyvtár gyermekkönyvtára 2024. október 21-én 1–2. osztályos és 3–4. osztályos kategóriában.
459. GOLDSCHMIDT Éva: Királyok, csaták, hősök = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 22–23. – ill. – Az 1100 éve Európában, 20 éve az Unió-ban című sorozathoz kapcsolódva a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban történelmi pop-up képeslapkészítő foglalkozást rendeztek október 25-én.
460. MACHER Péter: Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom vármegyében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 24. – ill. – Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom Vármegyében XII. – Kuny Domokos Múzeum Tata, 2024. október 14–15. Beszámoló.
461. MÁRKU Mónika: Konferencia beszámoló Komárom bombázásának 80. évfordulója alkalmából = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 25–27. – ill. – Beszámoló a Komárom bombázásának 80. évfordulója alkalmából megrendezett konferenciáról (október 11.).
462. MÁRKU Mónika: Csodálatos utazás a jég birodalmába – Grönlandi élménybeszámoló az októberi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 10. szám. (2024), p. 27–28. – ill. – Októberi Helyi érték-sorozatunk vendége Lieber Tamás barlangkutató, a dorogi székhelyű Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület elnöke volt, aki nyári grönlandi élményeit osztotta meg velünk.
463. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 255. sz. (11.02.), p. 5. – Bősze Ádám lesz az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár vendége. Programajánló.
464. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 255. sz. (11.02.), p. 5. – Mechler Anna gyermekkönyvíró lesz a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár

- gyermekrésztvevőnek vendége. Programajánló
465. KÖNYVTÁRBA látogattak: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 256. sz. (11.04.), p. 4.
– A látatlan Micimackó Óvoda gyermekcsoportja a Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtárban vett részt könyvtári foglalkozáson.
466. ÍRÓ-OLVASÓ találkozó: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 256. sz. (11.04.), p. 5.
– Író-olvasó találkozó volt a komáromi könyvtár gyermekkönyvtárában.
467. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 256. sz. (11.04.), p. 5.
– Kőrösi Csoma Sándorról nyílik kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban.
468. ELŐADÁS a gondosóráról: [hír] = Kiszalárd: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 257. sz. (11.05.), p. 5. – ill.
– A gondosóra-programról tartanak tájékoztató előadást november 7-én a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programelőzetes
469. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 257. sz. (11.05.), p. 6.
– Csókás Judit tart előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
470. PROGRAM = 24 Óra. – 35. évf. 258. sz. (11.06.), p. 5.
– A gondosóra programról tartanak tájékoztató előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
471. KÖNYVTÁRAT látogattak: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 259. sz. (11.07.), p. 2. – ill.
– A kisbéri Petőfi Általános Iskola diákjai a helyi könyvtárba látogattak.
472. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 259. sz. (11.07.), p. 5.
– Sebestyén László könyvbemutatója lesz a nyergesújfalui könyvtárban.
473. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 259. sz. (11.07.), p. 5.
– Both Lehel zongoraművésszel beszélget Cselenyák Imre a dorogi könyvtárban.
474. HOLDEN Rose a tatabányai könyvtárba látogatott = 24 Óra. – 35. évf. 260. sz. (11.08.), p. 2. – ill.
– Holden Rose a tatabányai könyvtárban tartott előadást alsó tagozatosoknak.
475. FENYVESI Károly: Daloltak a könyvtárban: tizenöt fiatal a felújított Ady színpadán és öltözőiben = 24 Óra. – 35. évf. 260. sz. (11.08.), p. 3. – ill.
– Látatlanon a gyerekek a felújított könyvtárba látogattak.
476. VARGA Réka Antónia: Pap Éva író nő érkezik Kisbérre = 24 Óra. – 35. évf. 263. sz. (11.12.), p. 4.
– November 21-én Pap Éva író nő lesz a kisbéri városi könyvtár vendége. Programajánló.
477. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 263. sz. (11.12.), p. 5.
– Az Alkotó Muzsikások Társulatának képzőművészeti kiállítása nyílik meg a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Programajánló.
478. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 264. sz. (11.13.), p. 5.
– Olvasólámpa lesz szerdán a József Attila Könyvtárban Tatabányán.
479. VARGA Réka Antónia: Jótékonysági könyvvásár = 24 Óra. – 35. évf. 265. sz. (11.14.), p. 3. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtárban a 4X4 Tűzoltó Egyesület számára rendeznek könyvvásárt.
480. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 265. sz. (11.14.), p. 5.

- A hónap első mesedélutánját tartják a bakonyisárkányi könyvtárban. Programajánló.
481. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 265. sz. (11.14.), p. 5.
– Folytatódik a Rotary Club úti beszámoló sorozata a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programajánló.
482. FELEKI Marietta: Star Wars-csatát rendeztek a nyergesi művelődési házban: Japán egy napra beköltözött a nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Házba = 24 Óra. – 35. évf. 265. sz. (11.14.), p. 6. – ill.
– A Magyar-Japán Baráti Társaság szervezett programot Nyergesújfalúra.
483. ELHUNYT Nemere István = 24 Óra. – 35. évf. 267. sz. (11.16.), p. 1., 7. – ill.
– Életének 80. évében elhunyt Nemere István.
484. JAPÁN állt a fókuszban: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 267. sz. (11.16.), p. 2.
– Both Lehel japán útjáról számolt be a dorogi városi könyvtárban.
485. VETÍTÉS a holokauszt emlékére = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 267. sz. (11.16.), p. 6.
– A holokauszt 80. évfordulója alkalmából a Goldberger Alapítvány szervezésében Török Ferenc 1945 című filmdrámáját vetítik november 20-án a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár rendezvénytermében. Ugyanitt Hunyadi Imre közigazdász, helytörténész tart előadást a témában.
486. FELHÍVÁS = 24 Óra. – 35. évf. 269. sz. (11.19.), p. 5.
– Adventi kézműves vásárt rendez a tatabányai József Attila Könyvtár november 30-án.
487. ÍRÓ-OLVASÓ találkozó: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 269. sz. (11.19.), p. 5.
– Pap Éva író nő lesz a kisbéri Wass Albert Művelődési Központ és Könyvtár vendége november 21-én. Programelözetes.
488. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 269. sz. (11.19.), p. 5.
– Kecskés Éva Etus című regényét mutatják be a tatabányai József Attila Könyvtárban. Programajánló.
489. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 271. sz. (11.21.), p. 5.
– Pap Éva lesz a kisbéri könyvtár vendége az író-olvasó találkozón.
490. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 271. sz. (11.21.), p. 5.
– Zarándi Eszter lesz a nagyigmándi könyvtár vendége.
491. FELEKI Marietta: Támogatás a kórháznak = 24 Óra. – 35. évf. 273. sz. (11.23.), p. 1., 3. – ill.
– Esztergomban testületi ülésen a Vaszary Kolos Kórház támogatásáról döntöttek.
492. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Díszoklevelet vehettek át: [hírek] = 24 Óra. – 35. évf. 277. sz. (11.28.), p. 4. – ill.
– Deák Anikó, a komáromi városi könyvtár könyvtárosa elismerő díszoklevelet kapott a várostól.
493. RANGOS elismerések = 24 Óra. – 35. évf. 279. sz. (11.30.), p. 1., 3. – ill.
– Komárom-Esztergom Vármegyéért díjat hatan vehették át.
494. KÖNYVTÁRI kihívás, ünnepi programok = 24 Óra. – 35. évf. 279. sz. (11.30.), p. 4.
– A tatabányai József Attila Könyvtár is részt vesz a Könyvtári Kihívás akcióban.

495. ELISMERÉSEK: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 279. sz. (11.30.), p. 5. – ill.
– A Komárom város közszolgálatában végzett több évtizednyi magas szakmai szín-vonalú munkája elismeréseként kitüntetésben részesült Deák Anikó könyvtáros, Fekete Nóra élelmezésvezető és Szatmári Zsuzsanna hivatalnok.
496. SÍRFELIRATOK kötetbe foglalva = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 79. évf. 281. sz. (12.03.), p. 5. – ill.
– A Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban került bemutatásra a Kuny Domokos Múzeum kiadásában megjelent „Lelked legyen bekötve az élet kötésébe” – Megéledő sírfeliratok a tatai zsidó temetőben című helytörténeti kiadvány.
497. AZ ÜNNEPEKRE hangolódtak: [hír] = 24 Óra. – 35. évf. 286. sz. (12.09.), p. 2.
– Zenés műsort szerveztek gyerekeknek a lábatlani Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtárban a Baribaris Zenekuckó közreműködésével.
498. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 288. sz. (12.11.), p. 5.
– A növények metszéséről beszél Herold Ferenc a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programajánló.
499. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 289. sz. (12.12.), p. 5.
– Gyertyafényes adventi koncertet rendeznek a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Programajánló.
500. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 289. sz. (12.12.), p. 5.
– Karácsonyi kézműves játszóházat szervez a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára. Programelőzetes.
501. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 289. sz. (12.12.), p. 5.
– Bemutatják a Fellner Jakab konferenciasorozat alkalmából készült könyvet a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban. Programelőzetes.
502. GOLETZ-DEÁK Viktória: Michl József mesélt a kicsiknek = 24 Óra. – 35. évf. 290. sz. (12.13.), p. 2.
– Michl József polgármester közreműködésével tartottak diafilmvetítést a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
503. PROGRAMOK = 24 Óra. – 35. évf. 290. sz. (12.13.), p. 5.
– Filmvetítést szerveznek gyermekek számára a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Programelőzetes.
504. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Mindenki dalra fakadt: beköltözött a tatabányai könyvtárba karácsony szelleme = 24 Óra. – 35. évf. 292. sz. (12.16.), p. 1. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtárban hangversenyt adott a Bárdos Lajos Vegyeskórus.
505. GOLETZ-DEÁK Viktória: Könyv Fellner Jakabról = 24 Óra. – 35. évf. 296. sz. (12.20.), p. 4.
– A Fellner Jakab konferenciasorozat előadásából kiadott könyvet mutatták be a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
506. VEÉR Károly: Ismét lesz Radiózás a József Attila Könyvtárban: Gusztafik Tibor: Volt egyszer egy lemezlovas = Regio regia: a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. – 24. évf. 166. sz. (2024.), p. 46. – ill.
– 2025. január 14-én kerül bemutatásra Gusztafik Tibor Volt egyszer egy lemezlovas című könyve a tatabányai

- József Attila Könyvtárban. A szerző ajánlása könyvéhez.
507. NÁSZ János: „Mindig ugyanaz a világ!” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 3. – ill.
– Az Új Forrás Est novemberi vendége a Kaukázus zenekar volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
508. FORISEK Tímea: Varga Zoltán geológus kutatásai és élményei a dél-amerikai Tayos barlangról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 3-4.
– Varga Zoltán geológus volt a novemberi Öko-esték vendége, aki a dél-amerikai Tayos barlangról végzett kutatásairól mesélt.
509. MÁRKU Mónika: Vásári forgatag a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 4. – ill.
– November 30-án rendezte meg hagyományos adventi kézműves vásárát a tatabányai József Attila Könyvtár.
510. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Vendégségben a Bodza Bisztróban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 4-5. – ill.
– A novemberi Tájéoló könyvklubban irodalmi gasztronómiai kirándulást tettünk egy kis, bükki faluba, Papp Diána Bodza Bisztró című könyvéről való beszélgetésünk révén.
511. MÁRKU Mónika: Kőrösi Csoma Sándor és a Magyar Földrajzi Társaság kincsei – kiállítás megnyitó a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 5-6. – ill.
– 2024. november 4-én a Magyar Nyelv Napja és a Magyar Földrajzi Társaság 150. évfordulóján (2022) útjára indított vándorkiállítás apropóján Kőrösi Csoma Sándor és a Magyar Földrajzi Társaság kincsei címmel nyílt poszterkiállítás a tatabányai József Attila Könyvtár képzőművészeti galériáján megtekinthető kiállítást dr. Török Zsolt Győző egyetemi docens, a kiállítás kurátora nyitotta meg érdekes előadásával.
512. DUDÁS Judit: Csak tettük a dolgunkat! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 6.
– A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár novemberi programjairól.
513. ILLÉS Zsófia: Kína, ahogy én láttam = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 7. – ill.
– Érsek Erzsébet tartott úti beszámolót Kínáról a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
514. GÁBOR Kitti: Biztonságban a neten – Beszélgetés a digitális világ veszélyeiről és lehetőségeiről = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 7-8. – ill.
– Dr. Koronczi Beatrix klinikai szakpszichológus és dr. Lux Ágnes gyermekjogi szakértő voltak a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendégei, akik a biztonságos internethasználatról és a digitális világ kockázatairól beszélgettek Peer Krisztinával.
515. SCHMÖLTZ Margit: Veled marad, elkísér = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 8. – ill.
– 2024. november 25-én Forgács Péter párkányi író, tanár vendégeskedett a Helischer József Városi Könyvtárban.
516. MIKOLASEK Zsófia: Könyvszeretgető = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 14. évf. 11. sz. (2024), p. 9.

- A tatabányai József Attila Könyvtár könyvszeretgető gyermekfoglalkozásáról.
- 517. GOLDSCHMIDT Éva: Egy boszorkányosan jó könyvbemutató margójára = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. - 14. évf. 11. sz. (2024), p. 9-10. - ill.
- 2024. november 18-án Dományi Zsuzsanna gyermekkönyvíró és könyvtáros volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
- 518. GOLDSCHMIDT Éva: A kőoroszlánok nyomában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. - 14. évf. 11. sz. (2024), p. 10. - ill.
- 2024. november 13-án Tamás Zsuzsa gyermekkönyvíró volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége, aki A kőoroszlán szíve című könyvét mutatta be a Kőkúti Általános Iskola diákjainak.
- 519. GOLDSCHMIDT Éva: Holden Rose a tatai gyerekeket is elkápráztatta = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. - 14. évf. 11. sz. (2024), p. 11. - ill.
- Kovács Attila, alias Holden Rose 2024. november 4-én az olvasásról tartott előadást a helyi általános iskolák alsó tagozatos diákjainak.
- 520. MACHER Péter: Tanulmánykötet a tatai zsidó temető történetéről = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. - 14. évf. 11. sz. (2024), p. 12.
- Tatán a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár épületében mutatták be a „Lelked legyen bekötve az élet kötésébe” című, a tatai zsidótemető történetét bemutató tanulmánykötetet.

2025

1. FELHÍVÁS = 24 Óra. - 36. évf. 001. sz. (01.02.), p. 5.
- Az epöli Községi Könyvtár adventi ablaknyitogató játékanak legszebbikéről lehet szavazni a könyvtár facebook-oldalán.
2. KÖRTVÉLYFÁY Dina: Idén is Jókait ünnepeljük: kétszáz éve született Komáromban a legolvasottabb magyar regényíró = 24 Óra. - 36. évf. 004. sz. (01.06.), p. 1., 5. - ill.
- Kétszáz éve született Jókai Mór.
3. EGY beiratkozás, két könyvtár = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. - 80. évf. 010. sz. (01.13.), p. 5.
- Egy megállapodás értelmében az észak-komáromi és a komáromi könyvtár „közös” olvasóinak egyetlen beiratkozással biztosítanak érvényes tagságot.
4. ÚJ vezetője van a kultúrháznak: [hírek] = 24 Óra. - 36. évf. 012. sz. (01.15.), p. 2.
- Hlatky Ágnes lett a bajóti művelődési ház új vezetője.
5. FELEKI Marietta: Pósa Andrea lett az év könyvtárosa = 24 Óra. - 36. évf. 013. sz. (01.16.), p. 3. - ill.
- Pósa Andrea lett az év kistéleplülési könyvtárosa a vármegyében.
6. VOLT egyszer egy lemezlovas: bemutatták Gusztafik Tibor új könyvét = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. - 80. évf. 013. sz. (01.16.), p. 5. - ill.
- Gusztafik Tibor Volt egyszer egy lemezlovas című könyvét mutatták be a tatabányai József Attila Könyvtárban. A szerzővel Veér Károly beszélgetett.

7. A LEGJOBB irodalmi alkotást keresik = 24 Óra. – 36. évf. 015. sz. (01.18.), p. 3. – ill.
– Az oroszlányi könyvtárban a legjobb irodalmi alkotást keresik.
8. WÁGNER Zsanett: Itt a lista, mik voltak 2024-ben a legolvasottabb könyvek: Karády Anna A füredi lány című történelmi regénysorozata az első helyen szerepel = 24 Óra. – 36. évf. 015. sz. (01.18.), p. 4. – ill.
– 2024. évi népszerűségi statisztikát tett közzé a tatabányai József Attila Könyvtár.
9. TÁRSASJÁTÉKKLUB indul: [hír]. = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 015. sz. (01.18.), p. 5.
– Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár január 30-án társasjáték klubot indít.
10. NEMZETI fohászainkról: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 017. sz. (01.21.), p. 5.
– Január 28-án Tircsné dr. Propper Valéria tart előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban Nemzeti fohászaink címmel. Programelőzetes.
11. SZÁKSZENDÉ az Év Települési Könyvtára: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 018. sz. (01.22.), p. 5. – ill.
– 2024-ben a szákszendi Községi és Iskolai Könyvtár kapta az Év Települési Könyvtára címet.
12. VÁRMEGYESZERTE megemlékeztünk a Magyar Kultúra napjáról: átadták a Komárom város kultúrájáért díjakat, Oroszlányban Kölcsey-emlékplakettet, Dorogon Pro Urbe díjat = 24 Óra. – 36. évf. 020. sz. (01.24.), p. 2. – ill.
– Január 22-én Magyar Kultúra napja volt vármegyeszerte.
13. Új szolgáltatást ajánl a könyvtár: [hírek] = 24Óra. – 36. évf. 022. sz. (01.27.), p. 4.
– Az ARCANUM adatbázis használata új szolgáltatás a dorogi könyvtárban.
14. AZ ÉV kistelepülési könyvtára: kategóriagyőztes – a szákszendi intézmény várja az új olvasókat is = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás – 80. évf. 022. sz. (01.27.), p. 5. – ill.
– A 2024-es év Év Települési Könyvtára díját a szákszendi Községi Iskolai Könyvtár kapta Takács Tímea vezetésével. Beszélgetés a díjazott-tal.
15. FENYVESI Károly: Önkéntesek segítenek a sokrétű munkában = 24 Óra. – 36. évf. 023. sz. (01.28.), p. 2.
– Tóth Ágnes Teréz, a nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár vezetőjének rövid beszámolója a 2024-es évről.
16. FEKETE Istvánról és Vukról szolt a nap = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 023. sz. (01.28.), p. 5. – ill.
– Programok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában Fekete István születésének 125. évfordulója alkalmából.
17. A LEGJOBB irodalmi alkotást keresik: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 024. sz. (01.29.), p. 4.
– A legjobb irodalmi alkotást keresi az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár.
18. GOLETZ-DEÁK Viktória: Lepkét fotóztak a Vértesben a meleg tavaszi időjárásban: az enyhe tavaszi időjárásnak köszönhetően egyes rovarok is feléledhetnek a téli pihenésből = 24 Óra. – 36. évf. 024. sz. (01.29.), p. 5. – ill.

- Farkas Ferenc, a FSZEK vezetője pilangót látott Várgesztes környékén.
19. MIKOLASEK Zsófia: Megható évzárás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 3. – ill.
- December 16-án öszzdolgozói értekezletet és évértékelést tartottak a tatabányai József Attila Könyvtárban a Megyei Könyvtárért Díj és az Igazgatói Elismerő Oklevelek átadásával.
20. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Beköltözött a könyvtárba a karácsony szelleme: mindenki dalra fakadt a tudomány templomában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 3-4. – ill.
- Hagyományos adventi hangversenyét tartotta a Bárdos Lajos Vegyeskórus a tatabányai József Attila Könyvtárban.
21. NÁSZ János: Robinzon Kruzo a lakott szigeten = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 4. – ill.
- Az Új Forrás decemberi lapszámának bemutatóján a Robinzon Kruzo formáció volt a vendég.
22. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Óévbúcsúztató Tájéoló = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 5. – ill.
- Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár Tájéoló című olvasóklubjának decemberi alkalmáról.
23. NÁSZ János: Irány Irán! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 5-6. – ill.
- Egy történelmi város Perzsiából: Iszfahan címmel tartott vetítettképes bemutatót, majd fotókiállítást, Tarján Sándor fotóművész a tatabányai József Attila Könyvtárban decemberben.
24. MÁRKU Mónika: Luca, Krampusz és Téalapó a decemberi Helyi értékben:= Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 6-7. – ill.
- December 10-én dr. Csanádi Viktor hiedelemkutatóval jártuk körül az adventi ünnepkör népi hiedelmeit 12 zord éj, avagy az ünnepek közötti időszak hiedelmei és legendái című előadásával.
25. MÁRKU Mónika: Agora Kerekasztal Fórum 2024-ben is = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 7. – ill.
- December 9-én a helyi kulturális intézmények és civil szervezetek részvételével összeült az Agora Kerekasztal Fórum.
26. HÁMOSNÉ SZŐKE Anna: Adventi szöszmötölő a Helischer József Városi Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 7. – ill.
- December 13-án a Helischer József Városi Könyvtárban Adventi Szöszmötölőt tartottak, mely csodás, ünnepváró családi program volt. Minden korosztály képviseltette magát.
27. DUDÁS Judit: „A karácsonyhoz más is kell, mint a karácsonyi kellékek: életforma kell hozzá.” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 7-8.
- Decemberi programok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban és Gyermekkönyvtárban.
28. FÁBIÁN Ildikó: Újabb évzárás a KSZR-ben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 9. – ill.
- A JAMK KSZR december 13-án tartotta évzáró ünnepségét, melyen a hagyományoknak megfelelően kiosztásra ke-

- rültek az Év Települési Könyvtára díjai. 2024. díjazott könyvtárai: Kisigmánd, Szákszend, Bokod.
29. MÁRKU Mónika: 10. Szent Borbála Hagymányörző Emlékkülés = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 10. – ill.
– A Tatabányai Múzeum és a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány 2024. december 3-án tizedik alkalommal rendezte meg Szent Borbála Emlékkülését a Tatabányai Múzeumban. Beszámoló a konferenciáról.
30. MÁRKU Mónika: Mikulás napi programok a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 11. – ill.
– December 7-én Mikulás napi programokat szervezett a tatabányai József Attila Könyvtár gyermekek számára.
31. SULLER Ildikó: Csufafül kutyafül = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 11. – ill.
– Kutyaterápiás olvasótréninget indítottak gyermekeknek a tatabányai József Attila Könyvtár gyerekkönyvtárosaival a Tatabányai 4x4 Terepjárós Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület mentőkutyáinak közreműködésével decemberben.
32. MAKÓ Liliána: Képeslapkészítő foglalkozás – szombaton egy igazán kreatív délelőttöt töltöttünk együtt! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 12. – ill.
– December 14-én képeslapkészítő foglalkozást tartottak gyermekeknek a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
33. MÁRKU Mónika: Kecskés Éva családregényét mutattuk be a novemberi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 01. sz. (2025), p. 13. – ill.
– November 19-én a Héregen élő, immár kétkötetes (Manófölde (2024), Etus (2024)) nyugdíjas szerző, Kecskés Éva nemrég megjelent Etus című családregényét mutattuk be. A program a Helyi érték sorozatban valósult meg.
34. WÁGNER Zsanett: A medve és a kardja: ökolívó-világajnokunk mesélt a gyerekeknek a tatabányai könyvtárban = 24 Óra. – 36. évf. 027. sz. (02.01.), p. 1. – ill.
– Erdei Zsolt a gyerekeknek mesélt a tatabányai könyvtárban.
35. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Újra várja olvasóit a Bánhidai Fiókkönyvtár: önerőből újjították fel a belső tereket, új könyveket szereztek be = 24 Óra. – 36. évf. 029. sz. (02.04.), p. 1., 3. – ill.
– Ismét megnyitotta kapuit a Bánhidai Fiókkönyvtár.
36. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Újra várja olvasóit a Bánhidai Fiókkönyvtár = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 030. sz. (02.05.), p. 5. – ill.
– Megújult állománnyal, kibővült olvasói térrel és hűtő-fűtő klímaberendezésekkel várja olvasóit az újra megnyitott Bánhidai Fiókkönyvtár.
37. A LEGJOBB irodalmi alkotást keresik Oroszlányon: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 030. sz. (02.05.), p. 5.
– Irodalmi pályázatot hirdetett az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár.
38. WÁGNER Zsanett: Az égbolt korábbi szuperhősei: nagypapától a Messerschmittig: különleges kiállítás nyílt a Tatabányai József Attila Könyvtárban

- = 24 Óra. – 36. évf. 031. sz. (02.06.), p. 2. – ill.
- Messerschmitt vadászgép vázát lehetett szemügyre venni a tatabányai József Attila Könyvtárban.
39. KÖNYVKLUBOT indítanak a diákok: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 032. sz. (02.07.), p. 2.
- Könyvklubot indítanak a tatabányai diákok a Magyar Zoltán Művelődési Központ és Könyvtárban.
40. A MAGYAR égbolt szuperhősei: nagyapától a Messerschmittig = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 034. sz. (02.10.), p. 5. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozat keretein belül elhangzott A magyar égbolt szuperhősei című előadás és a hozzá tartozó repülőgép-kiállítás rövid beszámolója.
41. PILVAX-estek debütálnak: [hír] = 24 Óra. – 36. évf. 039. sz. (02.15.), p. 4.
- A tatabányai József Attila Könyvtár Pilvax Esték beszélgetősorozatának első vendége Lányi András író, filozófus, humánökológus lesz február 18-án. Programelőzetes.
42. PILVAX Estek: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 039. sz. (02.15.), p. 5.
- Új beszélgetősorozat indul február 18-án a tatabányai József Attila Könyvtárban Pilvax Estek címmel. Az első vendég Lányi András író lesz. Programelőzetes.
43. KÁNTOR Péter: Könyves időutazás a vasutak világába = 24 Óra. – 36. évf. 041. sz. (02.18.), p. 4.
- Polonyi Viktor Elveszett vasútvonalak című kötetét mutatták be a kisbéri Wass Albert Művelődési Központ és Könyvtárban. A tatabányai mellékvo-
nal története színesítette Kisbér életét.
44. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Az iskolai és internetes zaklatásról: fontos, hogy megismerjük azokat a történeteket, körülményeket, amelyekkel gyermekeink nap mint nap szembesülnek = 24 Óra. – 36. évf. 042. sz. (02.19.), p. 2. – ill.
- Könyvajánló a József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában az iskolai és az internetes zaklatásról a városi rendőrséggel együttműködve.
45. WÁGNER Zsannett: Humánökológus volt az első vendég: a fenntarthatóság világában nem a fenntarthatóságnak drukkol Lányi András humánökológus = 24 Óra. – 36. évf. 043. sz. (02.20.), p. 3. – ill.
- Új beszélgetősorozat indult a József Attila Könyvtárban Pilvax estek címszó alatt.
46. A STRESSZMENTES élet alapszabályai: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 046. sz. (02.24.), p. 2.
- A komáromi városi könyvtárban folytatódott a Komárom egészségéért nevű előadásorozat.
47. ELŐADÁS-sorozat Komáromról: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 048. sz. (02.26.), p. 5.
- Pokorny Gábor történész-muzeológus tart előadást Ghyczy Kálmán – egy kevésbé ismert komáromi polgár élete és kora címmel a Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programajánló.
48. VARGA Réka Antónia: Könyvek mellett magok a polcokon: a könyvtárnak mindig is fontos volt a fenntarthatóság és a környezettudatosság – mondta az intézmény vezetője = 24 Óra. – 36. évf. 050. sz. (02.28.), p. 2. – ill.

- Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár polcaira magkönyvtár költözött.
49. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Kell egy stratégia! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 3–5. – ill.
- Az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a tatabányai József Attila Könyvtár „Változások a könyvtárak életében” címmel rendezett kétnapos szakmai konferenciát a Megyei Könyvtárosi Társaság számára a tatabányai könyvtárban január 29–30-án.
50. MÁRKU Mónika: Újra nyitva a Bánhidai Fiókkönyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 6. – ill.
- Február 3-án tartottuk felújított, kibővített Bánhidai Fiókkönyvtárunk újrainvitási ünnepségét.
51. NÁSZ János: „Ecsettel írt történetek” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 6–7. – ill.
- Pardaviné Horváth Zsuzsanna „Ecsettel írt történetek” című kiállításának megnyitóján elhangzott beszéd január 23-án.
52. ZANTLEITNER Laura: Gusztafik Tibor könyvbemutatója a januári Öko-esten = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 7. – ill.
- 2025. január 14-én, az Öko-esték keretében került bemutatásra Gusztafik Tibor egykori dj, rádiós Volt egyszer egy lemezlovas című könyve. A szerzővel Veér Károly beszélgetett.
53. ZANTLEITNER Laura: IKSZ Börze = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 8. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár részt vett a Vértes Agorája által szervezett IKSZ Börzén január 27-én.
54. FUTÓ Viktória: Mozgókönyvtár a Szent Margit Idősek Otthonában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 8–9. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtára mozgókönyvtári szolgáltatást indított a közeli Szent Margit Idősek Otthona lakói számára.
55. GÁBOR Kitti: Nincs semmi baj – Szerelmek a tatárjárás árnyékában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 9. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban Schmöltz Margit mutatta be legújabb regényét Nincs semmi baj – Szerelmek a tatárjárás árnyékában címmel.
56. MAKÓ Liliána: Könyvtári Kihívás Tattán – Egy könyv a kezében, ezer ötlet a fejedben! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 9–10.
- A tatabányai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár programjai, akciói a Könyvtári Kihívás kapcsán.
57. ILLÉS Zsófia: A tea és a ló útja = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 10. – ill.
- Érsek Erzsébet tatabányai pedagógus tartott úti beszámolót január 28-án a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Útinapló sorozatában.
58. ILLÉS Zsófia: Író-olvasó találkozói Hidas Judittal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 11. – ill.

- 2025.01.14-én Hidasi Judit tatai szerző volt a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
59. VANDROVNIK Klára: Könyvtári Kihívás 2024. évi pályázat – Megvalósítói tapasztalás, Vértesszőlős, Községi Könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 12.
– A vértesszőlősi Községi Könyvtár programjai a Könyvtári Kihívás keretében.
60. BACHNÉ VERÉB Edina: Újra él a bakonyársarkányi könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
– A bakonyársarkányi Községi Könyvtár programjai, szolgáltatásai.
61. NÁSZ János: Zöld Kerekasztal a Könyvtári Intézetben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 14. – ill.
– Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének Könyvtártudományi Szakkönyvtára Könyvtárosok dolgozósorozatának kerekasztal-beszélgetésre 2025. január 14-én került sor zöldkönyvtári témában.
62. NÁSZ János: Szekszárdon született, de...! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 14–15. – ill.
– Január 20-án átadták az újjáépített megyei könyvtárat Szekszárdon. Összefoglaló az átadási ünnepségről.
63. SULLER Ildikó: Ököl helyett kard szava suhogott Erdei Zsolt előadásában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 16. – ill.
– A január 31-ei Mesesarok vendége Erdei Zsolt ökölvívó volt a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában.
64. GOLDSCHMIDT Éva: Lélekutazásra hívtuk a gyermekeket a könyvtárba = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 16–17. – ill.
– Barcs Krisztina pszichológus, az Utazás a lelked körül és az Így működik a lelked című könyvek szerzője volt a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége február 3-án.
65. GOLDSCHMIDT Éva: Így készül a képregényrajz, avagy lépésről lépésre Lanczinger Mátyással = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 17.
– Lanczinger Mátyás illusztrátor tartott előadást a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban gyerekeknek a képregényrajzolásról január 20-án.
66. KUFLIK, Cidri és a nagy zsiráfmadár – Könyvtári kihívás a Helischer József Városi Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 17–18. – ill.
– Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár a Könyvtári Kihívás részeként kortárs, magyar nyelvű gyermekirodalmat visz felvidéki magyar könyvtárakba és olvasásnépszerűsítő foglalkozást tartottak gyermekeknek.
67. MÁRKU Mónika: Álomból valóság – Szalai László könyvének bemutatója a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 02. sz. (2025), p. 19. – ill.
– Január 7-én a tatabányai Szalai László A látó című sci-fi regényét mutatták be a József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatában.

68. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Négy vármegyei jeleskedett = 24 Óra. – 36. évf. 051. sz. (03.01.), p. 4. – ill.
– Könyvtárhasználati verseny volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
69. FELEKI Marietta: Történész volt a vendég Dorogon: Jókai Mór és Kazinczy Ferenc állt a középpontban a rendezvényen = 24 Óra. – 36. évf. 052. sz. (03.03.), p. 4. – ill.
– Csapó Csaba történész tartott előadást a dorogi könyvtárban Kazinczy Ferenc és Jókai Mór börtönveiről.
70. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A világ újrafelosztása mandalákkal: Jeszenszky Tibor megemlítette azokat a nehézségeket az életében, amelyek elindították ezen az úton = 24 Óra. – 36. évf. 055. sz. (03.06.), p. 3. – ill.
– Jeszenszky Tibor mandalafestő kiállítása nyílt meg a tatabányai József Attila Könyvtárban.
71. PROGRAMOKAT kínál a Helischer = 24 Óra. – 36. évf. 055. sz. (03.06.), p. 12. – ill.
– Márciusban több program lesz az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban.
72. KÖNYVMOLYOK után egy újabb oldalon: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 062. sz. (03.14.), p. 2.
– Bajóton Juhászné Hlatky Ágnes megköszönte Kinstädter Andrea művelődési házért és könyvtárért végzett munkáját.
73. GOLETZ-DEÁK Viktória: Izgalmas projektbe kezdtek Tardoson: látványos és hatalmas kavicskígyó nőtt a települési óvoda kerítésnél, amit ezután gyerekek is folytathatnak = 24 Óra. – 36. évf. 062. sz. (03.14.), p. 4. – ill.
– Tavaly szeptemberben megakalult a hobbiszakör a tardosi könyvtárban.
74. VETŐMAG a könyvtárban = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 060. sz. (03.12.), p. 5. – ill.
– Új szolgáltatás az oroszlányi könyvtárban a magkönyvtár.
75. GYÓGYÍTÓ praktikák: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 063. sz. (03.17.), p. 5.
– Március 19-én Balpataki Laura gyógynövény-technológus tart előadást a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban Hormonrendszerünk felébresztése gyógynövényekkel címmel. Programelőzetes.
76. GOLETZ-DEÁK Viktória: Újra kiadták Hamary Dániel kardiológiai szakkönyvét: a tatai városháza adott otthont az igazán különleges eseménynek = 24 Óra. – 36. évf. 067. sz. (03.21.), p. 4. – ill.
– Kiadták Hamary Dániel kardiológiai témájú szakkönyvét.
77. KOMÁROMIAK Komáromról: [hír] = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 070. sz. (03.25.), p. 5.
– Kovács Péter levéltáros tart előadást március 26-án a Jókai Mór Városi Könyvtárban a Komáromiak komáromiaknak Komáromról sorozat keretében. Programelőzetes.
78. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Megváltozik a Turul is: így tisztelegnek az autizmus előtt: életkékek, jóllét délután, kék koncert és jótékonysági licit lesz Tatabányán = 24 Óra. – 36. évf. 074. sz. (03.29.), p. 4. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtárból indul az autizmus világnapi rendezvénysorozat a megyeszékhelyen.

79. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Elsőként nyílt meg a virtuális könyvtár = 24 Óra. – 36. évf. 074. sz. (03.29.), p. 4. – ill.
– E-könyvtár és e-book is elérhető a tatabányai József Attila Könyvtár webes felületén.
80. OPÁLKA Tamara: Megjelent Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár évkönyve = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 3-4. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár 2024-es évkönyvének rövid bemutatása.
81. SULLER Ildikó: Egy asszony két véteckéje = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 5. – ill.
– Február 6-án a Csillangó Meseműhely közreműködésével ismét Mesekocsmát szervezett a tatabányai József Attila Könyvtár felnőtt csapatok részére.
82. SUTÁNÉ CSULIK Andrea: Újabb sikeres „Vakrandis év” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 5. – ill.
– 2024-ben két alkalommal hirdette meg Vakrandizz egy könyvvel! programját a tatabányai József Attila Könyvtár.
83. MÁRKU Mónika: Jókai Mór és a sci-fi irodalom = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 5-6. – ill.
– Február 18-án, napra pontosan Jókai Mór születésének 200. évfordulóján Veres Miklós muzeológust, a PIM Múzeumi Dokumentációs Adattárának fősztályvezetőjét láttuk vendégül Népház úti Fiókkönyvtárunkban, hogy rendhagyó irodalomóra keretében beszélgessen egy kicsit a fiatalokkal Jókai Mór sci-fi írói tevékenységéről. A foglalkozásra a Bárdos László Gimnázium 11. és 12. évfolyamos irodalom fakultációs csoportja érkezett.
84. MIKOLASEK Zsófia: Neandervölgyiek a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 6. – ill.
– Darvasi László volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége, akivel délelőtti rendhagyó irodalomórán, délután író-olvasó találkozó keretében találkozhattak a könyvtárhasználók.
85. OPÁLKA Tamara: Februári UFO Nyitott rezervátum = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 7. – ill.
– 2025. február 20-án került sor a legutóbbi UFO Nyitott Rezervátum estre, melynek vendége Elsa Valle kubai származású jazz énekesnő volt, akivel Jász Attila (Csendes Toll) beszélgetett.
86. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Emberi sorsok Dél-Koreától az Egyesület Államokig – A Tájéoló Könyvklub idei első két találkozásának összefoglalója = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 7-9. – ill.
– A Tájéoló Könyvklub idei első két találkozásának összefoglalója.
87. HATVANI István: Pilvax Est a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 9. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár februárban induló Pilvax estek sorozatának első vendége Lányi András író, filozófus, humánökológus volt. A meghívott vendéggel Póka Viktor okleveles közgazdász beszélgetett.
88. FORISEK Tímea: Mítoszok és valóság a vitaminokról a József Attila Könyvtár

- ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 9–10. – ill.
- A februári Öko-esték előadásával párhuzamosan a Vitaking termékeiből termék bemutatót tartottak a tatabányai József Attila Könyvtárban.
89. GÁBOR Kitti: Akiktől más lett a világ 2. = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 10. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban Csiffáry Gabriella levéltáros, kutató Akiktől más lett a világ 2. című kötetét mutatták be februárban.
90. BACSÁNÉ FULI Anikó: Jókai ezer arca = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 10–11. – ill.
- A tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Jókai Mór születésének 200. évfordulója alkalmából előadás-sorozatot indított az író munkásságának bemutatása érdekében.
91. ILLÉS Zsófia: Grecsó Krisztián: Apám üzent = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 11. – ill.
- Február 5-én Grecsó Krisztián (József Attila-díjas író, költő, előadóművész) mutatta be a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban Apám üzent című regényét.
92. MAKÓ Liliána: Szombaton vendégünk volt Dr. Németh-Gajdos Panna = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 11–12. – ill.
- 2025. február 15-én Dr. Németh-Gajdos Panna egészségpszichológiai szakpszichológus volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége, aki a stresszről és annak hatékony kezeléséről tartott rendkívül informatív és hasznos előadást.
93. ILLÉS Zsófia: Útinapló – Japán = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
- Február 25-én a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár Útinapló sorozatában Nagy Mónika japán-koreai tolmács, nyelvoktató, műfordító mesélt Japánról az érdeklődőknek.
94. DUDÁS Judit: Könyvtári kihívás a Komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 13–14.
- Együttműködések és programok a Könyvtári Kihívás keretében a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
95. FÁBIÁN Ildikó: Beszámoltunk!!! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 15–16. – ill.
- Könyvtári statisztikai adatszolgáltatás a 2024-es évről.
96. FORISEK Tímea – OPÁLKA Tamara – ZANTLEITNER Laura: Beszámoló a Qulto Szakmai Napról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 17. – ill.
- Beszámoló a budapesti FSZEK-ben február 26-án megrendezett Qulto Szakmai Napról.
97. SULLER Ildikó: Karneváli hangulat, irodalmi köntösben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 18–19. – ill.
- Negyedik alkalommal került megrendezésre a tatabányai József Attila Könyvtárban a Mesekarnevál februárban. Összefoglaló a programokról.
98. OPÁLKA Tamara: Megtartottuk a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny írásbeli fordulóját = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 19. – ill.

- 2025. február 24-én került megrendezésre a Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny országos fordulója a tatabányai József Attila Könyvtárban.
99. GOLDSCHMIDT Éva: Rolando elbűvölte a gyermekeket = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 20. – ill.
– Február 17-én Rolando bűvész volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége a Könyvtári Kihívás program keretében.
100. MÁRKU Mónika: Pilóták és Messerschmittek a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 03. sz. (2025), p. 21. – ill.
– Február 5-én Pozsgay Gyula grafikus, képregényrajzoló, szerző, dr. B. Stenge Csaba történész levéltár igazgató, ifj. Szentgyörgyi Dezső nyugalmazott MALÉV pilóta és a Nemzetközi Aviatikai Múzeum munkatársai tartottak először rendhagyó történelemórát az Árpád Gimnázium diákjainak, majd délután izgalmas előadást a program iránt érdeklődőknek a tatabányai József Attila Könyvtárban.
101. ÉLETKÉKEK sok gondolattal: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 077. sz. (04.02.), p. 2. – ill.
– Flajsz Péter Gergő fotókiállítása nyílik a tatabányai József Attila Könyvtárban ÉletKékek címmel.
102. VEIZER-SUGÁR Gabriella: ÉletKÉKek az autizmus világnapján: sajtófotó-kiállítás nyílt, de jótékonyági koncert és zarándokút is lesz a programban = 24 Óra. – 36. évf. 080. sz. (04.05.), p. 4. – ill.
– Rendezvények lesznek az autizmus világnapján Tatabányán.
103. KÖNYVEK között bolondoztak: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 081. sz. (04.07.), p. 2.
– Általános iskolásoknak tartottak könyvtári foglalkozást a nyergesújfalui könyvtárban.
104. FELEKI Marietta: Húsvétra hangol a vármegye, feldíszítik a településeket: a tojás a világ minden táján az élet, az újjászületés szimbóluma, és persze a feltámadásé is = 24 Óra. – 36. évf. 081. sz. (04.07.), p. 4. – ill.
– Esztergomban is díszítéssel készülnek a húsvétra.
105. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Versünnep a József Attila Könyvtárban: tucatnál is több verssel ajándékozta meg a hallgatóságát Tóth Zsóka előadóművész = 24 Óra. – 36. évf. 092. sz. (04.22.), p. 2. – ill.
– Tóth Zsóka előadóművész volt a költészet napján a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
106. AZ EGÉSZSÉG kerül a fókuszba a hétvégén: Balpataki Laura illóolaj tanácsadással készül, de lesz jóga és hangfürdő is a rendezvényen = 24 Óra. – 36. évf. 095. sz. (04.25.), p. 2. – ill.
– Balpataki Laura gyógynövény-technológussal lesz egészségnap a tatabányai József Attila Könyvtárban.
107. KULTURÁLIS kincsek a könyvtárban = 24 Óra. – 36. évf. 096. sz. (04.26.), p. 4.
– A tatabányai József Attila Könyvtár és Népház úti Fiókkönyvtárának április végi programjairól. Programajánló.
108. LEGFONTOSABB értékünk az egészség: mandala, sorselemzés, hangtál terápia, kínai asztrológia és jótékony felajánlás is szerepelt a programok között = 24 Óra. – 36. évf. 097. sz. (04.28.), p. 2. – ill.

- Jótékonyági egészségnapot szerveztek a tatabányai József Attila Könyvtárban.
109. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Kocsmakvíz zölden: könyvek helyett számos kérdés kapott fókuszta a bibliotékában = 24 Óra. – 36. évf. 097. sz. (04.28.), p. 5. – ill.
– Öko-Kocsmakvízt szerveztek a tatabányai József Attila Könyvtárban a Föld Napjának alkalmából.
110. KOCSMAKVÍZ zöldkérdésekkel = Kisalföld: a család napilapja: komáromi kiadás. – 80. évf. 098. sz. (04.29.), p. 5. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtárban harmadik alkalommal rendeztek Kocsmakvízt felnőtteknek. Ezúttal a Föld napjához méltóan környezetvédelmi kérdések kerültek fókuszba.
111. MIKOLASEK Zsófia: Erzsébet királyné ajándékba = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 3. – ill.
– Nőnap alkalmából Káli-Rozmics Barbara író nő volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
112. NÁSZ János: A művészelkész = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 3–4.
– Márciusi Új Forrás Est a tatabányai József Attila Könyvtárban Baksa-Soós János életpályáját bemutató dokumentumfilm-vetítéssel.
113. MAGALÁNÉ KOVÁCS Andrea: Jane Austen és más irodalmi emlékek nyomában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 4.
– Mikolasek Zsófia vetített képes előadása helyi nyugdíjas klubok részére, az Egyesült Királyság irodalmi vonatkozású helyszíneiről, utazási élményeiről.
114. HATVANI István: Növekedés és nem-növekedés a második Pilvax esten = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 4–5.
– A tatabányai József Attila Könyvtár második Pilvax Estjének vendége dr. Köves Alexandra egyetemi oktató volt március 17-én.
115. ZANTLEITNER Laura: Cooltura 2025 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 5. – ill.
– Idén is a tatabányai József Attila Könyvtár adott otthont a Cool-túra elnevezésű városi kulturális vetélkedő díjátadó ünnepségének.
116. NÁSZ János: A virág újra meg újra felosztása = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 5–6.
– Jeszenszky Tibor mandalakepeiből nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban.
117. GÁBOR Kitti: Csapó Csaba előadásorozata a városi könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 6–7. – ill.
– A dorogi kötődésű történész, dr. Csapó Csaba tartott előadást a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában című programsorozatának keretében március 13-án az 1848/49-es forradalom nőalakjairól.
118. BACSÁNÉ FULI Anikó: „A forradalmár Jókai = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 7. – ill.
– Március 13-án az 1848–49-es forradalom és szabadságharcral kapcsolatban mutatták be az érdeklődőknek az író és embert a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár rendezvényén.
119. MAKÓ Liliána: Jó vagy rossz? Ételek címkézése és a tévhitke csapdája! =

- Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 7–8.
 – 2025.03.26-án Csák Anna tartott informatív előadást a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban az ételekkel kapcsolatos leggyakoribb tévhitekről, amelyek könnyen félrevezetik a fogyasztókat.
120. BORBÉLY Ilona: Stancsics vagy Tánccsics? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 9–10. – ill.
 – Rövid cikk Tánccsics Mihályról.
121. FÁBIÁN Ildikó: Ismét várja lelkes olvasóit a KemGuru tábor = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 10–11. – ill.
 – KemGuru Olvasótábor augusztus 11–15.
122. ZANTLEITERNÉ SZEKENYI Zsuzsanna: Babaolvasó klub = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 12.
 – Babaolvasó klub alakult a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában Pongrácz Adrienn vezetésével.
123. SZÉKELY Laura: Januártól Húsvét Hétfőig: évkezdő programok a Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekrészlegében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 12–13.
 – Gyermekprogramok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban 2025 első negyedévében.
124. MÁRKU Mónika: Megyei Értéktár Vetélkedő Oroszlányban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 14. – ill.
 – Az idei Megyei Értéktár Vetélkedő döntőjének az Oroszlányi Bányászati Múzeum adott otthont március 31-én.
125. MACHER Péter: Görög közösség a Gerecse lábánál 1949–1963 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 14–15. – ill.
 – Macher Péter Görög közösség a Gerecse lábánál 1949–1963 című előadása a tatabányai József Attila Könyvtár Öko-esték keretében.
126. MÁRKU Mónika: Nagy Henrietta „Gyere velem” című kötetének bemutatója a márciusi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 04. sz. (2025), p. 16. – ill.
 – Nagy Henrietta Gyere velem című ismereti kötetét mutatták be március 7-én a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatában. A szerzővel Balpataki Laura beszélgetett.
127. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Égig érő fák a teraszon: Csendes Toll bemutatja új kötetét a nyitott rezervátumban = 24 Óra. – 36. évf. 100. sz. (05.02.), p. 5. – ill.
 – Jász Attila legújabb kötetét és az Új Forrás áprilisi lapszámát mutatták be.
128. KÖNYVEK keltette rajzos gondolatok: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 102. sz. (05.05.), p. 2.
 – Rajzpályázat eredményét hirdették ki a bajóti művelődési házban.
129. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A világjáró szerint semmit sem kell tovább halogatni: az élet most történik: Rakonczay Gábor Guinness- és világrekorder minden problémára legalább három megoldást dolgozott ki = 24 Óra. – 36. évf. 107. sz. (05.10.), p. 4. – ill.
 – Rakonczay Gábor, aki kenun kelt át az Atlanti-óceánon, volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
130. HÉT újabb könyv várja olvasóit: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 113. sz. (05.17.), p. 2.

- Új könyvek kerültek a nyergesújfalu Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár polcaira.
131. KOSÁRFONÁS titkait lesik el: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 113. sz. (05.17.), p. 2.
– Kosárfonó alaptanfolyam indul Bajóton a Művelődési Ház és Könyvtár szervezésében.
132. SZÖRNYEK, doboz Pifkó Céliával: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 121. sz. (05.27.), p. 2.
133. BÍRÓ Mátyás: A könyvet érezni is kell, nem csak olvasni = Magyar krónika: közéleti és kulturális havilap. – 02. sz. (2025. tavasz), p. 182–185. – ill.
– Beszélgetés az MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye osztályvezetőjével, Babus Antallal.
134. MACHER Péter: A múltat kutatva = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 3–4. – ill.
– Április 3-án, a Tavasz Fesztivál nyitótrendezvényeként mutatták be Závada Pál Pernye és hamu című kötetét a tatabányai József Attila Könyvtárban. A szerzővel Mikolasek Zsófia beszélgetett.
135. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Fák a teraszon – Csendes Toll is ott volt a Nyitott rezervátumban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 4. – ill.
– Jász Attila Fák a teraszon című kötetét mutatták be a tatabányai József Attila Könyvtár UFO – Nyitott Rezervátum rendezvénysorozatának keretében. Az esemény vendége volt Kerper Mietta és Oláh Annamária.
136. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Tucatnál is több verssel ajándékozta meg a hallgatóságát Tóth Zsóka – Versünnep a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 4–5. – ill.
– Tóth Zsóka Radnóti-díjas előadóművész volt a tatabányai József Attila Könyvtár Költészet napjához kapcsolódóan megszervezett irodalmi estjének vendége.
137. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Kocsmakvíz zöld kérdésekkel, lilahagymás zsíros kenyérrel = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 5–6. – ill.
– Föld napi kocsmakvíz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
138. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Tavasz beszélgetés Krulik Zoltánnal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 6. – ill.
– A Tavasz Fesztivál keretében beszélgetett Krulik Zoltán zeneszerzővel, muzsikussal, a Makám együttes alapítójával Mikolasek Zsófia, a József Attila Könyvtár igazgatója. Új könyve volt a fókuszban, a Távolságját.
139. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Regények, melyeket csakis szívvel lehet olvasni = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 7. – ill.
– Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár Tájéoló című olvasóklubjának áprilisi eseményéről.
140. MÁRKU Mónika: Kézműves tavasz vásár második alkalommal a JAMK-ban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 7–8. – ill.
– Április 5-én, immár második alkalommal került megrendezésre hagyományos tavasz kézműves vásárunk a tatabányai József Attila Könyvtárban.
141. NÁSZ János: Gyorsdiagnózis egészségi állapotunkról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 4–5. – ill.

- dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 8–9. – ill.
- Az áprilisi ÖKO-esték vendége Orbán István helyi népi gyógyász volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
142. MÁRKU Mónika: Fájdalomcsillapítás gyógynövényekkel és illóolajokkal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 9. – ill.
- Áprilisi Helyi érték sorozatunk vendége Balpataki Laura felsőfokú gyógynövény technológus volt, aki a gyógynövények és illóolajok fájdalomcsillapító hatásairól tartott előadást az érdeklődő közönségnek.
143. MÁRKU Mónika: Holisztikus egészségnap a jótékonyág jegyében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 9–10.
- Április 26-án jótékonyági egészségnapot szerveztünk a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az összegyűlt mintegy 84 500 Ft-ot a szervezők a tatabányai Mésztelepi Óvoda udvarának fejlesztésére ajánlották fel.
144. VEIZER-SUGÁR Gabriella: ÉletKÉKek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 10.
- ÉletKékek címmel nyílt sajtófotó-kiállítás Flajsz Péter munkáiból a tatabányai József Attila Könyvtárban. A fotókon a Kék Madár Közösség életébe kaphatunk bepillantást.
145. HATVANI István: Pilvax-est Dull Szabolccsal a politikai kommunikáció átalakulásáról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 11. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár Pilvax Estek sorozatának áprilisi vendége Dull Szabolcs újságíró volt, akivel Póka Viktor beszélgetett a média és politikai kommunikáció változásáról.
146. GOLDSCHMIDT Éva: A Könyvtárosok világnapját ünnepeltük = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 11–12. – ill.
- A tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár munkatársai kirándulással ünnepelték a Könyvtárosok Világnapját.
147. ILLÉS Zsófia: Író-olvasó találkozó Zubor Rozival = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
- Április 1-jén Zubor Rozi író, újságíró, podcaster, digitális tartalomkészítő volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
148. GÁBOR Kitti: Közönségtalálkozó Karády Annával = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
- Április 10-én Karády Anna történelmi regényíró volt a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendége. Az írónövel Cselenyák Imre beszélgetett.
149. GÁBOR Kitti: Előadás a mesterséges intelligenciáról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 13–14. – ill.
- Gergely Zsófia „Mindentudó MI – Az AI alkalmazási lehetőségei címmel, a mesterséges intelligenciáról tartott előadást a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban.
150. FÁBIÁN Ildikó: Tájékoztató a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer előző évi tevékenységéről = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 15–20.
- Beszámoló a KEM KSZR 2024. évi tevékenységéről.

151. MÁRKU Mónika: Történeész konferencia harmincadszorra = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 21.
– 2025. április 28-án, a Komáromi Napok keretében ismét megrendezésre került a Történeész Konferencia, immár 30. alkalommal. Idén a témát a Jókai Emlékév adta.
152. MIKOLASEK Zsófia: 50 éves a PMK épülete = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 21–22. – ill.
– A Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár épülete fennállásának 50. évfordulóját ünnepli.
153. GERGINÉ KOLOK Melinda: Versmondó verseny a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 23.
– A tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtára versmondó versenyt hirdetett a Költészet napja alkalmából általános iskolás gyerekeknek.
154. SCHMÖLTZ Margit: Húsvéti nyuszifutam – avagy hogyan vegyük rá a gyerekeket a verstanulásra = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 23–24. – ill.
– Húsvéti gyermekprogram az esztergomi városi könyvtár szervezésében.
155. GOLDSCHMIDT Éva: Hagyományőrzésről másként = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 05. sz. (2025), p. 24. – ill.
– Szantner Gábor, a Történelmi Vitézi Rend Komárom-Esztergom vármegyei székkapitánya volt a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége 2025. április 15-én, aki Hagyományőrzés másként címmel tartott előadást gyerekeknek.
156. A NEM dohosakat még le tudják adni: [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 137. sz. (06.16.), p. 4. – ill.
– Bajóton a megunt könyveket várják a Községi Könyvtárba.
157. ELSTARTOLT a nyári diákmunkaprogram: negyven fiatalat várnak, aki választhatja a múzeumot, a könyvtárat, illetve a Szőnyi Kulturális Egyesületet is = 24 Óra. – 36. évf. 138. sz. (06.17.), p. 2. – ill.
– A járási hivatalok diákmunkaprogramokat kínálnak.
158. MIKOLASEK Zsófia: Könyvtári Kihívás a TMJV József Attila Könyvtárban 2024–2025 = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 3–16. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár programjai, szolgáltatásai, újdonságai a Könyvtári Kihívás nevű országos pályázaton 2024–2025-ben.
159. VEIZER-SUGÁR Gabriella: „Zöld füst az ég, és lassan elpirul elpirul” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 17–18. – ill.
– Zöldközgyűjteményi konferenciának adott otthont a tatabányai József Attila Könyvtár. A konferencia szakemberei az idén azt vizsgálták, mit tehetnek a könyvtárak, levéltárak és múzeumok a fenntarthatóságért.
160. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Állományellenőrzés a József Attila Könyvtár fiókkönyvtáraiban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 18. – ill.
– Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár fiókkönyvtárainak állományellenőrzéséről.
161. OPÁLKA Tamara: Olvassunk együtt a parkban! = Kemlib [Elektronikus do-

- kumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 19. – ill.
- Május 12-én Könyvpikniket szervezett a tatabányai József Attila Könyvtár a Béke parkban.
162. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Az élet MOST történik velünk! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 19–20. – ill.
- Rakonczay Gábor kétszeres Guinness világrekorder, extrém sportoló volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
163. VEÉR Károly: Papp György festőművész kiállítása – megnyitó = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 20–21.
- Papp György festőművész képeiből nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtár galériáján.
164. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Különleges hangzás világhírű zenészekkel a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 21–22. – ill.
- Összefoglaló az Új Forrás legújabb kötetének bemutatójáról.
165. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Háború – hatalom, bizalom és a globális átrendeződés = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 22–23.
- Sz. Bíró Zoltán történész és Oroszország szakértő és Darvasi László író beszélgettek a tatabányai József Attila Könyvtár Pilvax Estek sorozatában az orosz-ukrán háborúról.
166. MÁRKU Mónika: Emlékhelyek Napja a Kő-hegyen = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 23. – ill.
- Programok az Emlékhelyek Napja rendezvény keretében a Turul emlékműnél.
167. SULLER Ildikó: Reparálósbütykölde – Elvégre zöldék vagyunk de ennyire?! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 23–24. – ill.
- Reparálás délutánt tartottak május 10-én önkéntes szakikkal a tatabányai József Attila Könyvtárban.
168. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A jótékonyági könyvvásár sikeres, Penny népszerű volt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 25. – ill.
- A Tatabányai 4x4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület májusban is jótékonyági könyvvásárt tartott a tatabányai József Attila Könyvtár kávézójában.
169. TURINÉ KISS Adrienn: Csatlakozz a közösségi élményhez! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 25–26.
- Közösségfejlesztő programok a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
170. GÁBOR Kitti: Grecsó Krisztián közönségtalálkozó Dorogon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 26. – ill.
- Május 28-án Grecsó Krisztián író volt a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendége.
171. GÁBOR Kitti: Önmagunkkal békében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 26–27. – ill.
- A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár pszichológiai előadássorozatának legutóbbi rendezvényén Peer Krisztina gyermekpszichológus és Kabai Dániel sportpszichológus beszélgettek

- a stressz típusairól, kiváltó okairól és kezeléséről.
172. ILLÉS Zsófia: Útinapló: Dél-Korea = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 27–28. – ill.
– Május 13-án Nagy Mónika japán-koreai tolmács, nyelvoktató, műfordító tartott előadást Dél-Koreáról a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
173. PÓSA Andrea: A rendszeresen olvasó gyerekeket díjazták Bajnán = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 29. – ill.
– Gyermek olvasópályázat díjátadóját tartották a bajnai Községi Könyvtárban.
174. MACHER Péter: A Kuny Domokos Múzeum évkönyvbemutatója = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 30. – ill.
– Beszámoló a tatabányai Kuny Domokos Múzeum 2025-ös évkönyvének bemutatójáról.
175. MÁRKU Mónika: Kiberbiztonságról mindenkinek = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 31. – ill.
– Májusi Helyi érték sorozatunk vendége Solymos Ákos fotóművész, kiberbiztonsági szakember volt, aki a 2019-ben megjelent Frici, Fülöp és a heccerek című, gyerekeknek, szülőknek (pedagógusoknak) írt információvédelemről szóló könyvének második, frissített kiadását mutatta be az érdeklődőknek.
176. GOLDSCHMIDT Éva: Méhecskékről, akácról szavaltak a kisdíjakok = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 31–32. – ill.
– Madarak és Fák Napja alkalmából szavalóverseny rendezett gyerekeknek a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár gyermekkönyvtára május 9-én.
177. MÁRKU Mónika: Vig Balázs gyermekkönyv író örvendeztette meg a hermanos kisdíjakokat = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 32–33. – ill.
– Május 15-én a helyi Herman Ottó Általános Iskola alsós diákjainak Vig Balázs népszerű gyermekkönyv író tartott előadást. A szerző a tatabányai József Attila Könyvtár szervezésében, az alsós tanítói munkaközösség kérésére látogatta meg a gyerekeket.
178. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Tehetséges fiatalok mutatkoztak be a Pünkösdi hangversenyen = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 33. – ill.
– A tatabányai Erkel Ferenc AMI fafűvös tanszakának diákjai, Simó Anna növendékei adtak hangversenyt a tatabányai József Attila Könyvtárban.
179. GOLDSCHMIDT Éva: Babageometria kiállítás Kerekítő foglalkozással = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 33. – ill.
– A Móra Könyvkiadó vándorkiállítására kapott helyet a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár gyermekrészlegén 2025. május 10-én. A Babageometria leporelló könyvecskék illusztrációit Nagy Diána grafikus, művészeti tanár készítette.
180. MÁRKU Mónika: Viking kultúráról a májusi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 06. sz. (2025), p. 34.
– A május 20-i Helyi érték program sorozatban Pápes Éva mesefejtő, író mutatta be két legújabb kötetét, a Viking istennők és látóasszonyok valamint a

- Viking varázslatok című műveket. Az esemény vendége Tóth Zsóka előadó volt, aki felolvasásokkal színesítette a programot.
181. FELEKI Marietta: Százhusz éves a könyvtár Esztergomban: múltat és jelent egyszerre ünnepelt a Helischer József Városi Könyvtár, ahol az év fiatal olvasóját is díjazták = 24 Óra. – 36. évf. 201. sz. (08.30.), p. 2. – ill.
– Idén 120 éves a Helischer József Városi Könyvtár.
182. SCHMÖLTZ Margit: Beszéd a Helischer József Városi Könyvtár 120. évfordulójára: elhangzott: 2025. augusztus 27., Esztergom Vármegyeháza dísztermében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 3.
– Schmöltz Margit könyvtárigazgató ünnepi beszéde az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár fennállásának 120. évfordulója alkalmából.
183. 120 ÉVES az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár 1905- 2025 =Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 4–5. – ill.
– Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár történetéről.
184. MACHER Péter: Régi korok zenéje könyvbemutatóval egybekötve = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 5–6. – ill.
– Az Új Forrás legújabb számának lap-szám-bemutatójáról.
185. KAKUK Tamás: Idézetek Szabó János „Fekete-Fehér” című fotókiállításának megnyitójára: válogatta és felolvasta Kakuk Tamás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 6–7. – ill.
– Szabó János Fekete-Fehér című fotókiállítása – József Attila Könyvtár Tatabánya, 2025. június 3.
186. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Ismét nők voltak a középpontban a Tájéoló Könyvklubban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 7–8. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár Tájéoló című olvasóklubjának májusi és júniusi programjairól.
187. NYÁRI napforduló megszállott krimikedvelőkkel: író-olvasó találkozó Szántó Dániellel = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 8–9. – ill.
– 2025. június 21-én Szántó Dániel krimiíró volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
188. OPÁLKA Tamara: Író-olvasó találkozó Eszes Ritával = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 9. – ill.
– 2025. június 12-én Eszes Rita tatai írónő volt a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatának vendége. Az írónővel Fábíán Ildikó beszélgetett.
189. VEIZER-SUGÁR Gabriella: A Detektigers nyerte a nyári Kocsmakvízt = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 9–10. – ill.
– Kocsmakvíz nyár témában a tatabányai József Attila Könyvtárban.
190. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Az új létezés küszöbén = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 10. – ill.
– Az Öko-esték keretén belül került bemutatásra Soponyai János Nincs Én – Nincs lánc – Nincs korlát című könyve.

191. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Tabuk nélkül az autizmusról és a szexualitásról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 11. – ill.
– A Léleksegítő Alapítvány rendezvényén, a József Attila Könyvtárban együtt az autizmus és a szexualitás került fókuszba. A program vendége volt Oravec Lizanka és Fekete Gy. Viktor, az Autista Vagyok YouTube-csatorna alapítója.
192. MÁRKU Mónika: Papírfonásról a júniusi Helyi értékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 11–12. – ill.
– Június 17-i Helyi érték sorozatunk vendége Nyulas-Gyórfy Erika volt, aki Papírfonás című könyve mellett annak technikájával is megismertetett bennünket.
193. GICZI Annamária: Jókai 200, avagy Jókai mindig és mindenkor = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
– Jókai-dokumentumok kiállításai a komáromi Városi Könyvtárban az író és névadó születésének 200. évfordulója alkalmából.
194. GERGINÉ KOLOK Melinda: Öko olvasótábor az TMJV József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 14. – ill.
– Beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtár Gyalogbéka elnevezésű gyermek öko-olvasótáboráról.
195. KUN-KOVÁCS Erika: Múzsák nyomában – beszélgetés írásról, alkotásról és Botticelli szerelmeiről Schmöltz Margittal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 15. – ill.
– 2025. június 5-én délután a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége volt Schmöltz Margit író, az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár vezetője, aki a Történelmiregény-írók Társaságának tagja és egyben alelnöke. A szerzőnővel az alkotás folyamatáról beszélgettünk Botticelli szerelmei című regénye kapcsán.
196. MAKÓ Liliána: Dr. Pécsi Rita előadása = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 15. – ill.
– 2025. június 12-én Uzsalyné dr. Pécsi Rita Fejleszt vagy rombol? címmel tartott előadást a gyermekek digitális eszközhasználatáról a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
197. SÁRKÁNY Tímea: Harry Potter Napok az Adyban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 16. – ill.
– A Magyar Mennydörgő Egyesületnek köszönhetően 2025. május 31-én megrendezésre került az első Harry Potter Nap az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtárban.
198. FÁBIÁN Ildikó: Ismét tárt karokkal várt bennünket a Börzsöny = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 17–19. – ill.
– Beszámoló az augusztus 11–15. között megrendezésre került KemGuru Olvasótáborról.
199. HATVANI István: A jövő könyvtárától a Nyitott Könyvek Éjszakájáig – erdélyi élménybeszámoló = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 20–22. – ill.
– Augusztus 27.-31., Székelyudvarhely: Jövő könyvtára 2025 szakmai konferencia – beszámoló.

200. FORISEK Tímea – OPÁLKA Tamara – ZANTLEITNER Laura: Manga varázslat a könyvtárban – tábort rendezett a József Attila Könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 23–24. – ill.
– Ifjúsági mangatábort szervezett augusztusban a tatabányai József Attila Könyvtár 12–16 év közötti fiataloknak.
201. KUN-KOVÁCS Erika: HÉT KULCS PRÓBÁJA – avagy szabadulás a könyvtár „fogságából” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 24–25. – ill.
– A tatai magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár gyermeknap alkalmából játékos szabadulószobát rendezett gyermekeknek.
202. SULLER Ildikó: Olvasás 101-ig! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 25. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtára júniusban tartotta olvasópályázatának eredményhirdetését.
203. MÁRKU Mónika: Fókuszban a könyvtári hagyatékok, gyűjtemények és ezek feldolgozása – XXVI. HKSZ konferencia Egerben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 26–27. – ill.
– Beszámoló a XXVI. HKSZ konferenciáról, melynek 2025. július 30. – augusztus 1. között az egri Bródy Sándor Könyvtár adott otthont.
204. SULLER Ildikó: Idén, veletek, Debrecenben... = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 07–08. sz. (2025), p. 28–29. – ill.
– Beszámoló a 2025-ös debreceni MKE Vándorgyűlésről.
205. SZABÓ-BERGHAUER Zoltán: A távolságot mint üveggolyót, megkaptuk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 3. – ill.
– Sportos irodalmi napot szervezett a dorogi és az esztergomi városi könyvtár.
206. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Audiovizuális varázslat a MOSTJÓ fesztiválon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 4. – ill.
– Harmadik alkalommal adott otthont a József Attila Könyvtár központi épülete a MOSTJÓ Minifesztiválnak. Az összművészeti esemény kellemes időben az Öko-terazon zajlott.
207. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Dukay varázsolt a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 4–5. – ill.
– Az Új Forrás folyóirat szeptemberi szerkesztőségi estjéről.
208. FÁBIÁN Ildikó: Kutatók Éjszakája a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 5–6. – ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár közös esti programot szervezett az MCE Felsőgallai Amatőr Csillagászati Klubbal szeptember 26-án.
209. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Hogy van a metaverzumban rekedt ember? = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 6–7. – ill.
– A metaverzumban rekedt embert mutatta be Balatoni Mónika egyetemi és kutatótanár a József Attila Könyvtár előadásán.
210. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Két Tájoló, megannyi könyv = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 7–8. – ill.

- Beszámoló a szeptemberi Tájéoló olvasóklubról.
211. MÁRKU Mónika: Ösztöndíjas könyvtárosok látogattak Tatabányára = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 9. – ill.
- Szeptember 20-án, fiatal határon túli és magyarországi könyvtárosok látogatták meg könyvtárunkat, immár harmadik alkalommal az Országgyűlési Könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” ösztöndíjprogramjának részeként.
212. ILLÉS Zsófia: Író-olvasó találkozó Eszes Ritával = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 9–10. – ill.
- Szeptember 9-én Eszes Rita volt a tatabányai könyvtár vendége.
213. BACSÁNÉ FULI Anikó: „Ha még egyszer születnék is, csak gazda vagy erdész lennék.: Fekete Istvánra emlékeztünk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 10. – ill.
- A Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár a Fellner Jakab Kulturális Egyesülettel együttműködve szervezett irodalmi megemlékezést – 2025. szeptember 25-én – Fekete István születésének 125. évfordulója alkalmából.
214. CSERNÁTONI Bernadett – PÓCSFÖLDI Gáborné – KINSTÄDTNER Andrea: Gyereksereggel indult az ősz = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 11. – ill.
- Gyermekprogramok a pilismaróti, a leányvári és a süttöi könyvtárakban.
215. FÁBIÁN Ildikó: Megújult a könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 12. – ill.
- Állományhonosítás, -selejtezés és könyvtárfelújítás Kocson.
216. MACHER Péter: Kétkeréken Lillához = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 13. – ill.
- Szeptember 22-én autómentes nap keretében a József Attila Könyvtár kollektívája Dunaalmásra biciklizett, ahol megnézték a Lilla-emlékszobát.
217. MÁRKU Mónika: Játszóudvart avattak a Móra Iskolában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 14. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtár gyerekkönyvtárosai a Majki Népfőiskolai Társaság felkérésére vettek részt szeptember 16-án a Móra Ferenc Általános Iskola új játszóudvarának avatásán és az azt követő játékos gyermekprogramokon.
218. SULLER Ildikó: A JAMK-ban járt a fergeteg = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 14–15. – ill.
- Ötödik alkalommal került megrendezésre a tatabányai József Attila Könyvtárban a Fergeteges meseest, a Népmeze Napjához kapcsolódva.
219. MÁRKU Mónika: Újabb muzeális kötetek újulhatnak meg = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 16.
- Az NKA által kiírt restaurálási pályázaton 11 darab muzeális dokumentum megújítására nyert támogatást a tatabányai József Attila Könyvtár, mintegy 1,5 millió forint értékben.
220. MÁRKU Mónika: Csák Anna dietetikus volt a szeptemberi Helyi érték vendége = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 09. sz. (2025), p. 16. – ill.
- Szeptember 11-én, Helyi érték sorozatunk őszi programjának első előadója Csák Anna dietetikus, okleveles élel-

- miszermérnök volt, aki gyakorlati tippekkel és tanácsokkal látta el az életmódváltásra és testsúlycsökkentésre elszánt érdeklődőket.
221. MIKOLASEK Zsófia: Szervezetfejlesztés könyvtárunkban (2017–2025) = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 3–10. – ill.
– Szervezetfejlesztés a tatabányai József Attila Könyvtárban 2017. és 2024. között.
222. BACSÁNÉ FULI Anikó: „Fáklyák, lángok, fények, tudták miért élnek” – az aradi vértanúkra és Jókai Mórra emlékeztünk = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 11. – ill.
– Megemlékezést tartottak az aradi vértanúkról és Jókai Mórról a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár szervezésében október 2-án és 6-án.
223. HATVANI István: Októberben is találkoztak a NetNagyik = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 11.
– A NetNagyik Klub szeptemberi és októberi témája a Windows 11 volt.
224. HATVANI István: Nyilvános buddhista tanítás a karmáról = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 12.
– Október 17-én a Tatabányai Gyémánt Út Buddhista Közösség szervezésében nyilvános buddhista tanításnak adott otthont a tatabányai József Attila Könyvtár.
225. MACHER Péter: Egy csipetnyi Őrség = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 12–13. – ill.
– Október 28-án a 137. Őko-est keretében került sor Veér Károly újságíró A BÜRÜ és egyéb LÖVEI nyencségek. Zalalövő, én, és a 60-as évek című könyvének bemutatására.
226. „ELTÉPNÉM lelkemet”- Vörösmarty Mihály életrajzi regénye = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 13. – ill.
– Az Értékeink nyomában legutóbbi rendezvényén Cselenyák Imre mutatta be Eltépném lelkemet című új életrajzi regényét, mely Vörösmarty Mihály születésének 225. évfordulójára jelent meg.
227. FÁBIÁN Ildikó: Új helyen a csémi könyvtár = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 14. – ill.
– Megszépült, tágasabb lett és új helyre költözött a csémi Községi Könyvtár, melynek ünnepélyes átadását október 17-én tartották.
228. GERGINÉ KOLOK Melinda: Egy nap a népmesék bűvöletében = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 15.
– Beszámoló a 2025. szeptember 26-án a budapesti Márai Sándor Kulturális Központban megrendezett XXI. Országos Népmese Konferenciáról.
229. MÁRKUS István: József Attila Baranyában = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 15–16. – ill.
– Baranya vármegyében „vendégeskedett” a tatabányai József Attila Könyvtár névadójáról készített roll-up kiállítása.
230. VARGA-DUBA Réka: Közel került hozzánk az eltávozás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 17. – ill.
– Csanádi Viktor Holló református lelkész és etnográfus Holtak legendái

- című előadását hallgatták meg a Szent Margit Iskola 5–6. évfolyamosai a tatabányai KisBalázs Gyermekkönyvtárban.
231. SULLER Ildikó: Mesesarok a gomba alatt... = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 17. – Bodonyi Júlia mozgásterapeuta-óvodapedagógus volt az októberi Mesesarok vendége.
232. MÁRKU Mónika: A II. világháború Komárom-Esztergom vármegyékben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 18. – ill. – A komáromi Klapka György Múzeum és a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltára október 16-án konferenciát szervezett Komárom-Esztergom vármegyék a II. világháborúban témában. Beszámoló a konferenciáról.
233. GÁBOR Kitti: Csapó Csaba előadásozozata a városi könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 19. – ill. – Dr. Csapó Csaba dorogi kötődésű történész előadásai a Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban.
234. FEKETSNÉ KISVARGA Anita: Beiratkozási akciók az Országos Könyvtári Napokon = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 20. – ill. – Beiratkozási akciók az Országos Könyvtári Napok keretében Tatabányán.
235. HATVANI István: Álmodtunk a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 21. – Álmodj a könyvtárban című, egész estés programok valósultak meg a tatabányai József Attila Könyvtárban az OKN keretében.
236. MIKOLASEK Zsófia: Álmos kocsmakvíz = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 21. – ill. – Könyvtári Kocsmakvíz Álom és Valóság témában az OKN keretében a tatabányai József Attila Könyvtárban.
237. TARJÁNNÉ TIHANYI Tímea: Álom és valóság fotós szemmel = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 22. – ill. – 2025. október 6-án, az OKN keretében a Bánhidai fiókkönyvtár egy rendkívüli fotókiállításnak adott otthont, melyet a Kép-Szín-Tér Fotóművészeti Műhely Analóg Alkotó Csoportjának (A2) alkotásaiból válogatott össze a társulat.
238. ILLÉS Zsófia: Nincs semmi baj Schmöltz Margittal = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 22–23. – ill. – 2025. október 7-én Schmöltz Margit író látogatott a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárba, akivel legújabb könyvéről, a Nincs semmi bajról beszélgettek az Országos Könyvtári Napok keretében.
239. MAGALÁNÉ KOVÁCS Andrea: Álomversek nyugdíjasoknak = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 23. – ill. – Az Országos Könyvtári Napok alkalmából irodalmi délutánt szervezett szépkorú olvasóinak a tatabányai József Attila Könyvtár álom és valóság témában.
240. ÁRVAI Nóra: Ha egy nő álmodik, és meg is valósít – Író-olvasó találkozó Zubor Rozival = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 23–24. – ill.

- 2025. október 9-én Zubor Rozi volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége, Árvai Nóra beszélgetett vele nő témákkal foglalkozó könyveiről.
241. MÁRKU Mónika: Írók titkai – Benyák Zoltán estje = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 24. – ill.
– Az Országos Könyvtári Napok keretében, október 11-én Benyák Zoltán tatabányai sci-fi író látta vendégül.
242. SULLER Ildikó: Játszani is engeddd... a TMJV József Attila Könyvtár foglalkozásai testközelből = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 24–25.
– Különböző korosztályok számára tartandó gyermekkönyvtári foglalkozásokból szervezett workshopot a tatabányai KisBalázs Gyermekkönyvtár az OKN keretében. Ekkor került sor a gyermekkönyvtár névadására is.
243. MACHER Péter: Nincs semmi baj – könyvbemutató = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 25–26. – ill.
– Az Országos Könyvtári Napok keretében került sor Schmöltz Margit Nincs semmi baj című regényének bemutatójára a tatabányai József Attila Könyvtárban.
244. TURI Miklós: Október – Az Országos Könyvtári Napok hónapja = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 26–27. – ill.
– Az Országos Könyvtári Napok programjai a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.
245. MÁRKU Mónika: Pápes Éva felnőtteknek mesélt a tatabányai József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 27.
– Pápes Éva mesefejtő Az álomlátó fiú címmel tartott előadást az OKN keretében a tatabányai József Attila Könyvtárban október 10-én.
246. MACHER Péter: Racemachine a könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 27–28. – ill.
– Október 14-én Szőnyi Ferenc triatlonista, ultrasportoló volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.
247. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Emberek – hagyomány, bölcsesség képeken = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 28. – ill.
– Az Országos Könyvtári Napok keretében a tatabányai József Attila Könyvtárban Emberek címmel a székelyudvarhelyi Városi Könyvtár Látvány- és Hangzóanyagtárának létrehozója és gondozója, Szabó Károly filmes, fotós, dokumentarista fotóiból nyílt kiállítás.
248. MAKÓ Liliána: Interaktív mesejáték a könyvtárban – „A szegény ember szőlője” című népmese életre kelt! = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 10. sz. (2025), p. 29. – ill.
– A szegény ember szőlője címmel tartott interaktív mesefoglalkozást gyerekeknek Mikolaek Zsófia a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
249. ÚJABB könyveket lehet kinyitni : [hírek] = 24 Óra. – 36. évf. 265. sz. (11.15.), p. 2.
– Kétnyelvű könyvekkel is gazdagodott a nyergesújfalui könyvtár.
250. AZ AFRIKAI sertéspestis már vármelegyénkben is megjelent: hétvégi túrázók szembesültek a mindennapok harcával – kiderült a vadász szerepe a

- történetben = 24 Óra. – 36. évf. 269. sz. (11.20.), p. 3. – ill.
- A Vértesserdő Zrt. nyilatkozott az afrikai sertéspesztisről.
251. LAPOZGATTAK is a másodikosok: [hír] = 24 Óra. – 36. évf. 274. sz. (11.26.), p. 2.
- A táti általános iskola 2. osztályosai a helyi könyvtárba látogattak.
252. KISS T. József: Forgács József mesekönyvet írt Hanzlik Jánosról: Oroszlány Toldi Miklósa a medvével is megküzdött = Regio regia: a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. – 25. évf. 170. sz. (2025.), p. 44. – ill.
- Oroszlány, Hunyadi Mátyás Általános Iskola könyvtára: Hajdú Zsófia és Forgács József „Medvebirkózó” című gyermekkönyvét mutatták be, mely az oroszlányi ifj. Hanzlik János birkózóról szól.
253. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Vékony szövedék – avagy a második fátyol – kiállítás = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 3. – ill.
- November 7-én Vékony szövedék – avagy a második fátyol címmel nyílt meg Harnos Csilla és Fehér Tamás fotókiállítása a tatabányai József Attila Könyvtárban.
254. OPÁLKA Tamara: Író–olvasó találkozó Szécsi Noémivel = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 4.
- November 18-án Szécsi Noémi írónővel Mikolasek Zsófia beszélgetett Jókai és a nők című könyvéről a tatabányai József Attila Könyvtárban.
255. FORISEK Tímea: Két új kötet mutatkozott be a József Attila Könyvtárban – Mórocz Károly és Forgács József író–olvasó találkozója = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 4–5. – ill.
- A tatabányai József Attila Könyvtárban került sor Mórocz Károly és Forgács József legújabb könyveinek bemutatására, amely egyben egy kötetlen és barátságos író–olvasó találkozó is volt.
256. VEIZER-SUGÁR Gabriella: Grandpierre Attila: kozmikus alkotóerő, a kozmikus életerő nyilvánul meg a zenénkben = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 5–6. – ill.
- Új Forrás lapszámbejelentő Grandpierre Attilával a tatabányai József Attila Könyvtár UFO Nyitott Rezervátum programsorozatának keretében.
257. FEGYVERNEKI Erzsébet: Jókai bibliográfia – A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyűjteménye alapján = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 6. – ill.
- Névadója születésének 200. évfordulója alkalmából bibliográfiát adott ki a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár.
258. FÁBIÁN Ildikó: Megszépült a „Kultúr” = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 7. – ill.
- November 5-én átadták a felújított Erkel Ferenc Kultúrotthon és Könyvtár felújított épületét.
259. FINK Noémi: Szakmai nap a József Attila Könyvtárban = Kemlib [Elektronikus dokumentum] =. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 7–8. – ill.
- Szakmai napon találkoztak egymással a megye kistéleplési könyvtárosai.
260. DEÁK Krisztina: Az IKSZ 2025. évi II. közgyűlése = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025. november), p. 9–10. – ill.
- Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2025. évi II. közgyűlésére 2025.

- november 19-én került sor, amelynek a Jászberényi Városi Könyvtár adott otthont.
261. FORISEK Tímea: Közös gondolkodás – szakmai egyeztetés az ELTE-n = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 10.
- Zöld könyvtári szakmai napot tartottak Budapesten, az ELTE szervezésében.
262. SULLER Ildikó: Kesztyűbáb a Mesesarokban = Kemlib [Elektronikus dokumentum]. – 15. évf. 11. sz. (2025), p. 11.
- ill.
  - A KisBalázs Gyermekkönyvtár Mesesarok című programjának vendége Stréhliné Peternák Magdolna logopédus volt.

Az évkönyv szerzői

FÁBIÁN ILDIKÓ	osztályvezető, József Attila Könyvtár, Tatabánya
FEKETSNÉ KISVARGA ANITA	igazgatóhelyettes, József Attila Könyvtár, Tatabánya
MACHER PÉTER	helyismereti könyvtáros, József Attila Könyvtár, Tatabánya
MÁRKU MÓNIKA	helyismereti könyvtáros, József Attila Könyvtár, Tatabánya
MIKOLASEK ZSÓFIA	igazgató, József Attila Könyvtár, Tatabánya
DR. SIMONIK PÉTER	egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem, Győr
SULLER ILDIKÓ TÜNDE	osztályvezető, József Attila Könyvtár, Tatabánya
SZÁMADÓ EMESE	igazgató, Komáromi Klapka György Múzeum
TÖRÖK CSABA FRIGYES	rendszergazda, József Attila Könyvtár, Tatabánya